20230522102 63

ÅRSREDOVISNING

för

Vestia Group AB

Org.nr. 559071-6022

Styrelsen och verkställande direktören får härmed avlämna årsredovisning för räkenskapsåret 2021-07-01 - 2022-12-31

Innehåll **Sida**

- förvaltningsberättelse	2
- resultaträkning	4
- balansräkning	5
- noter	7
- underskrifter	9

Undertecknad styrelseledamot i Vestia Group AB intygar härmed, dels att denna kopia av årsredovisningen överensstämmer med originalet, dels att resultat- och balansräkning fastställts på årsstämma den 24 april 2023. Stämman beslöt tillika godkänna styrelsens förslag till vinstdisposition.

Mölndal 2023-05-04

Christian Wieland

20230522210264

ÅRSREDOVISNING

för

Vestia Group AB

Org.nr. 559071-6022

Styrelsen och verkställande direktören får härmed avlämna årsredovisning för räkenskapsåret 2021-07-01 - 2022-12-31

Innehåll **Sida**

- förvaltningsberättelse 2
- resultaträkning 4
- balansräkning 5
- noter 7
- underskrifter 9

Comfact Signature Referensnummer: 1602036

20230522210265

Vestia Group AB
Org.nr. 559071-6022

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

Årsredovisningen är upprättad i svenska kronor, SEK.

Verksamheten

Koncernen bedriver byggentreprenadverksamhet via det helägda dotterföretaget Vestia Construction Group AB.

Företagets säte är Mölndal.

Flerårsjämförelse, moderbolag

Beloppen i Flerårsjämförelse visas i KSEK

	2021/2022 (18 mån)	2020/2021	2019/2020	2018/2019	2017/2018
Nettoomsättning	0	0	0	0	0
Res. efter finansiella poster	63 994	17 917	36 266	15 008	12 376
Balansomslutning	83 445	37 455	49 437	35 552	33 533
Soliditet (%)	76,76	48,22	100	58	39

*Definitioner av nyckeltal, se noter

Ägarförhållanden

Bolaget är ett helägt dotterbolag till Vestia TopCo AB, org nr 559303-4852, säte Stockholm, huvudägarna är Ratos AB, org nr 556008-3585, säte Stockholm.

Förändringar i eget kapital, moderbolag

	Aktiekapital	Övrigt bundet eget kapital	Övrigt fritt eget kapital	Årets resultat	Summa fritt eget kapital
Belopp vid årets ingång	50 000	0	0	18 013 612	18 013 612
Resultatdisp. enl. beslut av årsstämma:			18 013 612	-18 013 612	0
Utdelning till aktieägare			-18 000 000		-18 000 000
Årets vinst				63 993 961	63 993 961
Belopp vid årets utgång	50 000	0	13 612	63 993 961	64 007 573

20230522210266

Vestia Group AB

Org.nr. 559071-6022

Resultatdisposition

Förslag till disposition av bolagets vinst

Till årsstämmans förfogande står	
balanserad vinst	13 612
årets vinst	63 993 961
	64 007 573
Styrelsen föreslår att	
till aktieägarna utdelas	64 000 000
i ny räkning överföres	7 573
	64 007 573

Förslag till beslut om vinstutdelning

Styrelsen föreslår att utdelning lämnas med 64 000 000,00 kr. vilket motsvarar 1 280,00 kr. per aktie.

Styrelsen föreslår att utbetalning av utdelningen skall ske i omedelbar anslutning till årsstämman.

Yttrande från styrelsen

Styrelsen anser att den föreslagna vinstutdelningen är försvarlig med hänsyn till de krav som verksamhetens art, omfattning och risker ställer på storleken av det egna kapitalet samt bolagets konsolideringsbehov, likviditet och ställning i övrigt.

Yttrandet ska ses mot bakgrund av den information som framgår av årsredovisningen. Företagsledningen planerar inga väsentliga förändringar av befintlig verksamhet så som väsentliga investeringar, försäljningar eller avveckling.

Hänsyn har även tagits till de krav som koncernverksamhetens art, omfattning och risker ställer på koncernens egna kapital samt till koncernens konsolideringsbehov, likviditet och ställning i övrigt.

Beträffande bolagets resultat och ställning i övrigt hänvisas till efterföljande resultat- och balansräkningar med tillhörande noter.

20230522210267

Vestia Group AB
Org.nr. 559071-6022

RESULTATRÄKNING

	Not	2021-07-01 2022-12-31	2020-07-01 2021-06-30
Rörelsens intäkter m.m.			
Nettoomsättning	3	0	0
Rörelsens kostnader			
Övriga externa kostnader		-5 999	-82 684
		-5 999	-82 684
Rörelseresultat		-5 999	-82 684
Resultat från finansiella poster			
Resultat från andelar i koncernföretag	4	64 000 000	18 000 000
Räntekostnader och liknande resultatposter		-40	0
		63 999 960	18 000 000
Resultat efter finansiella poster		63 993 961	17 917 316
Bokslutsdispositioner			
Erhållna koncernbidrag		0	100 000
		0	100 000
Resultat före skatt		63 993 961	18 017 316
Skatt på årets resultat	5	0	-3 704
Årets resultat		**63 993 961**	**18 013 612**

Comfact Signature Referensnummer: 1602036

20230522210268

Vestia Group AB
Org.nr. 559071-6022

BALANSRÄKNING

	Not	2022-12-31	2021-06-30
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
Finansiella anläggningstillgångar			
Andelar i koncernföretag	6	20 000 000	20 000 000
Summa finansiella anläggningstillgångar		20 000 000	20 000 000
Summa anläggningstillgångar		20 000 000	20 000 000
Omsättningstillgångar			
Kortfristiga fordringar			
Fordringar hos koncernföretag		62 285 550	16 269 846
Summa kortfristiga fordringar		62 285 550	16 269 846
Kassa och bank			
Kassa och bank		1 159 366	1 184 812
Summa kassa och bank		1 159 366	1 184 812
Summa omsättningstillgångar		63 444 916	17 454 658
SUMMA TILLGÅNGAR		**83 444 916**	**37 454 658**

Comfact Signature Referensnummer: 1602036

Vestia Group AB
Org.nr. 559071-6022

BALANSRÄKNING

	Not	2022-12-31	2021-06-30
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
Eget kapital			
Bundet eget kapital			
Aktiekapital		50 000	50 000
Summa bundet eget kapital		50 000	50 000
Fritt eget kapital			
Balanserat resultat		13 612	0
Årets resultat		63 993 961	18 013 612
Summa fritt eget kapital		64 007 573	18 013 612
Summa eget kapital		64 057 573	18 063 612
Kortfristiga skulder			
Aktuell skatteskuld		0	3 704
Övriga skulder		19 377 343	19 377 342
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter		10 000	10 000
Summa kortfristiga skulder		19 387 343	19 391 046
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		**83 444 916**	**37 454 658**

20230522210270

NOTER

Not 1 Redovisnings- och värderingsprinciper

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med årsredovisningslagen och BFNAR 2012:1 Årsredovisning och koncernredovisning.

Principerna är oförändrade jämfört med föregående år.

Fordringar
Fordringar har upptagits till de belopp varmed de beräknas inflyta.

Övriga tillgångar, avsättningar och skulder
Övriga tillgångar, avsättningar och skulder har värderats till anskaffningsvärden om inget annat anges nedan.

Inkomstskatt
Redovisning av inkomstskatt inkluderar aktuell skatt och uppskjuten skatt. Skatten redovisas i resultaträkningen, förutom i de fall den avser poster som redovisas direkt i eget kapital. I sådana fall redovisas även skatten i eget kapital. Uppskjuten skatt redovisas enligt balansräkningsmetoden på alla väsentliga temporära skillnader. En temporär skillnad finns när det bokförda värdet på en tillgång eller skuld skiljer sig från det skattemässiga värdet. Uppskjuten skatt beräkans med tillämpning av den skattesats som har beslutats eller aviserats per balansdagen.

Koncernredovisning
Andelar i koncernföretag
I moderbolaget redovisas andelar i koncernföretag initialt till anskaffningsvädet, vilket inkluderar eventuella transaktionsutgifter som är direkt hänförliga till förvärvet av andelarna. Emissionslikvider och aktieägartillskott läggs till anksaffningsvärdet. Skulle det verkliga värdet vara lägre än det redovisade värdet skrivs andelarna ned till det verkliga värdet om värdenedgången kan antas vara bestående.

Not 2 Uppskattningar och bedömningar

För att upprätta finansiella rapporter gör företagsledningen bedömningar och uppskattningar som påverkar de redovisade beloppen av tillgångar och skulder, intäkter och kostnader. Verkligt utfall kan avvika från dessa uppskattningar och bedömningar. De uppskattningar och antagenden som kan komma att leda till risk för väsentliga justeringar i redovisade värden är främst beräkningen av de påslag som utgår enligt avtal med nedlagda kostnader.

UPPLYSNINGAR TILL ENSKILDA POSTER

Not 3 Inköp och försäljning inom koncernen

	2021/2022	2020/2021
Andel av försäljningen som avser koncernföretag	0	0
Andel av inköpen som avser koncernföretag	0	0

NOTER

20230522210271

Not 4	**Resultat från andelar i koncernföretag**	**2021/2022**	**2020/2021**
	Anteciperad utdelning från dotterföretag	64 000 000	18 000 000
		64 000 000	18 000 000

Not 5	**Skatt på årets resultat**	**2021/2022**	**2020/2021**
	Aktuell skatt	0	-3 704
		0	-3 704
	Avstämning av effektiv skatt		
	Resultat före skatt	63 993 961	18 017 316
	Skattekostnad 20,60% (21,40%)	-13 182 756	-3 855 706
	Skatteeffekt av:		
	Ej avdragsgilla kostnader	-8	0
	Ej skattepliktiga intäkter	13 184 000	3 852 002
	I år uppkomna underskottsavdrag	-1 236	0
	Summa	0	-3 704

Not 6 Andelar i koncernföretag

Företag **Organisationsnummer**	**Säte**	**Antal/Kap. andel %**	**2022-12-31** **Redovisat värde**	**2021-06-30** **Redovisat värde**
Vestia Construction Group AB 556380-7279	Mölndal	1 000 100,00%	20 000 000	20 000 000
			20 000 000	20 000 000

	2022-12-31	**2021-06-30**
Vestia Construction Group AB		
Ingående anskaffningsvärde	20 000 000	20 000 000
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	20 000 000	20 000 000
Utgående redovisat värde	20 000 000	20 000 000

Not 7 Eventualförpliktelser

Vestia Group AB har gått i borgen för Vestia Construction Group AB. Borgensåtagandet uppgår till 20 000 000 kr (20 000 000 kr).

Vestia Group AB
Org.nr. 559071-6022

NOTER

Not 8 Koncernförhållanden

Bolaget är helägt dotterbolag till Vestia TopCo AB, Org.nr. 559303-4852, säte Stockholm.
Bolaget är moderbolag, men med stöd av ÅRL 7 kap 2 § upprättas inte någon koncernredovisning.
Övergripande koncernredovisning upprättas av: Ratos AB, Org.nr 556008-3585 säte Stockholm där Vestia Group ingår.

Not 9 Definition av nyckeltal

Soliditet
Justerat eget kapital i procent av balansomslutning

Våra underskrifter har skett det datum som framgår av våra elektroniska signaturer

Christian Johansson Gebauer
Ordförande

Christian Wieland
Verkställande direktör

Martin Ahlström
Styrelseledamot

Vår revisionsberättelse har lämnats det datum som framgår av vår elektroniska signatur

Ernst & Young Aktiebolag

Johan Holmberg
Auktoriserad revisor

20230522102?3

Detta dokument har undertecknats digitalt

Underskrifterna har gjorts med sådan Avancerad Elektronisk Underskrift som regleras i EU:s förordning nr 910/2014

FILNAMN

Vestia Group AB ÅR 2021-2022 559071-6022 (2023-04-21) signering.pdf

ÄRENDET SKAPADES AV

camill wallin

ÄRENDEREFERENS

1602036

*Följande undertecknare har godkänt innehållet i detta dokument och försäkrat att lämnade personuppgifter är korrekta.**

Namn: MARTIN AHLSTRÖM
Identifikationstyp: Svensk e-legitimation **
Datum & Tid: 2023-04-21 16:36:25 +02:00

Namn: CHRISTIAN WIELAND
Identifikationstyp: Svensk e-legitimation **
Datum & Tid: 2023-04-21 16:43:36 +02:00

Namn: Johan Christian Johansson Gebauer
Identifikationstyp: Svensk e-legitimation **
Datum & Tid: 2023-04-21 16:24:59 +02:00

Namn: JOHAN HOLMBERG
Identifikationstyp: Svensk e-legitimation **
Datum & Tid: 2023-04-24 08:56:42 +02:00

* För att innehållet i fälten ovan ska vara synligt behöver detta dokument öppnas i Adobe® Acrobat® Reader® eller någon annan PDF-läsare som stödjer visning av signaturinformation.

** Identifiering har gjorts med BankID eller annan e-legitimation som uppfyller DIGGs (Myndigheten för digital förvaltning) krav avseende statens kvalitetsmärke Svensk e-legitimation.

Läs mer på https://www.digg.se/digital-identitet/e-legitimering

20230522210326

Building a better working world

Revisionsberättelse

Till bolagsstämman i Vestia Group AB, org.nr 559071-6022

Rapport om årsredovisningen

Uttalanden

Vi har utfört en revision av årsredovisningen för Vestia Group AB för år 2021-07-01 - 2022-12-31.

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av Vestia Group ABs finansiella ställning per den 31 december 2022 och av dess finansiella resultat för året enligt årsredovisningslagen. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens övriga delar.

Vi tillstyrker därför att bolagsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt dessa standarder beskrivs närmare i avsnittet *Revisorns ansvar*. Vi är oberoende i förhållande till Vestia Group AB enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för att årsredovisningen upprättas och att den ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen. Styrelsen och verkställande direktören ansvarar även för den interna kontroll som de bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag.

Vid upprättandet av årsredovisningen ansvarar styrelsen och verkställande direktören för bedömningen av bolagets förmåga att fortsätta verksamheten. De upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om styrelsen och verkställande direktören avser att likvidera bolaget, upphöra med verksamheten eller inte har något realistiskt alternativ till att göra något av detta.

Revisorns ansvar

Våra mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om att årsredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, och att lämna en revisionsberättelse som innehåller våra uttalanden. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka en *väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan* uppstå på grund av oegentligheter eller misstag och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen.

Som del av en revision enligt ISA använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

- identifierar och bedömer vi riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för våra uttalanden. Risken för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på misstag, eftersom oegentligheter kan innefatta agerande i maskopi, förfalskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll.
- skaffar vi oss en förståelse av den del av bolagets interna kontroll som har betydelse för vår revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala oss om effektiviteten i den interna kontrollen.
- utvärderar vi lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i styrelsens och verkställande direktörens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.
- drar vi en slutsats om lämpligheten i att styrelsen och verkställande direktören använder antagandet om fortsatt drift vid upprättandet av årsredovisningen. Vi drar också en slutsats, med grund i de inhämtade revisionsbevisen, om det finns någon väsentlig osäkerhetsfaktor som avser sådana händelser eller förhållanden som kan leda till betydande tvivel om bolagets förmåga att fortsätta verksamheten. Om vi drar slutsatsen att det finns en väsentlig osäkerhetsfaktor, måste vi i revisionsberättelsen fästa uppmärksamheten på upplysningarna i årsredovisningen om den väsentliga osäkerhetsfaktorn eller, om sådana upplysningar är otillräckliga, modifiera uttalandet om årsredovisningen. Våra slutsatser baseras på de revisionsbevis som inhämtas fram till datumet för revisionsberättelsen. Dock kan framtida händelser eller förhållanden göra att ett bolag inte längre kan fortsätta verksamheten.
- utvärderar vi den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i årsredovisningen, däribland upplysningarna, och om årsredovisningen återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.

Vi måste informera styrelsen om bland annat revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den. Vi måste också informera om betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland de eventuella betydande brister i den interna kontrollen som vi identifierat.

Penneo dokumentnyckel: 7DBJW-YCUYO-EES2M-2716U-JMMSU-JGKMK

20230522103327

Building a better working world

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

Uttalanden

Utöver vår revision av årsredovisningen har vi även utfört en revision av styrelsens och verkställande direktörens förvaltning av Vestia Group AB för år 2021-07-01 - 2022-12-31 samt av förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust.

Vi tillstyrker att bolagsstämman disponerar vinsten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och beviljar styrelsens ledamöter och verkställande direktören ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet *Revisorns ansvar*. Vi är oberoende i förhållande till Vestia Group AB enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust. Vid förslag till utdelning innefattar detta bland annat en bedömning av om utdelningen är försvarlig med hänsyn till de krav som bolagets verksamhetsart, omfattning och risker ställer på storleken av bolagets egna kapital, konsolideringsbehov, likviditet och ställning i övrigt.

Styrelsen ansvarar för bolagets organisation och förvaltningen av bolagets angelägenheter. Detta innefattar bland annat att fortlöpande bedöma bolagets ekonomiska situation och att tillse att bolagets organisation är utformad så att bokföringen, medelsförvaltningen och bolagets ekonomiska angelägenheter i övrigt kontrolleras på ett betryggande sätt. Verkställande direktören ska sköta den löpande förvaltningen enligt styrelsens riktlinjer och anvisningar och bland annat vidta de åtgärder som är nödvändiga för att bolagets bokföring ska fullgöras i överensstämmelse med lag och för att medelsförvaltningen ska skötas på ett betryggande sätt.

Revisorns ansvar

Vårt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed vårt uttalande om ansvarsfrihet, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon styrelseledamot eller verkställande direktören i något väsentligt avseende:

- företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningsskyldighet mot bolaget, eller
- på något annat sätt handlat i strid med aktiebolagslagen, årsredovisningslagen eller bolagsordningen.

Vårt mål beträffande revisionen av förslaget till dispositioner av bolagets vinst eller förlust, och därmed vårt uttalande om detta, är att med rimlig grad av säkerhet bedöma om förslaget är förenligt med aktiebolagslagen.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningsskyldighet mot bolaget, eller att ett förslag till dispositioner av bolagets vinst eller förlust inte är förenligt med aktiebolagslagen.

Som en del av en revision enligt god revisionssed i Sverige använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Granskningen av förvaltningen och förslaget till dispositioner av bolagets vinst eller förlust grundar sig främst på revisionen av räkenskaperna. Vilka tillkommande granskningsåtgärder som utförs baseras på vår professionella bedömning med utgångspunkt i risk och väsentlighet. Det innebär att vi fokuserar granskningen på sådana åtgärder, områden och förhållanden som är väsentliga för verksamheten och där avsteg och överträdelser skulle ha särskild betydelse för bolagets situation. Vi går igenom och prövar fattade beslut, beslutsunderlag, vidtagna åtgärder och andra förhållanden som är relevanta för vårt uttalande om ansvarsfrihet. Som underlag för vårt uttalande om styrelsens förslag till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust har vi granskat styrelsens motiverade yttrande samt ett urval av underlagen för detta för att kunna bedöma om förslaget är förenligt med aktiebolagslagen.

Stockholm det datum som framgår av vår elektroniska underskrift

Ernst & Young AB

Johan Holmberg
Auktoriserad revisor

Penneo dokumentnyckel: 7DBJW-YCUYO-EES2M-2716U-JMMSÜ-JGKMK

PENNEO

Signaturerna i detta dokument är juridiskt bindande. Dokumentet är signerat genom Penneo™ för säker digital signering. Tecknarnas identitet har lagrats, och visas nedan.

"Med min signatur bekräftar jag innehållet och alla datum i detta dokumentet."

20230522103238

JOHAN HOLMBERG
Auktoriserad revisor
Serienummer: 19831014xxxx
IP: 83.140.xxx.xxx
2023-04-24 06:58:14 UTC

BankID

Penneo dokumentnyckel: 7DBJW-YCUYO-EES2M-2716U-JMMSU-JGKMK

Detta dokument är digitalt signerat genom Penneo.com. Den digitala signeringsdatan i dokumentet är säkrad och validerad genom det datorgenererade hashvärdet hos det originella dokumentet. Dokumentet är låst och tidsstämplat med ett certifikat från en betrodd tredje part. All kryptografisk information är innesluten i denna PDF, för framtida validering om så krävs.

Hur man verifierar originaliteten hos dokumentet
Detta dokument är skyddat genom ett Adobe CDS certifikat. När du öppnar dokumentet i Adobe Reader bör du se att dokumentet är certifierat med **Penneo e-signature service <penneo@penneo.com>** Detta garanterar att dokumentets innehåll inte har ändrats.

Du kan verifiera den kryptografiska informationen i dokumentet genom att använda Penneos validator, som finns på **https://penneo.com/validator**

RATOS

Års- och hållbarhetsredovisning 2022

Allt handlar om människor

2022

1

Ratos värld

Ratos	2
Året som gått	4
Vd-ord	14
Mål	18
Ratos modell	20
Hållbarhet	21
Ratosaktien	40

2

Ratos affärsområden

Construction & Services	44
Consumer	46
Industry	48

3

Finansiella rapporter

Förvaltningsberättelse	52
Ordföranden har ordet	56
Bolagsstyrningsrapport	58
Styrelse och Vd	67
Koncernens resultaträkning	68
Koncernens rapport över totalresultat	68
Rapport över finansiell ställning för koncernen	69
Rapport över förändringar i koncernens eget kapital	70
Rapport över kassaflöden för koncernen	71
Moderbolagets resultaträkning	72
Moderbolagets rapport över totalresultat	72
Moderbolagets balansräkning	73
Förändringar i moderbolagets eget kapital	74
Moderbolagets kassaflödesanalys	75
Notförteckning	76
Noter till de finansiella rapporterna	77
Revisionsberättelse	135

4

Hållbarhetsinformation

Fördjupad hållbarhetsinformation	140
GRI-index	148
Hållbarhetsrapport	152

5

Ytterligare information

Femårsöversikt, koncernen	156
Avstämning av alternativa nyckeltal (APM)	158
Definitioner	159
Aktieägarinformation	160

Ratos	2
Året som gått	4
Vd-ord	14
Mål	18
Ratos modell	20
Hållbarhet	21
Ratosaktien	40

1

Ratos värld

Ratos – en koncern med fokus på infrastruktur- och tekniklösningar

Ratos affärsidé är att äga och utveckla bolag som är eller kan bli marknadsledande. Vi har en tydlig företagskultur och strategi – allt vi gör bygger på våra kärnvärden:

- Enkelhet
- Tempo i exekvering
- Allt handlar om människor

30
miljarder SEK i omsättning

2,0
miljarder SEK i justerad EBITA

15 100
anställda

Antal anställda inkluderar Aibel

Ratos möjliggör för självständiga bolag att utvecklas snabbare genom att vara del av någonting större. Människor och ledarskap samt kultur och värderingar är i fokus.

Året som gått

Stark organisk försäljningstillväxt, strategiska plattformsförvärv och affärer att vara stolt över.

Under 2022 gjordes tre strategiska plattformsförvärv i Ratos inom infrastruktur och tekniklösningar. Flera befintliga bolag fortsatte sina expansionsresor med tilläggsförvärv och det gjordes affärer att vara stolt över samtidigt som klimatavtrycket minskade såväl i Ratos moderbolag som i flera koncernbolag.

Januari

Speed Group tecknar ramavtal med två av Sveriges största företag
Ramavtalen avser bemanningslösningar, är strategiskt viktiga för Speed Groups fortsatta tillväxt och värdeskapande och tecknas med kunder som varit Speed Group trogna sedan bolaget grundades 2004.

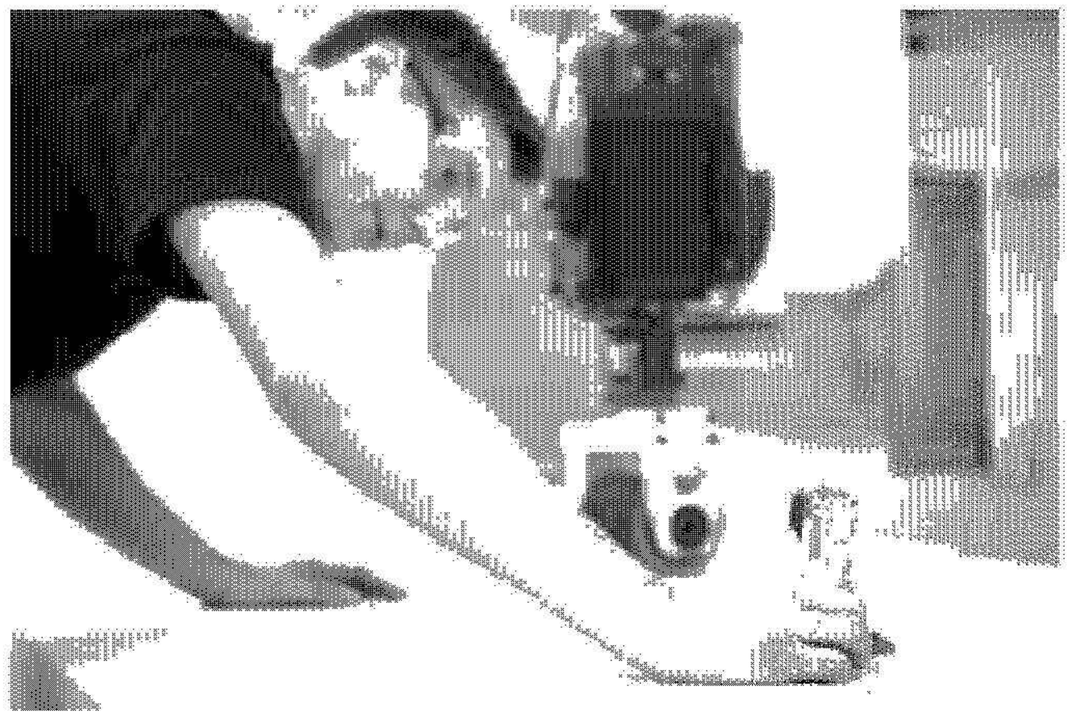
HENT tecknar stort samverkanskontrakt med FREYR för nya batterifabriker i Norge
Kontraktet avser uppförandet av nya fabriker i Mo i Rana för tillverkning av batterier som minskar koldioxidutsläppen på de snabbt växande globala marknaderna för elektrisk mobilitet.

Speed Group

Februari

Plantagen förvärvar Flyinge Plantshop
Plantagen gör ett tilläggsförvärv helt i linje med Ratos förvärvsstrategi. 50 procent av Flyinge Plantshops omsättning kommer från företagskunder och med förvärvet breddas både produktutbud och kundbas i Plantagen. Positionen som ledande handelsträdgård för såväl privatkunder som för företagskunder inom den privata och offentliga sektorn förstärks.

Diab

Diab minskar sitt klimatavtryck med 46 procent
Under 2016 påbörjade Diab ett systematiskt arbete med att minska sitt klimatavtryck för att ta sitt ansvar för att uppfylla sin del av de globala reduktionsmålen. Under 2018 fick Diab sina mål godkända av Science Based Target initiative (SBTi), som det första företaget i sin bransch. Mellan 2016 och 2021 minskade Diab sitt klimatavtryck med 46 procent, och arbetet fortsätter för ytterligare minskningar.

SSEA Group vinner ny affär i Göteborg
Vestia, ett dotterbolag till SSEA Group, ingår ett partnering-entreprenadkontrakt med Aspelin Ramm för att uppföra kontorsfastigheten Parkhus 4 i Mölndal. Kontraktssumman är 240 MSEK och färdigställande beräknas ske våren 2024. Vestia kommer att hyra ett våningsplan i fastigheten för etablering av nytt huvudkontor, vilket möjliggör fortsatt tillväxt i en inspirerande kontorsmiljö.

Aibel förlänger avtal med Equinor
Equinor förlänger avtal med Aibel gällande underhålls- och modifieringstjänster på norska kontinentalsockeln. Aibel uppskattar att värdet på avtalsförlängningen uppgår till cirka 5,5 miljarder NOK. Aibel och Equinor fortsätter att arbeta mot ett flertal gemensamma mål och stort fokus kommer att läggas på leveranser med låga koldioxidutsläpp.

Speed Group minskar sitt klimatavtryck med 40 procent jämfört med året innan
Det innebär att företaget ligger före plan i sin målsättning att bli CO_2-neutrala senast 2025. En bidragande orsak till de sänkta utsläppen är att Speed Group avvecklat energiineffektiva fastigheter och optimerat lagerytor i resterande bestånd. Även utsläpp från fossila drivmedel har minskat i takt med att företagets bilflotta gått över till att bli eldriven. I oktober 2021 installerades även Nordens största takbelägna solcellsanläggning på Speed Groups anläggning i Borås.

Mars

Ratos förvärvar NVBS och Ratatek – skapar en nordisk utmanare inom järnvägsinfrastruktur
NVBS blir ett nordiskt plattformsbolag för Ratos inom den attraktiva och växande järnvägsinfrastrukturmarknaden med närvaro i Sverige, Finland och Norge. Underhåll och uppgradering av samhällskritisk infrastruktur är en attraktiv och växande nisch där Ratos etablerade en position inom vägunderhåll 2021. Med förvärvet av NVBS breddas erbjudandet till järnvägsmarknaden.

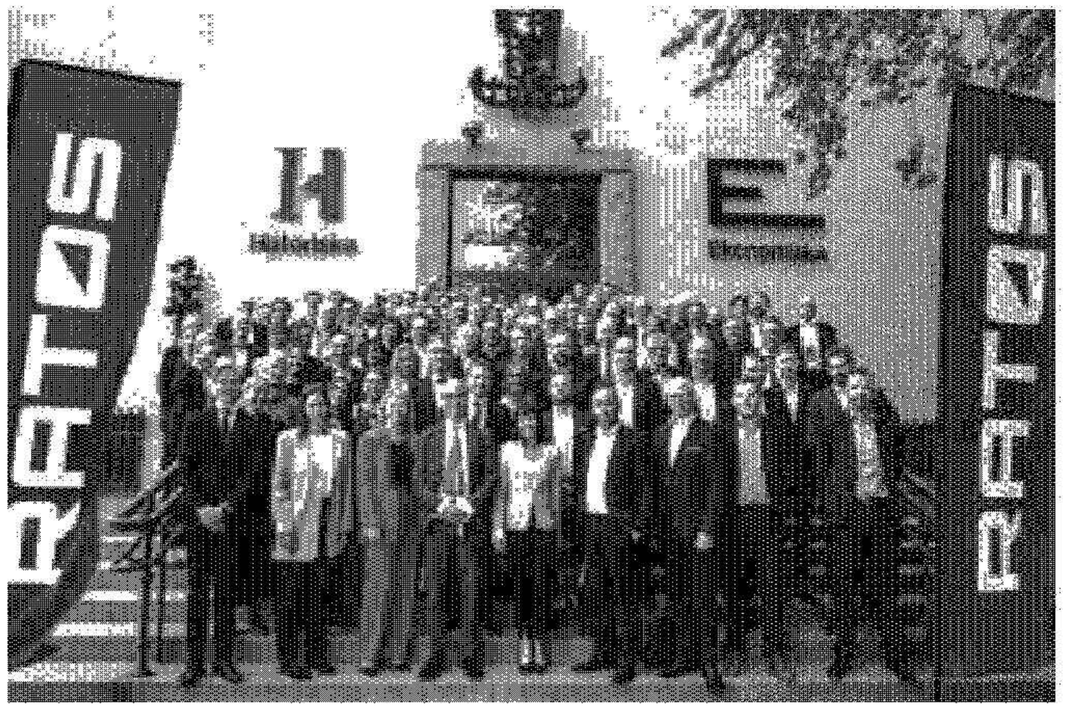
Ändringar i ledningen av Oase Outdoors
Den nuvarande vd:n och medgrundaren i Oase Outdoors, Henrik Arens, slutar som vd i bolaget och Henrik Bernth har utsetts till ny vd. Henrik Arens utsågs till ny styrelseordförande.

TFS HealthScience expanderar och etablerar nytt amerikanskt huvudkontor
Som ledande centrum för såväl finansiering av bioteknik som läkemedelsstudier är den amerikanska marknaden en prioriterad tillväxtmarknad för TFS HealthScience. TFS HealthScience verkar globalt och den nya etableringen markerar en milstolpe i den pågående tillväxtresan.

April

Johan Arvidsson ny vd i Diab
Den 19 april kommuniceras att Johan Arvidsson rekryterats som ny vd i Diab (han tillträder den 1 oktober).

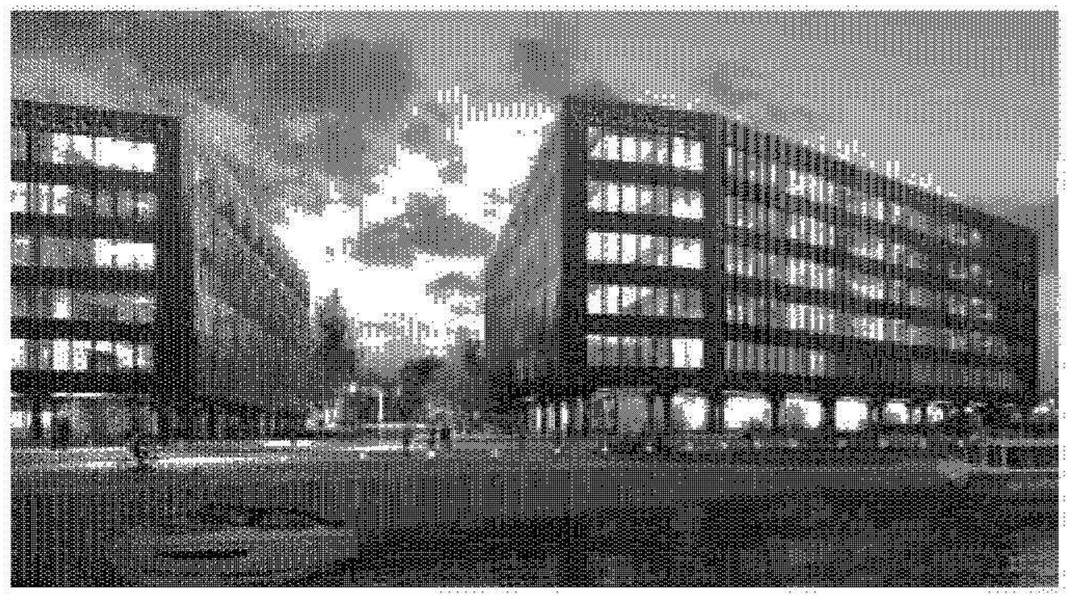
Maj

Den 19 maj anordnas Ratos Summit för första gången (eller tredje gången gillt om man räknar in Covid-åren då den fick ställas in).
Temat under heldagen och kvällen för styrelser, vd:ar och ledningsgrupper i Ratos koncernbolag, samt medarbetarna i Ratos moderbolag, är "Part of something larger". Eventet planeras återkomma årligen.

Juni

HENT i miljardaffär – bygger kontorslokaler i Stavanger
HENT blir totalentreprenör för projektet Valhall. 2025 ska 70 000 kvadratmeter kontorslokaler stå klara i Stavanger. Projektet är värt 2 miljarder NOK och utförs som totalentreprenad efter en samverkansfas inom HENTs "Projektavtalsmodell". Ratos har en stark tro på partnering och samverkan som samarbetsform inom byggentreprenader. Det ger nöjdare kunder och lägre totalkostnad för beställaren. I linje med de främsta hållbarhetsstandarderna certifieras byggnaden till BREEAM Excellent och WELL GOLD och blir därmed anpassad efter nutida och kommande hållbarhetskrav.

HENT

Ratos stärker kassan för den fortsatta tillväxtresan – avyttrar aktierna i Dun & Bradstreet

NVBS förvärvar TKBM Entreprenad AB
TKBM har sin verksamhet i och runt Stockholm och förvärvet är ytterligare ett steg på vägen på NVBS tillväxtresa. TKBM är starka inom kabel- och kanalisationsentreprenader.

NVBS

Ratos miljardinvesterar i ny plattform – förvärvar majoritet i Knightec och ingår partnerskap med medgrundaren och vd:n Dimitris Gioulekas.
Knightec grundades 2003 och har sedan dess haft stark tillväxt, främst organiskt, men även genom strategiska förvärv. Bolaget utmärker sig genom sin snabba förändringstakt och branschledande lönsamhet. Genom sina unika kunderbjudanden och starka samhällsengagemang har Knightec etablerat en stark marknadsposition inom teknik, design och digitalisering av produkter och tjänster. Knightec blir en utmärkt start på en satsning inom sektorn, som kommer att bli ett viktigt område för Ratos framåt. Genom förvärvet får Ratos exponering mot den växande konsultbranschen.

Juli

Aibel

Aibel vinner stort havsvindkontrakt i Hornsea 3-projektet
Aibel har tilldelats kontrakt av Ørsted, som är det världsledande bolaget inom havsvind, för två plattformar i Hornsea 3-projektet i den brittiska delen av Nordsjön. Varje plattform representerar ett stort (värde över 2,5 miljarder NOK) kontrakt för Aibel. Projektet är det enskilt största vindkraftsprojektet till havs i världen.

Nya kontrakt värda 2 miljarder NOK till Presis Infra
Presis Infra har under det första halvåret 2022 tilldelats nya kontrakt till ett värde av 2 miljarder NOK. Sammanlagt rör det sig om åtta nya kontrakt tecknade med befintliga kunder och löptiden är från 2022 till 2027. Två av kontrakten är gröna kontrakt där påvisad förmåga att minska klimatpåverkan i projektet är en viktig faktor i upphandlingen, vid sidan av pris och uppdragsförståelse. Med de nya kontrakten har Presis Infra vunnit samtliga gröna kontrakt som varit utlysta på den norska marknaden avseende drift och underhåll av vägar de senaste åren.

Augusti

Jesper Lien ny vd i Plantasjen Group
Den 18 augusti kommuniceras att Jesper Lien rekryterats som ny vd i Plantasjen (han tillträder den 22 augusti).

September

Ratos offentliggör ett rekommenderat kontanterbjudande till aktieägarna i Semcon AB och det blir offentligt att Ratos avser förvärva teknikkonsultbolaget Semcon.

Oktober

Speed Group förvärvar Scandi Terminal
I och med förvärvet utvidgas Speed Groups kunderbjudande ytterligare genom att lägga till lager, transport och ompackning av bulkprodukter.

Den 5 oktober utses Jan Krepp till ny vd i KVD

Den 10 oktober utses Jesper Andersson till ny vd i Speed Group

HENT bygger FREYR Batterys Giga Arctic batterifabrik i Mo i Rana
HENT kommer att ansvara för planering, projektadministration och uppförande av den första batterifabriken med en yta på 120 000 kvadratmeter. Den årliga tillverkningskapaciteten beräknas bli 29 GWh. Giga Arctic är ytterligare ett landmärke att vara stolt över i HENTs portfölj. Det är ett viktigt projekt för samhället i stort eftersom batterier, som minskar de globala koldioxidutsläppen, kommer att tillverkas i fabriken vilket bidrar till omställningen mot ett hållbart samhälle.

Ratos erhåller konkurrensgodkännande för förvärvet av Semcon

Kiruna

airteam förvärvar Grundströms Plåt i Kiruna
Det är ett välmående ventilationsföretag med plåtslageri som utför om-, till- och nybyggnationer inom ventilation åt företag i gruvindustrin samt inom bygg och fastigheter. Förvärvet bidrar till att öka airteams geografiska närvaro och kundbas, och breddar därigenom airteams erbjudande till branschen.

Ratos offentliggör det slutliga utfallet i sitt rekommenderade kontanterbjudande till aktieägarna i Semcon

Ratos fullföljer sitt rekommenderade kontanterbjudande till aktieägarna i Semcon och förlänger acceptperioden

November

SSEA Group förvärvar Kiruna Målbygg
SSEA Group, som tidigare i år öppnade ett Luleåkontor, stärker sin närvaro ytterligare i norra Sverige genom att förvärva det lokala bygg- och måleriföretaget Kiruna Målbygg.

SSEA har tecknat kontrakt med Polismyndigheten och Hemsö om att bygga ett nytt polishus i Borlänge
Avtalet är en samverkansentreprenad och omfattar projektering och produktion. De färdiga lokalerna blir omkring 20 000 m² och byggnaden ska vara särskilt anpassad efter Polismyndighetens behov och krav.

SSEA

December

Ratos offentliggör slutligt utfall i det rekommenderade kontanterbjudandet till aktieägarna i Semcon

Aibel får miljarduppdrag på Aasta Hansteen
Equinor har tilldelat Aibel ett miljardkontrakt för omfattande modifikationer och förberedelser av Aasta Hansteen-plattformen för att möjliggöra uppkoppling av Irpa-fältet (tidigare Asterix). Aibel benämner kontraktet som 'stort', en benämning som används av Aibel när det gäller avtal i storleksordningen 1,5–2,5 miljarder NOK.

Aibel får förlängt ramavtal för Johan Sverdrup i Nordsjön
Equinor har bestämt sig för att förlänga avtalet avseende M&M på Johan Sverdrup för perioden 2023 till 2026. Aibel benämner ramavtalet som viktigt. Benämningen 'viktigt' används av Aibel för att beskriva avtal med ett värde på mellan 0,5–1,5 miljarder NOK.

Jotun HullSkater working underwater, Semcon

HL Display förvärvar Allied POS
Allied POS är en ledande leverantör av Point of Sale (POS)-lösningar i Irland. Med förvärvet befäster HL Display sin marknadsposition och breddar sin väg till marknaden i Irland. Vidare stärker förvärvet HL Displays position som den ledande leverantören av varuhandels- och kommunikationslösningar i butik till dagligvaruhandlare i Europa.

Förvärvet av Semcon slutförs
Förvärvet av Semcon är ännu ett steg i Ratos strategi mot en mer homogen Ratoskoncern, där ytterligare förvärv och avyttringar ingår. Ratos har följt Semcon under en längre tid och är imponerade över medarbetarnas kompetens och bolagets utveckling de senaste åren. Semcon har genomgått betydande strukturella förändringar och är idag ett mer lönsamt och diversifierat företag.

Aibel vinner kontrakt på obemannad plattform i Nordsjön
Aker BP har tilldelat Aibel kontrakt för att bygga plattformen Munin som ska utvinna olja och gas på den norska kontinentalsockeln. Kontraktets värde beräknas till 7 miljarder NOK och gäller ansvar för projektering, inköp och byggnation. Munin kommer att vara den allra första processplattformen på norska kontinentalsockeln som från början är designad för normal drift utan besättning. Projektet väntas som mest att sysselsätta 300 personer.

Strategiska plattformsförvärv i Ratos

NVBS

I mars kommunicerade Ratos förvärvet av NVBS och Ratatek och skapandet av en nordisk utmanare inom järnvägsinfrastruktur. NVBS blir ett nordiskt plattformsbolag för Ratos inom den attraktiva och växande marknaden för järnvägsinfrastruktur med närvaro i Sverige, Finland och Norge.

Underhåll och uppgradering av samhällskritisk infrastruktur är en attraktiv och växande nisch där Ratos etablerade en position inom vägunderhåll 2021. Med förvärvet av NVBS breddas erbjudandet till den expansiva järnvägsmarknaden där NVBS tillsammans med Ratatek har utmärkta förutsättningar för fortsatt organisk och förvärvsdriven expansion.

NVBS är en snabbväxande aktör verksam inom underhåll, uppgradering och byggnation av samhällskritisk järnvägsinfrastruktur i Sverige och Norge. NVBS är nischade inom MBEST-arbeten (Mark, Bana, El, Signal, Tele).

Ratatek specialiserade på kontaktledningsnät

Ratatek är specialiserade på att projektera, montera och underhålla kontaktledningsnät och elkraftsutrustning vid spår- och järnvägar med verksamhet i Finland och Sverige. På den svenska marknaden har bolaget sedan tidigare ett framgångsrikt samarbete med NVBS.

Förvärvet av NVBS och Ratatek passar bra i affärsområdet Construction & Services och kommer dessutom att kunna bidra till, och ta del av, mjuka synergier med övriga bolag framöver.

Knightec

I juni månad blev det klart att Ratos miljardinvesterar i ny plattform genom förvärvet av Knightec.

Knightec grundades 2003 och har sedan dess haft stark tillväxt, främst organiskt, men även genom strategiska förvärv. Bolaget utmärker sig genom sin snabba förändringstakt och branschledande lönsamhet. Genom sina unika kunderbjudanden och starka samhällsengagemang har Knightec etablerat en stark marknadsposition inom teknik, design och digitalisering av produkter och tjänster.

Start på satsning inom teknikkonsultsektorn

Knightecs starka marknadsposition utgör en utmärkt start på Ratos satsning inom teknikkonsultsektorn, som kommer att bli ett viktigt område för Ratos framåt. Genom förvärvet får Ratos en exponering mot den växande konsultbranschen, inom vilken koncernen har gedigen erfarenhet. Knightec kommer att fortsätta vara en drivande kraft i den digitala transformationen mot hållbara produkter och tjänster.

Avancerade projekt inom teknik och digitalisering

Knightec arbetar med avancerade projekt i gränslandet mellan teknik, design och digitalisering och har mer än 800 anställda över hela Sverige. Kunderna består av stora bolag som är ledande inom sektorer såsom fordon, läkemedel, medicinsk teknik, finans, telekom, media och säkerhet.

Semcon

I slutet av september tog Ratos nästa steg in i teknikkonsultbranschen genom offentliggörandet av sitt bud på Semcon. Förvärvet av Semcon är ännu ett steg i Ratos strategi mot en mer homogen Ratoskoncern, där ytterligare förvärv och avyttringar ingår.

Lönsamt och diversifierat företag

Ratos har följt Semcon under en längre tid och är imponerade över medarbetarnas kompetens och bolagets utveckling de senaste åren. Semcon har genomgått betydande strukturella förändringar och är idag ett mer lönsamt och diversifierat företag. Vidare tilltalas Ratos av Semcons erbjudande och starka varumärke. Omställningen till ett mer hållbart samhälle kommer att innebära en fortsatt stark efterfrågan på ingenjörer och högkvalificerade tjänster i den svenska industrin.

Målet: bli marknadsledande i Norden

Med Ratos som ägare till Semcon kommer betydande mervärden att skapas för såväl Semcons medarbetare och kunder som för Ratos. Ratos långsiktiga mål är att Semcon ska vara ett marknadsledande teknikkonsultföretag i Norden avseende såväl tillväxt som lönsamhet. Vår ägarmodell bygger på att vi kan förse bolaget med en snabb och enkel styrmodell med fokus på ökat kundvärde och värdeskapande.

Fördjupning: Tre exempel på affärer som gjor[illegible]killnad under året

Aibel nyckelleverantör till världens största anläggning för havsbaserad vindkraft

I Nordsjön bygger Ørsted världens största havsbaserade vindkraftspark. Under 2022 tilldelades Aibel ett kontrakt för två plattformar i projektet. Varje plattform representerar ett värde av 2,5 miljarder NOK. Kontraktet innebär att Aibel ansvarar för projektering, upphandling, konstruktion och installation vid leverans av lösningar för kraftöverföring.

"Vi är stolta och hedrade över att ingå ett nytt samarbete med Ørsted, en relation som har utvecklats och mognat under de senaste tre åren",
säger Aibels vd och koncernchef Mads Andersen.

Grön el till 3 miljoner brittiska hushåll
Hornsea-plattformarna förväntas producera tillräckligt med energi för att tillgodose det genomsnittliga dagliga behovet hos över 3 miljoner brittiska hushåll. Kontraktet befäster Aibels position som ledande leverantör av lösningar för kraftöverföring inom havsvind. Det visar också på den transformation som Aibel gör – från fossilindustri till förnybara energikällor.

"Vår orderstock består nu till ca 60 procent av projekt relaterade till havsbaserad vindkraft och elektrifiering av energiinfrastruktur",
säger Aibels vd och koncernchef Mads Andersen.

HENT bygger Norges första batterifabrik

I Mo i Rana i Nordnorge byggs Norges första stora batterifabrik, FREYR Batterys Giga Arctic. Ratosbolaget HENT kommer att ansvara för planering, projektadministration och uppförande av den första delen av fabriken som har en yta på 12 000 kvadratmeter.

Fabriken ska kunna tillverka batterier motsvarande 29 GWh år 2024 när den startar. År 2030 ska kapaciteten ligga på 200 GWh. Det senare skulle räcka till cirka 2 miljoner elbilar.

Men en hel del av produktionen kommer att gå till energilagring. Giga Arctic kommer att kunna erbjuda batterier som har producerats uteslutande med grön el från vattenkraft.

"Det här är en viktig milstolpe för oss. Vi är både ödmjuka och stolta över att få vara en del av Norges viktigaste gröna industrisatsningar", säger Jan Jahren, vd HENT.

SSEA bygger nytt sjukhus åt Ersta Diakoni

SSEA är specialiserade på stora och tekniskt komplicerade projekt inom samhällsfastigheter, hotell, kontor och handel. Just nu pågår projektet Ersta nya sjukhus i Stockholm, en investering i tvåmiljardersklassen för beställaren Ersta diakoni. Efter inflyttningen 2023 ska sjukhuset kunna ta emot 100 000 patienter per år.

Samverkansentreprenad – en modell för framtidens byggbransch

SSEA är en ledande aktör inom samverkan- och partnering-entreprenad. Det innebär att beställare och entreprenör gemensamt drar upp riktlinjer för hur projektet ska drivas. Samarbetsformen används vid tekniskt komplicerade projekt eller projekt med många osäkra faktorer, som är svåra att definiera inför upphandlingen.

"Historiskt sett har kunderna känt att det har funnits få alternativ när de upphandlat stora projekt, så de uppskattar en ökad konkurrens."
Christian Wieland, vd SSEA Group

Ett starkt år och ytterligare steg mot en homogen koncern

Under året ökade justerad EBITA med 9 procent och den organiska tillväxten uppgick till 8 procent i koncernen. Årets sista kvartal var ännu starkare, med en justerad EBITA som steg med 41 procent och där den organiska tillväxten uppgick till 12 procent. Bolagen i koncernen utvecklades väl med god efterfrågan, med undantag för den svaga efterfrågan från vindkraftsindustrin och i delar av konsumentsegmentet. Vi har haft en rekordhög orderingång och vi avslutar året med rekordstarka orderböcker. Det är ett bra utgångsläge givet marknaden som präglats av en osäker omvärld där pandemin följdes av krig i vårt närområde, med stort mänskligt lidande och negativa ekonomiska effekter i hela världen. Vi är stolta över att kunna visa fortsatt styrka och leverera i linje med våra finansiella mål.

Förvärv
Vårt fokus framåt fortsätter att vara inom infrastruktur- och industriområdet och de plattformsförvärv som gjordes under året och föregående år visar vägen inom dessa områden. Det är glädjande att konstatera att de plattformsförvärv vi genomförde under 2021 har uppvisat en EBITA-tillväxt på 35 procent under 2022.

Under 2022 genomfördes tre plattformsförvärv och sex tilläggsförvärv inom Industry och infrastruktur. Ingenjörer och nya tekniklösningar kommer att vara avgörande i omställningen mot ett mer hållbart samhälle – en omställning som kräver mycket resurser och är lönsam att investera i. Vägen mot en mer sammanhållen struktur kommer att innehålla såväl försäljningar av koncernbolag som förvärv och ska sammantaget även resultera i en fortsatt stark balansräkning. I tilläggsförvärven, som generellt sker till lägre värderingar, utvinns dessutom synergier.

Synergier mellan bolagen
Under året såg vi flera exempel på de synergier som skapats av och mellan koncernens bolag. Bolagen nyttjar i allt större utsträckning nätverken som skapats i olika Ratossammanhang som till exempel vd-träffar och ledarskapsprogram. Det kan gälla allt ifrån utbyte av varor och tjänster till nyttjande inom "best practice" för bolagsgemensamma processer. Vi har också sett att det finns värde i att spegla styrelserna i bolag inom samma branschsegment. Som exempel kan nämnas att vd:arna i våra byggbolag och teknikkonsultbolag sitter i varandras styrelser och vi ser att det finns ett stort värde i det kunskapsutbytet.

Hållbara affärer
Under året gjordes flera uppmärksammade affärer i Ratoskoncernen som skyndar på omställningen till ett mer hållbart samhälle. Ett par exempel är att vi är stolta över att Aibel blir nyckelleverantör till världens största anläggning för havsbaserad vindkraft i Nordsjön samt över att HENT bygger Norges första batterifabrik, FREYR Batterys Giga Arctic. Det sistnämnda blir starten på en helt ny grön industri i Norge.

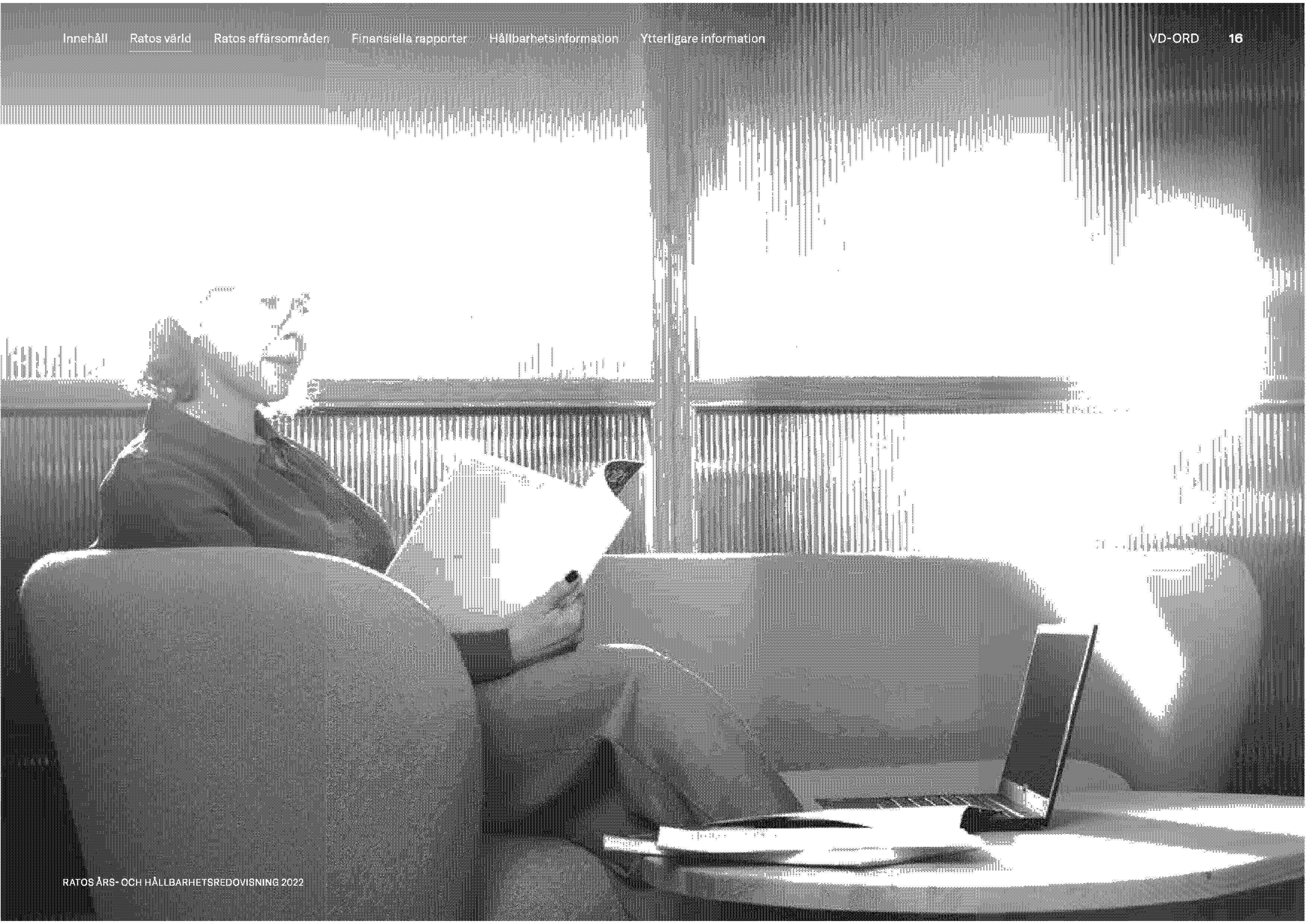
Vi har också fortsatt samarbetet i koncernen avseende EU-taxonomin och kring annan kommande ny lagstiftning. Det är viktiga frågor ur många perspektiv, och det spelar stor roll för Ratos attraktivitet som investering. Jag känner mig trygg i att vi har ett bra utgångsläge för att möta de nya tuffare lagkraven som kommer på hållbarhetsområdet 2023.

Aibels notering
Ratos kommunicerade under 2021 möjligheten att tillsammans med övriga ägare genomföra en ägarspridning i Aibel, företrädesvis genom en notering på Oslo Børs. Medan Aibels resultat, orderbok och balansräkning stärkts väsentligt har de finansiella marknaderna samt klimatet för börsnoteringar försämrats. Ratos har därför, tillsammans med övriga ägare, beslutat att skjuta upp en eventuell notering av bolaget.

Fokus kommande år: infrastruktur och Industry
När jag vid den här tidpunkten föregående år sammanfattade året som gått var slutsatsen att 2021 varit turbulent med pandemin som främsta orsak. 2022 blev ett än mer utmanande år med krig i vårt närområde, hög inflation och avmattad efterfrågan inom delar av konsumentmarknaden. Trots detta har Ratos utvecklats starkt under året med organisk tillväxt och strategiska förvärv på vår väg mot en mer homogen koncern. Våra förvärv har även under detta år genomförts inom infrastruktur och inom affärsområdet Industry. Där kommer vårt fokus att vara under kommande år.

Jag vill avslutningsvis tacka alla som bidragit till Ratos framgångsrika resa under året.

Jonas Wiström
Verkställande direktör

Utvecklingen i våra affärsområden

Construction & Services

48% omsättning

88% EBITA

För helåret uppgick nettoomsättningen till 16 901 MSEK, vilket var en ökning med 48 procent jämfört med föregående år. Ökningen var driven av en stark organisk tillväxt om 16 procent samt av Ratos fortsatta satsning inom samhällskritisk infrastruktur genom förvärv.

EBITA för helåret uppgick till 1 276 MSEK, en ökning med 89 procent. EBITA-marginalen uppgick till 7,6 procent (5,9). Resultatförbättringen förklaras av en positiv utveckling både inom verksamheten inriktad mot samhällskritisk infrastruktur samt inom byggverksamheten.

Efterfrågan inom samhällskritisk infrastruktur var fortsatt god. Även inom byggtjänster var efterfrågan god trots att marknaden påverkades av högre byggkostnader och högre räntor. Den goda fortsatta efterfrågan förklarades av den låga (mindre än 3 procent) exponeringen mot bostadsbyggande. Affärsområdet bygger främst fastigheter åt stat och kommun. Orderböckerna var på en rekordhög nivå och orderingången var fortsatt stark.

Under året genomfördes ett plattformsförvärv, NVBS, inom affärsområdet. Ratos tecknade i mars månad avtal om att förvärva 74 procent av NVBS Rail Group Holding AB (NVBS). NVBS blir ett nordiskt plattformsbolag för Ratos inom den attraktiva och växande järnvägsinfrastrukturmarknaden med närvaro i Sverige, Finland och Norge.

Consumer

12% omsättning

–50% EBITA

Nettoomsättningen för helåret uppgick till 6 986 MSEK, vilket motsvarar en ökning med 12 procent jämfört med föregående år. Den organiska tillväxten uppgick till 1 procent. Konsumentmarknaden påverkades av den höga inflationen med minskat köputrymme samt allmän oro.

EBITA för affärsområdet uppgick till 424 MSEK (845). EBITA-marginalen uppgick till 6,1 procent (13,6). Resultatförsämringen förklaras främst av Plantasjen som hade en lägre försäljning och ökade kostnader för energi och lagerhållning. För att parera de högre kostnaderna i Plantasjen genomfördes i det fjärde kvartalet ett kostnadsbesparingsprogram som beräknas kompensera för de ökade energi- och logistikkostnaderna. KVD tog i det fjärde kvartalet kostnader för ett omstruktureringsprogram som beräknas minska löpande kostnader med cirka 50 MSEK.

Industry

22% omsättning

3% EBITA[1)]

För helåret uppgick nettoomsättningen för affärsområdet till 6 002 MSEK (4 913), vilket var en ökning med 22 procent jämfört med föregående år. Den organiska tillväxten uppgick till –1 procent.

Justerad EBITA för affärsområdet uppgick till 445 MSEK (432) för helåret. EBITA-marginalen uppgick till 7,4 procent (8,8). Det förbättrade resultatet var främst hänförligt till förvärvade Knightec och Semcon. I det första kvartalet belastades resultatet av omstruktureringskostnader uppgående till 130 MSEK avseende Diab. Efterfrågan inom vindsegmentet har ytterligare försvagats medan marknaden för övriga segment utvecklas starkt. Den rådande osäkerheten på marknaden med inflation och höga energi- och råvarukostnader kvarstod under året.

Under året genomfördes två plattformsförvärv i form av konsultföretagen Knightec och Semcon inom affärsområdet. Knightec arbetar med avancerade projekt i gränslandet mellan teknik, design och digitalisering. Kunderna består av bolag som är ledande inom sektorer såsom fordon, läkemedel, medicinsk teknik, finans, telekom, media och säkerhet. Semcon är ett internationellt teknikföretag som hjälper sina kunder med att omvandla teknik till unika användarupplevelser genom att förena fysiska och digitala lösningar.

1) Justerad EBITA

Mål och måluppfyllelse

Den 8 februari 2021 fastställde Ratos styrelse nya finansiella mål som en följd av tidigare kommunicerat beslut att utveckla verksamhetens inriktning mot att bli en långsiktigt verksam bolagsgrupp. Dagens Ratos har en evig ägarhorisont och investerar för att bygga värden på lång sikt.

Finansiella mål	Mål 2025	Utfall 2022
EBITA-tillväxt	**3 miljarder SEK** EBITA ska uppgå till minst 3 miljarder SEK år 2025	**1 966 MSEK** EBITA uppgick till 1 966[1] MSEK
Skuldsättningsgrad	**1,5–2,5x** Nettoskuld, exklusive finansiell leasingskuld i förhållande till EBITDA bör normalt uppgå till 1,5–2,5x	**2,5x** Skuldsättningsgraden uppgick till 2,5x
Utdelningsandel	**30–50%** Utdelningsandelen uppgår normalt sett till 30–50 procent av resultatet efter skatt, exklusive realisationsvinster och realisationsförluster, hänförligt till moderbolagets ägare	**41%** Utdelningsandelen uppgår till 41 procent

1) Koncernens EBITA justerad för realisationsresultat och omvärdering noterade aktier samt engångsposter som på affärsområdesnivå bedöms jämförelsestörande

Investeringsstrategi

Ratos eftersträvar snabba förbättringar i bolagen, men är en långsiktig ägare med långsiktigt hållbar lönsamhet i fokus. Vi tittar på följande faktorer och gör följande avvägningar vid nyinvesteringar:

Plattformsförvärv

- Marknadsledande bolag eller bolag med möjlighet att bli marknadsledande med betydande EBITA.
- Bolaget kan vara en nödvändig pusselbit för att konsolidera en fragmenterad marknad och finnas i en attraktiv och växande marknad.
- Hög kvalitet med stabil historik.
- Kompetent vd och ledning som kan bidra till Ratoskoncernen.

Angränsande förvärv

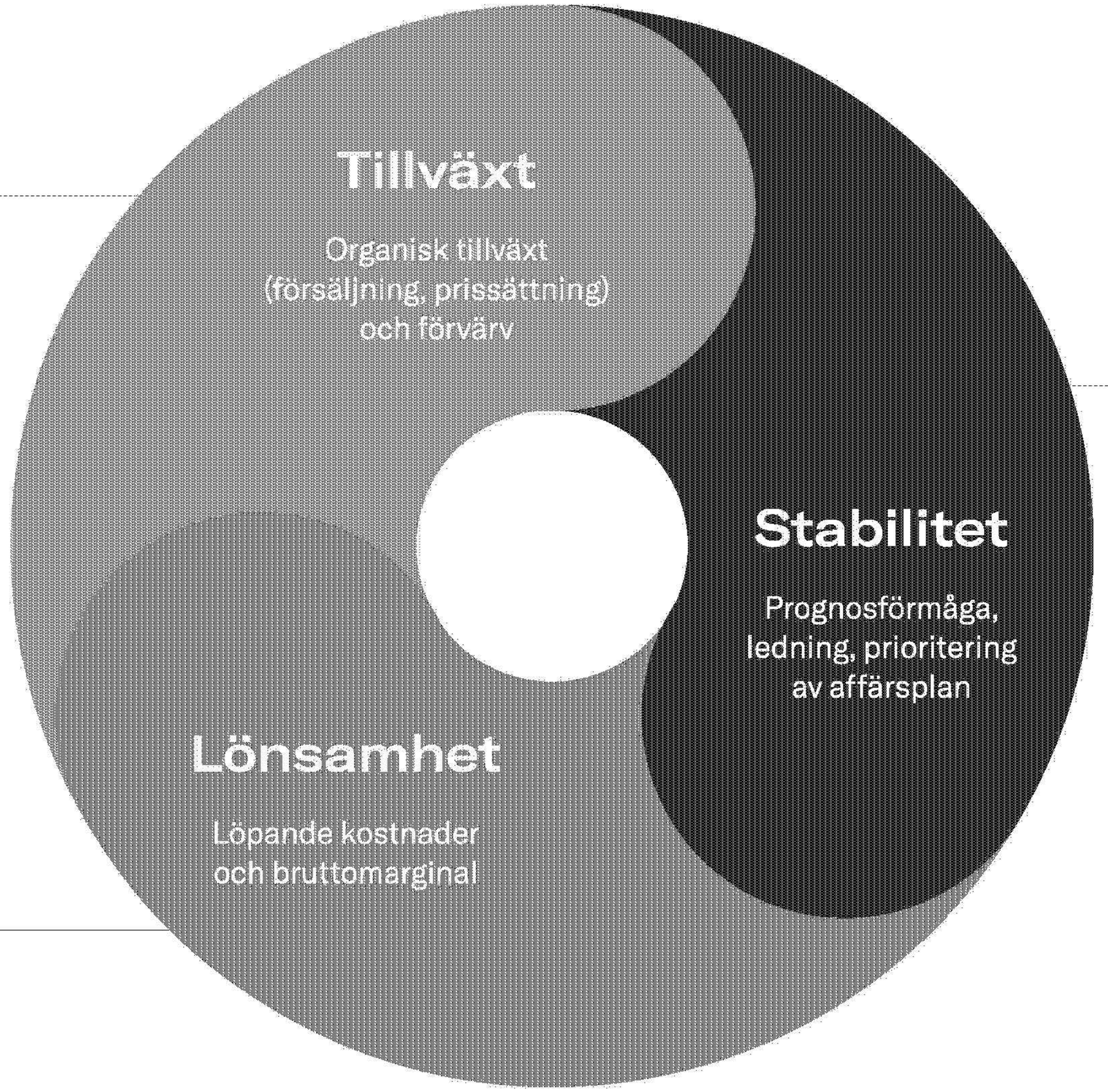
- Förvärvet identifieras av Ratos.
- Bolaget finns i samma eller närliggande bransch till annat Ratosägt bolag.
- Tydliga mjuka synergier.
- Integrationsmöjligheter med annat Ratosbolag kan finnas, men är inte nödvändigt.

Tilläggsförvärv

- Förvärven sker genom decentraliserade processer som drivs av bolagen – Ratos ledning bidrar med expertis och erfarenhet vid behov.
- Bolaget ska bidra till konsolidering av en bransch.
- Attraktiv värdering och låg risk.
- Tydliga kostnads- och intäktssynergier.

Ratos modell

- Först när stabilitet och lönsamhet uppnås skiftar fokus mot tillväxt.
- Organisk tillväxt högsta prioritet.
- Kompletterat med förvärv med reella synergier.
- Nya plattformsförvärv när en möjlighet uppstår i en bransch där Ratos redan har kunskap och förmåga att skapa värde.

- Bra ledning.
- Tydlig affärsplan.
- God förmåga hos ledningen att förutse bolagets utveckling.

- Identifiera bolagets lönsamhetspotential.
- Fokus på att förbättra bruttomarginalen och sänka kostnaderna.

Hållbarhet – en förutsättning för långsiktig lönsamhet

Vår övertygelse är att hållbara bolag, både avseende affärsidé och verksamhet, är lönsamma och skapar långsiktiga värden. Det gäller både i Ratos moderbolag och i arbetet som aktiv ägare i koncernbolagen. Därför är hållbarhet en integrerad del av Ratos affärsstrategi.

I Ratos decentraliserade ägarmodell ligger det yttersta ansvaret för hållbarhetsarbetet på bolagsledningar och styrelser, men ska genomsyra allt arbete i bolagen. Hållbarhetsfrågorna är integrerade i Ratos processer för bolagsstyrning.

Vi gör inte skillnad på hållbarhetsrisker och affärsrisker

Ratos gör inte skillnad på hållbarhetsrisker och affärsrisker – de hänger ihop. Hållbart värdeskapande handlar om att förstå hur de stora samhällsutmaningarna påverkar affären på kort och längre sikt, och att ha förmågan att ständigt utvecklas så att rådande globala makrotrender ger vind i seglen. Vi förväntar oss att arbetet med att bli lite bättre imorgon än idag alltid pågår och aldrig räknas som klart.

Värden för det gemensamma

Ratos största bidrag till samhället är att vara en aktiv och ansvarsfull ägare som bygger långsiktigt framgångsrika och hållbara bolag som skapar värden till nytta för det gemensamma. Vi skapar jobb, tar hänsyn till människor och miljö och levererar produkter och tjänster av hög kvalitet. Ratos gör också skillnad genom att våra huvudägare utgörs av stiftelser som främjar forskning och därmed en långsiktig positiv samhällsutveckling.

På Ratos moderbolag finns 18 anställda och i våra bolag totalt cirka 15 100[1] medarbetare i cirka 30 länder. Genom ett aktivt ägande är Ratos drivande för att bolagen är långsiktigt hållbara.

Grunden för Ratos hållbarhetsarbete

I syfte att identifiera vilka hållbarhetsområden som Ratos ska fokusera och rapportera på används dubbel väsentlighetsanalys och intressentdialog.

Den dubbla väsentlighetsanalysen ligger till grund för prioriteringen av Ratos viktigaste hållbarhetsfrågor. Ratos använder metoden dubbel väsentlighet som innebär att olika hållbarhetsaspekter utvärderas utifrån två perspektiv; Ratos påverkan på omvärlden och omvärldens påverkan på Ratos.

Ratos dubbla väsentlighetsanalys omfattar:

- Kartläggning och analys av relevanta hållbarhetsfrågor för Ratos och dess portföljbolag.
- Kartläggning av typiska risker och omvärldsfaktorer, såsom relevanta regleringar.
- Dialog med nyckelintressenter.

Baserat på de frågor som identifierats som mest materiella, definieras Ratos mest väsentliga hållbarhetsfrågor. För var och en av dessa frågor tar Ratos fram mål och handlingsplaner för att genomföra och utveckla hållbarhetsarbetet och stärka sitt långsiktiga värdeskapande.

Policyramverk och riskhantering

Ratos arbetar strukturerat med att hantera och möta relevanta risker. Ett viktigt verktyg är Ratos policyramverk som består av:

- Uppförandekod
- Policy för hållbarhet och ansvarsfulla investeringar
- Miljöpolicy

[1] Inklusive Aibel

Ovanstående policies finns publicerade på Ratos hemsida.

Policyramverket är baserat på FN Global Compacts tio principer för hållbart företagande. Ratos syn på hållbarhet utgår från FN:s mål för hållbar utveckling och FN:s principer för hållbara investeringar som utgår från det numera etablerade begreppet ESG.

Väsentliga hållbarhetsfrågor

I väsentlighetsanalysen identifierades följande hållbarhetsfrågor som mest väsentliga för Ratoskoncernen.

ENVIRONMENT

- Klimatpåverkan, energiförbrukning och annan miljöpåverkan från befintliga byggnader såsom kontor, produktionsanläggningar och logistikfastigheter, men också från annan verksamhet.
- Påverkan på ekosystem och vatten.

SOCIAL

- Arbetsförhållanden och god arbetsmiljö som främjar hälsa, säkerhet och välmående också i värdekedjan, inte minst för migrantarbetare.
- Säkerhet i produkt och tjänsteutbud.
- Förmåga att attrahera, utveckla och behålla kompetens.

GOVERNANCE

- Efterlevnad av lagar och regler på samtliga hemmamarknader.
- Anti-korruption.
- IT-säkerhet och dataintegritet.
- Automation och digitalisering.
- Begränsningar i leverantörskedjan.

Solcellstak gör Speed Groups lager i Borås, Sverige självförsörjande på grön el

Under 2021 installerade Speed Group Nordens största solcellsanläggning på sin logistikfastighet i Viared utanför Borås. Satsningen är ett led i bolagets strategi att bli klimatneutrala till 2025 och erbjuda sina kunder konceptet Green Warehousing. Tack vare solcellerna så är lagret i Viared nu på väg att bli självförsörjande på grön el.

"Genom satsningen på solceller kan Speed Group erbjuda sina kunder en CO_2-neutral logistiklösning, vilket är en viktig konkurrensfördel på marknaden",
säger Jesper Andersson, vd Speed Group.

HL Displays klimatmål godkända av SBTi

Under 2021 fastställde HL Display mål och handlingsplan för att säkerställa en minskning av sitt klimatavtryck i linje med Parisavtalets mål. Under 2022 blev företagets mål godkända av Science Based Targets initiative, en oberoende organisation som hjälper företag att sätta klimatmål som är vetenskapligt förankrade.

Satsning på gröna energikällor för att nå målen
Som en del i arbetet för att nå klimatmålen har HL Display satsat på en omställning till grön energi. Under Q1 2022 nåddes målet om 100 procent förnybara energikällor för HL Displays fabrik i Polen, som tidigare var bolagets största källa till CO_2-utsläpp.

Vetenskapligt godkända klimatmål i flera Ratosbolag
HL Display är ännu ett exempel på hur hållbarhet är en central del av bolagen i Ratoskoncernens affärsmodeller. Att klimatmål ska vara vetenskapligt förankrade är något som är viktigt i Ratos aktiva ägarfilosofi. Diab var det första bolaget i Ratoskoncernen och det första bolaget i sin bransch, att få sina klimatmål godkända av Science Based Targets initiative, och fler bolag är på väg under 2023.

”För att nå våra klimatmål bytte vi exempelvis till gröna energikällor för vår tillverkning i Polen under 2022”,
säger Jonas Marking, hållbarhetschef på HL Display.

Knightec samarbetar med skolor i utsatta områden

I mer än 14 år har Knightec samarbetat med skolor i utsatta områden för att uppmuntra elever att satsa på studier inom teknik. Idag omfattar initiativet 15 skolor i fem städer i Sverige. Satsningen bygger på insikten att mångfald är förutsättning för framgång på en arbetsmarknad som blir alltmer global, i synnerhet inom tekniska yrken.

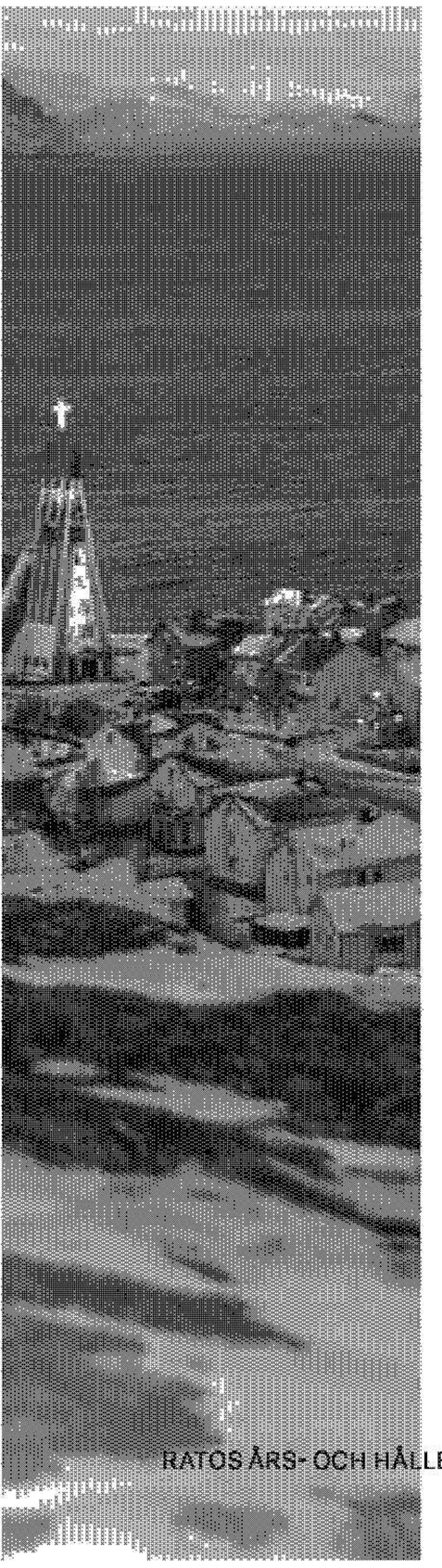
Samarbetet innebär att elever har möjlighet att delta i olika tekniska aktiviteter och få insikter om hur det är att arbeta inom tekniska yrken. I slutet av sista terminen tilldelas två elever från varje skola ett stipendium för innovation och företagskunskap.

"Det är en enorm stolthet att se att vi faktiskt kan göra skillnad. Att vi kan vidga elevernas vyer och tända en gnista. När man hör från tidigare deltagare som nu är på väg att ta en master från KTH, då värmer det i hjärtat",
säger Elvira Ahlring, projektledare för skolsamarbetena

Storskalig utökning tillsammans med Scania och Granitor Systems
Under 2022 gick Knightec samman med sina kunder Scania och Granitor Systems för att göra en storskalig utökning av programmet, med ambitionen att under 2025 stötta över 3 000 studenter per år över hela Sverige.

Siffror – Knightecs skolsamarbeten

15	5	550	>4 500
Skolor	Städer	Elever/År	Elever 2008–2022

Aibel utbildar Compliance Champions

Aibel satsar på att utbilda ledare och nyckelmedarbetare till Compliance Champions. Medarbetarna ges kunskap och verktyg för att förebygga brott mot Aibels uppförandekod. I oktober 2022 genomgick 135 medarbetare i Aibels verksamhet i Thailand utbildningen. Totalt genomfördes åtta seminarier på olika teman.

Öppenhetslag införd i Norge
Norge har nyligen infört en öppenhetslag som ställer krav på företag att säkerställa respekt för mänskliga rättigheter och arbetsförhållanden i hela värdekedjan. Liknande lagstiftning förbereds nu inom EU. I Aibels utbildning finns en del med fokus på att säkra att den nya lagen efterlevs. Bland annat diskuterades vikten av att rapportera misstankar om kränkningar av mänskliga rättigheter och korruption.

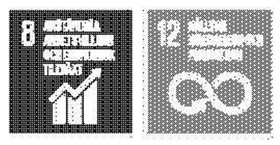
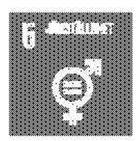
Bra uppslutning och engagerade medarbetare
Utbildningen väckte stort engagemang bland deltagarna. Särskilt intresserade var de av att få vägledning om hur olika känsliga frågor ska hanteras och hur visselblåsarkanalen ska användas. Utbildningen av Compliance Champions kommer att fortsätta rullas ut till samtliga kontor i Asien, Singapore står näst i tur.

"Vi lärde oss mycket under vår vecka i Thailand. Det var intressant att lära sig mer om vad de anställda är nyfikna på och hur de kopplar olika etiska frågor till sina egna erfarenheter",
säger Sigbjørn Innselset, Chief Compliance Officer i Aibel

Fyra fokusområden

Ratos fokusområden och bidrag till FN:s globala mål för hållbar utveckling

Fokusområde	Globalt mål	Globalt delmål	Ratos bidrag
Transparens och bolagsstyrning		**8.1** Upprätthålla ekonomisk tillväxt. **12.2** Hållbar förvaltning och användning av naturresurser. **12.6** Uppmuntra företag att tillämpa hållbara metoder och hållbarhetsredovisa.	Ratos mål är att skapa långsiktigt framgångsrika och hållbara verksamheter. Ett av Ratos finansiella mål är att öka vinsten i Ratos koncern. På sikt ska bolagen nå högsta lönsamhet i sin bransch. Vi kräver och följer upp att Ratosbolagen: • Identifierar huvudsaklig miljöpåverkan och implementerar en miljöpolicy/miljöplan. • Mäter, rapporterar och följer upp sina CO_2-utsläpp. • Fastställer hållbarhetsmål och hållbarhetsredovisar.
Affärsetik och antikorruption		**16.5** Bekämpa korruption och mutor. **16.6** Bygg effektiva, tillförlitliga och transparenta institutioner.	Ratos moderbolag och Ratosbolagen ska säkerställa transparent och god bolagsstyrning, affärer med god affärsetik och ett proaktivt antikorruptionsarbete. Alla Ratos bolag ska ha en uppförandekod och ett whistle-blower system.
Miljö och klimatpåverkan		**13.1** Stärk motståndskraften mot och anpassningsförmågan till klimatrelaterade katastrofer. **13.3** Öka kunskap och kapacitet för att hantera klimatförändringarna.	Vi kräver och följer upp att Ratosbolagen mäter, rapporterar och följer upp sina CO_2-utsläpp.
Medarbetare		**5.5** Säkerställ fullt deltagande för kvinnor i ledarskap och beslutsfattande.	I Ratos uppförandekod fastställs att vi ska vara en icke-diskriminerande arbetsplats som främjar jämställdhet och mångfald. Koden gäller Ratos moderbolag och Ratosbolagen. Vi mäter andelen kvinnor bland Ratos medarbetare och andelen kvinnor i ledande befattningar.

Ratos fyra fokusområden är:
- Transparens & Bolagsstyrning
- Affärsetik & Antikorruption
- Miljö- och klimatpåverkan
- Medarbetare

De fyra fokusområdena är utvalda baserat på de mest väsentliga aspekterna i vår väsentlighetsanalys, se sidan 21 samt 140–141.

Kopplat till respektive fokusområde finns policyer, krav och målsättningar. Varje bolag ansvarar dessutom för att identifiera eventuella ytterligare hållbarhetsområden som är relevanta för sin verksamhet. Under året förs löpande dialog med bolagen för att följa upp och diskutera hållbarhetsarbetet. Alla bolag förväntas dessutom redovisa utvecklingen publikt i en årlig hållbarhetsrapport. För att stärka samarbetet och främja erfarenhetsutbyte mellan bolagen drivs bolagsgemensamma projekt, bland annat avseende finansiell rapportering kopplad till hållbarhet.

Fokusområde 1:

Transparens och bolagsstyrning

Hållbarhet är en integrerad del av Ratos ägarstyrning. Vi ställer krav på ett aktivt hållbarhetsarbete och en transparent hållbarhetsrapportering. Väsentliga frågor är att följa rådande lagstiftning på samtliga hemmamarknader, att arbeta aktivt mot korruption och mutor samt att arbeta med data- och IT-säkerhet inklusive integritetsfrågor.

Ägarstyrning i hållbarhetsfrågor

- Ratos styrelse har det yttersta ansvaret för den koncernövergripande strategin och arbetet med hållbarhet medan Ratos vd har det operativa ansvaret.
- Ratos affärsområdeschefer ansvarar för att säkerställa att hållbarhet finns på respektive Ratosbolags styrelse- och ledningsagenda.
- Ratosbolagens respektive styrelse har det yttersta ansvaret för att bolaget följer gällande lagar, riktlinjer och policyer gällande hållbarhet. Bolagets vd, hållbarhetschef och övriga ledning har det operativa ansvaret för hållbarhetsarbetet.

Ratosbolagen ska:

- Ha en process för riskidentifiering och hantering.
- Implementera en uppförandekod i linje med Ratos uppförandekod.
- Identifiera huvudsaklig miljöpåverkan och implementera en miljöpolicy/miljöplan.
- Mäta, följa upp och rapportera CO_2-utsläpp.
- Fastställa hållbarhetsmål och följa upp dem minst en gång per år.
- Ha ett externt och anonymt visselblåsarsystem.
- Ta fram en hållbarhetsredovisning inspirerad av GRI (Global Reporting Initiative).

Ratos i samhället

Ratos har en lång tradition av att bidra till samhället genom framförallt stöd till forskning och utbildning.

Ratos huvudägare är Torsten Söderberg och Ragnar Söderbergs stiftelser, som är två av landets största privata finansiärer av vetenskaplig forskning inom ekonomi, medicin och rättsvetenskap. Under 2022 gick 17 procent (67 miljoner SEK) av Ratos utdelning till dessa forskningsstiftelser. De senaste tio åren har Torsten Söderbergs stiftelse anslagit nära 85 miljoner kronor per år. Ragnar Söderbergs stiftelse har sedan 2012 beviljat anslag på totalt 330 miljoner kronor.

Fokus på forskning, utbildning och social inklusion

Ratos samhällsengagemang fokuserar på tre teman; forskning, utbildning och social inklusion. Under 2022 gav Ratos, utöver utdelningen till stiftelserna, stöd till utvalda samarbetspartners, bland annat Inkludera Invest och Handelshögskolan i Stockholm. Stödet var både finansiellt och genom engagemang i styrelser. Ratos gav också en donation till Röda Korset med akut krishjälp till Ukraina om 2 MSEK under året. Även den årliga juldonationen gick till Ukraina.

Om Inkludera Invest

Inkludera Invest arbetar sedan tio år tillbaka framgångsrikt med att främja sociala innovationer för att göra samhället mer inkluderande. Inkludera hjälper initiativ inom socialt entreprenörskap att växa från lokal till nationell nivå. Det gör man genom att skapa samarbeten med offentlig sektor och säkra privat finansiering. Sedan starten har man ingått cirka 900 avtal med 108 av Sveriges kommuner.

Fokusområde 2:

Affärsetik och antikorruption

Ratos ställer höga krav på att god affärsetik och proaktivt antikorruptionsarbete finns implementerat i bolagen.

Uppförandekod

Ratos har en uppförandekod som gäller för anställda i Ratos moderbolag och Ratos styrelse. Uppförandekoden omfattar skrivningar gällande antikorruption och affärsetik. Vid nyanställningar introduceras medarbetaren till bland annat Ratos uppförandekod, arbetsmiljöpolicy, personalhandbok och miljöpolicy. Genom Ratos externa visselblåsarsystem sker en rapportering och uppföljning av avvikelser och oegentligheter. Såväl Ratos medarbetare som externa aktörer kan anmäla förmodade avvikelser anonymt. Liksom föregående år rapporterades under 2022 inga avvikelser från uppförandekoden, inklusive inga diskrimineringsärenden, i visselblåsarsystemet. Ratos ålades inte heller böter eller andra sanktioner på grund av överträdelser av lagar eller regler.

Krav på kod i Ratosbolagen

Bolagen ska implementera en uppförandekod som minst svarar upp mot Ratos uppförandekod, där det fastställs att erkända internationella konventioner, mänskliga rättigheter och arbetstagares rättigheter och villkor ska respekteras.

Visselblåsarsystem

Alla medarbetare har ansvar att slå larm om man misstänker att en handling bryter mot rådande lagstiftning eller strider mot bolagets uppförandekod. För att göra det möjligt att anonymt rapportera händelser använder sig Ratos av en extern visselblåsartjänst, Whistle B. Tjänsten är helt frikopplad från Ratos IT-system och webbtjänster.

Antikorruption

Ratos ställer krav på förebyggande av korruption. Bolagen ska genomföra riskanalyser samt vidta åtgärder för att hantera identifierade risker. Det förebyggande arbetet inbegriper bland annat riktlinjer för anställda, utbildningsprogram för personer i riskställning samt krav på och uppföljning av affärspartners. Under året analyserades samtliga Ratos 16 bolag för korruptionsrisk. Fyra av bolagen anses ha förhöjd risk för korruption, genom verksamhet i utsatta branscher eller i högriskländer, enligt Transparency Internationals korruptionsindex.

Mänskliga rättigheter

Ratos stödjer och respekterar skyddet av mänskliga rättigheter och vill att bolagen säkerställer att medverkan till brott mot mänskliga rättigheter inte förekommer. Vissa av Ratos bolag har leverantörer och partners i länder med förhöjd risk för kränkningar av mänskliga rättigheter eller arbetstagares rättigheter. Respekt för mänskliga rättigheter och arbetstagares rättigheter ska ingå i bolagens uppförandekoder samt i arbetet med leverantörer och samarbetspartners.

Business Areas

Fokusområde 3:

Miljö och klimatpåverkan

Ratos strävar efter att kontinuerligt minska sin miljö- och klimatpåverkan och kräver att bolagen gör detsamma.

Miljö- och klimatpolicy
Miljöarbetet på Ratos moderbolag utgår från vår miljöpolicy och tillhörande miljöplan. Då verksamheten i huvudsak bedrivs i kontorsmiljö är den direkta miljöpåverkan begränsad och kommer främst från affärsresor, primärt med flyg. Ambitionen är att minska resandet, till exempel genom digitala möten och riktlinjer för transportmedel. Vi kan konstatera att antalet flygresor under året är betydligt färre än det senaste jämförbara året innan pandemin. Det är ett bevis på att arbetet med att minska resandet med flyg ger effekt, ett arbete som alltjämt fortgår.

Krav på koncernbolagen
Ratos väsentliga miljöpåverkan sker genom bolagen. Ratos förväntar sig att varje bolag kartlägger sin miljöpåverkan och implementerar en miljöpolicy. I bolagens hållbarhetsrapporter redovisas bland annat klimatpåverkan, energiförbrukning, avfallshantering och vattenförbrukning. Våra bolag har ett integrerat hållbarhetsfokus i sin verksamhet. Ett av Ratos fokusområden inom hållbarhet är att öka andelen bolag som klimatredovisar och för att underlätta bolagens arbete erbjuds samtliga bolag ramavtal för klimatredovisningssystem och stöd i klimatrapportering.

Under året klimatrapporterade merparten av bolagen i Ratoskoncernen. Under 2023 kommer ytterligare steg tas mot koncerngemensamma hållbarhets-KPI:er samt ett koncerngemensamt reduktionsmål avseende CO_2. Under 2022 genomfördes flera gruppgemensamma aktiviteter på rapporteringsfronten, vilken den mest omfattande rörde EU-taxonomin.

Miljöpåverkan i moderbolaget
Ratos mäter och följer upp klimatpåverkande aktiviteter i moderbolaget i syfte att skapa medvetenhet och förståelse för vilka åtgärder som ytterligare kan minska Ratos klimatpåverkan. Under 2022 uppgick moderbolagets koldioxidutsläpp till 57 ton CO_2 (43 ton år 2021), en ökning med 33 procent jämfört med 2021. Ökningen består i en normalisering i antalet tjänsteresor, främst med flyg, efter Coronapandemin, och antalet tjänsteresor har trots ökningen sjunkit markant jämfört med nivåerna innan pandemin. Ratos tar ansvar för sitt totala utsläpp genom klimatkompensation.

Totala utsläpp	2022	2021	2020	2019	2018
Tjänsteresor (Scope 3)	47	23	41	153	135
varav flyg	40	18	35	145	124
HK fastigheten (Scope 2)	5,0	7	10	19	16
varav elförbrukning (Scope 2)	0,3	2	2	2	3
Övrigt, inkl årsredovisning beräknad utifrån ett generellt LCA-perspektiv	4	12	39	6	4
Total klimatpåverkan (CO_2e)	**57**	**43**	**89**	**178**	**155**
Köp av klimatkompensation (tCO_2e)	57	43			

Fokusområde 4:

Medarbetare

Allt Ratos gör bygger på insikten att ingenting är viktigare än människor. Ratos ledare och medarbetare gör skillnad varje dag. Ratos som koncern sysselsätter cirka 15 100 anställda.

Attraktiv arbetsplats

En viktig förutsättning för att Ratos ska kunna nå sina mål är att Ratos och bolagen ska vara en ansvarsfull och attraktiv arbetsplats där det finns förutsättningar att rekrytera, behålla och utveckla medarbetare och ledare med rätt kompetens.

Ledarskap

Att rekrytera rätt personer i ledande ställningar är en av Ratos viktigaste uppgifter som ägare. Alla bolag ska ha tydliga processer för att identifiera, utveckla och premiera topptalanger. Sedan Q2 2022 finns en policy för vd-rekrytering i koncernbolagen i Ratos. I policyn fastslås att det alltid ska finnas en kvinnlig och manlig slutkandidat i en vd-rekrytering. Att öka andelen kvinnor på ledande befattningar i Ratoskoncernen är en prioriterad fråga.

Kärnvärden

Ratos har fastställt tre kärnvärden som är vägledande för sättet att arbeta och agera, både internt och externt. Dessa kärnvärden är:

- Enkelhet
- Tempo i exekvering
- Allt handlar om människor

Jämställdhet och mångfald

Ratos arbetar för att främja jämställdhet och mångfald, såväl i den egna organisationen som i våra bolag. Utöver att jämställdhet och mångfald har ett värde i sig själv ur ett rättighets- och demokratiperspektiv är vi övertygade om att det även stärker vår långsiktiga lönsamhet och konkurrenskraft. Rekrytering och karriärutveckling på Ratos ska baseras på relevanta meriter och kompetenser. Oskäliga löneskillnader får inte förekomma. Denna syn ska också prägla Ratosbolagen. I bolagens årliga hållbarhetsrapporter rapporteras bland annat andel kvinnor i ledande befattningar.

Arbetsmiljö

Ratos verkar för att Ratoskoncernens cirka 15 100 medarbetare ska ha en god arbetsmiljö som främjar hälsa och välmående. Baserat på identifierade risker implementerar bolagen relevanta riktlinjer och processer samt bedriver ett systematiskt och förebyggande arbetsmiljöarbete. Vissa bolag har verksamheter med förhöjd risk för personskada bland medarbetarna. I dessa bolag är det högsta prioritet att medvetandegöra och utbilda medarbetarna i risker på arbetsplatsen. Man utreder och följer upp eventuella incidenter och olyckor. Incidenter och olyckor är ett prioriterat nyckeltal som rapporteras månadsvis till Ratos. I vissa bolag finns risk för kompetensbrist, hög personalomsättning samt beroende av nyckelpersoner, vilket följs upp i bolagens ledningar och styrelser.

Antal anställda inkluderar Aibel

Ratoskoncernen: utbildning, nätverk och utblickar

Att vara en del av Ratosfamiljen innebär bland annat möjligheten att få ta del av utbildning, samarbete och nätverk: Business Executive Leadership Programme (BELP) och Ratos Networks (tidigare Ratos Excecutive Networks/REN). Ledande företrädare från bolagen i koncernen inviteras dessutom årligen till en högnivåträff med externa talare och utblickar; Ratos Summit.

BELP – Business Executive Leadership Program
BELP är ett ledarprogram för chefer och topptalanger som skräddarsys av Handelshögskolan i Stockholm tillsammans med Ratos. Under utbildningen, som pågår under ett år, får deltagarna ta del av kunskapshöjande föreläsningar från både forskning, praktiskt ledarskap och övningar byggda på faktiska case från Ratosbolagen. Programmet handlar också om att deltagarna får möjlighet att utbyta best practice, kunskap och erfarenheter. Under 2022 startade den tredje omgången av Ratos BELP.

Ratos Networks (tidigare Ratos Excecutive Networks)
De sju funktionsbaserade nätverken drivs av bolagen tillsammans med Ratos, och samlar medarbetare i Ratosfamiljen som jobbar inom samma område för att inspirera och möjliggöra kunskapsutbyte. Under året tillkom ett nytt nätverk med fokus på IT/cyber security. De övriga nätverken finns inom följande områden: HR, kommunikation, hållbarhet, juridik, finans och inköp/upphandling. Nätverken var aktiva under året och flera av dem hade såväl fysiska som digitala träffar.

Ratos Summit
Ratos summit är en årlig högnivåkonferens som samlar ledande företrädare i Ratosfamiljen för en heldag och kväll med profilerade externa talare, fördjupning i fokusområden för Ratos och utblickar för att tillsammans öka förståelsen för rådande makrotrender och utvecklingen i vår omvärld. 2022 hölls Ratos summit i Stockholm och samlade 110 personer.

”Det jag framför allt uppskattade och tog med mig från BELP var möjligheten att få diskutera utmaningar i det dagliga arbetet med nätverket. Att dela kunskap och erfarenheter med kollegor man litar på var värdefullt. Vetskapen att det finns kollegor som vill att du ska lyckas är verkligen en fantastisk känsla!”

Olav Fyldeng, CTO, Plantasjen, gick BELP 2021–2022

”Att få vara en del i ett större sammanhang berikar i många lager – mig, mina nätverkskollegor och hela Ratos i slutändan.”

Kajsa Petersson, Internkommunikationschef, TFS HealthScience

"2022 var ett händelserikt år. Bolagen har bland annat samarbetat inom cirkularitet för att få ner mängden restmaterial och samarbetat med skolor för att fler elever ska välja teknikutbildningar. Att investera i omställningen mot ett mer hållbart samhälle är lönsamt, och vi kan konstatera att många av bolagen i Ratoskoncernen går i bräschen. I moderbolaget har vi gjort en ny väsentlighetsanalys. Och vi har säkerställt att våra väsentliga frågor besvaras med handlingskraft och konkreta aktiviteter. Under Q2 antog Ratos ledningsgrupp en ny policy för vd-rekrytering i koncernbolagen. I policyn slås fast att det alltid ska finnas en manlig och en kvinnlig slutkandidat vid vd-rekrytering. Vi behöver bredda våra nätverk. Jämställdhet och att öka andelen kvinnor på ledande befattningar i Ratoskoncernen är en prioriterad hållbarhetsfråga".

Josefine Uppling, kommunikations- och hållbarhetschef, Ratos

Fördjupning: Ratos bidrar till lösningar på energikrisen

Hållbarhet och lönsamhet går hand i hand – det blir extra tydligt när bolagen i Ratoskoncernen löser aktuella samhällsutmaningar. En utmaning där Ratos är väl positionerad för att göra skillnad och skapa värde är Europas energiförsörjning och omställningen till förnyelsebara energikällor i en tid av geopolitisk oro.

Presis Infra vinner grönt kontrakt inom infrastruktur-underhåll

Ratosbolaget Presis Infra har satsat på en grön omställning där man elektrifierar sin fordonsflotta och byter till bio-bränsle i tyngre fordon. Under 2022 har bolaget vunnit nya kontrakt till ett värde av 2 miljarder NOK.

Två av kontrakten är gröna kontrakt där påvisad förmåga att minska klimatpåverkan i projektet är en viktig faktor i upphandlingen, vid sidan av pris och uppdragsförståelse.

CO_2-utsläpp ska minskas med 76 procent

I den gröna upphandlingen fick Presis Infra högsta rating på alla miljökriterier, men har ändå planer för ytterligare förbättringar. Presis Infra har åtagit sig att helt ställa om till en grön fordonsflotta, vilket beräknas ge en minskning av bolagets totala CO_2-utsläpp med 76 procent.

Utvecklingen för att minska utsläppen går framåt

Satsningen på hållbarhet inom Presis Infra stärker bolagets konkurrenskraft. Underhåll av infrastruktur upphandlas av den offentliga sektorn och här blir hållbarhetskrav allt viktigare. Med det nyvunna gröna kontraktet har Presis Infra vunnit båda de två gröna kontrakt som varit utlysta på den norska marknaden avseende drift och underhåll av vägar de senaste åren.

”Miljökrav i offentlig upphandling skapar incitament att utforska nya lösningar och bidrar till ett nytt sätt att tänka som får effekt även i andra projekt”,
säger Mariell Berg, hållbarhetschef på Presis Infra.

Ökad efterfrågan på energisnål ventilation

Det senaste årets rusande elpriser driver på investeringar i energieffektivisering. Det märker airteam som ser en markant ökning på bolagets erbjudande inom energisnål ventilation.

”När vi ser över ett ventilationssystem lyckas vi ofta sänka fastighetens energiförbrukning med 20–40 procent”, säger Poul Pihlmann, vd på airteam.

airteam gör utförliga analyser som handlar om att optimera, uppgradera eller byta ut ventilationsutrustning för att uppnå rätt luftmängd, korrekt temperatur och exakta drifttider som är anpassade till fastighetens egenskaper och verksamhet. Det handlar bland annat om att installera styrsystem som ser till att energin bara används när den verkligen behövs och övervakningssystem som mäter luftkvaliteten.

”Att optimera och uppgradera ventilationssystemet ger inte bara stora energi- och kostnadsbesparingar, utan ger också ett bättre inomhusklimat som får medarbetare och boende att må bättre”, säger Poul Pihlmann.

Mer ljus för mindre el – LEDiL:s lösningar gör det möjligt

Finlandsbaserade LEDiL är en global ledare inom sekundäroptik till LED-belysning.

Sekundäroptik är de reflektorer och linser som riktar och formar ljuset för att göra det mer behagligt och funktionellt. Det bidrar till minskad ljusförorening i städer, ökad säkerhet i trafiken och ett energisnålare samhälle. När ljuset är precis där det ska, behövs mindre ljus och därmed sparas energi och resurser.

"För exempelvis vägbelysning där lyktstolparna står med 20 meters mellanrum kan vår teknik halvera behovet av lyktstolpar och öka avståndet till 40 meter. Det sparar både energi och material",
säger Petteri Saarinen, vd på LEDiL.

Ratosaktien

Ratosaktien utvecklades under 2022 med en totalavkastning (kursutvecklingen inklusive återinvesterad utdelning) om –27 procent att jämföra med utvecklingen för SIX Return Index som var –23 procent.

Korta fakta

Aktienotering	Nasdaq Stockholm
Totalt antal aktier	325 898 988
Antal utestående aktier	325 898 988
Sista betalkurs, 2022-12-30	41,49 SEK (Ratos B)
Högsta/lägsta notering	58,75 / 36,64 SEK (Ratos B)
Börsvärde, 2022-12-30	14 miljarder SEK

Aktiens utveckling

Kursutvecklingen för Ratos B-aktie var –27 procent att jämföra med OMXSPI som under samma period var –25 procent. Årets högsta kurs (58,75 SEK) noterades i januari månad och den lägsta (36,64 SEK) i september månad. Sista betalkurs den 30 december var 41,49 SEK. Under 2022 uppgick total-avkastningen (kursutvecklingen inklusive återinvesterad utdelning) för Ratos B-aktie till –27 procent att jämföra med SIX Return Index som under samma period var –23 procent.

Utdelning

Styrelsen föreslår en ordinarie utdelning om 0,84 SEK per A- och B-aktie för räkenskapsåret 2022 och en total utbetalning om 274 MSEK. Baserat på sista betalkurs vid årets slut uppgår direktavkastningen till 2,0 procent.

Ägarstruktur

De tio största ägarna svarade för 79 procent av rösterna och 55 procent av kapitalet. Andelen aktier som ägdes av fysiska eller juridiska personer utanför Sverige uppgick till 19 procent. Aktieägare i USA, Luxemburg, Storbritannien och Finland representerar den största andelen av det utländska ägandet.

Anställdas ägande i Ratos

Ratos nyckelpersoners incitamentsprogram är kopplade till utvecklingen för aktieägarna. Läs mer i förvaltningsberättelsen på sidorna 52–55 och på Ratos hemsida.

Återköp av egna aktier

Årsstämman 2021 gav styrelsen förnyat mandat att förvärva egna aktier. Innehavet av egna aktier får inte överstiga 10 procent av det totala antalet aktier i bolaget. Under 2022 har inga återköp av egna aktier skett. Ratos ägde vid årets början 62 500 B-aktier. Under första kvartalet löstes köpoptions-program från 2017 in, varigenom 62 500 återköpta aktier sålts i samband med lösen av köpoptioner.

Aktieägarstatistik

Storleksklasser	Antal aktieägare	Andel av kapital, %
1–500	48 902	2,11
501–1 000	8 567	2,11
1 001–5 000	10 344	7,32
5 001–10 000	1 633	3,73
10 001–15 000	460	1,77
15 001–20 000	306	1,71
20 001–	696	81,25
Totalt	**70 908**	**100**

Uppdelning av aktieslag

Aktieslag	Antal aktier	% av röster	% av kapital
Serie A	84 637 060	77,8	26,0
Serie B	241 261 928	22,2	74,0
Totalt	**325 898 988**	**100**	**100**

Källa: Euroclear Sweden

Emission av B-aktier

Sedan årsstämman 2009 finns ett beslut om att Ratos i samband med förvärv kan emittera B-aktier i Ratos, genom kvittning, apportemission eller mot kontant betalning. Detta mandat förnyades vid årsstämman 2022 och avser högst 35 miljoner B-aktier.

Analytiker som följer Ratos

En aktuell förteckning över de analytiker som följer Ratos finns på vår hemsida under Investerare/Aktien/Analytiker som följer Ratos.

Data per aktie*	2022	2021	2020	2019	2018
Resultat per aktie före utspädning, SEK	1,69	8,17	2,17	2,11	-1,40
Utdelning per A- och B-aktie, SEK	0,84[1]	1,20	0,95	0,65	0,50
Utdelning per A- och B-aktie i % av resultat per aktie	50[1]	15	44	31	neg.
Utdelning per A- och B-aktie i % av eget kapital	2[1]	3	3	2	2
Eget kapital, SEK[2]	38	37	29	29	27
Börskurs vid årets slut, B-aktie, SEK	41,49	57,95	38,48	33,42	23,28
Börskurs/eget kapital, %	110	158	131	115	85
Direktavkastning, B-aktie, %	2,0[1]	2,1	2,5	1,9	2,1
Totalavkastning, B-aktie, %	-27	54	17	46	-30
P/E-tal	24,6	7,1	17,7	15,8	neg.
Högsta/lägsta betalkurs, B-aktie, SEK	58,75 / 36,64	62,95 / 37,20	39,46/16,40	36,36/18,10	38,58/21,92

Nyckeltal*	2022	2021	2020	2019	2018
Börsvärde, MSEK[3]	13 704	19 192	12 260	10 550	7 530
Antal aktieägare	70 908	73 741	53 357	52 070	57 909
Antal utestående A- och B-aktier i genomsnitt före utspädning	325 223 889	322 945 842	319 014 634	319 014 634	319 014 634
Utestående antal A- och B-aktier vid årets slut	325 898 988	324 676 320	319 014 634	319 014 634	319 014 634
Utdelning, MSEK[4]	274[1]	390	303	207	160

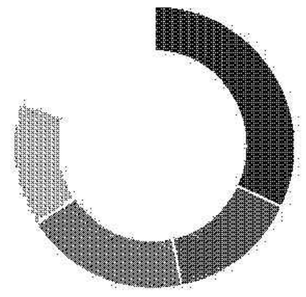
* Om inget annat anges avses B-aktien.
1) Föreslagen utdelning.
2) Eget kapital hänförligt till moderbolagets ägare, dividerat med antal utestående stamaktier vid periodens slut.
3) Avser utestående aktier.
4) Utdelning avser stamaktier.

Ratos aktieägare

	Antal		Andel av	
2022-12-31	**A-aktier**	**B-aktier**	**kapital, %**	**röster, %**
Familjen Söderberg med bolag m m	46 661 283	20 932 447	20,74	44,83
Torsten Söderbergs Stiftelse	12 056 186	16 063 900	8,63	12,56
Ragnar Söderbergs stiftelse	17 235 241	10 093 088	8,39	16,77
State Street Bank and Trust CO, W9	1 209	11 359 531	3,49	1,05
Spiltan Fonder	0	11 105 169	3,41	1,02
Avanza Pension	118 560	7 794 069	2,43	0,83
Didner & Gerge Fonder	0	7 481 639	2,30	0,69
JP Morgan Chase Bank NA, W9	0	7 283 114	2,23	0,67
RBCB Lux Ucits Ex-Mig	0	5 985 000	1,84	0,55
Nordea Investment Funds	0	5 034 142	1,54	0,46
Övriga	8 564 581	138 129 829	45,00	20,57
Totalt	**84 637 060**	**241 261 928**	**100**	**100**

Källa: Euroclear Sweden

Ägarfördelning, % av kapital

- Privatpersoner 32%
- Banker, försäkrings- och pensionsbolag samt aktiefonder 15%
- Stiftelser 18%
- Svenska juridiska personer 16%
- Utländska ägare 19%

Källa: Euroclear Sweden

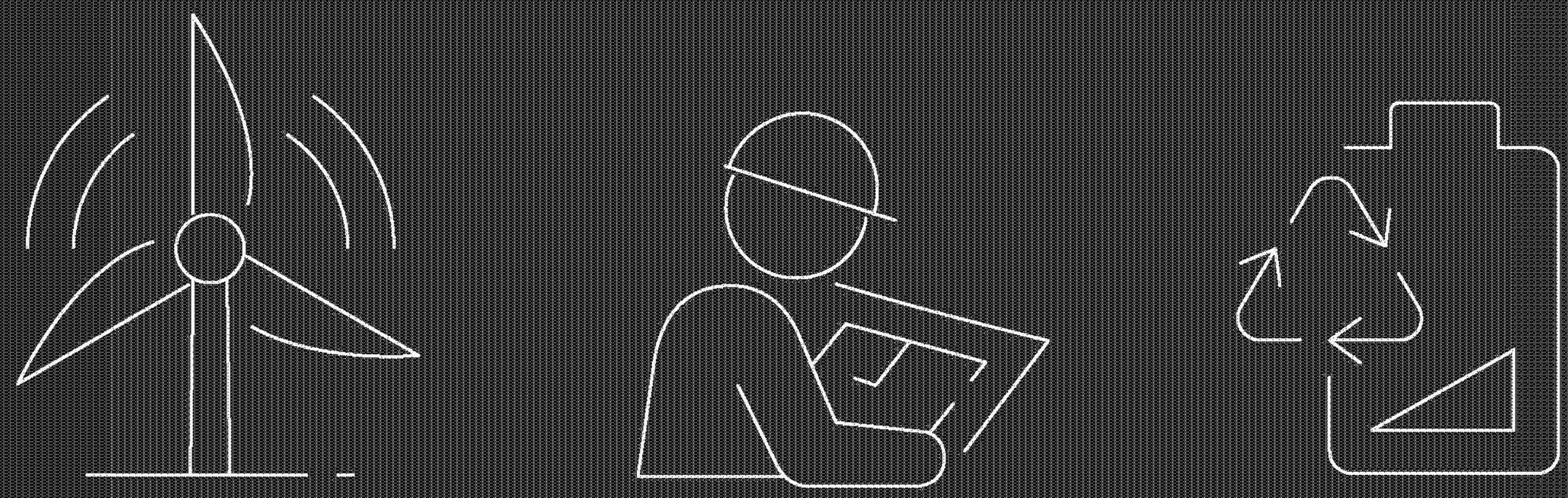
Construction & Services 44
Consumer 46
Industry 48

2

Ratos affärs-områden

Construction & Services

Affärsområdets fokus är att bygga och underhålla ett hållbart samhälle. Tjänsteerbjudandet sträcker sig från uppförande av nya hållbara byggnader och underhåll av samhällskritisk infrastruktur, till energiförsörjning samt hantering av materialflöden.

Omsättning	16 901 MSEK (11 406)
Omsättningstillväxt	48% (7%)
EBITA	1 276 MSEK (677)
EBITA-marginal	7,6% (5,9%)

Affärsområdets verksamhet gynnas av rådande samhällsutveckling och trender såsom urbanisering, en växande befolkning, behovet av förnybar energi och effektiv resurshantering. Vi vill växa affärsområdet genom förvärv av verksamheter med kompletterande tjänsteutbud som bidrar med såväl hårda som mjuka synergier till den befintliga verksamheten. Precis som i övriga affärsområden är ledande marginaler och starka kassaflöden i kombination med en decentraliserad, lönsamhetsfokuserad företagskultur och långsiktigt hållbar affärsmodell i fokus. I affärsområdet ingår bolagen Aibel, airteam, HENT, NVBS, Presis Infra, Speed Group och SSEA Group.

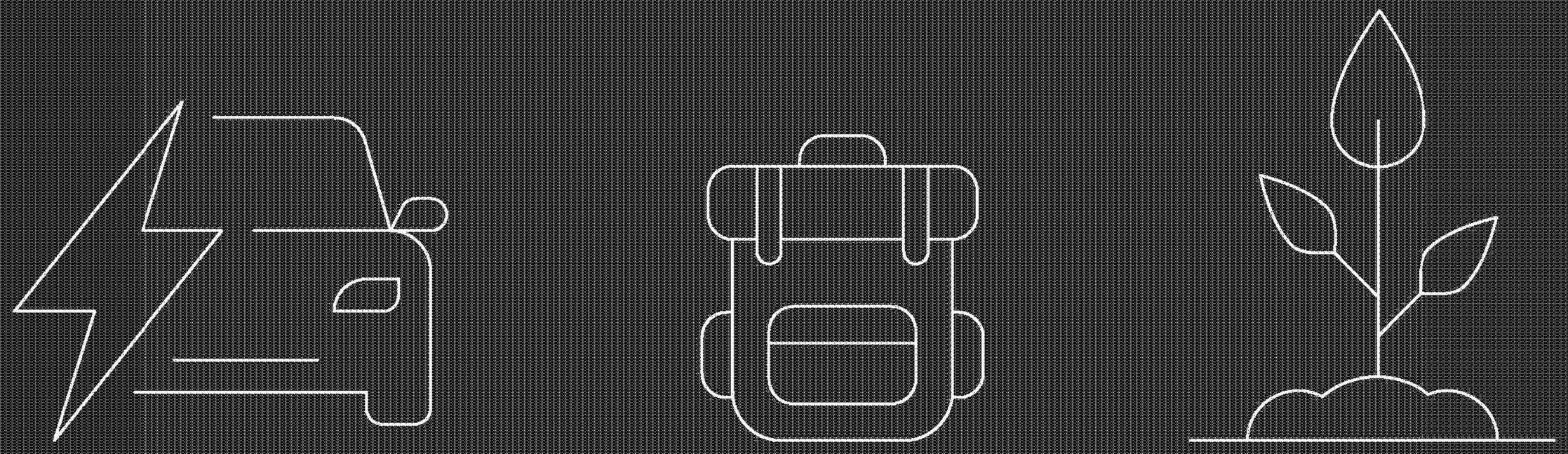

Affärsområdeschef:
Christian Johansson Gebauer

Consumer

Bolagen i affärsområdet Consumer arbetar för att förenkla och förbättra livet för konsumenter. Vi definierar enklare och bättre exempelvis som hälsosammare, hållbarare och tidsbesparande. De produkter och tjänster som erbjuds ska vara långsiktigt hållbara ur alla aspekter, och ett ambitiöst arbete pågår i bolagen för att säkra hållbarhet i alla led av affärsmodellerna.

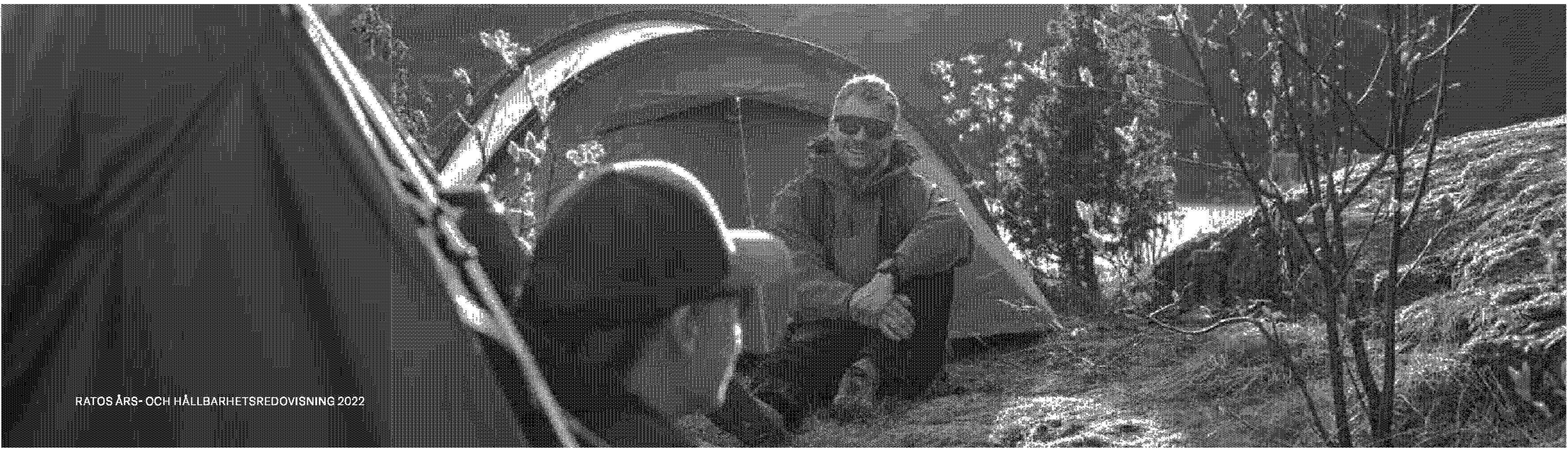

Omsättning	6 986 MSEK (6 232)
Omsättningstillväxt	12% (16%)
EBITA	424 MSEK (845)
EBITA-marginal	6,1% (13,6%)

Affärsområdet består av företag som är positionerade mot starka rådande makrotender som att semestra på hemmaplan, det ökande intresset för friluftsliv, samt heminredning och växter. Bolagen har ledande positioner inom sina respektive segment i marknaden och består av generellt starka, välkända varumärken. I affärsområdet ingår bolagen KVD, Plantasjen och Oase Outdoors.

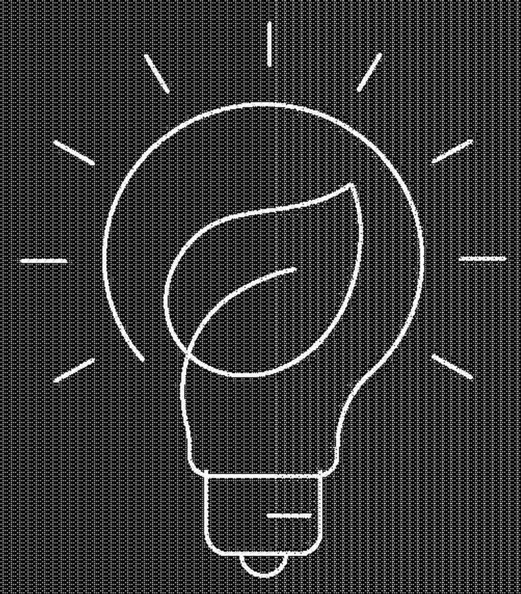

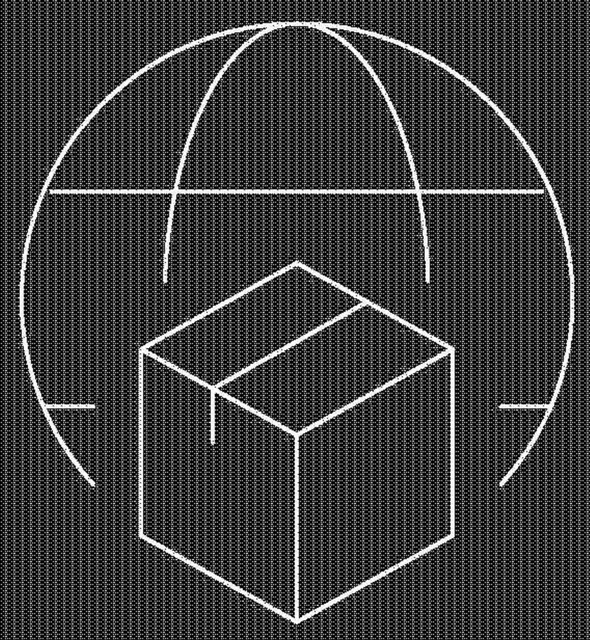
Affärsområdeschef:
Anders Slettengren

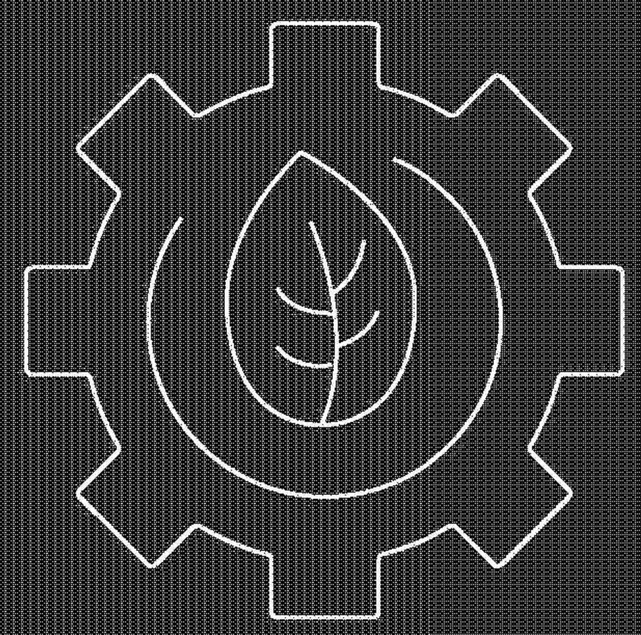

Industry

I affärsområdet Industry utvecklar vi industriella marknadsledande bolag, som är baserade i Norden men som exporterar till hela världen. Bolagen finns i 30 länder på fem kontinenter.

Omsättning	6 002 MSEK (4 913)
Omsättningstillväxt	22% (1%)
EBITA, justerad	445 MSEK (432)
EBITA-marginal, justerad	7,4% (8,8%)

Bolagen i Industry är exponerade mot marknader med stark tillväxt, såsom energieffektivt ljus, lättviktsmaterial, förnybar energi, dagligvaruhandel, produktutveckling inom svensk industri och farmakologi. I affärsområdet ingår bolagen Diab, HL Display, Knightec, LEDiL, Semcon och TFS HealthScience. Diab, HL Display och LEDiL är tydliga marknadsledare på sina respektive marknader, och TFS HealthScience är på god väg att bli. Teknikkonsultbolagen Knightec och Semcon är de senaste bolagen in i affärsområdet och de är båda bolag med framtiden för sig. Bland ingenjörer och i ny teknik finns många lösningar för att snabba på omställningen till ett hållbart samhälle. När vi letar nya bolag att addera till affärsområdet är en upparbetad och nära kundkontakt något vi värderar högt, samt hög lönsamhet och stark historik att bygga vidare på.

Ansvarig för affärsområdet sedan 1 februari 2023:
Anders Slettengren
(Ansvarig för affärsområdet till 15 november 2022: Joakim Twetman)

Förvaltningsberättelse	52
Ordföranden har ordet	56
Bolagsstyrningsrapport	58
Styrelse och vd	67
Koncernens resultaträkning	68
Koncernens rapport över totalresultat	68
Rapport över finansiell ställning för koncernen	69
Rapport över förändringar i koncernens eget kapital	70
Rapport över kassaflöden för koncernen	71
Moderbolagets resultaträkning	72
Moderbolagets rapport över totalresultat	72
Moderbolagets balansräkning	73
Förändringar i moderbolagets eget kapital	74
Moderbolagets kassaflödesanalys	75
Notförteckning	76
Noter till de finansiella rapporterna	77
Revisionsberättelse	135

3

Finansiella rapporter

Förvaltningsberättelse

Styrelsen och verkställande direktören för Ratos AB (publ) 556008-3585 får härmed avge årsredovisning för 2022 för moderbolaget och koncernen. Styrelsens säte är i Stockholm, Sverige.

Bolagets verksamhet
Ratos är en koncern som möjliggör för självständiga bolag att utvecklas snabbare genom att vara del av någonting större. Fokus på människor och ledarskap samt kultur och värderingar är centrala delar av Ratos. Ratos har sitt ursprung i stålgrossisten Söderberg & Haak, Sveriges första grossist för järn och järnmanufaktur som bildades den 5 maj 1866. 1934 samlades tillgångarna i ett investmentbolag under namnet Ratos, som i Ragnar och Torsten Söderberg. Ratos börsintroducerades år 1954. Under årens lopp har affärsinriktningen förändrats, men som en röd tråd genom Ratos historia finns entreprenörskap, företagsutveckling och samhällsengagemang.

Per 31 december 2022 arbetar 18 personer på Ratos moderbolag. Ratos är indelade i tre affärsområden Construction & Services, Consumer samt Industry som per 2022-12-31 innefattar 16 bolag med huvudkontor i Norden.

Finansiella mål
Under 2021 fastställde Ratos styrelse nya finansiella mål som en följd av tidigare kommunicerat beslut att utveckla verksamhetens inriktning mot att bli en långsiktigt verksam koncern. Dagens Ratos har en "evig" ägarhorisont och investerar för att bygga värden på lång sikt.

Ratos beslutade finansiella mål är följande:

EBITA-tillväxt
Mål: EBITA ska uppgå till minst 3 miljarder SEK år 2025.

Skuldsättningsgrad
Mål: Nettoskuld, exklusive finansiell leasingskuld, i förhållande till EBITDA bör normalt uppgå till 1,5–2,5x.

Utdelningsandel
Mål: Utdelningsandelen uppgår normalt sett till 30–50 procent av resultatet efter skatt, exklusive realisationsvinster och realisationsförluster, hänförligt till moderbolagets ägare.

Kriterier för nya investeringar
Ratos affärsidé är att utveckla bolag med huvudkontor i Norden, som är eller kan bli marknadsledande.

Ratos har följande kriterier för nyinvesteringar och långsiktiga innehav:
- Marknadsledande eller förmåga att bli
- Med potential att ta sig till högst lönsamhet i branschen
- Förmåga att skapa bra kassaflöde över tid
- Starka varumärken
- Kunna dra fördel av Ratos nätverk
- Vara en plattform för tilläggsförvärv

Ratos eftersträvar snabba förbättringar i bolagen, men är en långsiktig ägare. Vi äger våra bolag så länge vi anser oss vara den bästa ägaren.

Händelser under året
2022 har varit utmanande med effekterna av krig i vårt närområde, hög inflation och avmattad efterfrågan inom konsumentmarknaden. Trots detta har Ratos utvecklats starkt under året med organisk tillväxt och strategiska förvärv.

Ordinarie årsstämman 2022 beslutade om en utdelning för räkenskapsåret 2021 om 1,20 SEK per aktie (0,95), avstämningsdag fastställdes till 24 mars och utdelningen utbetalades den 29 mars.

Joakim Twetman, affärsområdesansvarig för Industry samt medlem i Ratos ledningsgrupp, lämnade Ratos den 15 november 2022. Anders Slettengren, affärsområdesansvarig för Consumer, kommer från den 1 februari 2023 att ansvara för både Consumer samt Industry.

För händelser i affärsområden under året se sidorna 44–49, där finns finansiell fakta och information om året som gått.

Förvärv 2022
Förvärv av NVBS
Den 16 maj förvärvade Ratos 74% av aktierna i det svenska bolaget NVBS Rail Group Holding AB (NVBS). NVBS blir ett nordiskt plattformsbolag för Ratos inom den attraktiva och växande järnvägsinfrastrukturmarknaden med närvaro i Sverige, Finland och Norge.

Förvärv av Knightec
Den 9 augusti förvärvade Ratos 70% av konsultbolaget Knightec och ingår därmed ett partnerskap med medgrundaren och vd:n Dimitris Gioulekas. Knightec har genom sina unika kunderbjudanden och starka samhällsengagemang etablerat en stark marknadsposition inom teknik, design och digitalisering av produkter och tjänster.

Förvärv av Semcon
Den 27 oktober förvärvade Ratos Semcon AB (publ) via ett offentligt uppköpserbjudande. Erbjudandet accepterades av 98,7% av aktieägarna. Semcon är ett internationellt teknikföretag med huvudkontor i Göteborg som erbjuder tjänster inom avancerad ingenjörskonst, strategisk innovation, digitala tjänster och produktinformationslösningar.

Övriga förvärv
Utöver ovanstående förvärv har ett antal tilläggsförvärv skett i koncernen som redogörs för i not 4, se sidorna 89–91.

Avyttringar samt avvecklad verksamhet
8 januari 2021 slutfördes försäljningen av Bisnode. Ratos ägarandel av Bisnode uppgick till 70 procent. Vid avyttring av Bisnode till Dun & Bradstreet ingick inte Bisnodes belgiska verksamhet i transaktionen. Bisnode Belgien ingick Ratoskoncernen under första kvartalet 2021. Den 31 mars 2021 tecknade Ratos avtal och avyttrade Bisnode Belgien.

I årsredovisningen 2021 rapporterade Ratos sitt tidigare ägande i Bisnode som en avvecklad verksamhet. I enlighet med IFRS 5 "Anläggningstillgångar som innehas för försäljning och avvecklade verksamheter", redovisas Bisnodes resultat efter skatt på egen rad i resultaträkningen för 2021. Även innehavet i Bisnode Belgien rapporteras som avvecklad verksamhet i resultaträkningen för 2021.

Hållbarhet
Genom att utveckla hållbara bolag skapas långsiktiga värden. Därför är hållbarhet en integrerad del av Ratos affärsstrategi. Det gäller både Ratos moderbolag och arbetet som aktiv ägare.

Ratos största bidrag till samhället är att vara en aktiv och ansvarsfull ägare som bygger långsiktigt framgångsrika och hållbara bolag vilka

skapar jobb, tar hänsyn till människor och miljö samt levererar produkter och tjänster av hög kvalitet. Ratos gör också skillnad genom att våra huvudägare utgörs av stiftelser som främjar forskning och därmed samhällsutveckling.

På Ratos moderbolag finns 18 medarbetare och i våra bolag totalt cirka 15 100 medarbetare (inklusive intressebolaget Aibel) i cirka 30 länder. Genom ett aktivt ägande är Ratos drivande för att säkra hållbarhetsarbetet i våra bolag. Grunden är Ratos policyramverk som består av: Uppförandekod, Policy för hållbarhet och ansvarsfulla investeringar samt Miljöpolicy (se Ratos hemsida). Policyramverket är baserat på FN Global Compacts tio principer för hållbart företagande och FN:s principer för ansvarsfulla investeringar (PRI).

Ratos vd har det övergripande ansvaret för den koncernövergripande strategin och arbetet med hållbarhet samt ansvarsfulla investeringar. Samtliga affärsområdesansvariga hos Ratos har ett ansvar att säkerställa att hållbarhet finns på respektive bolags lednings- och styrelseagenda. Respektive bolags vd och företagsledning är operativt ansvariga för det egna hållbarhetsarbetet genom direkt delegering av Ratos ledning.

För mer information, se sidorna 20–39 och 140–147, för den lagstadgade hållbarhetsrapporten i enlighet med ÅRL.

Ratos väsentliga miljöpåverkan sker genom bolagen. Ratos ställer krav på att varje bolag kartlägger sin miljöpåverkan och implementerar en miljöpolicy. I bolagens hållbarhetsrapporter redovisas bland annat klimatpåverkan, energiförbrukning, avfallshantering och vattenförbrukning. Ett flertal av Ratos bolag arbetar med att anpassa sig till omställningen mot en mer klimatneutral ekonomi. Ratos AB:s direkta miljö- och klimatpåverkan är begränsad.

Koncernens resultat

Rörelseresultatet för året uppgick till 1 618 MSEK (1 656). Årets rörelseresultat belastades med rearesultat av Dun & Bradstreet aktier om –118 MSEK. Föregående år belastades med omvärdering av tidigare nämnda aktier om –116 MSEK. Resultat från affärsområden ingår i rörelseresultatet med 1 922 MSEK (1 924). Ratos intäkter och kostnader hänförliga till moderbolag och centrala bolag uppgick till –186 MSEK (–152).

Finansnetto uppgick till –440 MSEK (–350). Räntenetto exklusive finansiell leasing var –109 MSEK (–70), räntekostnader för finansiell leasing –266 MSEK (–246), övriga finansiella kostnader –56 MSEK (–30) samt valutaeffekter –9 MSEK (–4).

Resultat före skatt för året uppgick till 1 178 MSEK (1 306). Årets skattekostnad uppgick till –299 MSEK (–166). Högre skattekostnad förklaras främst av återföring av underskottsavdrag från tidigare år, ej avdragsgilla kostnader samt realiserad förlust av noterade aktier (Dun & Bradstreet).

Årets resultat från kvarvarande verksamhet uppgick till 879 MSEK (1 139).

Årets resultat från avvecklad verksamhet uppgick föregående år till 1 715 MSEK och innefattar realisationsvinsten från försäljning av Bisnode och Bisnode Belgien om 1 727 MSEK.

Periodens resultat uppgick till 879 MSEK (2 855).

Koncernens kassaflöde

Kassaflödet för året uppgick till 165 MSEK (–1 037), varav kassaflödet från den löpande verksamheten uppgick till 1 907 MSEK (1 448). Kassaflöde från investeringsverksamheten uppgick till –4 239 MSEK (–258) och kassaflödet från finansieringsverksamheten till 2 497 MSEK (–2 227).

Förändringen av årets kassaflöde hänförlig till investeringsverksamheten avser främst förvärvade bolag, försäljning av Dun & Bradstreet aktier samt försäljningen av Bisnode föregående år. Kassaflödet från finansieringsverksamheten förbättrades jämfört med föregående år till följd av ökade externa banklån för att finansiera förvärv av bolag. Kassaflödet från den löpande verksamheten förbättrades mot föregående år till följd av lägre kapitalbindning i rörelsekapitalet samt ett bättre rörelseresultat.

Finansiell ställning och skuldsättning

Koncernens likvida medel uppgick vid årets slut till 2 532 MSEK (2 230) och räntebärande nettoskuld uppgick till 10 468 MSEK (5 850). Koncernens skuldsättningsgrad exklusive finansiell leasingskuld uppgick vid årets slut till 2,5x (0,1x). Skuldsättningsgraden inklusive finansiell leasingskuld uppgick vid årets slut till 3,5x (1,3x). Den totala omräkningseffekten av valuta för räntebärande skulder uppgick till cirka 270 MSEK varav cirka 130 MSEK avsåg skulder till kreditinstitut och cirka 140 MSEK finansiell leasingskuld.

Under året slöts tre nya avtal om finansiering på 650 MSEK med en löptid fördelat på 3 år (350 MSEK) respektive 5 år (300 MSEK), 66 MEUR med en löptid på 2+1 år samt 2 500 MSEK med en löptid på 3+1 år. Likviden har använts till amortering av kreditfacilitet, förvärv samt löpande verksamhet.

Vid årets slut uppgick koncernens räntebärande skulder till kreditinstitut till 6 869 MSEK (2 102).

Vid avyttringen av Bisnode till Dun & Bradstreet, i början av 2021, valde Ratos att investera en fjärdedel av köpeskillingen i Dun & Bradstreet aktier som är noterade på New York Stock Exchange. Aktierna förvärvades till ett värde om 924 MSEK och har ingått i Finansiella anläggningstillgångar. Den 1 juni avyttrade Ratos samtliga sina 4 358 257 aktier i Dun & Bradstreet till ett värde av 725 MSEK. Affären stärkte Ratos kassa med cirka 700 MSEK och påverkade Ratos EBITA för helåret 2022 med –118 MSEK.

Kreditfacilitet och nyemissionsmandat

Moderbolaget har en kreditfacilitet på 3 000 MSEK, term loan på 3 884 MSEK samt checkräkningskrediter på 150 MSEK. Faciliteterna ska användas vid behov för att finansiera befintliga dotterbolag samt att finansiera nya förvärv. Kreditfaciliteten har en löptid på tre år med möjlighet till förlängning ytterligare ett år. Faciliteten löper med en rörlig ränta och marginalen baserad på koncernens skuldsättningskvot. Vid årets slut uppgick moderbolagets totala krediter till 7 034 MSEK varav outnyttjad del var 806 MSEK. Därutöver finns ett bemyndigande från årsstämman 2021 att emittera högst 35 miljoner Ratos B-aktier i samband med avtal om förvärv.

Moderbolaget

Rörelseresultatet uppgick för året 2022 till –135 MSEK (–144). Moderbolagets resultat före skatt uppgick till 264 MSEK (1 755). Föregående år ingick ett realisationsresultat om 1 878 MSEK. Realisationsresultatet avser avyttring av Bisnode och Bisnode Belgien vilket skiljer sig från koncernens realisationsresultat på grund av olika redovisningsmetoder. Moderbolagets likvida medel uppgick till 410 MSEK (294).

Händelser efter balansdagen

Inga väsentliga händelser har inträffat efter räkenskapsårets utgång.

Framtida utveckling

Huvudfokus framöver kommer att ligga på att skapa en mer homogen koncern. Detta arbete kommer att ske genom lönsam organisk tillväxt, marginalexpansion samt förvärv med en stark balansräkning i fokus. Ratos AB är sedan halvårsskiftet 2021 ett rörelsedrivande bolag och inte längre ett investmentbolag.

Risker och osäkerhetsfaktorer

Ratos är en koncern som möjliggör för självständiga bolag att utvecklas snabbare genom att vara del av någonting större. Fokus på människor och ledarskap samt kultur och värderingar är centrala delar av Ratos. Verksamheten innebär risker hänförliga till både Ratos och bolagen. Dessa omfattar framförallt marknadsmässiga, verksamhetsrelaterade

och transaktionsrelaterade risker och kan avse både generella risker, såsom omvärldshändelser och den makroekonomiska utvecklingen, samt företags- och branschspecifika risker.

De finansiella riskerna består av likviditetsrisk, ränterisk, kreditrisk och valutarisk. Det finns ett flertal finansiella risker som majoriteten av bolagen är exponerade mot, främst relaterade till lån, kundfordringar, leverantörsskulder och derivatinstrument. De risker som bolagen utsätts för hanteras av respektive bolag.

Ratos är exponerat för finansiella risker främst vad avser värdeförändringar i bolagen och likviditetsrisk. Ratos framtida resultatutveckling är till stor del beroende av de underliggande bolagens framgång, vilken också bland annat är beroende av hur framgångsrika respektive bolags ledningsgrupp och styrelse är på att utveckla bolaget och genomföra värdeskapande initiativ.

Ratos genomför årligen en kartläggning och bedömning av risker och riskhantering för bolagen och Ratos moderbolag som sammanställs och diskuteras av bolagens respektive Ratos ledning och styrelse. Riskarbetet har ett brett perspektiv och inkluderar externa, strategiska, finansiella och operationella risker samt risker relaterade till compliance och hållbarhet. Se vidare Ratos bolagsstyrningsrapport. Ratos och respektive bolag är från tid till annan part i juridiska processer, vars utfall inrymmer osäkerhet. Aktuella tvister, och därtill hänförliga avsättningar, bevakas och följs upp löpande av Ratos revisionsutskott.

Ratos styrelse fastställer den finansiella strategin för moderbolaget medan dotter- och intressebolagens styrelse fastställer respektive företags finansiella strategier. Moderbolagets finanspolicy, som anger riktlinjer för hantering av finansiella risker, fastställs årligen av Ratos styrelse. Styrelsen utvärderar och föreslår vid behov förändringar av finanspolicyn. Koncernen har en centraliserad treasuryfunktion som bistår koncernens dotterföretag i finansiella frågor samt utvinner skalfördelar i finansiella transaktioner och koncernens finansiering. Respektive dotterföretag upprättar egen finanspolicy anpassad till bolagets verksamhet och risker. För ytterligare information hänvisas till not 25 Finansiella risker och riskpolicy.

Invasionen av Ukraina har haft påverkan på resultatet under året. Direkt påverkan är att Ratos från början av mars stoppat all försäljning till Ryssland och Belarus, i linje med EU:s sanktioner, samt att ett dotterbolag i Ryssland har avvecklats vilket har medfört kostnader under första kvartalet dock ej väsentliga belopp för koncernen. Ratos direkta påverkan för 2023 bedöms vara begränsad då försäljning till Ryssland tidigare motsvarat mindre än 0,5% av Ratos totala omsättning. Den indirekta påverkan från våra kunder och leverantörer tillför dock osäkerhet framåt. Ratos affärsmodell, med ett tydligt decentraliserat resultatansvar, gör att bolagen självständigt fattar beslut och gör anpassningar till rådande omständigheter.

I bolagsstyrningsrapporten finns en redogörelse för styrelsearbetet, se sidorna 58–65.

Riktlinjer för ersättning till ledande befattningshavare

Dessa riktlinjer omfattar styrelseledamöter, vd samt övriga ledande befattningshavare i Ratos ledningsgrupp. Riktlinjerna ska tillämpas på ersättningar som avtalas, och förändringar som görs i redan avtalade ersättningar, efter det att riktlinjerna antagits av årsstämman 2022. Riktlinjerna omfattar inte ersättningar som beslutas av bolagsstämman. Styrelsen föreslår inga justeringar av riktlinjerna inför 2023.

Riktlinjernas främjande av bolagets affärsstrategi, långsiktiga intressen och hållbarhet

Information om bolagets affärsstrategi och långsiktiga intressen, inklusive dess hållbarhet, framgår av bolagets webbplats, se www.ratos.com.

En framgångsrik implementering av bolagets affärsstrategi och tillvaratagandet av bolagets långsiktiga intressen, inklusive dess hållbarhet, förutsätter att bolaget kan rekrytera och behålla kvalificerade medarbetare. För detta krävs att bolaget kan erbjuda konkurrenskraftig ersättning. Dessa riktlinjer möjliggör att ledande befattningshavare kan erbjudas en konkurrenskraftig totalersättning.

I bolaget har inrättats långsiktiga aktierelaterade incitamentsprogram. De har beslutats av bolagsstämman och omfattas därför inte av dessa riktlinjer. För mer information om dessa program, se www.ratos.com.

Rörlig kontantersättning som omfattas av dessa riktlinjer ska syfta till att främja bolagets affärsstrategi och långsiktiga intressen, inklusive dess hållbarhet.

Formerna av ersättning m.m.

Ersättningen till ledande befattningshavare ska vara marknadsmässig och får bestå av följande komponenter: fast kontantlön, rörlig kontantersättning, pensionsförmåner och andra förmåner. Bolagsstämman kan därutöver – och oberoende av dessa riktlinjer – besluta om exempelvis aktie- och aktiekursrelaterade ersättningar.

Uppfyllelse av kriterier för utbetalning av rörlig kontantersättning ska kunna mätas under en period om ett år. Den rörliga kontantersättningen får uppgå till högst 100 procent av den fasta årliga kontantlönen. Ytterligare kontant rörlig ersättning kan utgå vid extraordinära omständigheter, förutsatt att sådana extraordinära arrangemang är tidsbegränsade och endast görs på individnivå i syfte att behålla befattningshavare, eller som ersättning för extraordinära arbetsinsatser utöver personens ordinarie arbetsuppgifter. Sådan ersättning får inte överstiga ett belopp motsvarande 25 procent av den fasta årliga kontantlönen samt ej utges mer än en gång per år och per individ. Beslut om sådan ersättning ska fattas av styrelsen på förslag av ersättningsutskottet.

För verkställande direktören ska pensionsförmåner, innefattande sjukförsäkring, vara premiebestämda. Rörlig kontantersättning ska inte vara pensionsgrundande. Pensionspremierna för premiebestämd pension ska uppgå till högst 30 procent av den fasta årliga kontantlönen.

För övriga ledande befattningshavare ska pensionsförmåner, innefattande sjukförsäkring, vara premiebestämda. Rörlig kontantersättning ska inte vara pensionsgrundande. Pensionspremierna för premiebestämd pension ska uppgå till högst 30 procent av den fasta årliga kontantlönen.

Andra förmåner får innefatta bl.a. ersättning för tandvård och läkarvård (inklusive medicin), sjukvårdsförsäkring och bilförmån. Sådana förmåner får för vd utgå i sedvanligt begränsad omfattning.

Upphörande av anställning

Vid anställningens upphörande får uppsägningstiden vara högst tolv månader. Fast kontantlön under uppsägningstiden och avgångsvederlag får sammantaget inte överstiga ett belopp motsvarande den fasta kontantlönen för sex månader för den verkställande direktören och tolv månader för övriga ledande befattningshavare. Därutöver kan ersättning för eventuellt åtagande om konkurrensbegränsning utgå. Sådan ersättning ska kompensera för eventuellt inkomstbortfall, uppgå till högst 60 procent av månadsinkomsten vid tidpunkten för uppsägningen i den utsträckning som den tidigare befattningshavaren saknar rätt till avgångsvederlag och utgå under den tid som åtagandet om konkurrensbegränsning gäller, vilket för övriga ledande befattningshavare ska vara högst tolv månader efter anställningens upphörande. Vid uppsägning från befattningshavarens sida får uppsägningstiden vara högst sex månader, utan rätt till avgångsvederlag.

Kriterier för utdelning av rörlig kontantersättning m.m.

Den rörliga kontantersättningen ska vara kopplad till förutbestämda och mätbara kriterier som kan vara finansiella eller icke-finansiella. De kan utgöras av individanpassade kvantitativa eller kvalitativa mål. Kriterierna ska vara utformade så att de främjar bolagets affärsstrategi och långsiktiga intressen, inklusive dess hållbarhet, genom att exempelvis ha en tydlig koppling till affärsstrategin eller främja befattningshavarens långsiktiga utveckling. Andelen rörlig kontantersättning varierar beroende på vilken position den anställde har i bolaget. Den del av den rörliga kontantersättningen som är kopplad till utfallet av finansiella kriterier utgör normalt 100 procent för vd och CFO, cirka 80–90 procent för affärs-

områdeschefer och cirka 75 procent för övriga ledande befattningshavare, även om andelen kan vara större eller mindre beroende på omständigheterna i det enskilda fallet, och ska vara beroende av (i) EBITA-tillväxt i Ratoskoncernen samt (ii) tillväxt i vinst före skatt (EBT) för Ratoskoncernen.

Den rörliga kontantersättningen betalas som huvudregel ut till 50 procent året efter intjänandeåret och till 50 procent året därefter. Dock kan upp till 100 procent av den rörliga kontantersättningen betalas ut året efter intjänandeåret, förutsatt att hela den mottagna kontantersättningen överstigande 50 procent investeras i instrument i Ratos långsiktiga incitamentsprogram.

När mätperioden för uppfyllelse av kriterier för utbetalning av rörlig kontantersättning avslutats ska det bedömas/fastställas i vilken utsträckning kriterierna uppfyllts. Styrelsen ansvarar för bedömningen såvitt avser rörlig kontantersättning till verkställande direktören, på förslag av ersättningsutskottet. Såvitt avser rörlig kontantersättning till övriga befattningshavare ansvarar verkställande direktören för bedömningen. Såvitt avser finansiella mål ska bedömningen ta sin utgångspunkt i den av bolaget senast offentliggjorda finansiella informationen.

Lön och anställningsvillkor för anställda
Vid beredningen av styrelsens förslag till dessa ersättningsriktlinjer har lön och anställningsvillkor för bolagets anställda beaktats genom att uppgifter om anställdas totalersättning, ersättningens komponenter samt ersättningens ökning och ökningstakt över tid utgjort en del av ersättningsutskottets och styrelsens beslutsunderlag vid utvärderingen av skäligheten av riktlinjerna och de begränsningar som följer av dessa. Utvecklingen av avståndet mellan de ledande befattningshavarnas ersättning och övriga anställdas ersättning kommer att redovisas i ersättningsrapporten.

Beslutsprocessen för att fastställa, se över och genomföra riktlinjerna
Styrelsen har inrättat ett ersättningsutskott. I utskottets uppgifter ingår att bereda styrelsens beslut om förslag till riktlinjer för ersättning till ledande befattningshavare. Styrelsen ska upprätta förslag till nya riktlinjer åtminstone vart fjärde år och lägga fram förslaget för beslut vid årsstämman. Riktlinjerna ska gälla till dess att nya riktlinjer antagits av bolagsstämman. Ersättningsutskottet ska även följa och utvärdera program för rörliga ersättningar för bolagsledningen, tillämpningen av riktlinjer för ersättning till ledande befattningshavare samt gällande ersättningsstrukturer och ersättningsnivåer i bolaget. Ersättningsutskottets ledamöter är oberoende i förhållande till bolaget och bolagsledningen.

Vid styrelsens behandling av och beslut i ersättningsrelaterade frågor närvarar inte verkställande direktören eller andra personer i bolagsledningen, i den mån de berörs av frågorna.

Frångående av riktlinjerna
Styrelsen får besluta att tillfälligt frångå riktlinjerna helt eller delvis, om det i ett enskilt fall finns särskilda skäl för det och ett avsteg är nödvändigt för att tillgodose bolagets långsiktiga intressen, inklusive dess hållbarhet, eller för att säkerställa bolagets ekonomiska bärkraft. Som angivits ovan ingår det i ersättningsutskottets uppgifter att bereda styrelsens beslut i ersättningsfrågor, vilket innefattar beslut om avsteg från riktlinjerna.

Ratos-aktien

Totalt antal A-aktier vid årets slut	84 637 060
Totalt antal B-aktier vid årets slut	241 261 928
Totalt antal aktier	**325 898 988**

Aktier av serie A berättigar till en röst per aktie och aktier av serie B till en tiondels röst per aktie. A-aktier kan högst utges till ett antal som motsvarar 27 procent av aktiekapitalet, B-aktier till ett antal som motsvarar 100 procent av aktiekapitalet, C-aktier till ett antal som motsvarar 10 procent av aktiekapitalet och D-aktier till ett antal som motsvarar 10 procent av aktiekapitalet. Familjen Söderberg med bolag ägde vid årsskiftet aktier motsvarande 20,74 procent av kapitalet och 44,83 procent av rösterna. Ragnar Söderbergs stiftelse ägde 8,39 procent av kapitalet och 16,77 procent av rösterna. Torsten Söderbergs Stiftelse hade 8,63 procent av kapitalet och 12,56 procent av rösterna.

Det finns inga för bolaget kända avtal mellan aktieägare som kan medföra begränsningar i rätten att överföra aktierna.

Innehav av egna aktier
Ratos ägde vid årets början 62 500 B-aktier. Under första kvartalet löstes köpoptions¬program från 2017 in, varigenom 62 500 återköpta aktier sålts i samband med lösen av köpoptioner. Under 2022 har 1 160 168 nya B-aktier utfärdats i samband med utnyttjande/konvertering av teckningsoptioner samt konvertibelt förlagslån. Per den 31 december 2022 uppgick det totala antalet aktier tillika utestående aktier i Ratos (A- och B-aktier) till 325 898 988 och antalet röster till 108 763 253.

Förslag till vinstdisposition

	SEK
Överkursfond	171 786 152
Balanserat resultat	8 167 447 939
Årets resultat	320 177 553
Totalt	**8 659 411 644**
Styrelsen föreslår följande vinstdisposition:	
Utdelning till innehavare av aktier av serie A och B 0,84 SEK/aktie[1)]	–273 755 150
Balanseras i ny räkning	**8 385 656 494**

[1)] Baserat på antalet utestående aktier den 31 decemberi 2022.

Ordföranden har ordet

Ratos tillväxtresa fortsatte i högt tempo under 2022. Det har varit en stor glädje att välkomna flera nya och strategiskt viktiga bolag till koncernen. I en tid av oro i vår omvärld ingjuter Ratos förtroende och utvecklingskraft.

Ratos tillväxtresa fortsatte i högt tempo under 2022. Steg för steg blir Ratos en koncern, med tydliga affärsområden inom sektorer som har framtiden för sig. Fokus under året låg på infrastruktur- och tekniklösningar. Det är sektorer där det kommer att finnas god tillväxt framöver med stora möjligheter till långsiktigt hållbara affärer. Teknikkonsultsektorn spelar en viktig roll i den alldeles nödvändiga omställningen mot ett mer hållbart samhälle. Utveckling av ny teknik är avgörande. Därför ser jag verkligen fram emot att få se våra nya teknikkonsultbolag växa med Ratos som nya ägare.

Utmaningarna i koncernen finns främst i en vikande konsument- och vindkraftsmarknad. Ratos arbetade under året hårt med att anpassa sig till de nya förutsättningarna på respektive marknad. Det arbetet ger nu effekt.

Ratos som en rörelsedriven bolagsgrupp jobbar systematiskt med att utveckla synergier mellan bolagen. Det finns en stor glädje och vilja att lära av varandra mellan bolagen. Ratos modell, där allt handlar om människor och där besluten kommer snabbt i kombination med en ständig vilja att förenkla är grunden i arbetet. I takt med att Ratos nya struktur blir tydligare kommer vi få ännu större utväxling av kraften i detta.

M&A-marknaden bromsade upp ordentligt under 2022. I Ratos plan för att bli en mer tydlig koncern ingår aktiviteter på såväl förvärvs- som avyttringssidan. Marknadsläget har gjort att vi behövt vänta med vissa steg. Planen ligger alltjämt fast.

Den fullskaliga invasionen av Ukraina påverkade oss alla under året. Det mänskliga lidandet framför allt, men också de effekter det fått på företagens villkor och därmed välståndet i världen. Låt oss komma ihåg att frihet inte kommer gratis. Fortsatt orubbligt stöd från omvärlden behövs. Fortsatta sanktioner likaså. Alla vi som av egen kraft kan bidra till Ukrainas frihetskamp bör också fortsätta göra det. Jag är stolt över de bidrag Ratos under året givit till akut krishjälp på plats.

I dessa orostider hanterar Ratos erfarna medarbetare utmaningarna väl. Jag var själv djup involverad i finanskrisen i början av 1990-talet, och jag kan konstatera att ingen kris är den andra lik. Men de individer och företag som har förmågan att ställa om snabbt, fånga de tillfällen som dyker upp i farten och agera lika snabbt är de som inte bara klarar sig, utan står starkare när det vänder igen.

Långsiktigt företagsbyggande och ägande är i sig en hållbar modell. Ratos har anpassat sig till nya verksamhetsformer många gånger i historien. Vi är återigen på rätt väg. Ratos anor sträcker sig 150 år tillbaka i tiden. Våra två huvudägande stiftelser, Ragnar Söderbergs stiftelse och Torsten Söderbergs stiftelse, har under mer än 50 år bidragit starkt till forskning och utveckling med hjälp av utdelningar från Ratos.

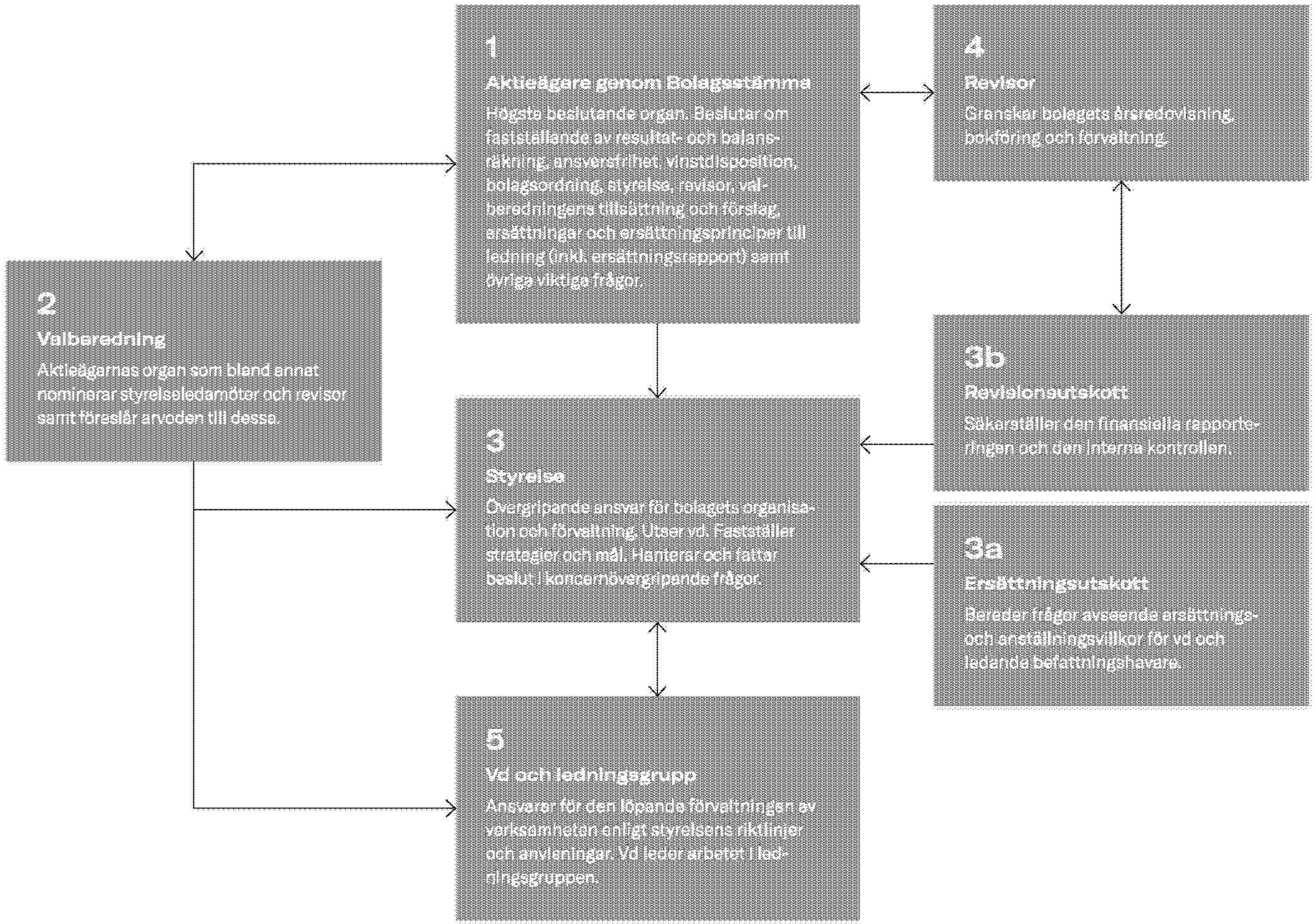
Sammantaget är jag mycket stolt över att vara ordförande i Ratos. 2022 var ett händelserikt år, både i vår omvärld och i Ratos. Jag vill tacka alla som bidragit till att Ratos tagit viktiga steg i rätt riktning. 2023 kommer inte att sakna utmaningar men jag känner stor tillförsikt i att vi gör rätt saker.

Per-Olof Söderberg
Styrelseordförande

Bolagsstyrningsrapport

Styrningsstruktur i Ratos

Bolagsstyrning inom Ratos

Ratos AB är ett publikt aktiebolag och till grund för styrningen av Ratos ligger både externa och interna regelverk. I syfte att fastställa riktlinjer för bolagets drift har styrelsen utarbetat och fastslagit ett antal policydokument. I dessa lämnas en vägledning för organisationen och medarbetarna baserad på de grundläggande värderingar och principer som ska prägla verksamhet och uppförande.

Ratos tillämpar Svensk kod för bolagsstyrning ("koden") och redovisar inte några avvikelser från koden för räkenskapsåret 2022, förutom vad avser valberedningens sammansättning (se Valberedning på sidan 60).

Denna bolagsstyrningsrapport strävar efter att undvika upprepningar av information som följer av tillämpliga regelverk och att i första hand beskriva bolagsstyrning för Ratos AB.

Bolagets revisorer har utfört en lagstadgad genomgång av bolagsstyrningsrapporten.

Viktiga externa regelverk

- Svensk aktiebolagslag
- Redovisningslagstiftning och rekommendationer
- Nasdaq Stockholms Regelverk för emittenter
- Svensk kod för bolagsstyrning

Viktiga interna regelverk och dokument

- Bolagsordning
- Styrelsens och styrelseutskottens arbetsordningar
- Beslutsordningar/attestinstruktioner
- Vd-instruktion och rapporteringsinstruktion
- Interna riktlinjer, policydokument och manualer som ger vägledning för koncernens verksamhet och medarbetare, till exempel Ratos kommunikationspolicy, ägarpolicy, uppförandekod, insiderpolicy och policy för hållbarhet, corporate responsibility och ansvarsfulla investeringar

1 Aktieägare och bolagsstämmor

Aktiekapital och aktieägare

Ratos är sedan 1954 noterat på Nasdaq Stockholm. Aktiekapitalet uppgick vid årsskiftet till cirka 1 027 MSEK fördelat på totalt 325 898 988 aktier, varav 84 637 060 A-aktier och 241 261 928 B-aktier. Bolagets A-aktier ger rätt till en röst per aktie medan B-aktier ger rätt till en tiondels röst per aktie. A- och B-aktier medför samma rätt till andel av bolagets tillgångar samt berättigar till lika stor utdelning. Bolagstämman beslutar om utdelning.

Vid årsskiftet hade Ratos totalt 70 908 aktieägare enligt statistik från Euroclear Sweden. De tio största ägarna svarade för 79,4 procent av rösterna och 55,0 procent av kapitalet. Mer information om Ratos-aktien och aktieägare finns på sidorna 40–42.

Bolagsstämmor

Bolagsstämman är det högsta beslutande organet i Ratos och det är genom deltagande på den som Ratos aktieägare utövar sitt inflytande i företaget. Normalt hålls bolagsstämma en gång per år, årsstämman, som sammankallas i Stockholm före juni månads utgång. Kallelse sker genom publicering i Post- och Inrikes Tidningar och på Ratos hemsida. Att kallelse skett annonseras i Svenska Dagbladet. Samtliga stämmodokument publiceras på Ratos hemsida (www.ratos.com) på svenska och engelska.

Aktieägare med minst en tiondel av rösterna i Ratos har rätt att begära en extra bolagsstämma. Även styrelsen och Ratos revisor kan kalla till extra bolagsstämma.

Aktieägare som vill få ett ärende behandlat vid en årsstämma ska skicka en skriftlig begäran till styrelsen i så god tid att ärendet kan tas upp i kallelsen till årsstämman, normalt cirka sju veckor före årsstämman. Uppgift om senaste tidpunkt för en sådan begäran finns på Ratos hemsida.

Aktieägare som är registrerad i Euroclear Swedens aktieägarregister och som i tid har anmält sitt deltagande har rätt att delta i bolagsstämman, personligen eller genom ombud, och rösta för sitt innehav. Biträde till aktieägare får närvara om aktieägaren anmäler detta. En sammanställning över de huvudsakliga beslut som årsstämman fattar framgår av Ratos bolagsordning på Ratos hemsida.

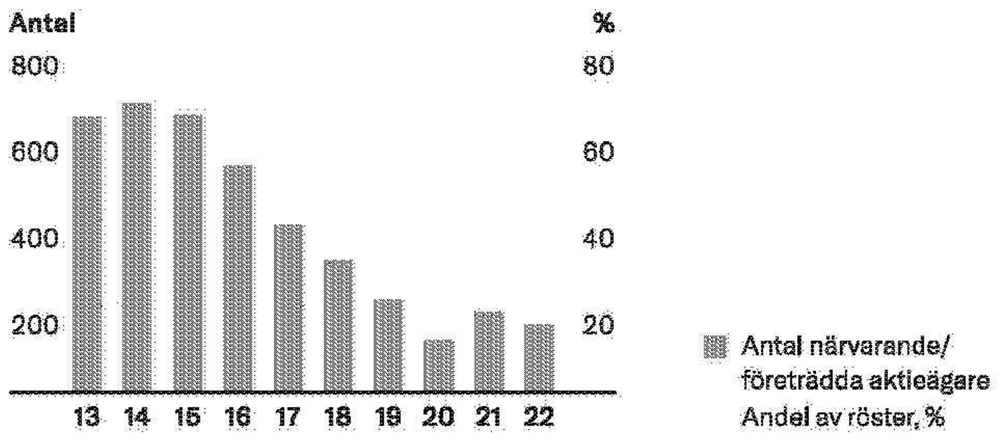
Årsstämma 2022

Ratos avhöll den 22 mars 2022 årsstämma enligt 20 och 22 §§ lagen (2020:198) om tillfälliga undantag för att underlätta genomförandet av bolags- och föreningsstämmor; innebärande att deltagande i stämman kunnat ske endast genom poströstning. Vid årsstämman var 157 aktieägare företrädda vilka sammantaget representerade 74,8 procent av rösterna och 49,6 procent av kapitalet. Protokoll och information om årsstämman 2022, både på svenska och engelska, samt vd:s anförande, finns publicerade på Ratos hemsida.

Årsstämman 2022 fattade bland annat beslut om följande:

- Utdelning med 1,20 SEK/aktie av serie A och B, totalt 390 MSEK
- Arvode om 970 000 SEK till styrelsens ordförande och 500 000 SEK till varje styrelseledamot samt ersättning till revisor
- Omval av styrelseledamöterna Per-Olof Söderberg, Ulla Litzén, Karsten Slotte, Jan Söderberg och Jonas Wiström samt nyval av Tone Lunde Bakker och Helena Svancar. Eva Karlsson avböjde omval. Omval av Per-Olof Söderberg som styrelsens ordförande
- Omval av revisionsfirma Ernst & Young AB (EY)
- Fastställande av riktlinjer för ersättning till ledande befattningshavare
- Beslut om ersättningsrapport
- Erbjudande till vd och övriga nyckelpersoner i Ratos om förvärv av konvertibler och teckningsoptioner i Ratos
- Bemyndigande för styrelsen att förvärva och överlåta Ratosaktier
- Bemyndigande för styrelsen att besluta om nyemission av högst 35 miljoner aktier av serie B i samband med företagsförvärv.

Närvaro vid årsstämman

Årsstämma 2023

Årsstämma i Ratos AB (publ) hålls tisdagen den 28 mars 2023 kl 14.00 på Lilla Cirkus, Cirkus, Stockholm.

För ärenden till valberedningen och årsstämman hänvisas till Ratos hemsida. För ytterligare information om årsstämman se sidan 160.

2 Valberedningen

Årsstämman har beslutat om principerna för hur valberedningen ska utses och dessa principer ska gälla tills vidare tills annat beslutas av bolagsstämma. Valberedningen ska bestå av minst fem ledamöter, jämte styrelseordföranden. Valberedningens ledamöter ska utses av de till röstetalet största aktieägarna, eller grupp av aktieägare som ägargrupperats i Euroclear Sweden-systemet (sådan grupp anses som en aktieägare), baserat på aktieägarstatistik hos Euroclear Sweden AB per den 31 augusti året före årsstämman. Om någon aktieägare avstår från sin rätt att utse ledamot, ska den aktieägare som därefter är den till röstetalet största ägaren erbjudas utse en ledamot. Majoriteten av valberedningens ledamöter ska vara oberoende i förhållande till bolaget och bolagsledningen. Valberedningens mandatperiod sträcker sig intill dess att ny valberedning utsetts. Om en ledamot avgår ur valberedningen ska den ägare som utsett ledamoten ha rätt att utse ersättare. I de fall en ägare som utsett ledamot i valberedningen väsentligt reducerat sitt aktieinnehav i bolaget, kan valberedningen erbjuda annan aktieägare att utse ersättare.

Valberedningens sammansättning meddelades på Ratos hemsida samt offentliggjordes genom pressmeddelande den 20 september 2022. Valberedningen består av:

- Jenny Parnesten, utsedd av Ragnar Söderbergs stiftelse, samt eget och närståendes innehav, valberedningens ordförande
- Jan Söderberg, eget innehav
- Maria Söderberg, utsedd av Torsten Söderbergs Stiftelse, samt eget innehav
- Erik Brändström, utsedd av Spiltan Fonder AB
- Henrik Didner, utsedd av Didner & Gerge Fonder AB
- Per-Olof Söderberg, ordförande i Ratos styrelse.

Tillsammans representerar valberedningen 61 procent av röstetalet för samtliga aktier i bolaget.

En sammanställning av valberedningens uppgifter finns i Ratos valberedningsinstruktion på Ratos hemsida.

Valberedningens arbete inför årsstämman 2023

Valberedningen har inför årsstämman 2023 hållit fyra protokollförda sammanträden och däremellan haft löpande kontakt. Valberedningen har för sitt arbete tagit del av den interna utvärdering av styrelsens arbete som utförts, tagit del av styrelseordförandens redogörelse för styrelsearbetet och vd:s redogörelse för bolagets strategi. Valberedningens ordförande har därutöver intervjuat enskilda styrelseledamöter.

Ratos styrelse har under de senaste åren successivt förnyats, samtidigt som en viss kontinuitet behållits. Styrelseledamoten Helena Svancar bytte arbetsgivare under året och lämnade Ratos styrelse den 26 oktober 2022 för att undvika framtida intressekonflikter. Det är valberedningens uppfattning att den nuvarande styrelsen fungerar väl och med ett stort engagemang från de enskilda ledamöterna. Ratos affärsidé är att äga och utveckla bolag som är eller kan bli marknadsledande. Det ställs mot denna bakgrund höga krav på att styrelsen både har en bred industriell bakgrund och dokumenterad förmåga att driva och utveckla bolag i olika branscher och i olika utvecklingsfaser. Valberedningen bedömer att de ledamöter som föreslås till omval har en bred och kompletterande erfarenhet som väl uppfyller dessa krav och bedömer att fortsatt kontinuitet i styrelsearbetet är av stor betydelse i det skede som bolaget nu befinner sig i. Valberedningen har därför inte sett anledning i detta skede att välja in någon ytterligare styrelseledamot, utan anser att den föreslagna sammansättningen med sex ledamöter är lämplig och ändamålsenlig.

Sammantaget bedömer valberedningen att de föreslagna ledamöterna har en bred och kompletterande erfarenhet som mycket väl svarar upp mot kraven som ställs.

Kraven på oberoende bedöms också vara uppfyllt.

Valberedningen har fortsatt diskuterat kraven på mångfald, bland annat utifrån bolagsstyrningskodens krav att ange hur mångfaldspolicyn har tillämpats och har valt att som mångfaldspolicy använda bolagsstyrningskodens avsnitt 4.1 som anger att styrelsen ska präglas av mångsidighet och bredd avseende kompetens, erfarenhet och bakgrund, samt att en jämn könsfördelning eftersträvats. Efter valberedningens överväganden rörande bland annat styrelseledamöternas bakgrund och erfarenhet konstateras att könsfördelningen i den föreslagna styrelsen kommer att bli 33,3 procent kvinnor och 66,7 procent män, eftersom de föreslagna ledamöterna är två kvinnor och fyra män. Valberedningen har för avsikt att på sikt uppnå en jämnare könsfördelning i styrelsen.

Förslagen till arvoden för styrelsen, liksom ersättning för utskottsarbete, har beretts av de fyra ledamöter i valberedningen som inte ingår i Ratos styrelse.

Aktieägarna har informerats om att förslag till årsstämman kan lämnas till valberedningen.

Valberedningens förslag, redogörelse för valberedningens arbete inför årsstämman 2023 samt kompletterande information om föreslagna styrelseledamöter offentliggörs i samband med kallelsen till årsstämman och redogörs även för på årsstämman 2023.

Inget arvode har utgått för medverkan i valberedningen.

Avvikelser/överträdelser

Ratos följer koden förutom vad avser kodens regel 2.4, andra stycket, som anger att om mer än en styrelseledamot ingår i valberedningen, får högst en av dem vara beroende i förhållande till bolagets större aktieägare. Per-Olof Söderberg (också styrelsens ordförande) respektive Jan Söderberg ingår i valberedningen och är båda att betrakta som beroende i förhållande till bolagets större ägare. Mot bakgrund av dessa personers långa medverkan i styrelsearbetet, deras djupa kunskap om Ratos och förankring i huvudägarkretsen samt deras nätverk i svenskt näringsliv har det bedömts vara gynnsamt för bolaget att på denna punkt avvika från koden.

Inga överträdelser av Nasdaq Stockholms Regelverk för emittenter eller god sed på aktiemarknaden har förekommit.

3 Styrelse

Styrelsens sammansättning

Ratos styrelse ska bestå av lägst fyra och högst nio ledamöter. Styrelsen utses av aktieägarna vid varje årsstämma. Mandatperioden är därmed ett år.

Årsstämman 2022 beslutade att styrelsen ska bestå av sju ledamöter, utan suppleanter. Omval skedde av styrelseledamöterna Per-Olof Söderberg, Ulla Litzén, Karsten Slotte, Jan Söderberg och Jonas Wiström samt nyval av Tone Lunde Bakker och Helena Svancar. Eva Karlsson avböjde omval. Omval skedde av Per-Olof Söderberg som styrelsens ordförande. Vd ingår i styrelsen och närvarar därmed vid styrelsemöten. Styrelsens sammansättning och en bedömning av varje styrelseledamots oberoende presenteras närmare på sidorna 66–67.

Styrelsens ansvar och uppgifter

Styrelsen har det övergripande ansvaret för Ratos organisation och förvaltning, i såväl bolagets som aktieägarnas intresse. Styrelsen fastställer finansiella mål och beslutar om bolagets strategi, affärsplan, säkerställer god intern kontroll, riskhantering och ett adekvat hållbarhetsarbete. Styrelsens arbete regleras av bland annat aktiebolagslagen, bolagsordningen, koden och styrelsens arbetsordning. Styrelsens övergripande ansvar kan inte delegeras men styrelsen kan utse utskott med uppgift att bereda och utvärdera frågor inför beslut i styrelsen.

Styrelsen fastställer årligen en arbetsordning för styrelsearbetet som ska tillse att bolagets operativa arbete och bolagets ekonomiska förhållanden kontrolleras på ett betryggande sätt. I arbetsordningen beskrivs styrelseordförandens särskilda roll och uppgifter, beslutsordningar, instruktioner för Ratos vd och rapportering samt ansvarsområden för utskotten. Därutöver fastställer styrelsen också årligen ett antal policydokument för bolagets verksamhet och säkerställer att det finns en tillfredsställande kontroll av bolagets efterlevnad av lagar, regler och interna riktlinjer. Styrelsen säkerställer nämnda efterlevnad bland annat genom Ratos årliga riskhanteringsprocess och assurance mapping, där ansvar för och validering av interna processer kopplade till identifierade risker tydliggörs.

Styrelseordförandens främsta uppgift är att leda styrelsearbetet och se till att styrelseledamöterna fullgör sina respektive uppgifter.

Styrelsens arbete under 2022

Under 2022 har sammanlagt 25 protokollförda styrelsemöten hållits: sex ordinarie, ett konstituerande samt 18 extra styrelsemöten (varav 12 per capsulammöten). Styrelsemötena har en återkommande struktur med bestämda huvudpunkter. Informationsmaterial och beslutsunderlag inför styrelsemötena utsänds i regel cirka en vecka före varje möte. Ratos chefsjurist är protokollförare i styrelsen.

Vid samtliga ordinarie styrelsemöten presenteras information om bolagets finansiella ställning och viktiga händelser som påverkar bolagets verksamhet. Vid extra styrelsemöten behandlas vanligtvis förvärvs- och avyttringsfrågor samt finansierings- och incitamentsfrågor och hålls när dessa beslutsärenden uppkommer. 2022 har varit ett år med förvärvs-, incitaments- och finansieringsfrågor. Ledande befattningshavare i Ratos har deltagit i styrelsens möten såsom föredragande i särskilda frågor.

Utvärdering av styrelsen

Styrelsen utvärderar årligen styrelsens arbete i en strukturerad process där ledamöterna har möjlighet att ge sin syn på arbetsformer och effektivitet, styrelsematerial, ledamöternas insatser samt uppdragets omfattning för att utveckla styrelsens arbetsformer. För verksamhetsåret 2022 gjordes utvärderingen internt genom att styrelseledamöterna besvarat ett anonymt frågeformulär och resultatet av utvärderingen har föredragits av styrelseordföranden med efterföljande diskussion i styrelsen. Därutöver har valberedningens ordförande haft enskilda samtal med respektive styrelseledamot. Resultatet av utvärderingen har redovisats för valberedningen. Av utvärderingen framgår att styrelsearbetet bedömdes fungera väl.

Utskott

Styrelsen har inrättat ett ersättningsutskott och ett revisionsutskott för att strukturera, effektivisera och kvalitetssäkra arbetet och bereda styrelsens beslut inom dessa områden. Utskottens ledamöter utses årligen vid det konstituerande styrelsemötet.

Styrelsens sammansättning

					Mötesnärvaro under 2022		
Namn [1]	**Invald år**	**Oberoende av bolaget**	**Oberoende av större aktieägare**	**Totalt arvode [1], TSEK**	**Ersättnings-utskottsmöten**	**Revisions-utskottsmöten**	**Styrelse-möten**
Per-Olof Söderberg	2000	Ja	Nej	1 145	4/4	5/5	25/25
Jan Söderberg	2000	Ja	Nej	675	4/4	5/5	25/25
Ulla Litzén	2016	Ja	Ja	750	-	5/5	24/25
Tone Lunde Bakker	2022	Ja	Ja	600	-	4/4	16/17
Karsten Slotte	2015	Ja	Ja	675	4/4	5/5	25/25
Helena Svancar [2]	2022	Ja	Ja	350	-	2/3	14/15
Jonas Wiström [3]	2016	Nej	Ja	0	-	-	24/25
Summa				**4 195**			

[1] Avser arvoden för bolagsstämmoåret 2022/2023.
[2] Helena Svancar ingick i styrelsen april–oktober 2022.
[3] Jonas Wiström uppbär inte något arvode för uppdraget som ordinarie styrelseledamot.

3a Ersättningsutskottets arbete

Ersättningsutskottet har dels en rådgivande (uppföljning och utvärdering), dels en beredande funktion för beslutsärenden innan behandling och beslut sker i Ratos styrelse.

Följande frågor handläggs bland annat i ersättningsutskottet:
- Vd:s anställningsvillkor och villkor för bolagsledningen och direktrapporterande till vd
- Följa och utvärdera program för rörliga ersättningar för bolagsledningen
- Ärenden av principiell karaktär rörande pensionsavtal, avgångsvederlag, uppsägningstid, bonus/tantiem, arvoden, förmåner med mera
- Bereda frågor kring samt beslut avseende Ratos och bolagens incitamentssystem, i vissa fall för styrelsens och/eller bolagsstämmas beslut
- Styrelsens förslag till årsstämman avseende riktlinjer för ersättning till ledande befattningshavare samt rapport innehållande information om ersättning till ledande befattningshavare.

Ersättningsutskottet arbetar enligt fastställd arbetsordning. Normalt görs under tidig höst en genomgång av om det finns några större principiella ersättningsrelaterade frågor att förbereda. Om sådana finns behandlas dessa inför ett slutligt förslag vid de ordinarie mötena i december och januari. Under 2022 har ersättningsutskottet gjort en grundlig utvärdering av Ratos ersättningsstrukturer och incitamentsprogram, vilken resulterat i förslag från utskottet att göra en mindre justering i kriterierna för rörlig kontantlön 2022 och i övrigt lämna strukturen för den rörliga kontantlönen för 2022 i huvudsak oförändrad samt att, i likhet med 2021, föreslå årsstämman 2022 ett långsiktigt incitamentsprogram i form av ett tecknings- samt konvertibeloptionsprogram. Inför årsstämman 2023 föreslås inga justeringar i ersättningsriktlinjerna. Ersättningsutskottet gör även en årlig utvärdering av Ratos långsiktiga incitamentssystem samt upprättar en årlig rapport innehållande information om ersättning till ledande befattningshavare, som Ratos styrelse lägger fram på årsstämman för godkännande.

Under 2022 har Per-Olof Söderberg (styrelsens ordförande, tillika ordförande i ersättningsutskottet), Jan Söderberg och Karsten Slotte ingått i ersättningsutskottet.

Ersättningsutskottet har hållit fyra protokollförda möten under 2022 och har däremellan haft löpande kontakt. Ratos chefsjurist är protokollförare i utskottet. Ersättningsutskottet lämnar fortlöpande muntliga rapporter till styrelsen och lämnar förslag i frågor som kräver styrelsens beslut. Protokollen görs tillgängliga för samtliga styrelseledamöter. Vd och andra ledande befattningshavare deltar vanligtvis i utskottets sammanträden som föredragande i vissa frågor.

3b Revisionsutskottets arbete

Under 2022 har samtliga styrelseledamöter, förutom vd, ingått i revisionsutskottet. Samtliga revisionsutskottets ledamöter är att betrakta som oberoende i förhållande till bolaget och dess ledning. Ulla Litzén är ordförande i utskottet. Bolagets revisor har deltagit vid samtliga fem revisionsutskottsmöten under 2022.

Revisionsutskottet har hållit fem protokollförda möten. Ratos chefsjurist är protokollförare i utskottet.

Revisionsutskottet har dels en rådgivande, dels en beredande funktion för beslutsärenden innan behandling och beslut sker i Ratos styrelse.

Revisionsutskottet fastställer årligen en årscykel över de arbetsuppgifter och områden som revisionsutskottet ansvarar för. Utskottet ansvarar för och följer enligt ett fastställt schema upp bland annat redovisning och rapportering, revision, intern kontroll, bolagsstyrning, riskhantering, inköp av icke-revisionstjänster, betalning av skatter, moderbolagets garanti- och kapitalåtaganden, IT-säkerhet, försäkring, tvister och strategiska redovisningsfrågor samt efterlevnad av lagar och regler och vissa policydokument beslutade av Ratos styrelse. Vidare upprätthåller revisionsutskottet tillsyn av Ratos externt opererade visselblåsarsystem. Revisionsutskottets arbete följer Ratos kvartalsrapportering samt Ratos arbete med värderingsfrågor och nedskrivningsprövningar, med fem ordinarie möten varje år där revisorn deltar i samtliga utskottsmöten. Frågor som särskilt behandlats under 2022 var frågeställningar relaterade till Ratos koncernrapportering, centrala finansieringsstruktur, internkontroll och tvister. Vd och ledande befattningshavare deltar vanligtvis i utskottets sammanträden som föredraganden.

Revisionsutskottet lämnar förslag i frågor som kräver styrelsens beslut och protokollen görs tillgängliga för samtliga styrelseledamöter. Utskottets ordförande har dessutom löpande kontakt med bolagets revisor.

Ersättning till styrelsens ledamöter

Årsstämman 2022 beslutade att ersättning till styrelsens ordinarie ledamöter ska utgå med 500 000 SEK per ledamot och år. Ersättning till styrelsens ordförande ska utgå med 970 000 SEK per år. Till ordförande i revisionsutskottet beslutades att därutöver utbetala 250 000 SEK per år och till övriga utskottsledamöter 100 000 SEK per år. Till ordförande i ersättningsutskottet beslutades utbetala 75 000 SEK per år och till övriga utskottsledamöter 75 000 SEK per år.

4 Revisor

Revisor i Ratos utses årligen av årsstämman. Nominering sker av valberedningen. Revisorn har till uppgift att på aktieägarnas vägnar granska bolagets årsredovisning och koncernredovisning, styrelsens och verkställande direktörens förvaltning, ersättningen till ledande befattningshavare (inklusive ersättningsrapporten), hållbarhetsrapporten samt bolagsstyrningsrapporten. Granskningsarbetet och revisionsberättelsen föredras på årsstämman.

Vid årsstämman 2022 omvaldes Ernst & Young AB (EY) till revisionsbyrå intill nästa årsstämma. EY har utsett Erik Sandström till huvudansvarig revisor. Utöver uppdraget i Ratos är Erik Sandström huvudansvarig revisor i bland annat Atlas Copco, Autoliv, Epiroc och Mycronic. Vid årsstämman 2023 föreslås EY att utses till revisionsbyrå intill nästa årsstämma.

Ersättning till revisor

Arvode till bolagets revisor utgår enligt särskild därom träffad överenskommelse, i enlighet med beslut på årsstämman. För specifikation av revisionsarvode och kostnader för andra uppdrag, se not 8. Ratos policy för inköp av icke-revisionstjänster följs kontinuerligt upp av revisionsutskottet som även utvärderar innehållet i såväl revisions- som konsulttjänster.

5 Styrning i Ratos

Ratos principer för aktivt ägande och utövande av ägarrollen

Ratos affärsidé är att utveckla bolag med huvudkontor i Norden, som är eller kan bli marknadsledande. Ratos möjliggör för självständiga bolag att utvecklas snabbare genom att vara del av någonting större. I Ratos ägarpolicy finns vissa strategiska fundament som ligger till grund för hur vi väljer att agera som ägare och hur vi ser på bolagsstyrning. Ett av dessa fundament är att Ratos bolag ska vara oberoende av varandra, såväl strategiskt, som operativt och finansiellt. Ratos som ägare ska addera värde men värdeskapande och styrning är därmed inte detsamma i alla situationer. Att ha en tydlig ansvarsfördelning mellan ägare, styrelse och vd är viktigt för styrningen av Ratos bolag såväl som för moderbolaget Ratos AB och därmed en viktig del i Ratos affärsmodell och framgång som ägare. Mer om Ratos utövande av ägarrollen går att läsa på sidan 20.

Vd och ledningsgruppen

Vd utses av styrelsen och ansvarar tillsammans med ledningsgruppen för den dagliga verksamheten i Ratos i enlighet med styrelsens instruktioner. Vd ger styrelsen löpande uppdateringar om verksamheten och tillser att den får information för att fatta väl avvägda beslut.

Ledningsgruppen i Ratos bestod fram till den 15 november 2022 av vd, CFO, tre affärsområdeschefer, chefsjurist samt kommunikations- och hållbarhetschef och under resterande del av året av vd, CFO, två affärsområdeschefer, chefsjurist samt kommunikations- och hållbarhetschef. Ledningsgruppens roll är att förbereda och implementera strategier, hantera bolagsstyrnings- och organisationsfrågor samt följa upp Ratos finansiella utveckling och hållbarhetsarbete.

Bolagens finansiella utveckling och pågående aktiviteter avhandlas vid månadsvisa möten där respektive bolags vd och CFO deltar tillsammans med Ratos vd, CFO samt andra ledande befattningshavare.

Ersättning till ledande befattningshavare

Riktlinjer för ersättning till ledande befattningshavare godkändes på årsstämman 2022. Mer information om fast och rörlig ersättning finns i not 7.

Utvärdering av behovet av internrevision

Ratos utvecklar bolag med huvudkontor i Norden, som är eller kan bli marknadsledande. Vid utgången av året hade Ratos 16 bolag vilka verkar inom tre affärsområden i olika branscher med olika risker. För Ratos har behovet av internrevision därmed bedömts lämpligare att diskutera och besluta för varje enskilt bolag utifrån behov, storlek och komplexitet än från moderbolags- eller koncernnivå.

Ratos genomför årligen en riskgenomgång, där betydande risker i bolagen och Ratos sammanfattas och diskuteras i bolagens respektive Ratos ledning och styrelse. Ratos ledning och styrelse kan med denna som grund identifiera behov av fördjupning/utveckling av vissa områden, möjlighet att identifiera områden som behöver centraliseras/stärkas samt ge vägledning för revisionsutskottet vid revisionsprioriteringar.

Därutöver är de revisionsåtgärder som utförs av moderbolagets och koncernens revisorer, inklusive granskning av intern kontroll, viktiga instrument för att identifiera brister och ge underlag för fördjupade insatser/uppföljning och underlag för beslut om kommande revisionsprioriteringar för bolagen.

Moderbolaget Ratos AB med 18 anställda vid årets slut har inga komplexa funktioner som är svåra att genomlysa. Behovet av att införa en internrevisionsfunktion för moderbolaget Ratos AB måste därför betraktas som litet, varför Ratos, i likhet med föregående år, beslutat att inte inrätta en internrevisionsfunktion varken på koncernnivå eller för moderbolaget Ratos AB.

Intern kontroll

Styrelsen har det övergripande ansvaret för att det inom Ratos finns en effektiv och adekvat riskhantering och intern kontroll. Syftet är att ge en rimlig försäkran att verksamheten drivs ändamålsenligt och effektivt, att den externa rapporteringen är tillförlitlig och att lagar såväl som interna regler och policydokument följs. Detta sker genom ett strukturerat styrelsearbete samt genom att uppgifter delegeras till ledningen, revisionsutskottet och andra medarbetare. Därutöver sker en dialog med koncernens revisorer avseende deras löpande observationer samt den årliga utvärderingen av intern kontroll, som genomförs under tredje kvartalet och avrapporteras till revisionsutskottet. Ansvar och befogenheter definieras även i Ratos "assurance mapping", vilket utgör en del av Ratos riskhanteringsprocess, samt i instruktioner för attesträtt, policydokument och manualer som anger riktlinjer och handledning för koncernens verksamhet och medarbetare. Som ett komplement till bolagens finansiella rapportering och hållbarhetsrapportering, skickar Ratos även ut en compliance-enkät till samtliga bolags finansdirektörer, vars slutsatser sammanställs och avrapporteras av chefsjuristen till revisionsutskottet bland annat som underlag för beslut om kommande revisionsprioriteringar för bolagen.

Vidare har respektive bolags styrelse ansvar för att bolaget i fråga följer lagar och regler samt för efterlevnad av interna policydokument och riktlinjer. En rutin har successivt implementerats för att stärka uppföljningen av dessa.

Ratos riskhanteringsprocess

Ratos genomför årligen en riskgenomgång, där betydande risker i den egna verksamheten och bolagen sammanfattas och diskuteras i Ratos respektive bolagens ledning och styrelse. Processen syftar till att ge Ratos ledning och styrelse en förståelse för Ratos största risker.

Som en del av god bolagsstyrning förväntas bolagen ha en kontinuerlig process för att identifiera, bedöma och hantera sina risker. Respektive bolags vd och ledning är operationellt ansvariga för att en ändamålsenlig riskhanteringsprocess finns och är godkänd av respektive bolags styrelse.

Ratos stödjer sina bolag med upplägg och modeller för arbetet och arbetar löpande med att stärka såväl den egna som bolagens riskprocesser. Ratos riskhanteringsprocess kompletteras med en "assurance mapping", dvs. ett tydliggörande av ansvar och validering av interna processer och identifierade risker. Ratos största risker finns sammanfattade i förvaltningsberättelsen på sidorna 52–55.

Intern kontroll avseende den finansiella rapporteringen
Den interna kontrollen avseende den finansiella rapporteringen utgår från hur Ratos verksamhet bedrivs och hur organisationen är uppbyggd. Ratos verksamhet består av att utveckla bolag med huvudkontor i Norden, som är eller kan bli marknadsledande. Ratos har tre affärsområden; Construction & Services, Consumer och Industry och varje affärsområde består för närvarande av tre till sju bolag. Respektive affärsområde har ett dedikerat team som även arbetar aktivt i bolagens styrelser. Varje enskilt bolag är oberoende av andra bolag ägda av Ratos. Avsikten är inte att system- och rapporteringsmässigt integrera dessa bolag i Ratoskoncernen, utan resurser läggs på uppföljning och utveckling av dotter- och intresseföretagens rapportering. Ratos ambition är att, som en del i det värdeskapande arbetet med bolagen, skapa självständiga och högkvalitativa organisationer med en hög rapporteringskvalitet.

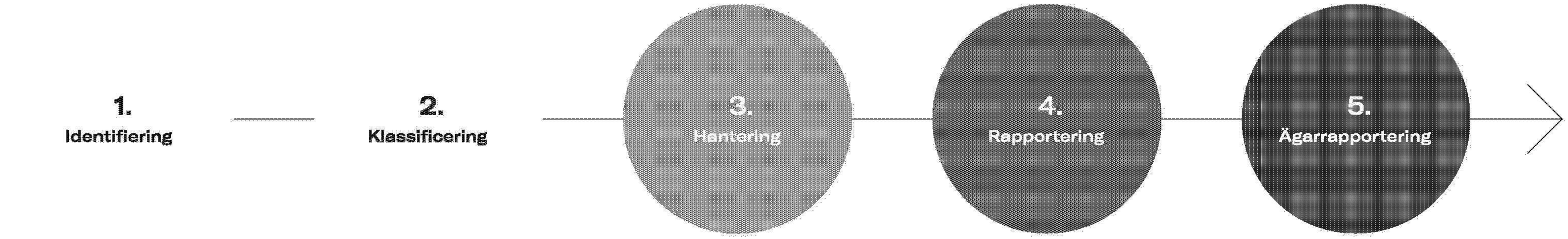
Ratos har ett övergripande ansvar men beslut och styrning sker i varje enskilt bolag utifrån behov, storlek och komplexitet. Den interna kontrollen avseende den finansiella rapporteringen utformas därför för att vara ändamålsenlig i såväl Ratos AB som i bolagen. Utvärdering och beslut tas av respektive styrelse och ledning. Det innebär att de väsentliga risker som påverkar den interna kontrollen avseende finansiell rapportering identifieras och hanteras såväl av Ratos som på bolagsnivå.

Basen för den interna kontrollen avseende den finansiella rapporteringen utgörs av en övergripande kontrollmiljö där organisation, beslutsvägar, befogenheter och ansvarsområden har dokumenterats och kommunicerats i ett antal styrande dokument. Det innebär att befogenheter och ansvar inom Ratos AB finns fastställda i ett antal interna riktlinjer, policydokument och manualer. Det gäller till exempel arbetsfördelningen mellan styrelsen och vd och övriga organ som styrelsen inrättar, instruktioner för attesträtt samt redovisnings- och rapporteringsinstruktioner. Detta tjänar även till att minska risken för oegentligheter och otillbörligt gynnande av annan part på företagets bekostnad.

Samtliga bolag rapporterar månadsvis fullständiga bokslut samt helårsprognoser. Rapporteringen sker i ett gemensamt koncernredovisningssystem. Rapporteringen utgör grunden för koncernens konsoliderade finansiella rapportering. Varje enskilt bolag svarar för ekonomisk styrning och för att finansiella rapporter är korrekta, kompletta och levereras i tid inför koncernrapporteringen. Den finansiella rapporteringen är utarbetad för att följa gällande lagar och regelverk såsom till exempel IFRS. Bolagens IFRS-tillämpning i rapporteringen och hur den ansluter till de principval som Ratos har gjort följs upp löpande. Ratos Ekonomi har flertalet stödjande instruktioner och dokument avsedda som stöd för bolagens rapportering för att säkerställa fullständighet och riktighet i den finansiella rapporteringen.

Ratos har ett ramverk med minimikrav avseende intern kontroll (MICR) kopplat till intern kontroll för finansiell rapportering (ICFR). Ramverket syftar till att få ytterligare förbättrad säkerhet i att den externa finansiella rapporteringen är tillförlitlig och upprättad i enlighet med lagar, förordningar, redovisningsstandarder och andra krav som är tillämpliga för Ratos. Uppföljning och utvärdering av minimikraven i respektive bolag görs årligen och återrapporteras till Ratos styrelse.

Intern riskhanteringsprocess för Ratos

Ratos rekommenderar en bred ansats, där samtliga relevanta operationella, strategiska, finansiella samt legala områden täcks, för att identifiera bolagens största risker. Respektive bolag bör fånga upp och diskutera risker på lämplig nivå i organisationen i en bolagsanpassad process.

Klassificering och rangordning av identifierade risker, baserat på sannolikhet, påverkansgrad, typ av risk och tidsaspekt.

En plan för hur identifierade risker ska hanteras tas fram med aktiviteter och medel för att eliminera/minska/bevaka risken, samt vem som är ansvarig för respektive aktivitet.

Riskbedömningen och handlingsplaner presenteras och diskuteras i respektive bolags styrelse åtminstone en gång per år.

En rapport som summerar Ratos största risker sammanställs och diskuteras i Ratos styrelse årligen.

Säkerställandet av kvaliteten i den finansiella rapporteringen

Det är styrelsens uppfattning att kvaliteten i ett bolags finansiella rapportering i första hand styrs av organisationens kompetens i redovisningsfrågor samt hur ekonomi-, redovisnings- och finansfunktionerna är bemannade och organiserade. Inom Ratos är affärsområdesansvarig och Ratos ekonomiavdelning involverade i rapporteringen från bolagen. Detta innebär att kvaliteten i bolagens redovisning och rapportering kontinuerligt granskas och utvecklas. Ratos affärsområdesansvarig utvärderar tillsammans med Ratos ekonomiavdelning inrapporteringen från bolagen ur analytisk synvinkel med avseende på fullständighet och rimlighet samt att Ratos redovisningsprinciper efterlevs. Ratos ekonomiavdelning har en aktiv dialog med respektive bolag. Eventuella avvikelser som uppmärksammats i den legala och operativa uppföljningen korrigeras. Utvecklingen och risker som identifieras kommuniceras månadsvis till vd och CFO, som i tillämpliga fall i sin tur rapporterar till Ratos styrelse.

Varje månad avger bolagen en rapport där aktiviteter i bolaget och bolagets utveckling beskrivs och analyseras. Rapporten lämnas till Ratos ledning och i vissa fall till Ratos styrelse. Rapporterna kompletteras med månadsvisa möten mellan bolagen och Ratos ledning där rapporteringen diskuteras och analyseras för att förstå respektive bolags finansiella utveckling och uppföljning av verksamheten.

Redovisning av förvärv och avyttringar, liksom större transaktioner och redovisningsfrågor, diskuteras och stäms löpande av med Ratos revisorer. Koncernkonsolideringsprocessen innehåller ett antal avstämningskontroller, dels manuella, dels automatiska kontroller i till exempel koncernredovisningssystemet.

Ratos ekonomiavdelning är organiserad och bemannad utifrån behovet av att säkerställa att koncernen upprätthåller en hög redovisningsstandard samt följer IFRS och övrig normgivning inom redovisningsområdet. I arbetsuppgifterna ingår att upprätta löpande redovisning i huvudsak för moderbolaget samt att upprätta bokslut för både moderbolag och koncern. Ratos ekonomiavdelning leds av Ratos CFO och medarbetarna har relevant yrkeserfarenhet från rapportering och redovisningsfrågor.

Styrelsen övervakar genom revisionsutskottet den interna kontrollen samt den finansiella rapporteringens tillförlitlighet och utvärderar rekommendationer till förbättringar. Revisionsutskottet lämnar förslag i frågor som kräver styrelsens beslut.

Läs mer om Ratos bolagsstyrning

Läs mer om Ratos bolagsstyrning på vår hemsida under Bolagsstyrning

- Tidigare års bolagsstyrningsrapporter
- Bolagsordning
- Information från tidigare års bolagsstämmor
- Valberedning
- Styrelsen och dess utskott
- Ledningsgrupp
- Incitamentssystem
- Revisor

Styrelse och vd

Från vänster

Jonas Wiström, vd och koncernchef
Styrelseledamot sedan 2016. Styrelsens ordförande april 2016 – december 2017. Vd och koncernchef sedan december 2017. Oberoende i förhållande till större aktieägare i bolaget. Beroende i förhållande till bolaget och bolagsledningen.
Civilingenjör KTH Kungliga Tekniska Högskolan.
Född 1960, svensk.
Tidigare vd och koncernchef ÅF, vd och koncernchef Prevas, vd norra Europa Silicon Graphics samt befattningar inom Philips, Saab-Scania och Sun Microsystems.

Aktier i Ratos (eget): 310 000 B-aktier
Teckningsoptioner i Ratos: 400 000
Konvertibler i Ratos: 400 000

Per-Olof Söderberg, ordförande
Styrelseledamot sedan 2000 och styrelseordförande sedan december 2017. Oberoende i förhållande till bolaget och bolagsledningen. Beroende i förhållande till större aktieägare i bolaget.
Civilekonom Handelshögskolan i Stockholm. MBA Insead.
Född 1955, svensk.
Styrelseordförande och medgrundare i Söderberg & Partners AB. Styrelseordförande och grundare i föreningen Inkludera. Vice ordförande i Handelshögskolan i Stockholm.
Tidigare koncernchef på Dahl.

Aktier i Ratos (eget och närståendes):
16 714 396 A-aktier, 5 136 622 B-aktier

Karsten Slotte
Styrelseledamot sedan 2015. Oberoende i förhållande till bolaget, bolagsledningen samt större aktieägare i bolaget.
B.Sc. Econ.
Född 1953, finsk.
Styrelseledamot i Conficap.
Tidigare vd och koncernchef Karl Fazer-gruppen 2007–2013. Vd för Cloetta-Fazer 2002–2006.

Aktier i Ratos (eget): 8 600 B-aktier

Tone Lunde Bakker
Styrelseledamot sedan 2022. Oberoende i förhållande till bolaget, bolagsledningen samt större aktieägare i bolaget.
Civilekonomexamen från Arizona State University i USA.
Född 1962, norsk.
Vd på Eksfin (Export Finance Norway).
Tidigare landschef för Swedbank i Norge 2017–2021 och Global Head of Cash Management på Danske Bank 2015–2017. Ledande positioner på banker i Norden.

Aktier i Ratos (eget): 2 000 B-aktier

Styrelsesekreterare
Magnus Stephensen, Chefsjurist, Ratos.

Jan Söderberg, vice ordförande
Styrelseledamot sedan 2000 och vice styrelseordförande sedan december 2017. Oberoende i förhållande till bolaget och bolagsledningen. Beroende i förhållande till större aktieägare i bolaget.
Civilekonom Handelshögskolan i Stockholm.
Född 1956, svensk.
Styrelseordförande i och grundare av Söderbergföretagen. Medlem av rådgivande kommittén i Ekonomihögskolan vid Lunds universitet. Styrelseledamot i Stiftelsen Min stora Dag.
Tidigare befattningar inkluderar vd och koncernchef för Bröderna Edstrand samt ledande befattningar i Dahl Invest AB, Fosselius & Alpen och Esselte.

Aktier i Ratos (eget och närståendes):
14 517 996 A-aktier, 4 706 750 B-aktier

Ulla Litzén
Styrelseledamot sedan 2016. Oberoende i förhållande till bolaget, bolagsledningen samt större aktieägare i bolaget.
Civilekonom Handelshögskolan i Stockholm. MBA Massachusetts Institute of Technology. Ekon dr h.c., Handelshögskolan i Stockholm.
Född 1956, svensk.
Styrelseledamot i Electrolux, Epiroc, Handelshögskolan i Stockholm och Handelshögskoleföreningen.
Tidigare vd för W Capital Management AB (helägt av Wallenbergstiftelserna). Ledande befattningar, och medlem av ledningsgruppen, i Investor AB.

Aktier i Ratos (eget): 105 000 B-aktier

Revisor
Vid 2022 års ordinarie bolagsstämma valdes revisionsbyrån Ernst & Young AB. Erik Sandström, auktoriserad revisor, har utsetts till huvudansvarig revisor för tiden till och med ordinarie bolagsstämma 2023.

Styrelsens och vd:s innehav per den 31 december 2022.

Koncernens resultaträkning

MSEK	Not 2, 4	2022	2021
Nettoomsättning	3	29 875	22 551
Övriga rörelseintäkter	3	155	183
Kostnad för sålda varor och tjänster		-18 188	-13 448
Aktiverat arbete för egen räkning		3	3
Kostnader för ersättning till anställda	7, 22	-6 494	-4 855
Avskrivningar och nedskrivningar av materiella och immateriella anläggningstillgångar samt nyttjanderättstillgångar	11, 12, 13	-1 340	-1 014
Övriga externa kostnader	8, 26	-2 529	-1 840
Realisationsresultat från koncernföretag	5	-0	2
Andelar av resultat från investeringar redovisade enligt kapitalandelsmetoden	6, 14	255	189
Omvärdering och realisationsresultat noterade aktier		-118	-116
Rörelseresultat		**1 618**	**1 656**
Finansiella intäkter	9	82	45
Finansiella kostnader	9	-468	-422
Valutakursvinster/förluster	9	-54	27
Finansnetto		**-440**	**-350**
Resultat före skatt		**1 178**	**1 306**
Inkomstskatt	10	-299	-166
Årets resultat från kvarvarande verksamhet		**879**	**1 139**
Årets resultat från avvecklad verksamhet	33		1 715
Årets resultat		**879**	**2 855**
Årets resultat hänförligt till			
Moderbolagets ägare		548	2 637
Innehav utan bestämmande inflytande		331	218
Resultat per aktie från årets resultat, SEK	21		
– före utspädning		1,69	8,17
– efter utspädning		1,68	8,10
Resultat per aktie från kvarvarande verksamhet, SEK	21		
– före utspädning		1,69	2,84
– efter utspädning		1,68	2,83

Koncernens rapport över totalresultat

MSEK	Not	2022	2021
Årets resultat		**879**	**2 855**
Övrigt totalresultat			
Poster som inte ska återföras i resultaträkningen	22		
Omvärdering av förmånsbestämda pensioner, netto		46	-49
Skatt hänförlig till poster som inte ska återföras i resultaträkningen	10	-4	-2
		42	**-51**
Poster som senare kan återföras i resultaträkningen	19		
Årets omräkningsdifferenser		392	291
Årets förändring av säkringsreserv		-9	41
Skatt hänförlig till poster som senare kan återföras till resultaträkningen	10	1	-9
		384	**323**
Årets övrigt totalresultat, netto efter skatt		**426**	**271**
Summa totalresultat för året		**1 305**	**3 126**
Summa totalresultat för året hänförligt till			
Moderbolagets ägare		913	2 879
Innehav utan bestämmande inflytande		392	247

Rapport över finansiell ställning för koncernen

MSEK	Not 4	2022-12-31	2021-12-31
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
Goodwill	11	14 811	10 028
Övriga immateriella anläggningstillgångar	11	2 096	1 390
Materiella anläggningstillgångar	12	1 725	1 503
Nyttjanderättstillgångar	13	5 100	5 006
Andelar redovisade enligt kapitalandelsmetoden	14	1 573	1 259
Aktier och andelar	16	8	815
Övriga fordringar	16	94	83
Uppskjutna skattefordringar	10	357	303
Summa anläggningstillgångar		**25 764**	**20 387**
Omsättningstillgångar			
Varulager	17	2 477	1 903
Skattefordringar		81	53
Kundfordringar	16, 25	3 699	2 746
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter		652	311
Avtalstillgångar	32	1 250	480
Övriga fordringar	16	712	261
Derivatinstrument	16	7	13
Likvida medel	16, 30	2 532	2 230
Summa omsättningstillgångar		**11 411**	**7 998**
Summa tillgångar		**37 175**	**28 385**

MSEK	Not 4	2022-12-31	2021-12-31
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
Aktiekapital	18	1 027	1 023
Övrigt tillskjutet kapital		408	431
Reserver	19	115	-218
Balanserat resultat inklusive årets resultat		10 740	10 703
Eget kapital hänförligt till moderbolagets aktieägare		**12 289**	**11 940**
Innehav utan bestämmande inflytande	20	1 499	1 387
Summa eget kapital		**13 788**	**13 326**
Skulder			
Långfristiga räntebärande skulder	16, 25, 26	11 318	7 191
Övriga långfristiga skulder	16, 32	1 668	836
Avsättningar för pensioner	22	60	76
Övriga avsättningar	23	44	39
Uppskjutna skatteskulder	10	742	440
Summa långfristiga skulder		**13 832**	**8 582**
Kortfristiga räntebärande skulder	16, 25, 26	1 717	842
Leverantörsskulder	16	2 916	2 430
Skatteskulder		182	163
Avtalsskulder	32	1 750	723
Derivatinstrument	16	6	49
Övriga skulder		1 168	847
Upplupna kostnader	24	1 377	1 003
Avsättningar	23	439	421
Summa kortfristiga skulder		**9 555**	**6 477**
Summa skulder		**23 387**	**15 059**
Summa eget kapital och skulder		**37 175**	**28 385**

Information om koncernens ställda säkerheter och eventualförpliktelser, se not 27.

Rapport över förändringar i koncernens eget kapital

		Eget kapital hänförligt till moderbolagets aktieägare						
MSEK	Not 18, 19, 20	Aktiekapital	Övrigt tillskjutet kapital	Reserver	Balanserat resultat, inkl. årets resultat	Summa	Innehav utan bestämmande inflytande	Totalt eget kapital
Ingående eget kapital 2021-01-01		**1 021**	**417**	**–490**	**8 417**	**9 366**	**1 915**	**11 281**
Årets resultat					2 637	2 637	218	2 855
Årets övrigt totalresultat				272	–30	242	29	271
Årets totalresultat				**272**	**2 608**	**2 879**	**247**	**3 126**
Utdelning					–303	–303	–3	–306
Innehav utan bestämmande inflytandes andel av kapitaltillskott, nyemission och nedsatt kapital							0	0
Överlåtelse av egna aktier					227	227		227
Konvertering av konvertibellån till aktier		2	14			16		16
Värdet av konverteringsrätt för konvertibla förlagslån, netto					5	5		5
Optionspremier, netto					5	5		5
Inlösta optioner					–6	–6		–6
Säljoption, framtida förvärv från innehav utan bestämmande inflytande					–207	–207	–357	–564
Förvärv av andel i dotterföretag från innehav utan bestämmande inflytande					–31	–31	–7	–38
Avyttring av andel i dotterföretag till innehav utan bestämmande inflytande					–10	–10	19	8
Innehav utan bestämmande inflytande vid förvärv							493	493
Innehav utan bestämmande inflytande i avyttrat företag							–921	–921
Utgående eget kapital 2021-12-31		**1 023**	**431**	**–218**	**10 703**	**11 940**	**1 387**	**13 326**
Ingående eget kapital 2022-01-01		**1 023**	**431**	**–218**	**10 703**	**11 940**	**1 387**	**13 326**
Årets resultat					548	548	331	879
Årets övrigt totalresultat				333	32	365	61	426
Årets totalresultat				**333**	**580**	**913**	**392**	**1 305**
Utdelning					–390	–390	–262	–651
Innehav utan bestämmande inflytandes andel av kapitaltillskott, nyemission och nedsatt kapital							–0	–0
Överlåtelse av egna aktier			–52		55	2		2
Konvertering av konvertibellån till aktier		4	29			33		33
Värdet av konverteringsrätt för konvertibla förlagslån, netto					7	7		7
Optionspremier, netto					9	9		9
Säljoption, framtida förvärv från innehav utan bestämmande inflytande					–227	–227	–567	–794
Förvärv av andel i dotterföretag från innehav utan bestämmande inflytande					4	4	–10	–6
Avyttring av andel i dotterföretag till innehav utan bestämmande inflytande					–1	–1	36	35
Innehav utan bestämmande inflytande vid förvärv							522	522
Utgående eget kapital 2022-12-31		**1 027**	**408**	**115**	**10 740**	**12 289**	**1 499**	**13 788**

Rapport över kassaflöden för koncernen

MSEK	Not 30	2022	2021
Den löpande verksamheten			
Rörelseresultat från kvarvarande verksamhet		1 618	1 656
Rörelseresultat från avvecklad verksamhet			1 721
Justering för poster som inte ingår i kassaflödet		1 227	–960
		2 845	2 416
Betald inkomstskatt		–301	–265
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändring av rörelsekapital		**2 544**	**2 151**
Kassaflöde från förändringar i rörelsekapital			
Ökning (–)/Minskning (+) av varulager		–487	–459
Ökning (–)/Minskning (+) av rörelsefordringar		–1 062	–38
Ökning (+)/Minskning(–) av rörelseskulder		913	–206
Kassaflöde från den löpande verksamheten		**1 907**	**1 448**
Investeringsverksamheten			
Förvärv, koncernföretag		–4 542	–2 492
Avyttring, koncernföretag		5	2 634
Investering och avyttring, immateriella/materiella anläggningstillgångar		–405	–419
Investering och avyttring, finansiella tillgångar		685	15
Erhållna räntor		18	4
Kassaflöde från investeringsverksamheten		**–4 239**	**–258**

MSEK	Not 30	2022	2021
Finansieringsverksamheten			
Innehav utan bestämmande inflytandes andel i emission/kapitaltillskott		0	0
Överlåtelse av egna aktier		2	227
Inbetald optionspremie		17	5
Återköp/slutreglering optioner		–11	–243
Förvärv och avyttring av andel i dotterföretag från innehav utan bestämmande inflytande		–0	–29
Utbetald utdelning		–390	–303
Utbetald utdelning, innehav utan bestämmande inflytande		–248	–3
Upptagna lån		9 957	2 361
Amortering av lån		–5 519	–3 279
Betalda räntor		–495	–339
Amortering av finansiella leasingskulder		–816	–623
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		**2 497**	**–2 227**
Årets kassaflöde		**165**	**–1 037**
Likvida medel vid årets början		2 230	3 182
Kursdifferens i likvida medel		138	84
Likvida medel vid årets slut		2 532	2 230

Moderbolagets resultaträkning

MSEK	Not	2022	2021
Övriga rörelseintäkter	3	15	8
Övriga externa kostnader	8	–63	–52
Personalkostnader	7, 22	–86	–100
Avskrivningar av materiella anläggningstillgångar	12	–1	–0
Rörelseresultat		**–135**	**–144**
Resultat från andelar i koncernföretag	5	212	1 878
Resultat från övriga värdepapper och fordringar som är anläggningstillgångar	9		–70
Övriga ränteintäkter och liknande resultatposter	9	295	48
Räntekostnader och liknande resultatposter	9	–145	–59
Valutakursvinster/förluster	9	–55	5
Resultat efter finansiella poster		**172**	**1 658**
Koncernbidrag, erhållna		92	97
Resultat före skatt		**264**	**1 755**
Skatt	10	56	76
Årets resultat		**320**	**1 831**

Moderbolagets rapport över totalresultat

MSEK	2022	2021
Årets resultat	**320**	**1 831**
Årets övrigt totalresultat	**0**	**0**
Årets totalresultat	**320**	**1 831**

Moderbolagets balansräkning

MSEK	Not	2022-12-31	2021-12-31
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
Materiella anläggningstillgångar	12	3	2
Finansiella anläggningstillgångar			
Andelar i koncernföretag	29	10 150	7 975
Fordringar på koncernföretag	15, 16	6 180	4 029
Uppskjutna skattefordringar		130	75
Summa anläggningstillgångar		**16 464**	**12 081**
Omsättningstillgångar			
Kortfristiga fordringar			
Fordringar på koncernföretag	15,16	1 741	1 145
Övriga fordringar		13	26
Derivatinstrument	16	5	
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter		30	9
Kassa och bank	16, 30	410	294
Summa omsättningstillgångar		**2 199**	**1 474**
Summa tillgångar		**18 663**	**13 555**

MSEK	Not	2022-12-31	2021-12-31
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
Eget kapital	18		
Bundet eget kapital			
Aktiekapital		1 027	1 023
Reservfond		289	289
Fritt eget kapital			
Överkursfond		172	143
Balanserat resultat		8 167	6 708
Årets resultat		320	1 831
Summa eget kapital		**9 975**	**9 994**
Långfristiga skulder			
Räntebärande skulder			
Konvertibla förlagslån	16	79	75
Skulder till koncernföretag	16	206	670
Övriga räntebärande skulder	16	6 237	1 908
Ej räntebärande skulder			
Övriga skulder			
Uppskjutna skatteskulder		3	2
Summa långfristiga skulder		**6 524**	**2 655**
Kortfristiga avsättningar			
Övriga avsättningar	23	86	65
Summa kortfristiga avsättningar		**86**	**65**
Kortfristiga skulder			
Räntebärande skulder			
Skulder till koncernföretag	16	1 464	664
Derivatinstrument	16		34
Övriga räntebärande skulder	16	590	7
Ej räntebärande skulder			
Skulder till koncernföretag	16		79
Leverantörsskulder	16	2	8
Övriga skulder		3	3
Upplupna kostnader	24	20	47
Summa kortfristiga skulder		**2 079**	**842**
Summa eget kapital och skulder		**18 663**	**13 555**

Information om moderbolagets ställda säkerheter och eventualförpliktelser, se not 27.

Förändringar i moderbolagets eget kapital

		Bundet eget kapital		Fritt eget kapital			
MSEK	Not 18	Aktie-kapital	Reserv-fond	Överkurs-fond	Balanserat resultat	Årets resultat	Totalt eget kapital
Ingående eget kapital 2021-01-01		**1 021**	**289**	**129**	**6 638**	**143**	**8 219**
Övriga vinstdispositioner					143	–143	
Årets resultat						1 831	1 831
Årets totalresultat						**1 831**	**1 831**
Utdelning					–303		–303
Överlåtelse egna aktier					227		227
Nyttjande av köpoptioner					–6		–6
Konvertering av konvertibellån till aktier		2		14			16
Optionspremier					5		5
Värdet av konverteringsrätt för konvertibla förlagslån					6		6
Uppskjuten skatt på konverteringsrätt för konvertibla förlagslån					–1		–1
Utgående eget kapital 2021-12-31		**1 023**	**289**	**143**	**6 708**	**1 831**	**9 994**
Ingående eget kapital 2022-01-01		**1 023**	**289**	**143**	**6 708**	**1 831**	**9 994**
Övriga vinstdispositioner					1 831	–1 831	
Årets resultat						320	
Årets totalresultat						**320**	**320**
Utdelning					–390		–390
Överlåtelse egna aktier					2		2
Konvertering av konvertibellån till aktier		4		29			33
Optionspremier					9		9
Värdet av konverteringsrätt för konvertibla förlagslån					8		8
Uppskjuten skatt på konverteringsrätt för konvertibla förlagslån					–2		–2
Utgående eget kapital 2022-12-31		**1 027**	**289**	**172**	**8 167**	**320**	**9 975**

Moderbolagets kassaflödesanalys

MSEK	Not 30	2022	2021
Den löpande verksamheten			
Resultat före skatt		264	1 755
Justering för poster som inte ingår i kassaflödet		–133	–1 785
Betald inkomstskatt		131	–30
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändring av rörelsekapital		**131**	**–30**
Kassaflöde från förändringar i rörelsekapital			
Ökning(–)/Minskning (+) av rörelsefordringar		–9	–112
Ökning (+)/Minskning (–) av rörelseskulder		677	44
Kassaflöde från den löpande verksamheten		**798**	**–98**
Investeringsverksamheten			
Investering, aktier i dotterföretag		–3 584	–1 428
Avyttring, aktier i dotterföretag		5	2 949
Investering, materiella anläggningstillgångar		–2	–2
Kassaflöde från investeringsverksamheten		**–3 581**	**1 519**
Finansieringsverksamheten			
Återköp/inlösen optioner			–9
Inbetald optionspremie		14	
Konvertibla förlagslån		52	43
Förändring av externa lån		4 744	1 800
Förändring av koncerninterna lån		–1 521	–4 007
Överlåtelse av egna aktier		2	227
Utbetald utdelning		–390	–303
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		**2 901**	**–2 250**
Årets kassaflöde		**119**	**–829**
Likvida medel vid årets början		294	1 166
Kursdifferens i likvida medel		–3	–42
Likvida medel vid årets slut		410	294

Notförteckning

1	Redovisningsprinciper	77
2	Rörelsesegment	86
3	Intäktsredovisning	88
4	Förvärvade och avyttrade verksamheter	89
5	Realisationsresultat från koncernföretag och investeringar redovisade enligt kapitalandelsmetoden	92
6	Andel av resultat från investeringar redovisade enligt kapitalandelsmetoden	92
7	Anställda, personalkostnader och ledande befattningshavares och styrelsens ersättningar	92
8	Arvode och kostnadsersättning till revisorer	98
9	Finansiella intäkter och kostnader	98
10	Skatter	100
11	Immateriella anläggningstillgångar	102
12	Materiella anläggningstillgångar	106
13	Nyttjanderättstillgångar	108
14	Andelar redovisade enligt kapitalandelsmetoden	109
15	Fordringar på koncernföretag	110
16	Finansiella instrument	111
17	Varulager	113
18	Eget kapital	114
19	Redogörelse för övrigt totalresultat samt förändring av reserver och innehav utan bestämmande inflytande	116
20	Innehav utan bestämmande inflytande	117
21	Resultat per aktie	118
22	Pensioner	119
23	Avsättningar	120
24	Upplupna kostnader	121
25	Finansiella risker och riskpolicy	122
26	Leasing	125
27	Ställda säkerheter och eventualförpliktelser	127
28	Närståenderelationer	127
29	Andelar i koncernföretag	128
30	Kassaflödesanalys	129
31	Viktiga uppskattningar och bedömningar	131
32	Avtalstillgångar och avtalsskulder	131
33	Avvecklad verksamhet och tillgångar som innehas för försäljning	132
34	Händelser efter balansdagen	133
35	Valutakurser	133
36	Uppgifter om moderbolaget	133

Noter till de finansiella rapporterna

Not 1 Redovisningsprinciper

Överensstämmelse med normgivning och lag

Ratos koncernredovisning har upprättats i enlighet med årsredovisningslagen (1995:1554), RFR 1 Kompletterande redovisningsregler för koncerner, International Financial Reporting Standards (IFRS) och tolkningar till standarderna (IFRIC) så som de antagits av EU. Moderbolaget tillämpar samma redovisningsprinciper som koncernen utom i de fall som anges i avsnittet "Moderbolagets redovisningsprinciper" sida 84–85.

Ändrade redovisningsprinciper föranledda av nya eller förändrade IFRS

Det har under 2022 inte tillkommit några nya standarder eller ändringar i standarder som har krävt någon förändring av redovisnings- eller värderingsprinciper.

Nya IFRS som ännu inte börjat tillämpas

Framtida standarder, ändringar och förbättringar i befintliga standarder samt tolkningar som inte trätt i kraft för räkenskapsåret 2022 har inte förtidstillämpats vid upprättandet av denna finansiella rapport. Ratos bedömning är att inga av dessa ändringar, som ännu inte trätt i kraft, förväntas medföra någon väsentlig påverkan på koncernens finansiella rapporter.

Förutsättningar vid upprättande av moderbolagets och koncernens finansiella rapporter

Moderbolagets funktionella valuta är svenska kronor som även utgör rapporteringsvaluta för moderbolaget och för koncernen. Det innebär att de finansiella rapporterna presenteras i svenska kronor.

Belopp anges i miljoner kronor (MSEK) om inte annat framgår. Avrundningar kan förekomma i tabeller och räkningar, vilka får till följd att angivna totalbelopp inte alltid är en exakt summa av de avrundade delbeloppen.

Värdering av tillgångar och skulder sker utifrån historiska anskaffningsvärden med undantag för följande tillgångar och skulder som värderas på annat sätt:

- Finansiella tillgångar och skulder värderas antingen till verkligt värde eller upplupet anskaffningsvärde.
- Intresseföretag och joint ventures redovisas i enlighet med kapitalandelsmetoden.
- Värdering av uppskjutna skattefordringar och skatteskulder baseras sig på hur redovisade värden på tillgångar och skulder förväntas realiseras eller regleras. Uppskjuten skatt beräknas med tillämpning av de skattesatser och skatteregler som har beslutats eller aviserats per balansdagen.
- Tillgångar som innehas för försäljning redovisas till det lägsta av det tidigare redovisade värdet och det verkliga värdet med avdrag för försäljningskostnader.
- Varulager värderas till det lägsta av anskaffningsvärde och nettoförsäljningsvärde.
- Avsättningar värderas till det belopp som krävs för att reglera en förpliktelse, med eventuell nuvärdesberäkning.
- Nettoförpliktelse avseende förmånsbestämda pensionsplaner värderas till nuvärdet av en uppskattning av den framtida ersättning som är intjänad av de anställda med avdrag för eventuella förvaltningstillgångar som är kopplade till respektive pensionsplan, värderade till verkligt värde.

Koncernens redovisningsprinciper, som återges på följande sidor, tillämpas konsekvent på samtliga perioder som presenteras i koncernens finansiella rapporter. Principerna tillämpas även konsekvent på rapportering och konsolidering av moderbolag, dotterföretag och intresseföretag.

Bedömningar och uppskattningar

Att upprätta de finansiella rapporterna i enlighet med IFRS kräver bedömningar och uppskattningar samt antaganden som påverkar tillämpningen av redovisningsprinciperna och de redovisade beloppen av tillgångar, skulder, intäkter och kostnader. Det verkliga utfallet kan avvika från dessa uppskattningar och bedömningar.

Uppskattningar och antaganden ses över regelbundet. Ändringar av uppskattningar redovisas i den period ändringen görs.

Bedömningar vid tillämpningen av IFRS som har en betydande inverkan på de finansiella rapporterna, liksom gjorda uppskattningar som kan medföra väsentliga justeringar i det påföljande årets finansiella rapporter, beskrivs närmare i not 31.

Klassificering

Anläggningstillgångar består i allt väsentligt av belopp som förväntas återvinnas eller betalas efter mer än tolv månader räknat från balansdagen medan omsättningstillgångar i allt väsentligt består av belopp som förväntas återvinnas eller betalas inom tolv månader räknat från balansdagen.

Långfristiga skulder utgörs i allt väsentligt av belopp som Ratoskoncernen har en ovillkorad rätt att välja att betala längre bort i tiden än tolv månader efter rapportperiodens slut. Föreligger inte en sådan rätt per rapportperiodens slut eller förväntas skuld regleras inom den normala verksamhetscykeln – redovisas skuldbeloppet som kortfristig skuld.

Konsolideringsprinciper och rörelseförvärv

Koncernredovisning upprättas i enlighet med IFRS 10 Koncernredovisning och IFRS 3 Rörelseförvärv. Dotterföretag konsolideras med tillämpning av förvärvsmetoden. Intresseföretag och joint ventures konsolideras med tillämpning av kapitalandelsmetoden.

Dotterföretag

Dotterföretag är företag som Ratos har ett bestämmande inflytande över. Bestämmande inflytande innehas när koncernen exponeras för eller har rätt till rörlig avkastning från sitt innehav i företaget och har möjlighet att påverka avkastningen genom sitt bestämmande inflytande i företaget. Dotterföretag inkluderas i koncernredovisningen från och med den dag då det bestämmande inflytandet överförs till koncernen.

Potentiella rösträtter

Konsolidering görs i normalfallet utifrån aktuell ägarandel. Med potentiella rösträtter avses röster som kan tillkomma efter utnyttjande av exempelvis konvertibler och optioner. Röstberättigade aktier som utan dröjsmål kan utnyttjas eller konverteras beaktas vid bedömningen om betydande eller bestämmande inflytande föreligger. Förekomsten av samtliga sådana potentiella rösträtter beaktas, dvs inte bara moder- eller ägarföretagens.

Förvärvsmetoden

Dotterföretag redovisas enligt förvärvsmetoden. Metoden innebär att förvärv av ett dotterföretag betraktas som en transaktion genom att koncernen indirekt förvärvar dotterföretagets tillgångar och övertar dess skulder. I förvärvsanalysen fastställs det verkliga värdet på förvärvsdagen av förvärvade identifierbara tillgångar och övertagna skulder samt eventuella innehav utan bestämmande inflytande. Vid förvärv av rörelse finns två alternativa metoder för redovisning av goodwill, antingen proportionell andel eller full goodwill. Full goodwill innebär att

> forts. Not 1

innehav utan bestämmande inflytande redovisas till verkligt värde. Val mellan dessa två metoder görs individuellt för varje förvärv.

Förvärvsrelaterade kostnader, med undantag av kostnader som är hänförliga till emission av egetkapitalinstrument eller skuldinstrument, redovisas direkt i årets resultat. Vid förvärv som sker i steg fastställs goodwill den dag då bestämmande inflytande uppkommer. Om företaget sedan tidigare ägt en andel i det förvärvade dotterföretaget omvärderas denna till verkligt värde och värdeförändringen redovisas i årets resultat. Vid rörelseförvärv där överförd ersättning, eventuellt innehav utan bestämmande inflytande och verkligt värde på tidigare ägd andel överstiger verkligt värde på förvärvade tillgångar och övertagna skulder, redovisas skillnaden som goodwill. När skillnaden är negativ, benämnt "Förvärv till lågt pris", redovisas skillnaden direkt i årets resultat. Betalningar som avser reglering av tidigare affärsförbindelser ingår inte i förvärvsanalysen utan redovisas i resultatet. Villkorade köpeskillingar redovisas till verkligt värde vid förvärvstidpunkten. Om den villkorade köpeskillingen klassificeras som en finansiell skuld omvärderas denna till verkligt värde vid varje rapporttillfälle. Omvärderingen redovisas i årets resultat. Om den villkorade köpeskillingen däremot klassificeras som egetkapitalinstrument görs ingen omvärdering, och reglering redovisas inom eget kapital. Köp- och säljoptioner utställda till ägare utan bestämmande inflytande som avtalas vid förvärv, se nedan stycke för redovisningsprinciper.

Förvärv och avyttringar i dotterföretag där det bestämmande inflytandet är oförändrat

Förvärv och avyttringar av andelar i dotterföretag där Ratos har, ett av transaktionen opåverkat bestämmande inflytande, redovisas som en transaktion inom eget kapital, dvs. mellan moderbolagets ägare och Innehav utan bestämmande inflytande.

Köp- och säljoption utställd till ägare utan bestämmande inflytande

Säljoption utställd till ägare utan bestämmande inflytande avser avtal som ger denne rätt att sälja andelar i dotterföretaget till verkligt värde vid en framtida tidpunkt. Köpoption utställd till ägare utan bestämmande inflytande avser avtal som ger Ratos rätt att köpa andelar i dotterföretaget till verkligt värde vid en framtida tidpunkt. Ratos tillämpar IFRS 10, policyval 3, för dessa optioner. Det belopp som kan komma att betalas om optionen utnyttjas redovisas initialt till nuvärdet av inlösenpriset, som gäller vid den tidpunkt då optionen först kan utnyttjas, som finansiell skuld med ett motsvarande belopp direkt i eget kapital. Värdering (nivå 3) av optionen görs löpande och förändringar redovisas direkt över eget kapital. Om optionen löper ut utan att utnyttjas, bokas skulden bort och en motsvarande justering av eget kapital görs.

Avyttring av dotterföretag

Dotterföretag exkluderas ur koncernredovisningen från och med den dag då koncernens bestämmande inflytande upphör. Vid denna tidpunkt värderas varje kvarstående innehav till verkligt värde. Värdeförändring redovisas i årets resultat. Det verkliga värdet används som det första redovisade värdet och utgör grund för den fortsatta redovisningen av det kvarvarande innehavet som intresseföretag, joint venture eller finansiell tillgång. Alla belopp avseende det avyttrade dotterföretaget som tidigare redovisats i övrigt totalresultat, redovisas som om koncernen direkt avyttrat de hänförliga tillgångarna eller skulderna, vilket medför att belopp som tidigare redovisats i övrigt totalresultat omklassificeras till resultatet.

Intresseföretag och joint venture – kapitalandelsmetod

Intresseföretag är företag som Ratos har ett betydande inflytande över. Betydande inflytande innebär möjlighet att delta i beslut som rör företagets finansiella och operativa strategier, men innebär inte ett bestämmande inflytande eller gemensamt bestämmande inflytande. I normalfallet innebär ett ägande motsvarande lägst 20 procent och högst 50 procent av rösterna att ett betydande inflytande innehas. Omständigheter i det enskilda fallet kan ge ett betydande inflytande även vid ett ägande under 20 procent av rösterna.

Ett joint venture är ett samarbetsarrangemang genom vilket parterna som har gemensamt bestämmande inflytande över arrangemanget har rätt till nettotillgångarna från arrangemanget. Gemensamt bestämmande inflytande föreligger när det i avtal är reglerat ett gemensamt utövande av det bestämmande inflytandet över en verksamhet. Det existerar endast när det krävs att de parter som delar det bestämmande inflytandet måste ge sitt samtycke vid beslut avseende verksamheterna.

Intresseföretag och joint ventures redovisas enligt kapitalandelsmetoden. Kapitalandelsmetoden innebär att det i koncernen bokförda värdet på aktierna i intresseföretagen motsvaras av koncernens andel i intresseföretagens eget kapital samt eventuella restvärden på koncernmässiga över- och undervärden reducerat med eventuella internvinster. I koncernens resultaträkning redovisas som "Andel av resultat från investeringar redovisade enligt kapitalandelsmetoden" koncernens andel i intresseföretagens resultat efter skatt. Erhållna utdelningar från intresseföretag minskar redovisat värde.

Förvärvsrelaterade kostnader, med undantag av kostnader som är hänförliga till emission av egetkapitalinstrument eller skuldinstrument, inkluderas i anskaffningsvärdet.

När koncernens andel av redovisade förluster i intresseföretaget överstiger det redovisade värdet på andelarna i koncernen reduceras andelarnas värde till noll. Fortsatta förluster redovisas inte såvida inte koncernen har lämnat garantier för att täcka förluster uppkomna i intresseföretaget. Kapitalandelsmetoden tillämpas fram till den tidpunkt när det betydande inflytandet upphör.

Om ägarandelen i ett joint venture eller intresseföretag minskas men gemensam kontroll (JV) eller betydande inflytande (intresseföretag) kvarstår, omklassificeras endast ett proportionellt belopp av den vinst eller förlust som tidigare redovisades i övrigt totalresultat till resultatet.

Transaktioner som elimineras vid konsolidering

Koncerninterna fordringar och skulder, intäkter eller kostnader och orealiserade vinster eller förluster som uppkommer vid transaktioner mellan koncernföretag, elimineras i sin helhet.

Orealiserade vinster som uppkommer vid transaktioner med intresseföretag elimineras i en utsträckning som motsvarar koncernens ägarandel i bolaget. Orealiserade förluster elimineras på motsvarande sätt, men endast i den utsträckning det inte finns någon indikation på ett nedskrivningsbehov.

Utländsk valuta

Transaktioner

Transaktioner i utländsk valuta omräknas till den funktionella valutan till den valutakurs som föreligger på transaktionsdagen.

Monetära tillgångar och skulder i utländsk valuta räknas om till den funktionella valutan till den valutakurs som föreligger på balansdagen.

Valutakursdifferenser som uppstår vid omräkningar redovisas i årets resultat. Värdeförändringar som beror på valutaomräkning avseende rörelserelaterade tillgångar och skulder redovisas i rörelseresultatet.

Icke-monetära tillgångar och skulder som redovisas till historiska anskaffningsvärden omräknas till valutakurs vid transaktionstillfället. Icke-monetära tillgångar som redovisas till verkliga värden omräknas till funktionell valuta baserat på den kurs som föreligger vid tidpunkten för värdering till verkligt värde.

Utländska verksamheters finansiella rapporter

Tillgångar och skulder i utlandsverksamheter, inklusive goodwill och andra koncernmässiga över- och undervärden, omräknas till svenska kronor till den valutakurs som föreligger på balansdagen. Intäkter och kostnader i en utlandsverksamhet omräknas till svenska kronor till en genomsnittskurs som utgör en approximation av kurserna vid respektive transaktionstidpunkt. Omräkningsdifferenser som uppstår vid valutaomräkning av utlandsverksamheter redovisas i övrigt totalresultat och ackumuleras i omräkningsreserven i eget kapital.

I det fall den utländska verksamheten inte är helägd fördelas omräkningsdifferensen till Innehav utan bestämmande inflytande utifrån dess

>> forts. Not 1

proportionella ägarandel. Vid avyttring av en utlandsverksamhet realiseras de till verksamheten hänförliga ackumulerade omräkningsdifferenserna, varvid de omklassificeras från omräkningsreserven till årets resultat. I de fall avyttring sker men bestämmande inflytande kvarstår överförs proportionell andel av ackumulerade omräkningsdifferenser från övrigt totalresultat till Innehav utan bestämmande inflytande.

Nettoinvestering i en utlandsverksamhet
Monetära långfristiga fordringar på en utlandsverksamhet för vilken reglering inte är planerad eller troligen inte kommer att ske inom överskådlig framtid, är i praktiken en del av nettoinvesteringen i utlandsverksamheten. En valutakursdifferens som uppstår på den monetära långfristiga fordringen redovisas i övrigt totalresultat och ackumuleras i omräkningsreserv i eget kapital.

När en utlandsverksamhet återbetalar monetära långfristiga fordringar eller lämnar utdelning och moderbolaget har samma ägarandel som tidigare, omförs inte de ackumulerade omräkningsdifferenserna från omräkningsreserven i eget kapital till årets resultat. Vid avyttring av en utlandsverksamhet omklassificeras de ackumulerade valutakursdifferenserna hänförliga till monetära långfristiga fordringar från omräkningsreserven i eget kapital till årets resultat.

Avvecklad verksamhet
En avvecklad verksamhet är en del av koncernen som antingen avyttrats eller är klassificerad som att den innehas för försäljning och som motsvarar en självständig rörelsegren eller är ett dotterföretag som förvärvats uteslutande i syfte att säljas. En avvecklad verksamhet redovisas skiljt från kvarvarande verksamhet i resultaträkningen med motsvarande redovisning för jämförelseperioden. I balansräkningen särredovisas tillgångar som innehas för försäljning samt skulder knutna till dessa tillgångar. Jämförelseperioden påverkas inte. Tillgångar som innehas för försäljning värderas till det lägsta av det redovisade värdet och det verkliga värdet efter avdrag för försäljningskostnader.

Intäktsredovisning
Intäktsredovisning enligt IFRS 15 ska ske på det sätt som bäst speglar överföringen av den utlovade varan eller tjänsten till kunden, med hjälp av en femstegsmodell som anges i standarden. För att tillämpa modellen måste ett företag identifiera ett kontrakt som innehåller en prestationsförpliktelse för att överföra en vara eller tjänst till en kund till ett fastställt transaktionspris (försäljningspris). Transaktionspriset utgörs av den ersättning som ett företag förväntar sig ha rätt att erhålla i utbyte mot att det överför varor eller tjänster till en kund. När transaktionskontraktet. Intäkten redovisas när prestationsförplikten är uppfylld. Intäktsredovisningen kan antingen ske vid en tidpunkt eller över tid, beroende på när kontrollen överförs till kunden. Ett företag uppfyller ett prestationsåtagande över tid om ett av följande kriterier är uppfyllt:

1. kunden erhåller omedelbar nytta när åtagandet uppfylls
2. företagets prestationer skapar eller förbättrar en tillgång som kunden kontrollerar
3. företagets prestationer skapar inte en tillgång som har en alternativ användning för företaget och företaget har en rätt till betalning för hittills utförda prestationer.

För mer information om intäktsredovisning, se Not 3.

Statliga stöd
Med statliga stöd avses ekonomiska bidrag från stater, myndigheter och liknande lokala, nationella eller internationella organ. Statliga bidrag redovisas när det föreligger rimlig säkerhet att bidraget kommer att erhållas samt att bolaget med stor sannolikhet kommer att uppfylla de villkor som bidraget är förknippat med. De statliga stöden periodiseras systematiskt i årets resultat på samma sätt och över samma perioder som de kostnader bidragen är avsedda att kompensera för. Statliga stöd hänförliga till kostnader redovisas i resultaträkningen genom att motsvarande kostnader minskas.

Finansiella intäkter och kostnader
I finansnettot redovisas bland annat utdelning, ränta samt kostnader för att uppta lån, beräknad med tillämpning av effektivräntemetoden samt valutakursförändringar avseende finansiella tillgångar och skulder. Utdelningsintäkter redovisas när rätten att erhålla utdelning fastställts. Realisationsresultat vid avyttring av finansiella tillgångar och nedskrivningar av finansiella tillgångar redovisas i finansnettot, liksom orealiserade och realiserade värdeförändringar avseende finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultatet. Värdeförändringar på derivatinstrument där säkringsredovisning ej tillämpas redovisas i finansnettot.

Därutöver fördelas betalningar avseende finansiella leasingkontrakt mellan räntekostnad och amortering. Räntekostnaden redovisas som finansiell kostnad.

Valutakursvinster och valutakursförluster redovisas netto.

Immateriella tillgångar
Goodwill
Goodwill värderas till anskaffningsvärde med avdrag för eventuella ackumulerade nedskrivningar. Goodwill skrivs inte av utan prövas årligen för nedskrivningsbehov eller när indikation uppkommer som tyder på att tillgången minskat i värde. Goodwill som uppkommit vid förvärv av intresseföretag eller joint ventures inkluderas i det redovisade värdet för andelarna.

Forskning och utveckling
Utgifter för forskning redovisas som kostnad då de uppkommer. I koncernen redovisas utgifter för utveckling som immateriell tillgång endast under förutsättning att produkten eller processen är tekniskt och kommersiellt användbar, och förutsättningar finns att fullfölja utvecklingen och därefter använda eller sälja tillgången förutsatt att utgifterna kan beräknas på ett tillförlitligt sätt. Det redovisade värdet inkluderar samtliga direkt hänförbara utgifter, till exempel för material och tjänster, ersättningar till anställda samt registrering av en juridisk rättighet. Avskrivning påbörjas när produkten tas i bruk och fördelas linjärt över den tid produkten ger ekonomiska fördelar. Övriga utvecklingsutgifter kostnadsförs i den period de uppkommer.

Övriga immateriella anläggningstillgångar
Övriga immateriella anläggningstillgångar som förvärvas av koncernen redovisas till anskaffningsvärde med avdrag för nedskrivningar samt, om tillgången har en bestämbar nyttjandeperiod, ackumulerade avskrivningar.

Nedlagda kostnader för internt genererad goodwill och internt genererade varumärken redovisas i resultatet när kostnaden uppkommer.

Tillkommande utgifter
Tillkommande utgifter för aktiverade immateriella tillgångar redovisas som en tillgång i Rapport över finansiell ställning endast då de ökar de framtida ekonomiska fördelarna för den specifika tillgången till vilka de hänför sig. Alla andra utgifter kostnadsförs när de uppkommer.

Låneutgifter
Låneutgifter som är hänförbara till uppförandet av så kallade kvalificerade tillgångar aktiveras som en del av den kvalificerade tillgångens anskaffningsvärde. En kvalificerad tillgång är en tillgång som med nödvändighet tar en betydande tid i anspråk att färdigställa. I första hand aktiveras låneutgifter som uppkommit på lån som är specifika för den kvalificerade tillgången. I andra hand aktiveras låneutgifter som uppkommit på generella lån, som inte är specifika för någon annan kvalificerad tillgång.

> forts. Not 1

Avskrivning
Avskrivningar redovisas i resultatet linjärt över immateriella tillgångars beräknade nyttjandeperioder, såvida inte sådana nyttjandeperioder är obestämbara. Nyttjandeperioderna omprövas årligen alternativt vid behov.

Avskrivningsbara immateriella tillgångar skrivs av från det datum då de är tillgängliga för användning. De beräknade nyttjandeperioderna är:

Antal år	Koncernen
Varumärken[1]	20
Kundrelationer	5–10
Affärssystem	3–10
Övriga immateriella tillgångar	3–10

[1] De varumärken som för närvarande identifierats av koncernen har bedömts ha evig nyttjandeperiod och skrivs därför inte av, se vidare not 11.

Materiella anläggningstillgångar

Ägda tillgångar
Materiella anläggningstillgångar redovisas i koncernen till anskaffningsvärde efter avdrag för ackumulerade avskrivningar och eventuella nedskrivningar. I anskaffningsvärdet ingår inköpspriset samt kostnader direkt hänförbara till tillgången för att bringa den på plats och i skick för att utnyttjas i enlighet med syftet med anskaffningen. Exempel på direkt hänförbara kostnader som ingår i anskaffningsvärdet är kostnader för leverans och hantering, installation, lagfarter, konsult- och juristtjänster.

Redovisat värde för en materiell anläggningstillgång tas bort ur Rapport över finansiell ställning vid utrangering eller avyttring eller när inga framtida ekonomiska fördelar väntas från användning. Vinst eller förlust som uppkommer vid avyttring eller utrangering av en tillgång utgörs av skillnaden mellan försäljningspriset och tillgångens redovisade värde, med avdrag för direkta försäljningskostnader, redovisas som övrig rörelseintäkt/kostnad.

Låneutgifter
Låneutgifter som är hänförbara till uppförandet av så kallade kvalificerade tillgångar aktiveras som en del av den kvalificerade tillgångens anskaffningsvärde. En kvalificerad tillgång är en tillgång som med nödvändighet tar en betydande tid i anspråk att färdigställa. I första hand aktiveras låneutgifter som uppkommit på lån som är specifika för den kvalificerade tillgången. I andra hand aktiveras låneutgifter som uppkommit på generella lån, som inte är specifika för någon annan kvalificerad tillgång.

Tillkommande utgifter
Tillkommande utgifter läggs till anskaffningsvärdet endast om det är sannolikt att de framtida ekonomiska fördelar som är förknippade med tillgången kommer att komma företaget till del och anskaffningsvärdet kan beräknas på ett tillförlitligt sätt. Alla andra tillkommande utgifter redovisas som kostnad i den period de uppkommer. Avgörande för bedömningen när en tillkommande utgift läggs till anskaffningsvärdet är om utgiften avser utbyten av identifierade komponenter, eller delar därav, varvid sådana utgifter aktiveras.

Även i de fall ny komponent tillskapats läggs utgiften till anskaffningsvärdet. Eventuella oavskrivna redovisade värden på utbytta komponenter, eller delar av komponenter, utrangeras och kostnadsförs i samband med utbytet. Reparationer kostnadsförs löpande.

Avskrivningsprinciper
Avskrivning sker linjärt över tillgångens beräknade nyttjandeperiod per komponent. Mark skrivs inte av.

Antal år	Koncernen
Byggnader	10–50
Maskiner och inventarier	2–20

Bedömning av en tillgångs restvärde och nyttjandeperiod görs årligen.

Leasing

Till och med räkenskapsåret 2018 så redovisades leasing (hyra) av fastigheter, fordon, inventarier och utrustning som operationella eller finansiella leasingavtal enligt IAS 17. Från och med 1 januari 2019 redovisas huvuddelen av leasingavtalen som nyttjanderättstillgång med tillhörande skuld, från den tidpunkt då tillgången är tillgänglig för användning av leasetagaren. Samtliga leasingkontrakt ses som finansiella leasingavtal. Vid den initiala redovisningen av ett leasingkontrakt är värdet på nyttjanderättstillgången och leasingskulden vanligtvis lika stort. Varje leasingbetalning fördelas mellan ränta och amortering av leasingskulden. Räntan redovisas som finansiell kostnad i resultaträkningen fördelat över leasingperioden så att varje period belastas med ett belopp som motsvarar en fast ränta på den underliggande leasingskulden.

Nyttjanderättstillgången värderas till anskaffningsvärdet vilket motsvaras av värdet på leasingskulden, plus eventuella initiala direkta utgifter, plus åtaganden för till exempel nedmontering, bortforsling eller återställande efter leasingkontraktets slut. Huvudregeln är att nyttjanderättstillgången skrivs av linjärt över kontraktets löptid eller den tid som leasetagaren bedömer att utnyttja tillgången om en förlängningsoption finns. Leasingavtal av lågt värde, liksom leasingavtal med en leasingperiod om maximalt 12 månader, så kallade korttidsleasingavtal, inkluderas inte i leasingskulden utan redovisas med linjär kostnadsföring under leasingperioden. Med leasingavtal av lågt värde avses leasingkontrakt som understiger 50 KSEK eller 5 KUSD eller respektive bolags materialitetsnivå.

Leasingskulden värderas initialt till nuvärdet av framtida leasingavgifter. Leasingavgifterna ska diskonteras med användning av leasingavtalets implicita ränta, om denna räntesats lätt kan fastställas, men vanligaste metoden är att koncernen använder marginell låneränta. Framtida leasingavgifter som nuvärdesberäknas består främst av fasta avgifter, variabla leasingavgifter som beror på ett index och åtagande att betala ett restvärde vid kontraktets slut. Leasingskulder som förfaller inom 12 månader klassificeras som kortfristig skuld och skulder som förfaller bortom 12 månader som långfristig skuld.

Vid fastställande av löptid för leasingkontraktet tas hänsyn till förlängningsoptioner om det är troligt att de kommer att utnyttjas. Istället för avtalets kontraktstid så lägger leasetagaren till den tid som man tror man kommer att förlänga kontraktet med. Möjligheter att förlänga/säga upp leasingavtal inkluderas endast i leasingperioden om det är rimligt att anta att avtalet förlängs eller inte avslutas. Vissa optioner kan eventuellt utnyttjas vid ett senare tillfälle.

Marginell låneränta används som diskonteringsräntan för nuvärdesberäkning. Det är den ränta som leasetagaren skulle få betala om den istället upptar ett lån för att köpa motsvarande tillgång som leasingskulden avser, hänsyn tas bland annat till kontraktets löptid, land, valuta, säkerhet och kreditrisk för långivaren.

Finansiella instrument

Finansiella instrument som redovisas i Rapport över finansiell ställning inkluderar på tillgångssidan likvida medel, kundfordringar, aktier och andelar, övriga fordringar och derivatinstrument. På skuldsidan återfinns leverantörsskulder, räntebärande skulder, övriga skulder och derivatinstrument.

Redovisning i och borttagande från Rapport över finansiell ställning
En finansiell tillgång eller en finansiell skuld tas upp i Rapport över finansiell ställning när bolaget blir part enligt instrumentets avtalsmässiga villkor. En fordran tas upp när bolaget presterat och en avtalsenlig skyldighet föreligger för motparten att betala, även om faktura ännu inte har skickats. Kundfordringar tas upp i Rapport över finansiell ställning när faktura har skickats. Skuld tas upp när motparten har presterat och avtalsenlig skyldighet föreligger att betala, även om faktura ännu inte mottagits. Leverantörsskulder tas upp när faktura mottagits. Finansiella

> forts. Not 1

tillgångar och skulder kan värderas till verkligt värde, anskaffningsvärde eller upplupet anskaffningsvärde.

En finansiell tillgång tas bort från Rapport över finansiell ställning när rättigheterna i avtalet realiseras, förfaller eller bolaget förlorar kontrollen över dem. Detsamma gäller för del av en finansiell tillgång. En finansiell skuld tas bort från Rapport över finansiell ställning när förpliktelsen i avtalet fullgörs eller på annat sätt utsläcks. Detsamma gäller för del av en finansiell skuld.

En finansiell tillgång och en finansiell skuld kvittas och redovisas med ett nettobelopp i Rapport över finansiell ställning endast när det föreligger en legal rätt att kvitta beloppen samt att det föreligger avsikt att reglera posterna med ett nettobelopp eller att samtidigt realisera tillgången och reglera skulden.

Förvärv och avyttring av finansiella tillgångar redovisas på affärsdagen, som utgör den dag då bolaget förbinder sig att förvärva eller avyttra tillgången, förutom i de fall bolaget förvärvar eller avyttrar noterade värdepapper, då likviddagsredovisning tillämpas.

Klassificering och värdering

Initialt värderas finansiella tillgångar och skulder till anskaffningsvärde motsvarande verkligt värde med tillägg för transaktionskostnader. Undantag är finansiella tillgångar och skulder som redovisas till verkligt värde via resultatet, som initialt redovisas till verkligt värde exklusive transaktionskostnader.

Verkligt värde på noterade finansiella tillgångar motsvaras av tillgångens noterade köpkurs på balansdagen. Verkligt värde på onoterade finansiella tillgångar fastställs genom att använda värderingstekniker, till exempel nyligen genomförda transaktioner, pris på liknande instrument eller diskonterade kassaflöden. Upplupet anskaffningsvärde bestäms utifrån den effektivränta som beräknas vid anskaffningstidpunkten. Effektivränta är den ränta som diskonterar de uppskattade framtida in- och utbetalningarna under ett finansiellt instruments förväntade löptid till den finansiella tillgångens eller skuldens redovisade nettovärde. Beräkningen innefattar alla avgifter som erlagts eller erhållits av avtalsparterna som är en del av effektivräntan, transaktionskostnader och alla andra över- och underkurser.

Klassificering av investeringar som skuldinstrument beror på koncernens affärsmodell för hantering av finansiella tillgångar och de avtalsenliga villkoren för tillgångarnas kassaflöden. För egetkapitalinstrument som inte innehas för handel, beror redovisningen på om koncernen, vid instrumentets anskaffningstidpunkt, har gjort ett oåterkalleligt val att redovisa egetkapitalinstrumentet till verkligt värde via övrigt totalresultat. Koncernen omklassificerar skuldinstrument endast i de fall då koncernens affärsmodell för instrumentet ändras. Kategoriindelningen framgår av not 16.

Likvida medel består av kassamedel och omedelbart tillgängliga tillgodohavanden hos banker och motsvarande institut samt kortfristiga likvida placeringar med en löptid från anskaffningstidpunkten understigande tre månader vilka är utsatta för endast en obetydlig risk för värdefluktuationer.

Ratoskoncernens finansiella tillgångar och skulder klassificeras i nedan nämnda kategorier.

Upplupet anskaffningsvärde

Tillgångar som innehas med syfte att inkassera avtalsenliga kassaflöden och där dessa kassaflöden enbart består av kapitalbelopp och ränta, redovisas till upplupet anskaffningsvärde. Ränteintäkter från sådana finansiella tillgångar redovisas som finansiella intäkter genom tillämpning av effektivräntemetoden. Vinster och förluster som uppstår vid bortbokning från rapport över finansiell ställning redovisas direkt i resultaträkningen inom finansnettot tillsammans med valutakursresultatet.

Skulder som redovisas till upplupet anskaffningsvärde är alla andra skulder än de som värderas till verkligt värde via resultaträkningen. Räntekostnader från finansiella skulder som är värderade till upplupet anskaffningsvärde redovisas som finansiella kostnader genom tillämpning av effektivräntemetoden. Vinster och förluster som uppstår vid bortbokning från rapport över finansiell ställning redovisas direkt i resultaträkningen inom finansnettot tillsammans med valutakursresultatet.

I kategorin upplupet anskaffningsvärde ingår kundfordringar, övriga fordringar, likvida medel, leverantörsskulder, skulder till kreditinstitut, finansiell leasingskuld samt övriga räntebärande skulder. Kundfordringar redovisas till det belopp varmed de förväntas inflyta, med avdrag för förlustreserv. Leverantörsskulder, som har en kort förväntad löptid, värderas till nominellt belopp utan diskontering.

Verkligt värde via resultaträkningen

Tillgångar och skulder som inte uppfyller kraven för att redovisas till upplupet anskaffningsvärde eller verkligt värde via övrigt totalresultat värderas till verkligt värde via resultaträkningen. Koncernen värderar alla egetkapitalinstrument till verkligt värde.

Förändringar i det verkliga värdet av finansiella tillgångar/skulder som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen redovisas i resultaträkningen. En vinst eller förlust för ett skuldinstrument som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen och som inte ingår i ett säkringsförhållande redovisas netto i resultaträkningen i den period vinsten eller förlusten uppkommer.

Skuldinstrument som ingår i kategorin är tilläggsköpeskillingar, syntetiska optioner, säljoptioner samt derivat med undantag för derivat som är identifierat och effektivt säkringsinstrument i samband med säkringsredovisning. Syfte med derivatinstrument, som inte klassificeras som säkringsinstrument, avgör om värdeförändringen redovisas i finansnettot eller i rörelseresultatet. Värdeförändring på utfärdade syntetiska optioner där marknadsmässiga premier har erlagts redovisas i finansnettot.

Egetkapitalinstrument som ingår i kategorin är innehav av aktier och andelar som inte redovisas som dotterföretag eller intresseföretag.

Klientmedel

Klientmedel, vilka redovisas som tillgångar och skulder i Rapport över finansiell ställning, innefattar erhållen betalning för en specifik fordran för en klients räkning och ska utbetalas till klienten inom en viss period. Klientmedel är likvida medel med begränsad dispositionsrätt, varför samma belopp redovisas som skuld. Klientmedel klassificeras ej som likvida medel utan som övriga kortfristiga fordringar.

Derivatinstrument och säkringsredovisning

Koncernens derivatinstrument har anskaffats för att säkra de risker för ränte- och valutaexponeringar koncernen är utsatt för. För att säkra risken används olika typer av derivatinstrument såsom terminer, swappar och säkring av nettoinvestering i utlandsverksamhet.

Samtliga derivatinstrument redovisas till verkligt värde i Rapport över finansiell ställning. Transaktionskostnader belastar resultatet initialt. De värdeförändringar som uppstår vid omvärdering redovisas på olika sätt, beroende på om säkringsredovisning tillämpas eller ej.

I enlighet med IFRS 9 dokumenterar koncernen förhållandet mellan säkringsinstrumentet och den säkrade posten då transaktionen ingås, liksom även koncernens mål för riskhanteringen och riskhanteringsstrategin avseende säkringen. Koncernen dokumenterar också sin bedömning, både när säkringen ingås och fortlöpande av huruvida de derivatinstrument som används i säkringstransaktioner har varit och fortsätter vara effektiva när det gäller att motverka förändringar i verkligt värde eller kassaflöden som är hänförliga till de säkrade posterna. Säkringarnas utfall redovisas i årets resultat vid samma tidpunkt som vinster och förluster redovisas för de poster som säkrats.

Om säkringsredovisningen avbryts innan derivatinstrumentets förfallodag återgår derivatinstrumentet till att klassificeras som finansiell tillgång eller skuld värderad till verkligt värde via resultatet, och derivat-

> forts. Not 1

instrumentets framtida värdeförändringar redovisas därmed direkt i årets resultat.

Fordringar och skulder i utländsk valuta
För säkring av en fordran eller skuld med valutakursrisk används valutaterminer. I dessa fall tillämpas inte säkringsredovisning eftersom en ekonomisk säkring avspeglas i redovisningen genom att både den underliggande fordran eller skulden och säkringsinstrumentet redovisas till balansdagens valutakurs och valutakursförändringarna redovisas över årets resultat.

Valutakursförändringar avseende rörelserelaterade fordringar och skulder redovisas i rörelseresultatet medan valutakursförändringar avseende finansiella fordringar och skulder redovisas i finansnettot.

Kassaflödessäkringar
Säkring av prognostiserade inköp och försäljningar i utländsk valuta
De valutaterminer som används för säkring av framtida kassaflöden och prognostiserade inköp och försäljningar i utländsk valuta redovisas i Rapport över finansiell ställning till verkligt värde. I de fall säkringsredovisning tillämpas redovisas periodens värdeförändringar i övrigt totalresultat och de ackumulerade värdeförändringarna i säkringsreserven inom eget kapital till dess att det säkrade flödet redovisas i årets resultat, varvid säkringsinstrumentets ackumulerade värdeförändringar omklassificeras till årets resultat för att där möta och matcha resultateffekterna från den säkrade transaktionen.

Tillämpas inte säkringsredovisning redovisas periodens värdeförändring direkt i årets resultat.

Säkring av framtida ränteflöden
För säkring av osäkerheten i framtida ränteflöden avseende lån till rörlig ränta används ränteswappar, där företaget erhåller rörlig ränta och betalar fast ränta. Ränteswapparna värderas till verkligt värde i Rapport över finansiell ställning. I årets resultat redovisas räntekupongdelen löpande som räntekostnad. I de fall säkringsredovisning tillämpas redovisas orealiserade förändringar i verkligt värde på ränteswappen i övrigt totalresultat och ingår som en del av säkringsreserven till dess den säkrade posten påverkar årets resultat och så länge som kriterierna för säkringsredovisning och effektivitet är uppfyllda. Den vinst eller förlust som hänför sig till den ineffektiva delen redovisas i årets resultat och ingår i finansnettot.

Tillämpas inte säkringsredovisning redovisas periodens värdeförändring direkt i finansnettot i årets resultat.

Säkring av nettoinvestering
Säkringar av nettoinvesteringar i utlandsverksamheter redovisas på liknande sätt som kassaflödessäkringar.

Den andel av vinst eller förlust på ett säkringsinstrument som bedöms som en effektiv säkring redovisas i övrigt totalresultat och ackumuleras i eget kapital. Den vinst eller förlust som hänför sig till den ineffektiva delen redovisas direkt i resultaträkningen som övriga intäkter eller övriga kostnader.

Ackumulerade vinster och förluster i eget kapital omklassificeras till resultaträkningen när utlandsverksamheten avyttras helt eller delvis.

Nedskrivningar
Vid varje rapporttillfälle görs en bedömning av huruvida det föreligger någon indikation på att en tillgång minskat i värde. Om en indikation på värdenedgång finns beräknas tillgångens återvinningsvärde.

Bedömning av redovisat värde sker på annat sätt för vissa tillgångar. Detta gäller varulager, tillgångar som innehas för försäljning, förvaltningstillgångar som används för finansiering av ersättningar till anställda samt uppskjutna skattefordringar, se respektive rubrik nedan. IAS 36 tillämpas avseende nedskrivning av andra tillgångar än finansiella tillgångar vilka redovisas enligt IFRS 9.

Nedskrivning av goodwill, immateriella och materiella anläggningstillgångar samt nyttjanderättstillgångar
Värdet på goodwill, immateriella och materiella anläggningstillgångar samt nyttjanderättstillgångar bedöms vid varje balansdag för att avgöra om det finns indikation på nedskrivningsbehov. Om sådan indikation finns beräknas tillgångens återvinningsvärde. För goodwill, andra immateriella tillgångar med obestämbar nyttjandeperiod samt immateriella tillgångar som ännu ej är färdiga för användning beräknas återvinningsvärdet dessutom årligen oavsett om en indikation på värdenedgång föreligger eller ej.

I Ratoskoncernen hänförs goodwill och immateriella anläggningstillgångar med obestämbar nyttjandeperiod till ett bolag, dvs. ett dotter- eller intresseföretag, då varje bolag utgör en kassagenererande enhet. En prövning av redovisat värde, inklusive värdet på goodwill och immateriella tillgångar som är hänförliga till bolaget i fråga, görs per bolag.

En nedskrivning belastar rörelseresultatet och redovisas när redovisat värde överstiger återvinningsvärdet. Nedskrivning fördelas i första hand till goodwill. Återvinningsvärdet är det högsta av verkligt värde med avdrag för försäljningskostnader och nyttjandevärdet. För utförlig beskrivning, se not 11.

Nedskrivning av finansiella tillgångar
Koncernen värderar de framtida förväntade kreditförlusterna relaterade till investeringar i skuldinstrument redovisade till upplupet anskaffningsvärde resp. verkligt värde med förändringar via övrigt totalresultat baserat på framåtriktad information.

Koncernen tillämpar i enlighet med reglerna i IFRS 9 en förenklad metod för nedskrivningsprövning av kundfordringar. Förenklingen innebär att reserven för förväntade kreditförluster beräknas baserat på förlustrisken för hela fordrans löptid och redovisas när fordran redovisas första gången. För mer information se not 25.

Återföring av nedskrivningar
Nedskrivningar på goodwill återförs inte.

Nedskrivningar på andra tillgångar återförs om det har skett en förändring i de antaganden som låg till grund för beräkningen av återvinningsvärdet. En nedskrivning återförs endast i den utsträckning tillgångens redovisade värde efter återföring inte överstiger det redovisade värde som tillgången skulle ha haft om någon nedskrivning inte hade gjorts, med beaktande av de avskrivningar som då skulle ha gjorts.

Finansiella tillgångar skrivs bort när det inte längre föreligger rimlig förväntan om betalning, exempelvis när en gäldenär har misslyckats att uppfylla en återbetalningsplan eller fordran har förfallit över ett visst antal dagar. När lån och fordringar har skrivits bort, genomförs fortsatta åtgärder i försök att återkräva fordran. Om en tidigare bortskriven fordran återvinns redovisas beloppet i resultaträkningen.

Varulager
Varulager värderas till det lägsta av anskaffningsvärdet och nettoförsäljningsvärdet.

Anskaffningsvärdet innefattar alla kostnader för inköp, kostnader för tillverkning samt andra kostnader för transport av lagertillgångarna till deras nuvarande plats och skick. Anskaffningsvärdet för varor som inte är utbytbara, samt för varor och tjänster som produceras för och hålls åtskilda för särskilda projekt, fastställs med utgångspunkt i de specifika kostnader som är hänförliga till respektive produkt.

För andra varor beräknas anskaffningsvärdet enligt först in-/först ut-principen eller genom metoder som bygger på vägda genomsnitt.

Nettoförsäljningsvärdet är det uppskattade försäljningspriset i den löpande verksamheten, efter avdrag för uppskattade färdigställande- och försäljningskostnader.

> forts. Not 1

Avvecklad verksamhet och Tillgångar som innehas för försäljning

En avvecklad verksamhet är en del av koncernen som antingen avyttrats eller är klassificerad som att den innehas för försäljning och motsvarar en självständig rörelsegren eller en väsentlig verksamhet inom ett område. En avvecklad verksamhet redovisas skiljt från kvarvarande verksamhet i resultaträkningen med motsvarande redovisning för jämförelseperioden.

Anläggningstillgångar (eller avyttringsgrupp) som innehas för försäljning klassificeras som innehav för försäljning om deras redovisade värden kommer att återvinnas i huvudsak genom försäljning och inte genom fortlöpande användning. I rapport över finansiell ställning särredovisas tillgångar som innehas för försäljning samt skulder knutna till dessa tillgångar. Jämförelseperioden påverkas inte. En anläggningstillgång (eller avyttringsgrupp) värderas till det lägsta av redovisade värdet och verkliga värdet efter avdrag för försäljningskostnader. Ett villkor som måste vara uppfyllt för att en tillgång ska klassificeras som innehav för försäljning är att försäljningen är mycket sannolik och att tillgångarna (avyttringsgruppen) är tillgängliga för försäljning i sitt nuvarande skick.

Eget kapital

Koncernens egna kapital delas upp på aktiekapital, övrigt tillskjutet kapital, reserver, balanserat resultat inklusive årets resultat samt innehav utan bestämmande inflytande.

Återköp av egna aktier

Förvärv av egna aktier redovisas som en minskning av eget kapital.

Likvid från avyttring av egna aktier redovisas som en ökning av eget kapital. Eventuella transaktionskostnader redovisas direkt mot eget kapital.

Utdelningar

Utdelningar redovisas som skuld efter det att årsstämman fattat beslut om utdelningen.

Ersättning till anställda

Avgiftsbestämda pensionsplaner

Som avgiftsbestämda pensionsplaner klassificeras de planer där företagets förpliktelse är begränsad till de avgifter företaget åtagit sig att betala. I sådant fall beror storleken på den anställdes pension på de avgifter som företaget betalar till planen eller till ett försäkringsbolag och den kapitalavkastning som avgifterna ger. Följaktligen är det den anställde som bär den aktuariella risken och investeringsrisken. Företagets förpliktelser avseende avgifter till avgiftsbestämda planer redovisas som en kostnad i årets resultat i den takt de intjänas.

Åtaganden för ålderspension och familjepension för tjänstemän i Sverige tryggas genom försäkring i Alecta. Enligt ett uttalande från Rådet för finansiell rapportering, UFR 10, är detta en förmånsbestämd plan som omfattar flera arbetsgivare. Information som gör det möjligt att redovisa denna plan som en förmånsbestämd plan är hittills inte tillgänglig.

Pensionsplanen enligt ITP som tryggas genom en försäkring i Alecta redovisas därför som en avgiftsbestämd plan.

Förmånsbestämda planer

Koncernens nettoförpliktelse avseende förmånsbestämda planer beräknas separat för varje plan genom en uppskattning av den framtida ersättning som de anställda intjänat genom sin anställning i både innevarande och tidigare perioder. Ersättningen diskonteras till ett nuvärde och det verkliga värdet på eventuella förvaltningstillgångar dras av. Diskonteringsräntan är räntan på balansdagen på en förstklassig företagsobligation med en löptid som motsvarar koncernens pensionsförpliktelser. När det inte finns en aktiv marknad för sådana företagsobligationer används i stället marknadsräntan på statsobligationer med en motsvarande löptid. Beräkningen utförs av en kvalificerad aktuarie med användande av den så kallade Projected unit credit-metoden.

När villkoren i en plan förbättras, redovisas den andel av den ökade ersättningen som hänför sig till de anställdas tjänstgöring under tidigare perioder som en kostnad i årets resultat. Omvärderingar som uppkommer till följd av förmånsbestämda planer omfattar även avkastning på förvaltningstillgångar (exklusive ränta), vinster eller förluster till följd av förändrade demografiska och finansiella antaganden, erfarenhetsbaserade vinster och förluster. Dessa redovisas omedelbart i övrigt totalresultat. Alla andra kostnader relaterade till förmånsbestämda planer redovisas under personalkostnader i resultaträkningen. Koncernen redovisar ränta på förmånsbestämda förpliktelser under finansnettot i resultaträkningen. I koncernens övriga totalresultat redovisas även omvärdering av pensionsförpliktelse för investeringar som koncernen redovisar enligt kapitalandelsmetoden.

Erfarenhetsmässiga justeringar (vinster och förluster) uppkommer som en följd av att utfallet på grund av dödlighet, sjukfrånvaro, personalomsättning, löneförändringar samt avkastning på förvaltningstillgångar under året avvikit från gjorda antaganden.

Övriga långfristiga ersättningar

Den del av rörlig ersättning till anställda som endast utbetalas om den anställde kvarstår i tjänst redovisas under Övriga långfristiga skulder. Ersättningen diskonteras till ett nuvärde och det verkliga värdet på eventuella förvaltningstillgångar dras av. Diskonteringsräntan fastställs på samma grunder som för förmånsbestämda pensionsplaner.

Ersättningar vid uppsägning

En kostnad för ersättningar i samband med uppsägningar av personal redovisas endast om företaget är bevisligen förpliktigat, utan realistisk möjlighet till tillbakadragande, av en formell detaljerad plan att avsluta en anställning före den normala tidpunkten. När ersättningar lämnas som ett erbjudande för att uppmuntra frivillig avgång, redovisas en kostnad om det är sannolikt att erbjudandet kommer att accepteras och antalet anställda som kommer att acceptera erbjudandet tillförlitligt kan uppskattas.

Kortfristiga ersättningar

Kortfristiga ersättningar till anställda beräknas utan diskontering och redovisas som kostnader när de relaterade tjänsterna erhålls.

Incitamentsprogram, köpoptioner

Ratos AB utfärdade under åren 2013–2017 köpoptionsprogram. Köpoptionerna säkras genom återköp av egna aktier. Återköp av egna aktier redovisas som en minskning av eget kapital. Optionerna har förvärvats till marknadsmässigt pris och optionspremien redovisas direkt mot eget kapital. Under 2022 utnyttjades de sista utestående köpoptionerna varvid lösenpriset inbetalades och ökade det egna kapitalet.

Incitamentsprogram, syntetiska optioner

Ratos AB har under åren 2007–2017 ställt ut syntetiska optioner. Syntetiska optioner kan även ställas ut av dotterföretag.

Erhållen premie redovisas som finansiell skuld. Det har initialt inte inneburit någon kostnad för företaget då en värdering av optionernas verkliga värde motsvarar den premie företaget har erhållit.

Skulden omvärderas löpande till verkligt värde genom tillämpning av en optionsvärderingsmodell, med beaktande av gällande villkor.

Värdeförändringar under optionens löptid redovisas som en finansiell post.

Om en syntetisk option utnyttjas av innehavaren regleras den finansiella skulden. Realiserat resultat ingår i resultatet som en finansiell post. Om de syntetiska optionerna förfaller värdelösa intäktsförs den redovisade skulden.

> forts. Not 1

I de fall en marknadsmässig premie inte har erlagts redovisas och värderas dessa i enlighet med IFRS 2. Grundläggande för IFRS 2 är att företaget bär den kostnad det har inneburit att inte erhålla en marknadsmässig premie. Kostnaden som initialt motsvaras av marknadsvärdet på skulden redovisas som ersättningar till anställda. I vissa fall periodiseras kostnaden över en intjänandeperiod. Skulden omvärderas löpande till verkligt värde och värdeförändringar redovisas i årets resultat.

Incitamentsprogram, konvertibla förlagslån
Moderbolaget har emitterat konvertibla förlagslån till personalen, som erlagt ett marknadsvärde. Redovisning av det konvertibla förlagslånet delas upp i en räntebärande skuld och en konverteringsrätt. Konverteringsrätten redovisas i eget kapital. Det initiala verkliga värdet för det konvertibla förlagslånets skulddel beräknas genom användning av marknadsräntan på utgivningsdagen för en likvärdig icke konvertibel obligation. Efter första redovisningstillfället redovisas skulden till upplupet anskaffningsvärde till dess den konverteras eller förfaller. Resterande del av likviden fördelas till konverteringsrätten och redovisas netto efter skatt i eget kapital och omvärderas inte. Utgivet konvertibelt förlagslån medför inte några personalkostnader. Vid en eventuell framtida konvertering av förlagslånet emitteras nya aktier som ökar eget kapital samtidigt som skulddelen överförs till eget kapital. Om konvertering ej sker återbetalas skulden till deltagarna på förfallodagen.

Incitamentsprogram, teckningsoptioner
Moderbolaget har emitterat teckningsoptioner till personalen. Teckningsoptionerna erbjuds vederlagsfritt, vilket innebär att deltagarna erhåller en förmån motsvarande marknadsvärdet. Marknadsvärdet vid tilldelning är beräknat med Black & Scholes värderingsformel. Förmånen och därtill hörande sociala avgifter redovisas i sin helhet som personalkostnad vid emitteringstillfället då intjänande-, presentations- eller marknadsvillkor saknas. Kostnaden för förmånen redovisas med en motsvarande ökning av eget kapital. Vid ett eventuellt framtida utnyttjande av teckningsoptioner erhåller moderbolaget en likvid motsvarande lösenkursen varvid nya aktier emitteras och lösenlikviden redovisas som en ökning av eget kapital.

Resultat per aktie
Resultat per aktie baseras på årets resultat i koncernen hänförligt till moderbolagets aktieägare dividerat med genomsnittligt utestående stamaktier.

Vid beräkningen av resultat per aktie efter utspädning justeras resultatet och det genomsnittliga antalet aktier för att ta hänsyn till effekter av potentiella stamaktier, vilka under rapporterade perioder härrör från konvertibla förlagslån och optioner utgivna till anställda. Utspädning från konvertibla förlagslån beräknas genom att öka antalet aktier med det totala antalet aktier som konvertiblerna motsvarar och öka resultatet med den redovisade räntekostnaden efter skatt.

Utspädningseffekten av optionsprogrammen (tecknings- och köpoptioner) beror på utestående optioner under året. Beräkningen av antalet aktier utgår från skillnaden mellan lösenpriset för alla utestående optioner och genomsnittlig börskurs för motsvarande antal aktier. Skillnaden motsvarar, med hänsyn till genomsnittlig börskurs på Ratosaktien, ett visst antal aktier. Dessa aktier, tillsammans med nuvarande antal aktier, ger ett beräknat antal aktier som används för att erhålla utspädningseffekten.

Potentiella stamaktier ses som utspädande endast under perioder då det leder till en lägre vinst eller större förlust per aktie.

Avsättningar
En avsättning skiljer sig från andra skulder genom att det råder ovisshet om betalningstidpunkt eller beloppets storlek för att reglera avsättningen.

En avsättning redovisas i Rapport över finansiell ställning när koncernen har en befintlig legal eller informell förpliktelse som en följd av en inträffad händelse och det är troligt att ett utflöde av ekonomiska resurser kommer att krävas för att reglera förpliktelsen samt en tillförlitlig uppskattning av beloppet kan göras.

Avsättningar görs med det belopp som är den bästa uppskattningen av vad som krävs för att reglera den befintliga förpliktelsen på balansdagen. Om effekten av när i tiden betalning sker är väsentlig, beräknas avsättningar genom diskontering av det förväntade framtida kassaflödet till en räntesats före skatt som återspeglar aktuella marknadsbedömningar av pengars tidsvärde och, om det är tillämpligt, de risker som är förknippade med avsättningen.

En avsättning för förlustkontrakt redovisas när fördelarna som koncernen förväntas erhålla från ett kontrakt är lägre än de oundvikliga kostnaderna för att uppfylla förpliktelserna enligt kontraktet.

En avsättning för garantier redovisas när de underliggande produkterna eller tjänsterna säljs. Avsättningen baseras på historiska data om garantier och en sammanvägning av tänkbara utfall i förhållande till de sannolikheter som utfallen är förknippade med.

Omstrukturering
En avsättning för omstrukturering redovisas när det finns en fastställd, utförlig och formell omstruktureringsplan och omstruktureringen har antingen påbörjats eller blivit offentligt tillkännagiven. Ingen avsättning görs för framtida rörelsekostnader.

Skatt
Inkomstskatter utgörs av aktuell skatt och uppskjuten skatt. Inkomstskatter redovisas i resultatet utom då underliggande transaktion redovisas i övrigt totalresultat eller i eget kapital varvid tillhörande skatteeffekt redovisas i övrigt totalresultat eller i eget kapital.

Aktuell skatt är skatt som ska betalas eller erhållas avseende aktuellt år, med tillämpning av de skattesatser som är beslutade eller i praktiken beslutade per balansdagen. Till aktuell skatt hör även justering av aktuell skatt hänförlig till tidigare perioder.

Uppskjuten skatt beräknas med utgångspunkt i skillnaden mellan redovisat och skattemässigt värde på tillgångar och skulder. En värdering görs baserat på de skattesatser och skatteregler som har beslutats eller aviserats per balansdagen. Uppskjutna skattefordringar avseende avdragsgilla temporära skillnader och underskottsavdrag redovisas i den mån det är sannolikt att de kommer att kunna utnyttjas. Värdet på uppskjutna skattefordringar reduceras när det inte längre bedöms sannolikt att de kan utnyttjas.

Uppskjutna skattefordringar och -skulder kvittas när det finns en legal kvittningsrätt för aktuella skattefordringar och -skulder och när de uppskjutna skattefordringarna och -skulderna hänför sig till skatter debiterade av en och samma skattemyndighet och det finns en avsikt att reglera dessa genom en nettobetalning.

Vid behov bokas en reservering i form av skatteskuld avseende osäker skatteposition. En osäker skatteposition föreligger när det finns osäkerhet kring huruvida en viss hantering kommer att godkännas av skattemyndigheten. Det kan till exempel vara oklart hur skattelagstiftningen ska tillämpas på en viss transaktion eller under en viss omständighet.

Eventualförpliktelser
En eventualförpliktelse redovisas när det finns ett möjligt åtagande som härrör från inträffade händelser och vars förekomst bekräftas endast av en eller flera osäkra framtida händelser eller när det finns ett åtagande som inte redovisas som en skuld eller avsättning på grund av att det inte är troligt att ett utflöde av resurser kommer att krävas.

Moderbolagets redovisningsprinciper
Moderbolaget har upprättat sin årsredovisning enligt årsredovisningslagen och Rådet för finansiell rapporterings rekommendation RFR 2 Redovisning för juridisk person. Även av Rådet för finansiell rapportering utgivna uttalanden för noterade företag tillämpas. RFR 2 innebär att moderbolaget i årsredovisningen för den juridiska personen ska tillämpa samtliga av EU antagna IFRS och uttalanden så långt det är möjligt inom ramen för årsredovisningslagen, tryggandelagen och med hänsyn till sambandet mellan redovisning och beskattning.

> forts. Not 1

Rekommendationen anger vilka undantag från och tillägg till IFRS som ska göras.

Skillnaderna mellan koncernens och moderbolagets redovisningsprinciper framgår nedan.

De nedan angivna redovisningsprinciperna för moderbolaget tillämpas konsekvent på samtliga perioder som presenteras i moderbolagets finansiella rapporter.

Klassificering och uppställningsformer
Moderbolagets resultaträkning och balansräkning är uppställda enligt årsredovisningslagens scheman, medan Rapport över totalresultat, Rapport över förändringar i eget kapital och Rapport över kassaflöden baseras på IAS 1 Utformning av finansiella rapporter respektive IAS 7 Rapport över kassaflöden. De skillnader mot koncernens rapporter som gör sig gällande i moderbolagets resultat- och balansräkningar utgörs främst av redovisning av finansiella intäkter och kostnader, anläggningstillgångar, eget kapital samt förekomsten av avsättningar som egen rubrik i balansräkningen.

Anteciperade utdelningar
Anteciperad utdelning från dotterföretag redovisas i de fall moderbolaget ensamt har rätt att besluta om utdelningens storlek och detta har beslutats innan moderbolaget publicerat sina finansiella rapporter.

Intresse- och dotterföretag
Andelar i intresse- och dotterföretag redovisas i moderbolaget enligt anskaffningsvärdemetoden.

Detta innebär att transaktionsutgifter inkluderas i det redovisade värdet för innehav i dotterföretag och intresseföretag. I koncernen däremot redovisas transaktionsutgifterna för dotterföretag direkt i resultatet.

Villkorade köpeskillingar värderas utifrån sannolikheten av att köpeskillingen kommer att utgå. Eventuella förändringar av avsättningen/fordran ökar/reducerar anskaffningsvärdet. I koncernredovisningen redovisas villkorade köpeskillingar till verkligt värde med värdeförändringar över resultatet.

Koncernbidrag och aktieägartillskott
I de fall moderbolaget lämnar aktieägartillskott aktiveras dessa som aktier och andelar i den mån nedskrivning inte erfordras.

Koncernbidrag redovisas efter sin ekonomiska innebörd. Erhållna koncernbidrag redovisas som finansiell intäkt samt lämnade koncernbidrag redovisas som en finansiell kostnad.

Skatt
Moderbolaget har beskattas enligt reglerna för investmentbolag fram till 2020. Från 2021 har verksamheten ändrats i moderbolaget vilket innebar att skattestatus investmentbolag anses ha upphört, från det tredje kvartalet 2021 beskattas moderbolaget enligt konventionella inkomstskatteregler.

I moderbolaget redovisas obeskattade reserver inklusive uppskjuten skatteskuld. I koncernredovisningen delas däremot obeskattade reserver upp på uppskjuten skatteskuld och eget kapital.

Leasing
Moderbolaget tillämpar lättnadsregeln i RFR 2 och redovisar leasingavgifter som kostnad linjärt över leasingperioden.

Not 2 Rörelsesegment

Ratos utvecklar bolag, med huvudkontor i Norden, som är eller kan bli marknadsledande. Ratos ska över tid skapa högsta möjliga aktieägarvärde genom att som aktiv ägare förverkliga potentialen i ett antal utvalda bolag. Vid utgången av 2022 äger Ratos 15 dotterföretag samt ett intresseföretag. Bolagen verkar i olika branscher samt agerar strategiskt, operativt och finansiellt på ett självständigt sätt. Ratos har tre affärsområden, Construction & Services, Consumer samt Industry. Den mest relevanta uppdelningsgrunden för att kategorisera intäkter är utifrån de tre affärsområdena. Denna uppdelning ger upplysning om det mest väsentliga och relevanta analysbehovet för Ratoskoncernen samt ger läsaren möjlighet att få förståelse för de olika branscher som Ratos är involverad i för att kunna bedöma konjunkturkänslighet för koncernen samt andra ekonomiska faktorer som kan påverka intäkterna.

Ratos ledning som är Ratoskoncernens "högsta verkställande beslutsfattare", följer regelbundet upp verksamheten i respektive affärsområde och beslutar om resursallokering samt utvärderar finansiella utfall utifrån Ratos finansiella målsättningar.

2022 MSEK	Construction & Services	Consumer	Industry	Koncernkostnader och elimineringar	Totalt
Nettoomsättning	16 901	6 986	6 002	–15	29 875
EBITDA	**1 646**	**982**	**624**	**–293**	**2 958**
Av- och nedskrivningar av tillgångar	–370	–558	–309	–4	–1 240
EBITA	**1 276**	**424**	**315**	**–297**	**1 718**
Omvärdering och realisationsresultat noterade aktier				–118	–118
Jämförelsestörande poster			–130		–130
EBITA, justerad	**1 276**	**424**	**445**	**–179**	**1 966**
Av- och nedskrivningar av tillgångar uppkomna vid förvärv	–77	–4	–12	–7	–100
Rörelseresultat	**1 199**	**420**	**303**	**–304**	**1 618**
Finansnetto	–129	–288	–120	98	–440
Koncernbidrag			–92	92	
Resultat före skatt	**1 070**	**132**	**91**	**–114**	**1 178**
Rörelsens kassaflöde	1 272	–491	167	–225	723
Räntebärande nettofordran(+)/nettoskuld(–)	1 636	6 338	2 269	225	10 468

2021 MSEK	Construction & Services	Consumer	Industry	Koncernkostnader och elimineringar	Totalt
Nettoomsättning	11 406	6 232	4 913	–0	22 551
EBITDA	**892**	**1 368**	**676**	**–267**	**2 669**
Av- och nedskrivningar av tillgångar	–215	–524	–244	–1	–983
EBITA	**677**	**845**	**432**	**–268**	**1 686**
Omvärdering och realisationsresultat noterade aktier				–116	–116
EBITA, justerad	**677**	**845**	**432**	**–152**	**1 802**
Av- och nedskrivningar av tillgångar uppkomna vid förvärv	–26	–4	–0		–30
Rörelseresultat	**652**	**840**	**432**	**–268**	**1 656**
Finansnetto	–48	–276	–30	4	–350
Koncernbidrag		–15	–97	112	
Resultat före skatt	**604**	**549**	**305**	**–153**	**1 306**
Rörelsens kassaflöde	224	2	342	–144	425
Räntebärande nettofordran(+)/nettoskuld(–)	893	5 532	1 421	–1 997	5 850

> forts. Not 2

	Nettoomsättning[1]					Anläggningstillgångar[2]				
2022 MSEK	**Construction & Services**	**Consumer**	**Industry**	**Elimineringar**	**Totalt**	**Construction & Services**	**Consumer**	**Industry**	**Moderbolaget**	**Totalt**
Norge	10 412	2 646	210	–1	13 267	4 151	4 414	10		8 575
Sverige	5 002	3 556	1 049	–13	9 594	2 389	2 271	6 067	34	10 761
Övriga Norden	1 487	318	198		2 003	1 083	783	1 104		2 970
Övriga Europa		454	2 839		3 293					
Övriga världen		12	1 705		1 717					
	16 901	**6 986**	**6 002**	**–15**	**29 875**	**7 624**	**7 467**	**7 181**	**34**	**22 306**

	Nettoomsättning[1]					Anläggningstillgångar[2]				
2021 MSEK	**Construction & Services**	**Consumer**	**Industry**	**Elimineringar**	**Totalt**	**Construction & Services**	**Consumer**	**Industry**	**Moderbolaget**	**Totalt**
Norge	6 767	2 834	152	–0	9 753	3 960	4 277	1		8 238
Sverige	3 624	2 718	345		6 687	1 673	2 336	1 831	36	5 876
Övriga Norden	1 015	329	186		1 530	783	730	1 017		2 531
Övriga Europa		340	2 651		2 992					
Övriga världen		10	1 579		1 589					
	11 406	**6 232**	**4 913**	**–0**	**22 551**	**6 416**	**7 344**	**2 849**	**36**	**16 644**

[1] Nettoomsättning utifrån var kunden har sin geografiska hemvist.
[2] Med anläggningstillgångar avses materiella och immateriella anläggningstillgångar samt nyttjanderättstillgångar

Inget enskilt land utöver Norge och Sverige bedöms som väsentliga för koncernen och särredovisas därför inte i tabellen ovan. Bedömningen om ett land är väsentligt eller inte görs utifrån om nettoomsättningen eller anläggningstillgångarna för landet överstiger 10% av koncernens totala nettoomsättning respektive totala anläggningstillgångar. Ingen enskild kund svarar för mer än 10 procent av den totala nettoomsättningen.

Not 3 Intäktsredovisning

Nettoomsättning

Koncernen

MSEK	2022	2021
Nettoomsättningens fördelning		
Varuförsäljning	10 901	10 152
Tjänsteuppdrag	5 287	2 036
Entreprenaduppdrag	13 351	10 120
Ersättningsbara utlägg	336	242
	29 875	**22 551**

MSEK	2022	2021
Tidpunkt för intäktsredovisning		
Vid en tidpunkt	14 982	11 540
Över tid	14 893	11 011
	29 875	**22 551**

Nedan beskrivs prestationsåtaganden samt viktiga bedömningar vid tillämpning av IFRS 15. Se not 32 för vidare information gällande avtalstillgångar och avtalsskulder.

Varuförsäljning

Prestationsåtagandet innebär försäljning av olika typer av varor till kund, bland annat kompositmaterial, butiksinredning, växter och trädgårdsutrustning. Åtagandet uppfylls antingen vid leverans av vara till kund alternativt om försäljning sker i butik direkt vid betalningen. Betalningsvillkoren varierar mellan 15–120 dagar. Skyldighet för returer föreligger avseende de varor som säljs direkt till privatpersonen och returperioden varierar mellan 7–30 dagar. Garantiåtagande finns för vissa varor och i dessa fall finns reserver för returer som baseras på historisk försäljning. Avtal innehåller fristående försäljningspriser. I de fall rörlig ersättning (prisreduktion, mängdrabatt etc.) eller andra rabatter förekommer fördelas motsvarande till samtliga prestationsåtaganden på basis av deras relativa fristående försäljningspriser. Nettoomsättning från varuförsäljning avser affärsområdena Consumer och Industry.

Tjänsteuppdrag

Prestationsåtagandet innebär att bistå kunder med olika form av tjänster, bland annat teknikkonsultsuppdrag, underhåll av infrastruktur samt tredjeparts logistiklösningar och bemanning. Utförandet av tjänster sker utifrån avtal. Åtagandet uppfylls antingen vid leverans av tjänsten till kund, det vill säga vid utförandet av tjänsten, eller proportionellt över avtalets löptid. Uppfylls åtagandet vid utförandet av tjänsten redovisas intäkten vid en tidpunkt. Detta avser intäkter från exempelvis tredjeparts logistiklösningar samt underhåll av infrastruktur. För prestationsåtaganden som uppfylls proportionellt över avtalets löptid, redovisas intäkten i takt med att prestationsåtagandet uppfylls. Betalningsvillkoren varierar vanligen mellan 30–90 dagar men även förskottsbetalning förekommer. Ingen skyldighet för returer, återbetalningar eller garanti föreligger. Avtalen innehåller fristående försäljningspris. I de fall rörlig ersättning (prisreduktion, mängdrabatt etc.) eller andra rabatter förekommer fördelas de ut på berörda prestationsåtaganden på basis av deras relativa fristående försäljningspriser. Nettoomsättning från tjänsteuppdrag avser affärsområdena Construction & Services och Industry.

Entreprenaduppdrag

Entreprenadverksamheten består huvudsakligen av att genomföra kontraktsuppdrag (projekt) med en varaktighet av några månader upp till två till tre år och gäller för alla typer av bygg- och anläggningsprojekt. Prestationsåtagande är att uppföra byggnation åt kund. Överföring till kund sker löpande och intäktsredovisning sker över tid (succesiv vinstavräkning), då byggnationer uppförs på kundernas mark, det saknas alternativ användning för byggnader som uppförs samt det finns rätt till betalning. Successiv vinstavräkning innebär att intäkter redovisas när arbetet fortskrider, baserat på färdigställandegraden. Graden av färdigställande bedöms på grundval av den utförda produktionen och beräknas normalt som förhållandet mellan nedlagda kostnader per bokslutsdatumet och beräknad totalkostnad för respektive projekt. Resultatföring sker från första månaden i ett projekt där en intäkt tas upp till motsvarande nedlagd kostnad för projektet. Så snart ett slutresultat kan uppskattas på ett tillförlitligt sätt börjar man löpande ta upp en vinst i förhållande till färdigställandegrad i projektet. Normalt faktureras kund månatligen med betalningsvillkor om normalt 30 dagar. Varje projekt har olika betalningsplaner. Fakturering sker antingen i takt med att arbetet fortskrider eller enligt avtalade betalningsplaner. Vid slutfaktura till kund uppgår betalningsvillkor normalt till 60 dagar. Upplupna intäkter som inte fakturerats redovisas som avtalstillgångar. Fakturerade intäkter som ännu inte har intjänats, redovisas som kortfristig avtalsskuld. Bolaget besitter ingen skyldighet för retur eller återbetalning. Bolaget har en garantiförpliktelse och gör avsättning för reklamationsarbete. Uppskattade garantiavsättningar baseras på historiska data från liknande projekt. Garantiperioden är vanligtvis från tre till fem år. Avtal innehåller fristående försäljningspris. Nettoomsättning från entreprenaduppdrag avser affärsområdet Construction & Services.

Övriga rörelseintäkter

Koncernen

Övriga rörelseintäkter

MSEK	2022	2021
Realisationsvinst vid avyttring materiella anläggningstillgångar	17	10
Hyresintäkter	42	34
Övriga rörelseintäkter	96	140
	155	**183**

Moderbolaget

Övriga rörelseintäkter

MSEK	2022	2021
Intern försäljning	7	5
Övriga rörelseintäkter	8	3
	15	**8**

Not 4 Förvärvade och avyttrade verksamheter

Under 2022

Förvärv inom Ratos

Förvärv av NVBS

Den 16 maj förvärvade Ratos 74 procent av aktierna i det svenska bolaget NVBS Rail Group Holding AB (NVBS). NVBS blir ett nordiskt plattformsbolag för Ratos inom den attraktiva och växande järnvägsinfrastrukturmarknaden med närvaro i Sverige, Finland och Norge.

Köpeskillingen för aktierna i NVBS uppgick till 546 MSEK. Goodwill, vilket identifierats för 100 procent av aktierna, uppgår i den preliminära förvärvsanalysen till 666 MSEK och utgörs av synergier, tillväxt och affärsmodell. Denna goodwill är inte skattemässigt avdragsgill.

NVBS ingår i Ratoskoncernen från förvärvstidpunkten med en nettoomsättning om 917 MSEK och ett resultat före skatt om 23 MSEK. För helåret 2022 uppgick nettoomsättningen till 1 058 MSEK och resultat före skatt till –30 MSEK. Förvärvsrelaterade transaktionskostnader uppgick till 16,5 MSEK.

Förvärv av Knightec

Den 9 augusti förvärvade Ratos 70 procent av konsultbolaget Knightec och ingår därmed ett partnerskap med medgrundaren och vd:n Dimitris Gioulekas.

Knightec har genom sina unika kunderbjudanden och starka samhällsengagemang etablerat en stark marknadsposition inom teknik, design och digitalisering av produkter och tjänster.

Köpeskillingen för aktierna i Knightec uppgick till 1 261 MSEK. Goodwill, vilket identifierats för 100% av aktierna, uppgår i den preliminära förvärvsanalysen till 1 293 MSEK och utgörs av synergier, tillväxt och affärsmodell. Denna goodwill är inte skattemässigt avdragsgill.

Knightec ingår i Ratoskoncernen från förvärvstidpunkten med en nettoomsättning om 442 MSEK och ett resultat före skatt om 53 MSEK. För perioden helåret 2022 uppgick nettoomsättningen till 990 MSEK och resultat före skatt till 91 MSEK. Förvärvsrelaterade transaktionskostnader uppgick till 3,8 MSEK.

Förvärv av Semcon

Den 27 oktober förvärvade Ratos Semcon AB (publ) via ett offentligt uppköpserbjudande. Erbjudandet accepterades av 98,7% av aktieägarna.

Semcon är ett internationellt teknikföretag med huvudkontor i Göteborg som erbjuder tjänster inom avancerad ingenjörskonst, strategisk innovation, digitala tjänster och produktinformationslösningar.

Köpesskillingen för aktierna i Semcon uppgick till 2 734 MSEK. Goodwill, vilket identifierats för 100 procent av aktierna, uppgår i den preliminära förvärvsanalysen till 2 144 MSEK och utgörs av synergier, tillväxt och affärsmodell. Denna goodwill är inte skattemässigt avdragsgill.

Semcon ingår i Ratoskoncernen från förvärvstidpunkten med en nettoomsättning om 360 MSEK och ett resultat före skatt om 47 MSEK. För helåret 2022 uppgick nettoomsättningen till 1 957 MSEK och resultat före skatt till 162 MSEK. Förvärvsrelaterade transaktionskostnader uppgick till 20,2 MSEK.

Förvärv av Presis Infra

Den 30 november 2021 förvärvade Ratos 75% av aktierna i Presis Infra, en ledande norsk underhållskoncern inom samhällskritisk transportinfrastruktur. Den preliminära förvärvsanalysen har under första kvartalet 2022 uppdaterats till följd av att slutlig förvärvsbalans har fastställts, vilket medförde en utbetalning på 12 MSEK. Uppdateringen av förvärvsanalysen har inte medfört några väsentliga effekter för koncernen.

Preliminär förvärvsanalys

MSEK	NVBS	Knightec	Semcon	Totalt
Immateriella anläggningstillgångar	79	273	403	755
Materiella anläggningstillgångar	14	12	23	49
Nyttjanderättstillgångar	25	53	66	145
Finansiella tillgångar	1	0		1
Uppskjuten skattefordran	11		3	14
Kundfordringar	65	179	306	550
Omsättningstillgångar	383	62	249	694
Likvida medel	4	121	203	328
Innehav utan bestämmande inflytande			–36	–36
Uppskjuten skatteskuld	–24	–69	–152	–245
Långfristiga skulder och avsättningar	–114	–167	–36	–318
Kortfristiga skulder	–391	–190	–440	–1 020
Netto identifierbara tillgångar och skulder	**53**	**274**	**590**	**917**
Redovisad köp- och säljoption utställd till minoritetsägare [1]	–173	–306		–479
Goodwill	666	1 293	2 144	4 103
Köpeskilling	**546**	**1 261**	**2 734**	**4 541**
varav kontant utbetald	546	1 261	2 734	4 541
varav villkorad tilläggsköpeskilling				

[1] Se not 16 för vidare information om koncernens köp- och säljoptioner.

> forts. Not 4

Förvärv inom affärsområden

Construction & services

Den 30 december 2021 förvärvade Speed Group aktierna i dotterbolaget till Dream Logistics som erbjuder tjänster inom transport management, så kallad "fourth-party logistics" (4PL). Den preliminära förvärvsanalysen har under första kvartalet 2022 uppdaterats till följd av att slutlig förvärvs-balans har fastställts, vilket medförde en utbetalning på 0,5 MSEK.

Den 18 maj förvärvade NVBS aktierna i det finska bolaget Ratatek. Ratatek är specialiserade på att projektera, montera och underhålla kontaktledningsnät och elkraftsutrustning vid spår- och järnvägar med verksamhet i Finland och Sverige. Ratatek omsatte under 2021 25,5 MEUR med en justerad EBITA på 2,7 MEUR.

Den 1 juli förvärvade NVBS aktierna i anläggningsföretaget TKBM Entreprenad AB. TKBM har en stark ställning inom kabel- och kanalisationsentreprenader och omsatte under 2021 58 MSEK med en justerad EBITA på 1 MSEK.

Den 3 oktober förvärvade Speed Group logistikbolaget Scandi Terminal AB som en viktig leverantör av logistik och materialhantering till processindustrikunder. Bolaget har sin verksamhet i Stenungssund och omsatte under de senaste 12 månaderna 48 MSEK med ett rörelseresultat på 8 MSEK.

Den 3 oktober förvärvade airteam ventilationsbolaget Grundströms Plåt i Kiruna AB. Bolaget utför om-, till- och nybyggnationer inom ventilation åt företag i gruvindustrin samt inom bygg och fastigheter och omsatte 2022 25 MSEK med en EBITA på 4 MSEK.

Den 4 november förvärvade SSEA Group, bygg- och måleriföretaget Kiruna Målbygg AB. Bolaget utför bygg- och måleriarbeten i Kiruna med omnejd och omsatte senaste verksamhetsåret 28 MSEK med en EBITA på 1 MSEK.

Consumer

Den 1 mars förvärvade Plantasjen bolaget Flyinge Plantshop AB som är en ledande plantskola i Sverige. Bolagets omsättning uppgick 2021 till 82 MSEK med en EBITDA om 12 MSEK.

Den 15 september förvärvade KVD ett mindre bolag, WF Inventarier AB, till sin verksamhet inom Forsbergs Fritidscenter.

Industry

Den 1 december förvärvade HL Display, som ingår i affärsområdet Industry, det irländska bolaget Allied POS. Bolaget är en ledande leverantör av Point of Sale (POS)-lösningar till dagligvaruhandeln, apotek och andra butiker i Irland. Bolaget har en årlig försäljning på 2 MEUR och en årlig EBITA på 0,3 MEUR.

Den 23 december förvärvade TFS HealthScience, som ingår i affärsområdet Industry, bolaget Appletree CI Group AG. Bolaget är en expertnisch CRO (kontraktsforskningsorganisation) och global regulatorisk tjänsteleverantör. Bolaget finns i 5 europeiska länder och hade 2022 en försäljning på 3,3 MCHF och en EBITA på 0,6 MCHF.

Preliminär förvärvsanalys

MSEK	Construction & services	Consumer	Industry	Totalt
Immateriella anläggningstillgångar	6			6
Materiella anläggningstillgångar	27	12	0	40
Nyttjanderättstillgångar	24		1	25
Finansiella tillgångar	1	0	0	1
Kundfordringar	54	2	13	69
Omsättningstillgångar	43	10	9	63
Likvida medel	11	8	9	28
Innehav utan bestämmande inflytande	–1			–1
Uppskjuten skatteskuld	–2	–3		–4
Långfristiga skulder och avsättningar	–30	–6		–35
Kortfristiga skulder	–109	–8	–10	–127
Netto identifierbara tillgångar och skulder	**24**	**16**	**23**	**63**
Goodwill	214	43	27	285
Köpeskilling	**239**	**59**	**50**	**348**
varav kontant utbetald	208	50	40	298
varav villkorad tilläggsköpeskilling	30	9	10	50

Under 2021

Förvärv inom Ratos

Förvärv av Vestia

Den 9 april förvärvade Ratos 62,8 procent av aktierna i byggföretaget Vestia Construction Group som är verksam på Göteborgs-marknaden. Vestia arbetar enligt en så kallad "partneringmodell", där arbetet följs upp utifrån en överenskommen målbudget och där Vestia erhåller löpande kostnadsersättning samt ett förutbestämt arvode.

Sammanlagda köpeskillingen för aktierna i Vestia Construction Group uppgår till 262 MSEK, varav Ratos del är 165 MSEK. Villkorad köpeskilling är avhängig EBITA under perioden juli 2020-juni 2023 och kan maximalt uppgå till 95 MSEK. Det verkliga värdet på tilläggsköpeskillingen uppgick vid förvärvstidpunkten till 77 MSEK och överensstämmer med det bokförda värdet. Goodwill uppgår i den preliminära förvärvsanalysen till 232 MSEK och utgörs av tillväxt och affärsmodell. Denna goodwill förväntas inte vara skattemässigt avdragsgill.

Vestia ingår i Ratoskoncernen från förvärvstidpunkten med en nettoomsättning om 754 MSEK och ett resultat före skatt om 21 MSEK. För helår 2021 uppgick nettoomsättningen till 932 MSEK och resultat före skatt till 23 MSEK. Förvärvsrelaterade transaktionskostnader uppgick till cirka 3,8 MSEK.

Förvärv av Presis Infra

Den 30 november förvärvade Ratos 75 procent av aktierna i Presis Infra, en ledande norsk underhållskoncern inom samhällskritisk transportinfrastruktur. Presis Infra är idag näst störst på den norska marknaden för tjänster inom transportinfrastruktur som väg- och tunnelunderhåll, drift och underhåll av färjekajer och bergssäkring.

Sammanlagda köpeskillingen för aktierna i Presis Infra uppgick till 2,6 miljarder NOK, varav Ratos del var 1,95 miljarder SEK. Goodwill uppgår i den preliminära förvärvsanalysen till 2,2 miljarder MSEK och utgörs av tillväxt och affärsmodell. Denna goodwill förväntas inte vara skattemässigt avdragsgill.

Presis Infra ingår i Ratoskoncernen från förvärvstidpunkten med en nettoomsättning om 225 MSEK och ett resultat före skatt om 26 MSEK. För helår 2021 uppgick nettoomsättningen till 1 922 MSEK och resultat före skatt till 287 MSEK. Förvärvsrelaterade transaktionskostnader uppgick till cirka 8,5 MSEK.

> forts. Not 4

MSEK	Vestia	Presis Infra	Totalt
Immateriella anläggningstillgångar	45	291	336
varav kundkontrakt identifierade vid förvärv	*45*	*166*	*211*
Materiella anläggningstillgångar	0	35	35
Nyttjanderättstillgångar	6	252	258
Finansiella tillgångar		22	22
Uppskjuten skattefordran		0	0
Kundfordringar	79	307	386
Omsättningstillgångar	5	86	91
Likvida medel	33	207	240
Innehav utan bestämmande inflytande		-28	-28
Uppskjuten skatteskuld	-9	-38	-47
Långfristiga skulder och avsättningar	-23	-240	-263
Kortfristiga skulder	-105	-556	-661
Netto identifierbara tillgångar och skulder	**31**	**337**	**368**
Goodwill	232	2 219	2 451
Köpeskilling	**262**	**2 556**	**2 818**
varav kontant utbetald	185	2 556	2 741
varav villkorad tilläggsköpeskilling	*77*		*77*
Preliminär förvärvsanalys	Ja	Ja	

Förvärv inom affärsområden

Construction & services

Den 30 december förvärvade Speed Group aktierna i dotterbolaget till Dream Logistics som erbjuder tjänster inom transport management, så kallad "fourth-party logistics" (4PL). Bolaget har sin bas i Mölndal och omsätter årligen cirka 100 MSEK med ca 3 procent EBITA-marginal, vilket är i linje med övriga aktörer verksamma inom 4PL.

Consumer

Den 16 juli förvärvade KVD Forsbergs Fritidscenter som är Nordens största husbils- och husvagnsåterförsäljare. Genom förvärvet breddas KVDs utbud och erbjudandet till slutkonsument förstärks. Forsbergs omsätter årligen cirka 940 MSEK.

I december förvärvade Plantasjen aktier i fastighetsbolaget Kaggen Gård AS. Total köpeskilling uppgick till 83 MNOK och ingen goodwill eller eller andra övervärden identifierades vid förvärvet. Transaktionen bedöms ej som väsentlig för Ratoskoncernen.

Industry

Den 4 mars förvärvade HL Display bolaget Concept Group, en brittisk leverantör av butikslösningar och tjänster som omsätter cirka 5,4 MGBP och har 65 anställda.

Den 1 april förvärvade HL Display bolaget CoolPresentation och stärker därigenom sin marknadsposition i Nederländerna. CoolPresentation har byggt en stark marknadsposition på den holländska marknaden, med högkvalitativa produkter och tjänster till både dagligvaruhandeln, apotek och varumärkesleverantörer. CoolPresentation omsätter årligen cirka 40 MSEK.

Den 1 september förvärvade HL Display bolaget Display Italia med en omsättning om cirka 100 MSEK. Förvärvet stärker HL Displays kundbas och position som den marknadsledande leverantören för butikskommunikationslösningar till dagligvaruhandeln i Europa.

MSEK	Construction & services	Consumer	Industry	Totalt
Immateriella anläggningstillgångar	4	1	3	8
Materiella anläggningstillgångar	0	20	7	27
Nyttjanderättstillgångar		40	27	67
Finansiella tillgångar			0	0
Uppskjuten skattefordran			3	3
Kundfordringar	11	12	45	68
Omsättningstillgångar	0	212	22	234
Likvida medel	3	56	23	82
Innehav utan bestämmande inflytande	-2			-2
Uppskjuten skatteskuld	-1	-10	0	-11
Långfristiga skulder och avsättningar		-75	-40	-115
Kortfristiga skulder	-16	-81	-32	-129
Netto identifierbara tillgångar och skulder	**0**	**176**	**56**	**232**
Goodwill	7	96	107	210
Köpeskilling	**7**	**272**	**163**	**442**
varav kontant utbetald	7	272	156	435
varav villkorad tilläggs-köpeskilling			8	8
Preliminär förvärvsanalys	Ja	Ja	Ja	

Avyttringar inom affärsområden

Endast en mindre försäljning av dotterföretag har skett inom KVD. Reavinsten uppgick till 2 MSEK.

Not 5 Realisationsresultat från koncernföretag och investeringar redovisade enligt kapitalandelsmetoden

Koncernen

Realisationsresultat vid försäljning av koncernföretag[1]

MSEK	2022	2021
HL Display likvidation SCI L'Eclipse	–0	
KVD försäljning Smart 365		2
	–0	**2**

[1] Realisationsresultat för avvecklad verksamhet redovisas i not 33.

Moderbolaget

Resultat från andelar i koncernföretag

MSEK	2022	2021
Utdelning	102	
Resultat vid avyttring av aktier och liknande	110	1 878
	212	**1 878**

Not 6 Andel av resultat från investeringar redovisade enligt kapitalandelsmetoden

Koncernen

MSEK	2022	2021
Resultatandelar		
Aibel	252	188
Andel av resultat från investeringar redovisade enligt kapitalandelsmetoden, ägda av koncernföretag	3	1
	255	**189**

Not 7 Anställda, personalkostnader och ledande befattningshavares och styrelsens ersättningar

Medelantalet anställda[1]

	2022		2021	
	Totalt	Varav kvinnor, %	Totalt	Varav kvinnor, %
Moderbolaget	20	40	18	42
Koncernföretag	8 195	37	7 048	39
Koncernen totalt	**8 215**		**7 066**	
Varav i:				
Sverige	3 250	33	2 578	34
Norge	2 161	31	1 640	33
Danmark	344	32	338	32
Finland	263	48	239	43
Australien	9	22	6	17
Belgien	4	25	4	25
Brasilien	71	22		
Ecuador	8	38	70	10
Frankrike	118	59	115	59
Förenade Arabemiraten	6		7	29
Indien	7	43	8	50
Irland	7	57		
Italien	248	14	276	12
Kanada	6	67		
Kina	286	39	335	30
Litauen	78	32	147	33
Nederländerna	40	48	28	50
Polen	326	57	398	60
Portugal	12	92		
Rumänien	3	100		
Ryssland			11	27
Schweiz	14	64	6	50
Slovenien	2		2	
Spanien	244	82	225	78
Storbritannien	293	33	271	38
Sydkorea			7	14
Thailand	17	59	18	67
Tjeckien	11	72	11	73

	2022		2021	
	Totalt	Varav kvinnor, %	Totalt	Varav kvinnor, %
Tyskland	112	47	100	63
Ungern	44	46	7	43
USA	213	45	199	41
Österrike	19	26	20	25
	8 215		**7 066**	

[1] Exklusive Aibel som redovisas enligt kapitalandelsmetoden.

Könsfördelning i styrelse och bland ledande befattningshavare[2]

	2022-12-31 Andel kvinnor	2021-12-31 Andel kvinnor
Styrelse		
Moderbolaget	33%	33%
Koncernen totalt	14%	15%
Företagsledning		
Moderbolaget	17%	14%
Koncernen totalt	19%	23%

> forts. Not 7

Koncernen

Löner och andra ersättningar

MSEK	Styrelse och ledande befattningshavare[2]	Övriga anställda	Totalt
2022			
Koncernen, totalt	317	4 607	4 925
(varav tantiem)	(66)		(66)
Varav i Sverige	154	1 611	1 765
(varav tantiem)	(15)		(15)
Varav i övriga länder	163	2 996	3 160
(varav tantiem)	(51)		(51)
Medelantal personer	152		
2021			
Koncernen, totalt	256	3 433	3 689
(varav tantiem)	(63)		(63)
Varav i Sverige	140	1 178	1 318
(varav tantiem)	(42)		(42)
Varav i övriga länder	116	2 255	2 371
(varav tantiem)	(21)		(21)
Medelantal personer	105		

[2] Med ledande befattningshavare avses i dessa tabeller ledande befattningshavare i respektive underkoncern.

Sociala kostnader

MSEK	2022	2021
Sociala kostnader	1 334	991
(varav pensionskostnader)	(363)	(305)

Av koncernens pensionskostnader avser 43 MSEK (36) styrelse och ledande befattningshavare i koncernens företag. Koncernens utestående pensionsförpliktelser till dessa uppgår till 15 MSEK (16).

Moderbolaget

Löner och andra ersättningar

MSEK	2022	2021
Ledande befattningshavare och vd		
Medelantal personer[1]	7	7
Löner och andra ersättningar[2]	32	47
(varav bonus)[3]	(6)	(24)
Löner och andra ersättningar, övriga anställda	14	11
Summa	**46**	**58**

[1] Per balansdagen var antalet personer sex (sju).
[2] Inklusive semestertillägg 0,8 procent.
[3] Rörlig kontantlön utbetalas över två år och fördelas med 50 procent per år. Kostnaden för respektive års rörliga lön kostnadsförs i sin helhet det år ersättningen intjänats. Dock kan upp till 100 procent av den rörliga kontantersättningen 2022 betalas ut redan 2023, förutsatt att hela delen av den mottagna rörliga kontantersättningen som överstiger 50 procent investeras i instrument i Ratos långsiktiga incitamentsprogram 2023.

Sociala kostnader

MSEK	2022	2021
Sociala kostnader	29	31
(varav pensionskostnader)	(12)	(10)

Av moderbolagets pensionskostnader avser 2,9 MSEK (2,6) vd.

Ersättning till styrelse och ledande befattningshavare

Riktlinjer och principer för ersättning till ledande befattningshavare

De riktlinjer för ersättnings- och incitamentssystem för ledande befattningshavare som redogörs för nedan beslutades av årsstämman 2022. Riktlinjerna har tillämpats under hela 2022.

Riktlinjernas främjande av bolagets affärsstrategi, långsiktiga intressen och hållbarhet

Information om bolagets affärsstrategi och långsiktiga intressen, inklusive dess hållbarhet, framgår av bolagets webbplats, se www.ratos.com.

En framgångsrik implementering av bolagets affärsstrategi och tillvaratagandet av bolagets långsiktiga intressen, inklusive dess hållbarhet, förutsätter att bolaget kan rekrytera och behålla kvalificerade medarbetare. För detta krävs att bolaget kan erbjuda konkurrenskraftig ersättning. Dessa riktlinjer möjliggör att ledande befattningshavare kan erbjudas en konkurrenskraftig totalersättning.

I bolaget har inrättats långsiktiga aktierelaterade incitamentsprogram. De har beslutats av bolagsstämman och omfattas därför inte av dessa riktlinjer. För mer information om dessa program, se www.ratos.com.

Rörlig kontantersättning som omfattas av dessa riktlinjer ska syfta till att främja bolagets affärsstrategi och långsiktiga intressen, inklusive dess hållbarhet.

Formerna av ersättning m.m.

Ersättningen till ledande befattningshavare ska vara marknadsmässig och får bestå av följande komponenter: fast kontantlön, rörlig kontantersättning, pensionsförmåner och andra förmåner. Bolagsstämman kan därutöver – och oberoende av dessa riktlinjer – besluta om exempelvis aktie- och aktiekursrelaterade ersättningar.

Uppfyllelse av kriterier för utbetalning av rörlig kontantersättning ska kunna mätas under en period om ett år. Den rörliga kontantersättningen får uppgå till högst 100 procent av den fasta årliga kontantlönen. Ytterligare kontant rörlig ersättning kan utgå vid extraordinära omständigheter, förutsatt att sådana extraordinära arrangemang är tidsbegränsade och endast görs på individnivå i syfte att behålla befattningshavare, eller som ersättning för extraordinära arbetsinsatser utöver personens ordinarie arbetsuppgifter. Sådan ersättning får inte överstiga ett belopp motsvarande 25 procent av den fasta årliga kontantlönen samt ej utges mer än en gång per år och per individ. Beslut om sådan ersättning ska fattas av styrelsen på förslag av ersättningsutskottet.

> forts. Not 7

För verkställande direktören ska pensionsförmåner, innefattande sjukförsäkring, vara premiebestämda. Rörlig kontantersättning ska inte vara pensionsgrundande. Pensionspremierna för premiebestämd pension ska uppgå till högst 30 procent av den fasta årliga kontantlönen.

För övriga ledande befattningshavare ska pensionsförmåner, innefattande sjukförsäkring, vara premiebestämda. Rörlig kontantersättning ska inte vara pensionsgrundande. Pensionspremierna för premiebestämd pension ska uppgå till högst 30 procent av den fasta årliga kontantlönen.

Andra förmåner får innefatta bl.a. ersättning för tandvård och läkarvård (inklusive medicin), sjukvårdsförsäkring och bilförmån. Sådana förmåner får för vd utgå i sedvanligt begränsad omfattning.

Upphörande av anställning
Vid anställningens upphörande får uppsägningstiden vara högst tolv månader. Fast kontantlön under uppsägningstiden och avgångsvederlag får sammantaget inte överstiga ett belopp motsvarande den fasta kontantlönen för sex månader för den verkställande direktören och tolv månader för övriga ledande befattningshavare. Därutöver kan ersättning för eventuellt åtagande om konkurrensbegränsning utgå. Sådan ersättning ska kompensera för eventuellt inkomstbortfall, uppgå till högst 60 procent av månadsinkomsten vid tidpunkten för uppsägningen i den utsträckning som den tidigare befattningshavaren saknar rätt till avgångsvederlag och utgå under den tid som åtagandet om konkurrensbegränsning gäller, vilket för övrig ledande befattningshavare ska vara högst tolv månader efter anställningens upphörande. Vid uppsägning från befattningshavarens sida får uppsägningstiden vara högst sex månader, utan rätt till avgångsvederlag.

Kriterier för utdelning av rörlig kontantersättning m.m.
Den rörliga kontantersättningen ska vara kopplad till förutbestämda och mätbara kriterier som kan vara finansiella eller icke-finansiella. De kan utgöras av individanpassade kvantitativa eller kvalitativa mål. Kriterierna ska vara utformade så att de främjar bolagets affärsstrategi och långsiktiga intressen, inklusive dess hållbarhet, genom att exempelvis ha en tydlig koppling till affärsstrategin eller främja befattningshavarens långsiktiga utveckling. Andelen rörlig kontantersättning varierar beroende på vilken position den anställde har i bolaget. Den del av den rörliga kontantersättningen som är kopplad till utfallet av finansiella kriterier utgör normalt 100 procent för vd och CFO, cirka 80–90 procent för affärsområdeschefer och cirka 75 procent för övriga ledande befattningshavare, även om andelen kan vara större eller mindre beroende på omständigheterna i det enskilda fallet, och ska vara beroende av (i) EBITA-tillväxt i Ratoskoncernen samt (ii) tillväxt i vinst före skatt (EBT) för Ratoskoncernen.

Den rörliga kontantersättningen betalas som huvudregel ut till 50 procent året efter intjänandeåret och till 50 procent året därefter. Dock kan upp till 100 procent av den rörliga kontantersättningen betalas ut året efter intjänandeåret, förutsatt att hela den mottagna kontantersättningen överstigande 50 procent investeras i instrument i Ratos långsiktiga incitamentsprogram.

När mätperioden för uppfyllelse av kriterier för utbetalning av rörlig kontantersättning avslutats ska det bedömas/fastställas i vilken utsträckning kriterierna uppfyllts. Styrelsen ansvarar för bedömningen såvitt avser rörlig kontantersättning till verkställande direktören, på förslag av ersättningsutskottet. Såvitt avser rörlig kontantersättning till övriga befattningshavare ansvarar verkställande direktören för bedömningen. Såvitt avser finansiella mål ska bedömningen ta sin utgångspunkt i den av bolaget senast offentliggjorda finansiella informationen.

Lön och anställningsvillkor för anställda
Vid beredningen av styrelsens förslag till dessa ersättningsriktlinjer har lön och anställningsvillkor för bolagets anställda beaktats genom att uppgifter om anställdas totalersättning, ersättningens komponenter samt ersättningens ökning och ökningstakt över tid utgjort en del av ersättningsutskottets och styrelsens beslutsunderlag vid utvärderingen av skäligheten av riktlinjerna och de begränsningar som följer av dessa. Utvecklingen av avståndet mellan de ledande befattningshavarnas ersättning och övriga anställdas ersättning kommer att redovisas i ersättningsrapporten.

Beslutsprocessen för att fastställa, se över och genomföra riktlinjerna
Styrelsen har inrättat ett ersättningsutskott. I utskottets uppgifter ingår att bereda styrelsens beslut om förslag till riktlinjer för ersättning till ledande befattningshavare. Styrelsen ska upprätta förslag till nya riktlinjer åtminstone vart fjärde år och lägga fram förslaget för beslut vid årsstämman. Riktlinjerna ska gälla till dess att nya riktlinjer antagits av bolagsstämman. Ersättningsutskottet ska även följa och utvärdera program för rörliga ersättningar för bolagsledningen, tillämpningen av riktlinjer för ersättning till ledande befattningshavare samt gällande ersättningsstrukturer och ersättningsnivåer i bolaget. Ersättningsutskottets ledamöter är oberoende i förhållande till bolaget och bolagsledningen. Vid styrelsens behandling av och beslut i ersättningsrelaterade frågor närvarar inte verkställande direktören eller andra personer i bolagsledningen, i den mån de berörs av frågorna.

Frångående av riktlinjerna
Styrelsen får besluta att tillfälligt frångå riktlinjerna helt eller delvis, om det i ett enskilt fall finns särskilda skäl för det och ett avsteg är nödvändigt för att tillgodose bolagets långsiktiga intressen, inklusive dess hållbarhet, eller för att säkerställa bolagets ekonomiska bärkraft. Som angivits ovan ingår det i ersättningsutskottets uppgifter att bereda styrelsens beslut i ersättningsfrågor, vilket innefattar beslut om avsteg från riktlinjerna.

Konvertibla förlagslån och teckningsoptioner utställda under 2018–2022
Årsstämmorna 2018 till 2022 har beslutat om ett långsiktigt incitamentsprogram för vd och övriga nyckelpersoner i Ratos bestående av konvertibler och teckningsoptioner (nedan gemensamt "Instrumenten"), där deltagare i programmet, med visst undantag, äger fritt bestämma hur stor andel utav erbjudna instrument som ska utgöras av konvertibler och/eller teckningsoptioner, förutom i LTI2021 och LTI2022 där deltagare, med visst undantag, äger fritt bestämma hur stor andel utav erbjudna instrument som skulle utögras av konvertibler men att andelen teckningsoptioner högst fick utgöra 50 procent av de erbjudna Instrumenten. En förutsättning för tilldelning av teckningsoptionerna är att medarbetaren har ingått avtal angående återköp m.m. med bolaget enligt vilket bl.a. bolaget eller av bolaget anvisad köpare har en rätt att återköpa teckningsoptioner om deltagarens anställning upphör. Ovan nämnda konvertibelprogram löper under högst cirka 4 år och kan tidigast utnyttjas efter cirka 3 år. Ovan nämnda teckningsoptionsprogram löper under högst cirka 3,5–5 år och kan tidigast utnyttjas efter cirka 3–3,5 år.

Värdering av teckningsoptionerna har utförts enligt sedvanlig värderingsmodell (Black & Scholes). För program utställda 2018–2019 samt 2021–2022 erbjöds teckningsoptionerna kostnadsfritt till deltagarna och de erhöll en förmån motsvarande marknadsvärdet på teckningsoptionerna vid tilldelning (optionspremien). Nettokostnaden för deltagare, efter subventionering, uppgick till cirka 50 procent av förmånsvärdet i LTI2018 och LTI2019 samt till cirka 25 procent av förmånsvärdet i LTI2021 och LTI2022. För program 2020 erlades kontant betalning av deltagarna, utan subventionering.

Köpoptionsprogram utställda under åren 2016–2017
Årsstämmorna från 2001 och fram till och med 2017 har beslutat om köpoptionsprogram riktade till ledande befattningshavare och andra nyckelpersoner inom Ratos. Styrelseledamöter i Ratos omfattas inte av erbjudandet. Medarbetarna har erlagt marknadsmässig premie för köpoptionerna i samtliga program. Förvärv av köpoptioner subventio-

> forts. Not 7

neras genom att köparen erhåller kontant extra ersättning motsvarande högst 50 procent av optionspremien efter avdrag för 55 procent schablonskatt, varvid ersättningen fördelas till lika delar över fem år. Utbetalning av ersättningen är i normalfallet villkorad av fortsatt anställning samt fortsatt innehav från Ratos förvärvade optioner eller aktier förvärvade genom optionerna. Köpoptionerna är utställda på återköpta aktier. Inga köpoptioner finns för närvarande utställda till någon deltagare.

Syntetiska optioner utställda under åren 2013–2017

Årsstämman från 2013 till och med 2017 beslutade om kontantavräknade optionsprogram relaterade till Ratos investeringar i bolagen som fortsatt är utestående. Programmen genomfördes genom utgivande av syntetiska optioner som överläts till marknadspris. Programmen ger nyckelpersoner inom Ratos möjligheter att ta del av bolagens värdetillväxt. Det är först när Ratos genomsnittliga årliga avkastning överstiger en viss procentsats (som varierar mellan 8–15 procent) som optionerna har ett värde. Optionsköpen subventionerades genom att optionsköparen erhöll kontant extra ersättning motsvarande högst 50 procent av optionspremien, varvid ersättningen fördelades till lika delar på fyra år och förutsätter i normalfallet att vederbörande fortsatt är verksam i Ratoskoncernen och fortfarande innehade från Ratos förvärvade optioner. Varken vd eller styrelseledamöter har tilldelats några syntetiska optioner.

Ersättning till Ratos styrelse och ledande befattningshavare 2022

MSEK	Styrelsearvode/ grundlön[1]	Rörlig ersättning[2]	Övriga förmåner[3]	Pensions-kostnad	Aktie-relaterade ersättningar	Summa	Pensions-förpliktelser
Per-Olof Söderberg, styrelsens ordförande	1,1	–	–	–	–	1,1	–
Jan Söderberg, styrelseledamot	0,7	–	–	–	–	0,7	–
Karsten Slotte, styrelseledamot	0,7	–	–	–	–	0,7	–
Ulla Litzén, styrelseledamot	0,8	–	–	–	–	0,8	–
Tone Lunde Bakker, styrelseledamot	0,6	–	–	–	–	0,6	–
Helena Svancar, styrelseledamot[5]	0,4	–	–	–	–	0,4	–
Jonas Wiström, vd	9,7	0,8	0,1	2,9	1,6	15,2	–
Andra ledande befattningshavare[4]	16,8	5,1	0,1	4,6	6,7	33,3	–

1) Grundlön inklusive semestertillägg 0,8 procent. Styrelsearvodet avser arvode för stämmoåret april 2022 till och med mars 2023.
2) Rörlig ersättning avser bonus hänförlig till 2022. Utbetalning sker med 50 procent under 2023 och 50 procent under 2024. Dock kan upp till 100 procent av den rörliga kontantersättningen 2022 betalas ut redan år 2023, förutsatt att hela den delen av den mottagna rörliga kontantersättningen som överstiger 50 procent investeras i instrument i Ratos långsiktiga incitamentsprogram 2023. Ingen bonus hänförlig till 2022 har utgått till vd. Beloppet på 0,8 Mkr avser subvention för teckningsoptioner.
3) Består till största delen av bilförmån.
4) Omfattar sex personer som ingått i ledningsgruppen under 2022, en av dem under delar av året. Per 2022-12-31 uppgår antalet till fem.
5) Mandattid april till och med oktober 2022.

Ersättning till Ratos styrelse och ledande befattningshavare 2021

MSEK	Styrelsearvode/ grundlön[1]	Rörlig ersättning[2]	Övriga förmåner[3]	Pensions-kostnad	Aktie-relaterade ersättningar	Summa	Pensions-förpliktelser
Per-Olof Söderberg, styrelsens ordförande	1,1	–	–	–	–	1,1	–
Eva Karlsson, styrelseledamot	0,6	–	–	–	–	0,6	–
Jan Söderberg, styrelseledamot	0,6	–	–	–	–	0,6	–
Karsten Slotte, styrelseledamot	0,6	–	–	–	–	0,6	–
Ulla Litzén, styrelseledamot	0,6	–	–	–	–	0,6	–
Jonas Wiström, vd	8,9	9,2	0,1	2,6	1,5	22,3	–
Andra ledande befattningshavare[4]	14,1	15,0	0,1	4,1	5,6	38,9	–

1) Grundlön inklusive semestertillägg 0,8 procent. Styrelsearvodet avser arvode för stämmoåret april 2021 till och med mars 2022.
2) Rörlig ersättning avser bonus hänförlig till 2021. Utbetalning sker med 50 procent under 2022 och 50 procent under 2023. Dock kan upp till 100 procent av den rörliga kontantersättningen 2021 betalas ut till vd redan år 2022, förutsatt att hela den delen av den mottagna rörliga kontantersättningen som överstiger 50 procent investeras av vd i instrument i Ratos långsiktiga incitamentsprogram 2022.
3) Består till största delen av bilförmån.
4) Omfattar åtta personer som ingått i ledningsgruppen under 2021, varav två under delar av året. Per 2021-12-31 uppgår antalet till sju.

> forts. Not 7

Ersättningar till vd

Rörlig ersättning

Den rörliga ersättningens storlek beslutas av styrelsen på förslag av ersättningsutskottet och inom ramen för den totala rörliga ersättningen till ledande befattningshavare och andra nyckelpersoner. Förvärv av teckningsoptioner subventioneras inom ramen för incitamentsprogram för ledande befattningshavare.

Pensionsvillkor

Pensionspremie uppgår till 30 procent av den fasta lönen. Pensionen är avgiftsbestämd. Det finns inte någon avtalad pensionsålder.

Villkor för avgångsvederlag

Vid uppsägning från bolagets eller vd:s sida gäller en uppsägningstid om sex (sex) månader. Det finns inget avtal om avgångsvederlag.

Andra ledande befattningshavare

Rörlig ersättning

För ersättning till övriga ledande befattningshavare, se ovan tabell.

Pensionsvillkor

Pensionsförmånerna består av avgiftsbestämda pensionslösningar. Det finns inte någon avtalad pensionsålder.

Villkor för avgångsvederlag

Vid uppsägning från Bolagets eller ledande befattningshavares sida gäller normalt en uppsägningstid om sex månader. Det finns inget avtal om avgångsvederlag i något anställningsavtal.

Tecknings- och köpoptioner utställda av Ratos

	2022-12-31				2021-12-31			
	Teckningsoptioner		Köpoptioner[1]		Teckningsoptioner		Köpoptioner	
	Antal optioner	Motsvarande antal aktier	Antal optioner	Motsvarande antal aktier	Antal optioner	Motsvarande antal aktier	Antal optioner	Motsvarande antal aktier
Utestående vid periodens ingång	1 573 464	1 573 464	62 500	62 500	1 003 511	1 003 511	695 500	695 500
Utställda	832 500	832 500			752 500	752 500		
Återköpta/inlösta	-334 264	-334 264	-62 500	-62 500	-182 547	-182 547	-633 000	-633 000
Utestående vid periodens utgång	**2 071 700**	**2 071 700**	**0**	**0**	**1 573 464**	**1 573 464**	**62 500**	**62 500**
varav inlösenbara	80 000				0			

[1] Lösenpris för köpoptionerna uppgår till 40 SEK per aktie (40), aktiekurs då optionerna förföll 53,65 SEK (45,6).

> forts. Not 7

Upplysningar om utställda teckningsoptioner under perioden
Varje option berättigar till inköp av en aktie.

	2022	2021
Förfallotidpunkt	2025-12-15	2024-11-29
Förmånsvärde inkl sociala avgifter, MSEK	11,9	10,0
Sammanlagda inbetalningar till Ratos om aktierna förvärvas, MSEK	40,3	34,0

Optionsvillkor för utestående köpoptioner

				2022-12-31		2021-12-31	
Förfallotidpunkt	**Optionspris kr/option**	**Lösenpris kr/aktie**	**Rätt att köpa antal aktier**	**Antal optioner**	**Motsvarande antal aktier**	**Antal optioner**	**Motsvarande antal aktier**
2022-03-18	4,50	40,00	1,00			62 500	62 500
						62 500	**62 500**
Maximal utökning av antalet aktier i förhållande till utestående aktier vid periodens slut							0,0%

Kontantbelopp som Ratos erhöll vid lösen av utestående optioner uppgick till 0 MSEK (3).

Optionsvillkor för utestående teckningsoptioner

				2022-12-31		2021-12-31	
Förfallotidpunkt	**Optionspris kr/option**	**Lösenpris[3] kr/aktie**	**Rätt att köpa antal aktier**	**Antal optioner**	**Motsvarande antal aktier**	**Antal optioner**	**Motsvarande antal aktier**
2023-06-08[1]	3,30	31,37	1,00	80 000	80 000	362 264	362 264
2024-06-14[1]	3,93	28,70	1,00	429 200	429 200	436 200	436 200
2025-04-30[2]	3,87	23,07	1,00	50 000	50 000	50 000	50 000
2024-11-29[1]	10,10	44,93	1,00	712 500	712 500	725 000	725 000
2025-12-25[1]	10,92	46,61	1,00	800 000	800 000		
				2 071 700	**2 071 700**	**1 573 464**	**1 573 464**
Maximal utökning av antalet aktier i förhållande till utestående aktier vid periodens slut					0,6%		0,5%

[1] Då teckningsoptionerna erbjöds vederlagsfritt till deltagarna erhåller de en förmån motsvarande marknadsvärdet på teckningsoptionerna vid tilldelning (optionspremien). Nettokostnaden för deltagare, efter subventionering, uppgår till cirka 50 procent av förmånsvärdet
[2] Kontant betalning.
[3] Omräknat för utdelning.

Incitamentsprogram i Ratos dotterföretag
Ratos arbetar aktivt för att en incitamentsstrategi ska finnas för styrelsen och ledande befattningshavare i de bolag som Ratos investerar i. Det förekommer olika typer av incitamentsprogram, som omfattar bland annat aktier, teckningsoptioner, syntetiska optioner och syntetiska aktier. Investering genomförs på marknadsmässiga villkor, med vissa undantag.

Dessa undantag har inte haft någon betydande inverkan på Ratoskoncernens resultat- och balansräkning. Sammanlagt uppgår finansiella skulder avseende syntetiska optioner i Ratoskoncernen till 153 MSEK (144). Under året påverkades koncernens resultat med –17 MSEK (–10) avseende syntetiska optionsskulder.

Not 8 Arvode och kostnadsersättning till revisorer

	Koncernen		Moderbolaget	
MSEK	2022	2021	2022	2021
Huvudansvarig revisor EY				
Revisionsuppdrag	21	19	3	3
Revisionsverksamhet utöver revisionsuppdraget	2	1	2	1
Skatterådgivning	0	0		
Andra uppdrag	0	0		
	23	**20**	**5**	**4**
Övriga revisorer				
Revisionsuppdrag	3	3		
	26	**23**	**5**	**4**

Med revisionsuppdrag avses lagstadgad revision av årsredovisningen och bokföringen samt styrelsens och verkställande direktörens förvaltning.

Revisionsverksamhet utöver revisionsuppdraget avser övrig granskning som utförs i enlighet med avtal eller överenskommelse, exempelvis granskning av likvidationer samt revisionsnära rådgivning. Detta inkluderar även övriga arbetsuppgifter som det ankommer bolagets revisor att utföra samt rådgivning och annat biträde som föranleds av iakttagelser vid sådan granskning eller vid genomförandet av sådana arbetsuppgifter.

Skatterådgivning avser bland annat skattekonsultationer, skatterådgivning i samband med företagsförvärv, transferprissättning samt skattetjänster relaterade till utlandspersonal.

Övriga arvoden avser alla övriga tjänster som tillhandahålls av revisionsbyråer samt skattekonsulter, exempelvis rådgivning i transaktioner samt i samband med förvärv och avyttringar, värderingstjänster, rådgivning avseende redovisningsfrågor samt rådgivning kring processer och intern kontroll.

Not 9 Finansiella intäkter och kostnader

Koncernen

	Upplupet anskaffningsvärde		Verkligt värde via resultaträkningen		Totalt	
MSEK	2022	2021	2022	2021	2022	2021
Finansiella intäkter						
Ränteintäkter	15	4			15	4
Resultat vid avyttring			5	–1	5	–1
Värdeförändring, syntetiska optioner			13	36	13	36
Värdeförändring, derivat						
– ej säkringsredovisade			46	3	46	3
Övriga finansiella intäkter	3	3			3	3
Netto, valutakursförändring		27				27
	18	**34**	**65**	**38**	**82**	**72**
Finansiella kostnader						
Räntekostnader	–117	–68			–117	–68
Räntekostnader, finansiell leasing	–266	–246			–266	–246
Räntekostnader, konvertibla förlagslån	–7	–5			–7	–5
Värdeförändring, syntetiska optioner			–34	–46	–34	–46
Värdeförändring, villkorade köpeskillingar			–12	–6	–12	–6
Värdeförändring, derivat						
– ej säkringsredovisade			–2	–34	–2	–34
Övriga finansiella kostnader	–18	–15	–11		–30	–15
Netto, valutakursförändring	–54				–54	
	–463	**–335**	**–59**	**–86**	**–521**	**–421**
Pensioner, räntekostnad					–1	–1
					–522	**–422**
Finansnetto					**–440**	**–350**

Ränteintäkter hänförliga till finansiella tillgångar ej värderade till verkligt värde i resultatet uppgår till 15 MSEK (4). Räntekostnader hänförliga till finansiella skulder ej värderade till verkligt värde i resultatet uppgår till –383 MSEK (–314). Koncernen har inga verkligt värdesäkringar.

> forts. Not 9

Moderbolaget

	Upplupet anskaffningsvärde		Verkligt värde via resultaträkningen		Totalt	
MSEK	2022	2021	2022	2021	2022	2021
Finansiella intäkter						
Ränteintäkter, koncerninterna	251	48			251	48
Ränteintäkter, övriga	2				2	
Resultat vid avyttring				–70		–70
Värdeförändring, derivat						
– ej säkringsredovisade			41		41	
Netto, valutakursförändring		5				5
	253	**52**	**41**	**–70**	**295**	**–17**
Finansiella kostnader						
Räntekostnader, koncerninterna	–22				–22	
Räntekostnader konvertibla förlagslån	–7	–5			–7	–5
Räntekostnader, övriga	–74	–3			–74	–3
Värdeförändring, syntetiska optioner			–26	–14	–26	–14
Värdeförändring, derivat						
– ej säkringsredovisade			–6	–34	–6	–34
Övriga finansiella kostnader	–10	–3			–10	–3
Netto, valutakursförändring	–55				–55	
	–169	**–11**	**–31**	**–48**	**–200**	**–59**
Finansnetto					**94**	**–76**

Ränteintäkter hänförliga till finansiella tillgångar ej värderade till verkligt värde via resultatet uppgår till 253 MSEK (48 MSEK). Räntekostnader hänförliga till finansiella skulder ej värderade till verkligt värde via resultatet uppgår till –97 MSEK (–3 MSEK).

Not 10 Skatter

Redovisat i resultaträkningen

MSEK	2022	2021
Årets skattekostnad	–295	–218
Justering av skatt hänförlig till tidigare år	–4	10
Uppskjuten skatt	–1	42
Totalt redovisad skattekostnad i koncernen	**–299**	**–166**

Avstämning effektiv skatt

MSEK	2022	2021
Resultat före skatt	1178	1306
Avgår resultat från investeringar redovisade enligt kapitalandelsmetoden	–255	–189
	923	**1118**
Skatt enligt gällande skattesats, 20,6%	–190	–230
Effekt av andra skattesatser i andra länder	–3	–11
Ej avdragsgilla kostnader	–104	–56
Ej skattepliktiga intäkter	13	23
Ökning av underskottsavdrag utan motsvarande aktivering av uppskjuten skatt	–64	–55
Nedskrivning av tidigare aktiverade underskottsavdrag	–31	0
Utnyttjande av tidigare ej aktiverade underskottsavdrag	29	39
Aktivering av tidigare ej aktiverade underskottsavdrag	63	103
Skatt hänförlig till tidigare år	–4	10
Övrigt	–8	11
Redovisad effektiv skatt	**–299**	**–166**

Skatteposter som redovisats i övrigt totalresultat

MSEK	2022	2021
Uppskjuten skatt hänförlig till förändring av säkringsreserv	1	–9
Uppskjuten skatt hänförlig till omvärdering av förmånsbestämda pensionsåtaganden	–4	–2
	–3	**–11**

Redovisade uppskjutna skattefordringar och skulder

	Uppskjuten skattefordran		Uppskjuten skatteskuld	
MSEK	2022	2021	2022	2021
Immateriella anläggningstillgångar	15	18	421	273
Materiella anläggningstillgångar	56	59	47	42
Nyttjanderättstillgångar	119	104		
Finansiella anläggningstillgångar		2	0	3
Varulager	22	24		
Kundfordringar	6	0	1	1
Övriga fordringar	9	1	27	1
Entreprenadkontrakt			464	337
Räntebärande skulder		0	11	8
Avsättningar pensioner	7	12	0	0
Övriga avsättningar	62	59		1
Övriga skulder	6	10		0
Underskottsavdrag	355	256		
Obeskattade reserver/bokslutsdispositioner		5	71	21
Skattefordringar/skatteskulder	**656**	**550**	**1042**	**687**
Kvittningar	–299	–247	–299	–247
Skattefordringar/skatteskulder, netto	**357**	**303**	**742**	**440**

Av redovisade uppskjutna skattefordringar förväntas 29 MSEK (23) att nyttjas inom ett år och 328 MSEK (280) saknar fastställd nyttjandetidpunkt. Av redovisade uppskjutna skatteskulder förväntas 84 MSEK (9) att nyttjas inom ett år och 659 MSEK (431) saknar fastställd nyttjandetidpunkt.

Totala underskott uppgår till 16,1 miljarder SEK, varav 13,8 miljarder SEK hänför sig till Ratos AB. Av dessa förfaller 374 MSEK inom tio år och 15,7 miljarder SEK saknar fastställd förfallotidpunkt. Det skattemässiga värdet för underskottet uppgår till 3,3 miljarder SEK. Av totala underskott som finns i koncernen så har en uppskjuten skattefordran om 355 MSEK (256) redovisats.

Det är inte säkert att de ej redovisade skattefordringarna kommer att medföra lägre skatteutbetalningar i framtiden varför de ej åsätts något värde.

Moderbolaget

Moderbolagets skattekostnad 2022 uppgår till +56 MSEK (76). Ratos AB har ackumulerade underskott som vid utgången av 2022 uppgick till 13,8 miljarder SEK (14,0), av dessa är 130 MSEK (75) redovisade som uppskjuten skattefordran på balansdagen.

> forts. Not 10

Förändring uppskjuten skatt 2022

MSEK	Ingående balans 2022	Redovisat i resultaträkningen	Redovisat i samband med förvärv av bolag	Redovisat i övrigt totalresultat/eget kapital	Omräknings-differens	Omklassificeringar	Utgående balans 2022
Immateriella anläggningstillgångar	–255	16	–151		–9	–7	–406
Materiella anläggningstillgångar	17	–8	–1		2	–1	9
Nyttjanderättstillgångar	104	12			3		119
Finansiella anläggningstillgångar	–1	–2		3			0
Varulager	24	–3					22
Kundfordringar	–1	5	2	–1			5
Övriga fordringar	1	19	–38		–1	1	–18
Entreprenadkontrakt	–338	–112			–15		–464
Räntebärande skulder	–8	–2		1	–1		–11
Avsättningar pensioner	12	–4	3	–4			7
Övriga avsättningar och skulder	68	1	–4	–1	2	1	67
Underskottsavdrag	256	83	11		7	–2	355
Obeskattade reserver/periodiseringsfonder	–16	–6	–56			8	–70
Skattefordringar/skatteskulder, netto	**–137**	**–1**	**–235**	**–3**	**–11**	**0**	**–386**

Förändring uppskjuten skatt 2021

MSEK	Ingående balans 2021	Redovisat i resultaträkningen	Redovisat i samband med förvärv av bolag	Redovisat i övrigt totalresultat/eget kapital	Omräknings-differens	Omklassificeringar	Utgående balans 2021
Immateriella anläggningstillgångar	–196	–3	–47		–8		–255
Materiella anläggningstillgångar	45	–16	–1		5	–17	17
Nyttjanderättstillgångar	68	12				18	104
Finansiella anläggningstillgångar	4	–1		–2		–1	–1
Varulager	29	–8	1		2		24
Kundfordringar	3	–4					–1
Övriga fordringar	3					–2	1
Entreprenadkontrakt	–289	–30			–18		–338
Räntebärande skulder	4	6	–3	–7	–7		–8
Avsättningar pensioner	14			–2			12
Övriga avsättningar och skulder	81	–22	4	1	3	2	68
Underskottsavdrag	122	105			29		256
Obeskattade reserver/periodiseringsfonder	–6	2	–10		–1	–1	–16
Skattefordringar/skatteskulder, netto	**–118**	**41**	**–56**	**–10**	**5**	**0**	**–137**

Not 11 Immateriella anläggningstillgångar

Koncernen

		Förvärvade immateriella tillgångar						
MSEK	Goodwill	Varu-märken	Kund-relationer	Övriga tillgångar	Affärs-system	Övriga tillgångar	Pågående projekt	Totalt
Ackumulerade anskaffningsvärden								
Ingående balans 2021-01-01	8 302	857	50	223	401	40	6	9 879
Rörelseförvärv	2 785		7	213	2			3 007
Investeringar					67		17	85
Avyttringar/Utrangeringar					-10			-10
Avyttrade företag	-5							-5
Omklassificering					19	-0	-21	-2
Årets valutakursdifferenser	331	52	0	7	20	1		410
Utgående balans 2021-12-31	**11 413**	**909**	**57**	**443**	**498**	**41**	**3**	**13 363**
Ingående balans 2022-01-01	11 413	909	57	443	498	41	3	13 363
Rörelseförvärv	4 400		755		69	0		5 224
Investeringar					62	1	10	72
Avyttringar/Utrangeringar					-5	-6		-11
Omklassificering					8	0	-8	0
Årets valutakursdifferenser	401	40	1	16	16	1		476
Utgående balans 2022-12-31	**16 214**	**949**	**813**	**458**	**647**	**37**	**5**	**19 123**

> forts. Not 11

		Förvärvade immateriella tillgångar						
MSEK	Goodwill	Varu-märken	Kund-relationer	Övriga tillgångar	Affärs-system	Övriga tillgångar	Pågående projekt	Totalt
Ackumulerade av- och nedskrivningar								
Ingående balans 2021-01-01	-1 343	-6	-24	-207	-183	-34		-1 798
Rörelseförvärv				-1	-2			-2
Årets avskrivningar			-5	-26	-65	-3		-99
Årets nedskrivningar					-8			-8
Avyttringar/Utrangeringar					13			13
Omklassificering						0		0
Årets valutakursdifferenser	-42	-1	-0	-3	-6	-1		-51
Utgående balans 2021-12-31	**-1 385**	**-7**	**-29**	**-236**	**-251**	**-37**		**-1 945**
Ingående balans 2022-01-01	-1 385	-7	-29	-236	-251	-37		-1 945
Rörelseförvärv					-64			-64
Årets avskrivningar			-37	-63	-77	-1		-179
Avyttringar/Utrangeringar					4	6		10
Årets valutakursdifferenser	-18	-0	-1	-11	-8	-1		-39
Utgående balans 2022-12-31	**-1 403**	**-6**	**-67**	**-311**	**-396**	**-33**		**-2 215**
Redovisat värde enligt Rapport över finansiell ställning:								
Per 2022-12-31	**14 811**	**943**	**746**	**148**	**251**	**4**	**5**	**16 908**
Per 2021-12-31	**10 028**	**903**	**28**	**206**	**246**	**4**	**3**	**11 418**

Nedskrivningar och prövning av goodwill och övriga immateriella tillgångar med obestämbar nyttjandeperiod

Goodwill och övriga immateriella tillgångar med obestämbar nyttjandeperiod uppgick per den 31 december 2022 till ett bokfört värde om 15 754 MSEK (10 931). Nedan framgår hur beloppet fördelats mellan kassagenererande enheter, vilka utgörs av respektive bolag.

	Goodwill		Immateriella anläggnings-tillgångar[1]	
MSEK	2022	2021	2022	2021
Presis Infra	2 489	2 403		
Semcon	2 144			
Plantasjen	1 713	1 623	704	683
Knightec	1 293			
LEDiL	1 063	977		
airteam	1 027	953	18	17
HENT	920	892		
HL Display	869	843		
NVBS	868			
KVD	607	606		
Diab	573	573		
	13 567	**8 871**	**722**	**700**
Bolag utan enskilt betydande värden	1 244	1 157	221	203
Totalt	**14 811**	**10 028**	**943**	**903**

[1] Immateriella anläggningstillgångar avser varumärken med obestämbar nyttjandeperiod som därmed inte skrivs av. Varumärken med obestämbar nyttjandeperiod avser nyckeltillgångar för de dotterföretag som har värderat dessa tillgångar. Arbetet med att förbättra och utveckla varumärkena sker fortlöpande. Nettokassaflöden som varumärkena genererar förväntas inte upphöra inom en överskådlig framtid. Varumärkena anses därför ha obestämbara nyttjandeperioder.

> forts. Not 11

Ratos bedömer löpande om det föreligger en indikation på att något bolag minskat i värde. För det fall att sådan indikation skulle föreligga beräknas bolagets återvinningsvärde. Goodwill och andra immateriella tillgångar med obestämd nyttjandeperiod prövas också årligen, oavsett om det finns en indikation på en värdeminskning eller ej. Prövning av redovisade värden sker genom att återvinningsvärdet beräknas för respektive bolag. Återvinningsvärdet, vilket utgörs av det högsta av nyttjandevärde och verkligt värde minskat med försäljningskostnader, jämförs med det redovisade värdet. Om återvinningsvärdet är lägre än det redovisade värdet görs en nedskrivning. I första hand skrivs goodwill ned.

Nedskrivning av goodwill

Nedskrivning av goodwill under 2022

Ingen nedskrivning.

Nedskrivning av goodwill under 2021

Ingen nedskrivning.

Nedskrivningsprövning i bolag med betydande goodwill-poster

Nedan beskrivs genomförda nedskrivningsprövningar och viktiga antaganden, som använts vid beräkning av återvinningsvärde, för bolag där goodwill bedömts vara av betydande storlek. Goodwill hänförlig till övriga bolag är var för sig inte betydande i förhållande till Ratoskoncernens totala goodwill.

Presis Infra

Nedskrivningsprövningen för Presis Infra baserades på beräkning av nyttjandevärde. Detta värde bygger på framtida kassaflödesberäkningar baserade på senaste resultatprognos. Tillväxttakten efter prognosperioden uppgår till 2 procent. De beräknade kassaflödena har nuvärdesberäknats med en diskonteringsränta på 8 procent efter skatt och 11 procent före skatt. Marknaden för infrastrukturunderhåll har varit stark under 2022 och förväntas på sikt fortsätta vara stark. Presis Infra prognostiserar i prognosperioden en omsättningstillväxt bland annat baserat på ökade marknadsandelar. Lönsamheten förväntas vara stabil de närmast kommande åren drivet av omsättningstillväxt och god kostnadskontroll. Beräkning visar att återvinningsvärdet överstiger bokfört värde och inget nedskrivningsbehov bedöms således föreligga.

Semcon

Nedskrivningsprövningen för Semcon baserades på verkligt värde. Verkligt värdevärderingen är baserad på transaktionspriset för Ratos förvärv av Semcon. Marknaden för teknikkonsulttjänster har varit stark under 2022 och förväntas på sikt fortsätta vara stark. Lönsamheten förväntas vara stabil de närmast kommande åren drivet av omsättningstillväxt och god kostnadskontroll. Beräkning visar att återvinningsvärdet överstiger bokfört värde och inget nedskrivningsbehov bedöms således föreligga.

Plantasjen

Nedskrivningsprövningen för Plantasjen baserades på beräkning av nyttjandevärde. Detta värde bygger på framtida kassaflödesberäkningar baserade på senaste resultatprognos. Tillväxttakten efter prognosperioden uppgår till 2 procent. De beräknade kassaflödena har nuvärdesberäknats med en diskonteringsränta på 10 procent efter skatt och 12 procent före skatt. Jämfört med de två senaste åren som varit positivt påverkade av covid-19-pandemin har försäljningen minskat under 2022. Dock är försäljningen samt resultatet högre jämfört med åren innan pandemin vilket visar på en stabil intjäning. Prognosen för nästkommande år innefattar fortsatta satsningar på förbättrat kunderbjudande, högre produktivitet i butikerna och fortsatt lägre kostnader. Dessa satsningar förväntas resultera i en stabiliserad lönsamhet under prognosperioden. Beräkning visar att återvinningsvärdet överstiger bokfört värde och inget nedskrivningsbehov bedöms således föreligga.

Knightec

Nedskrivningsprövningen för Knightec baserades på beräkning av nyttjandevärde. Detta värde bygger på framtida kassaflödesberäkningar baserade på senaste resultatprognos. Tillväxttakten efter prognosperioden uppgår till 2 procent. De beräknade kassaflödena har nuvärdesberäknats med en diskonteringsränta på 8 procent efter skatt och 10 procent före skatt. Marknaden för teknikkonsulttjänster har varit stark under 2022 och förväntas på sikt fortsätta vara stark. Knightec prognostiserar i prognosperioden en omsättningstillväxt bland annat baserat på ökade marknadsandelar. Lönsamheten förväntas vara stabil de närmast kommande åren drivet av omsättningstillväxt och god kostnadskontroll. Beräkning visar att återvinningsvärdet överstiger bokfört värde och inget nedskrivningsbehov bedöms således föreligga.

LEDiL

Nedskrivningsprövningen för LEDiL baserades på beräkning av nyttjandevärde. Detta värde bygger på framtida kassaflödesberäkningar baserade på senaste resultatprognos. Tillväxttakten efter prognosperioden uppgår till 2 procent. De beräknade kassaflödena har nuvärdesberäknats med en diskonteringsränta på 10 procent efter skatt och 12 procent före skatt. Marknaden för LED-belysning har återhämtat sig efter Covid-19 pandemin och LEDiL prognostiserar en omsättningstillväxt under de närmaste åren baserat på ökade marknadsandelar och lansering av nya produkter. Lönsamheten förväntas vara stabil de närmast kommande åren drivet av omsättningstillväxt, god kostnadskontroll och fortsatta investeringar i R&D. Beräkning visar att återvinningsvärdet överstiger bokfört värde och inget nedskrivningsbehov bedöms således föreligga.

airteam

Nedskrivningsprövningen för airteam baserades på verkligt värde. Verkligt värdevärderingen ingår i nivå 3 och är baserad på indata i en värderingsmodell. airteam har haft en positiv utveckling under 2022 och då främst inom den danska verksamheten. Orderingången har varit god under året och innehåller flera större ventilationskontrakt som sträcker sig över de kommande åren, vilket förväntas driva omsättningstillväxt. airteam har ett starkt lönsamhetsfokus och EBITA-marginalen förväntas hållas stabil drivet av effektivt projektgenomförande. Den danska och svenska byggmarknaden har strukturella tillväxtmöjligheter baserat på en ökad efterfrågan av effektiva och högkvalitativa ventilationslösningar. Beräkning visar att återvinningsvärdet överstiger bokfört värde och inget nedskrivningsbehov bedöms således föreligga.

HENT

Nedskrivningsprövningen för HENT baserades på verkligt värde. Verkligt värdevärderingen ingår i nivå 3 och är baserad på indata i en värderingsmodell. HENT har haft en stabil utveckling under 2022 med stark orderingång. Orderstocken innehåller flera större entreprenadkontrakt som sträcker sig över de kommande åren, vilket förväntas driva omsättningstillväxt. HENT har ett starkt lönsamhetsfokus och EBITA-marginalen förväntas hållas stabil drivet av effektivt projektgenomförande. Beräkning visar att återvinningsvärdet överstiger bokfört värde och inget nedskrivningsbehov bedöms således föreligga.

HL Display

Nedskrivningsprövningen för HL Display baserades på verkligt värde. Verkligt värdevärderingen ingår i nivå 3 och är baserad på indata i en värderingsmodell. Prognosen för kommande år baseras på att bolaget är marknadsledande i Europa och har en god strategisk position med diversifierad kundexponering. Omsättningstillväxt och lönsamhet förväntas ligga på en stabil nivå de närmaste åren. Beräkning visar att återvinningsvärdet överstiger bokfört värde och inget nedskrivningsbehov bedöms således föreligga.

NVBS

Nedskrivningsprövningen för NVBS baserades på beräkning av nyttjandevärde. Detta värde bygger på framtida kassaflödesberäkningar

> forts. Not 11

baserade på senaste resultatprognos. Tillväxttakten efter prognosperioden uppgår till 2 procent. De beräknade kassaflödena har nuvärdesberäknats med en diskonteringsränta på 7 procent efter skatt och 8 procent före skatt. Marknaden för infrastrukturunderhåll har varit stark under 2022 och förväntas på sikt fortsätta vara stark. NVBS prognostiserar i prognosperioden en omsättningstillväxt bland annat baserat på ökade marknadsandelar. Lönsamheten förväntas vara stabil de närmast kommande åren drivet av omsättningstillväxt och god kostnadskontroll. Beräkning visar att återvinningsvärdet överstiger bokfört värde och inget nedskrivningsbehov bedöms således föreligga.

KVD
Nedskrivningsprövningen för KVD baserades på beräkning av nyttjandevärde. Detta värde bygger på framtida kassaflödesberäkningar baserade på senaste resultatprognos. Tillväxttakten efter prognosperioden uppgår till 2 procent. De beräknade kassaflödena har nuvärdesberäknats med en diskonteringsränta på 9 procent efter skatt och 11 procent före skatt. Bolaget har under året varit fortsatt negativt påverkade av den rådande komponentbristen vilket medfört leveransförseningar avseende husbilar samt ett trögt inflöde av företagsbilar. Prognosen för kommande år innefattar satsningar på lägre kostnader för att anpassa kostnadsmassan till de lägre försäljningsvolymerna. Dessa satsningar förväntas resultera i en stabiliserad lönsamhet under prognosperioden. Beräkning visar att återvinningsvärdet överstiger bokfört värde och inget nedskrivningsbehov bedöms således föreligga.

Diab
Nedskrivningsprövningen för Diab baserades på beräkning av nyttjandevärde. Detta värde bygger på framtida kassaflödesberäkningar baserade på senaste resultatprognos. Tillväxttakten efter prognosperioden uppgår till 2 procent (2). De beräknade kassaflödena har nuvärdesberäknats med en diskonteringsränta på 12 procent (10) efter skatt och 15 procent (13) före skatt. Vindmarknaden har haft en fortsatt nedgång under 2022, men förväntas stabiliseras under 2023. Marknaden förväntas därefter att återhämta sig och Diab prognostiserar en omsättningstillväxt bland annat baserat på ökade marknadsandelar. Genomfört kostnadsbesparingsprogram samt ökat kapacitetsutnyttjande och ökad produktionseffektivitet förväntas leda till förbättrade EBITA-marginaler under prognosperioden. Beräkning visar att återvinningsvärdet överstiger bokfört värde och inget nedskrivningsbehov bedöms således föreligga.

Väsentliga antaganden som använts i beräkning av nyttjandevärde
Nyttjandevärde för ett bolag baseras på Ratos andel av nuvärdet av bolagets framtida beräknade kassaflöden.

Beräkningarna av nyttjandevärde är mest känsliga för avvikelser från nedanstående antaganden:
- Resultatprognos
- Diskonteringsränta
- Tillväxttal

Andra viktiga antaganden vid beräkning av nyttjandevärde är bland annat omsättningstillväxt samt brutto- och EBITA-marginaler. Antaganden som används är anpassade för respektive bolag då varje bolag i sig är en oberoende enhet med unika förutsättningar. Viktiga antaganden beskrivs på sidorna 104–105 under rubriken Nedskrivningsprövning i bolag med betydande goodwill-poster.

Resultatprognos
Resultatprognosen är baserad på av företagsledningen senast fastställda budgetar och prognoser samt rimliga och verifierbara antaganden som utgör Ratos bästa uppskattningar av de ekonomiska förhållanden som beräknas råda under prognosperioden. Utgångspunkt för att skatta värden för dessa är tidigare erfarenheter samt externa källor. Resultatprognos omfattar maximalt fem år.

Diskonteringsränta
Framtida kassaflöden har nuvärdesberäknats med en diskonteringsränta. Ratos har använt en diskonteringsfaktor efter skatt, då beräknade framtida kassaflöden även omfattar skatt. Ratos har utifrån det faktiskt använda avkastningskravet efter skatt (WACC) gjort en översättning till ett estimat motsvarande avkastningskrav före skatt genom att dividera med ett minus skattesats.

Diskonteringsfaktorn återspeglar marknadsmässiga bedömningar av pengars tidsvärde och de specifika risker som är knutna till tillgången.

Tillväxttal
Efter prognosperioden uppskattas ett slutvärde. Detta görs med hjälp av ett antagande om stabil tillväxt i nominella termer för respektive bolag som matchar antagen långfristig tillväxttakt för relevanta produkter, branscher, länder och marknader. I nedskrivningsprövningar för 2022 uppgår denna tillväxttakt till 2 procent (2).

Väsentliga antaganden som använts i beräkning av verkligt värde
Verkligt värde har fastställts i enlighet med nivå 3 i värderingshierarkin. Beräkningarna av verkligt värde är mest känsliga för avvikelser från nedanstående antaganden:
- Vinstmultipel
- EBITDA- och EBIT-prognos

Vinstmultipel
Använda vinstmultiplar är i nivå med noterade jämförbara bolag.

EBITDA- och EBIT-prognos
Se ovan avsnitt om resultatprognos.

Känslighetsanalys
Känslighetsanalys av beräkningarna av nyttjandevärde har genomförts, för ett antagande åt gången, där långsiktig tillväxttakt har sänkts med en halv procentenhet, diskonteringsräntan har höjts med en halv procentenhet respektive att prognostiserat kassaflöde har reducerats med tio procent. Känslighetsanalys för beräkningarna av verkligt värde har genomförts, för ett antagande åt gången, där vinstmultipel har justerats ned en nivå och resultatprognos har justerats ned med tio procent.

För samtliga bolag är bedömningen att inga förändringar i viktiga antaganden leder till att beräknat återvinningsvärde understiger redovisat värde.

Not 12 Materiella anläggningstillgångar

Koncernen

MSEK	Byggnader och mark	Inventarier	Pågående nyanläggningar	Totalt
Ackumulerade anskaffningsvärden				
Ingående balans 2021-01-01	806	2 548	271	3 626
Investeringar	36	147	150	333
Avyttringar/Utrangeringar	–53	–80		–133
Tillgångar i förvärvat företag	114	77		192
Tillgångar i avyttrat företag		–0		–0
Överfört från anläggning under uppförande	7	206	–212	
Omklassificering	–0	5	–6	–2
Kostnadsfört			–1	–1
Årets valutakursdifferenser	42	85	10	136
Utgående balans 2021-12-31	**952**	**2 987**	**211**	**4 151**
Ingående balans 2022-01-01	952	2 987	211	4 151
Investeringar	111	164	79	355
Avyttringar/Utrangeringar	–19	–88		–107
Tillgångar i förvärvat företag	24	191		215
Överfört från anläggning under uppförande	0	85	–85	
Omklassificering		14	–7	6
Kostnadsfört			–1	–1
Årets valutakursdifferenser	44	127	14	184
Utgående balans 2022-12-31	**1 113**	**3 480**	**211**	**4 804**

MSEK	Byggnader och mark	Inventarier	Pågående nyanläggningar	Totalt
Ackumulerade av- och nedskrivningar				
Ingående balans 2021-01-01	–473	–1 955		–2 428
Årets avskrivningar	–40	–176		–217
Årets nedskrivningar	–9	–3		–12
Ackumulerade avskrivningar i förvärvat företag	–14	–34		–48
Ackumulerade avskrivningar i avyttrat företag		0		0
Återförda nedskrivningar		8		8
Avyttringar/Utrangeringar	50	76		127
Omklassificering		–0		–0
Årets valutakursdifferenser	–19	–58		–78
Utgående balans 2021-12-31	**–506**	**–2 142**		**–2 648**
Ingående balans 2022-01-01	–506	–2 142		–2 648
Årets avskrivningar	–41	–226		–267
Årets nedskrivningar	–1	–23		–24
Ackumulerade avskrivningar i förvärvat företag	–10	–116		–126
Återförda nedskrivningar		6		6
Avyttringar/Utrangeringar	19	82		101
Omklassificering		–2		–2
Årets valutakursdifferenser	–23	–95		–118
Utgående balans 2022-12-31	**–563**	**–2 516**		**–3 079**
Redovisat värde enligt rapport över finansiell ställning				
Per 2022-12-31	**550**	**964**	**211**	**1 725**
Per 2021-12-31	**447**	**845**	**211**	**1 503**

> forts. Not 12

Moderbolaget

MSEK	Inventarier	Pågående nyanläggningar	Totalt
Ackumulerade anskaffningsvärden			
Ingående balans 2021-01-01	5		5
Investeringar		2	2
Avyttringar/Utrangeringar	-3		-3
Utgående balans 2021-12-31	**2**	**2**	**4**
Ingående balans 2022-01-01	2	2	4
Investeringar	1	1	2
Omklassificeringar	3	-3	
Kostnadsfört		-0	-0
Avyttringar/Utrangeringar	-1		-1
Utgående balans 2022-12-31	**5**		**5**
Ackumulerade avskrivningar			
Ingående balans 2021-01-01	-4		-4
Årets avskrivningar	-0		-0
Avyttringar/Utrangeringar	3		3
Utgående balans 2021-12-31	**-2**		**-2**
Ingående balans 2022-01-01	-2		-2
Årets avskrivningar	-1		-1
Avyttringar/Utrangeringar	1		1
Utgående balans 2022-12-31	**-1**		**-1**
Redovisat värde enligt rapport över finansiell ställning			
Per 2022-12-31	**3**		**3**
Per 2021-12-31	**0**	**2**	**2**

Not 13 Nyttjanderättstillgångar

Koncernen

MSEK	Byggnader och mark	Inventarier	Totalt
Ackumulerade anskaffningsvärden			
Ingående balans 2021-01-01	5 650	223	5 873
Tillkommande kontrakt under året	422	82	504
Avyttringar och förtidsavslutade kontrakt	–137	–34	–170
Nya kontrakt vid förvärv	101	223	324
Övriga förändringar	36	2	38
Årets valutakursdifferenser	203	14	217
Utgående balans 2021-12-31	**6 276**	**510**	**6 786**
Ingående balans 2022-01-01	6 276	510	6 786
Tillkommande kontrakt under året	152	257	409
Avyttringar och förtidsavslutade kontrakt	–35	–39	–75
Nya kontrakt vid förvärv	129	40	170
Förändringar i befintliga kontrakt	268	–4	264
Omklassificeringar	–1	–6	–7
Övriga förändringar	10	1	10
Årets valutakursdifferenser	156	18	174
Utgående balans 2022-12-31	**6 954**	**777**	**7 731**

MSEK	Byggnader och mark	Inventarier	Totalt
Ackumulerade av- och nedskrivningar			
Ingående balans 2021-01-01	–1 103	–93	–1 196
Avyttringar och förtidsinlösning av kontrakt	123	32	156
Omklassificeringar	–1		–1
Årets avskrivningar	–614	–71	–685
Övriga förändringar	1		1
Årets valutakursdifferenser	–50	–4	–54
Utgående balans 2021-12-31	**–1 644**	**–136**	**–1 779**
Ingående balans 2022-01-01	–1 644	–136	–1 779
Avyttringar och förtidsinlösning av kontrakt	29	26	55
Omklassificeringar	0	1	2
Årets avskrivningar	–706	–169	–876
Övriga förändringar	13	2	16
Årets valutakursdifferenser	–44	–4	–48
Utgående balans 2022-12-31	**–2 351**	**–280**	**–2 631**
Redovisat värde enligt rapport över finansiell ställning			
Per 2022-12-31	**4 603**	**497**	**5 100**
Per 2021-12-31	**4 632**	**375**	**5 006**

Not 14 Andelar redovisade enligt kapitalandelsmetoden

Förändring av redovisade värden

Koncernen

MSEK	2022	2021
Redovisat värde vid årets ingång	1 259	1 003
Andelar i förvärvad verksamhet		22
Investeringar	0	
Andel av resultat från investeringar redovisade enligt kapitalandelsmetoden	337	236
Andel av skatt från investeringar redovisade enligt kapitalandelsmetoden	–82	–47
Andel av övrigt totalresultat från investeringar redovisade enligt kapitalandelsmetoden	27	–60
Utdelning	–3	
Valutakursdifferenser	35	106
Redovisat värde vid årets utgång	**1 573**	**1 259**

Nedskrivningsprövning av Aibel

Per 31 december 2022 uppgår det koncernmässiga värdet på Aibel till 982 MSEK. Med koncermässigt värde avses koncernens andel av eget kapital och eventuella koncernmässiga över- och undervärden med hänsyn till innehav utan bestämmande inflytande (32 procent). Redovisat värde är konsoliderat värde som ingår i Rapport över finansiell ställning för koncernen (49 procent). Genomförd nedskrivningsprövning för 2022, vilken baseras på en verkligt värde beräkning, visar inte på något nedskrivningsbehov. Använd vinstmultipel är i nivå med jämförbara bolag, resultatprognos baseras på av företagsledningen senast fastställda budgetar och prognoser. För beskrivning av metodik vid nedskrivningsprövning, se not 11.

Andelar redovisade enligt kapitalandelsmetoden fördelade mellan betydande och ej individuellt betydande andelar

	2022			2021		
MSEK	Aibel[1]	Individuellt ej betydande andelar	Totalt	Aibel[1]	Individuellt ej betydande andelar	Totalt
Andelar redovisade enligt kapitalandelsmetoden						
Ingår i koncernen enligt följande:						
Andel av resultat före skatt	334	3	337	234	1	236
Inkomstskatt	–82		–82	–47	0	–47
Andel av övrigt totalresultat	27		27	–60		–60
Andel av totalresultat	**279**	**3**	**282**	**127**	**1**	**129**
Redovisat värde	**1 535**	**38**	**1 573**	**1 223**	**36**	**1 259**
100%						
Nettoomsättning	12 919			12 890		
Årets resultat	504			376		
Övrigt totalresultat	54			–121		
Summa totalresultat	**558**			**255**		
Anläggningstillgångar	7 532			7 334		
Omsättningstillgångar	5 646			4 233		
Långfristiga skulder	–2 985			–3 189		
Kortfristiga skulder	–7 122			–5 932		
Nettotillgångar	**3 070**			**2 446**		

1) Aibel Holding I AS ägs till 49 procent av NCS Invest. Mer information om koncernstrukturen framgår av not 29 Andelar i koncernföretag. Ratos äger via NCS Intressenter 64 procent av NCS Invest.

> forts. Not 14

Avstämning finansiell information i sammandrag för betydande investeringar redovisade enligt kapitalandelsmetoden

	Aibel 100%	
MSEK	2022	2021
Ingående balans nettotillgångar	**2 446**	**1 983**
Årets resultat före skatt	668	469
Inkomstskatt	–164	–93
Övrigt totalresultat	54	–121
Omräkningsdifferenser	66	208
Utgående balans nettotillgångar	**3 070**	**2 446**

	Aibel 49%[1]	
MSEK	2022	2021
Andel i nettotillgångar	1 535	1 223
Redovisat värde	**1 535**	**1 223**

[1] Koncernmässigt värde, justerat för andel som tillfaller innehav utan bestämmande inflytande, uppgår till 982 MSEK (782).

Not 15 Fordringar på koncernföretag

Moderbolaget

	Långfristiga fordringar Koncernföretag	
MSEK	2022	2021
Ackumulerade anskaffningsvärden vid årets början	**4 029**	**0**
Tillkommande	1 981	4 018
Omklassificering	139	
Reglerat	–0	–79
Valutakursförändringar	32	90
Utgående balans	**6 180**	**4 029**

	Kortfristiga fordringar Koncernföretag	
MSEK	2022	2021
Ackumulerade anskaffningsvärden vid årets början	**1 145**	**7**
Tillkommande	2 068	2 302
Omklassificering	–139	
Reglerat	–1 313	–1 169
Valutakursförändringar	–20	5
Utgående balans	**1 741**	**1 145**

Not 16 Finansiella instrument

Koncernen

31 december

	Upplupet anskaffningsvärde		Verkligt värde via resultaträkningen		Derivat som används för säkringsändamål		Total enligt rapport över finansiell ställning	
MSEK	2022	2021	2022	2021	2022	2021	2022	2021
Finansiella tillgångar								
Aktier och andelar	0	0	8	815			8	815
Övriga fordringar[1]	93	64					93	64
Derivatinstrument			5		2	13	7	13
Kundfordringar	3 699	2 746					3 699	2 746
Likvida medel	2 532	2 230					2 532	2 230
	6 325	**5 041**	**13**	**815**	**2**	**13**	**6 340**	**5 868**
Överskott i pensionsplan, tillgång							1	1
							6 341	**5 870**
Finansiella skulder								
Räntebärande skulder								
– Skulder till kreditinstitut	6 871	2 102					6 871	2 102
– Finansiell leasingskuld	5 670	5 507					5 670	5 507
– Konvertibla förlagslån	99	79					99	79
– Övriga räntebärande skulder	7	7	388	337			396	345
Övriga långfristiga skulder[2]			1 669	830			1 669	830
Derivatinstrument				39	6	10	6	49
Leverantörsskulder	2 916	2 430					2 916	2 430
	15 563	**10 126**	**2 058**	**1 207**	**6**	**10**	**17 626**	**11 342**
Avsättningar för pensioner							60	76
							17 686	**11 418**

[1] I övriga fordringar ingår 93 MSEK (64) som är räntebärande.
[2] Övriga långfristiga skulder avser i sin helhet köp- och säljoptioner utställda till ägare utan bestämmande inflytande. Värdeförändringar på dessa optioner redovisas direkt över eget kapital.

Verkligt värde
Valutaterminer har värderats till verkligt värde med beaktande av aktuella räntor och kurser på bokslutsdagen. Verkligt värde för fordringar med rörlig ränta motsvarar dess redovisade värde. Merparten av de räntebärande skulderna löper med rörlig ränta, samt oftast en marginal som beror på skuldsättningsgrad, varför verkligt värde på balansdagen motsvarar redovisat värde.

I nedanstående tabeller lämnas upplysningar om hur verkligt värde bestäms för de finansiella instrument som värderas till verkligt värde i rapport över finansiell ställning. Uppdelning av hur verkligt värde bestämts utgår från följande nivåer:

Nivå 1: finansiella instrument värderas enligt priser noterade på en aktiv marknad.
Nivå 2: finansiella instrument värderas utifrån direkt eller indirekt observerbara marknadsdata och som inte inkluderas i nivå 1.
Nivå 3: finansiella instrument värderas utifrån indata som inte är observerbara på marknaden.

Verkligt värde-hierarki, nivå 1
Koncernen hade under 2021 samt det första halvåret av 2022 även tillgångar i nivå 1 i verkligt värde-hierarkin, i form av börsnoterade aktier. Dessa avyttrades i juni 2022. Bokfört värde, tillika verkligt värde, uppgick 2021-12-31 till 808 MSEK.

Verkligt värde-hierarki

	Nivå 2	
Tillgångar MSEK	2022	2021
Derivat		
– Valutaterminer	7	13
	7	**13**

> forts. Not 16

Verkligt värde-hierarki

Skulder	Nivå 2		Nivå 3	
MSEK	2022	2021	2022	2021
Syntetiska optioner			153	144
Derivat				
– Valutaterminer	6	49		
Köp- och säljoption till innehav utan bestämmande inflytande			1 669	830
Villkorade köpeskillingar			236	194
	6	**49**	**2 058**	**1 167**

Förändring, nivå 3

Skulder	Syntetiska optioner		Köp- och säljoptioner		Villkorade köpeskillingar	
MSEK	2022	2021	2022	2021	2022	2021
Ingående balans	144	173	830	240	194	20
Redovisat i finansnettot	17	10			12	6
Redovisat i rörelseresultatet					–3	–9
Redovisat mot eget kapital			221			
Nyutgivna/tillkommande	2	5	566	564	49	184
Förvärv, koncernföretag			8	6	26	
Reglerat	–11	–47			–46	–11
Valutakursdifferens	2	3	44	20	4	3
Utgående balans	**153**	**144**	**1 669**	**830**	**236**	**194**

Den utgående balansen avseende syntetiska optioner representerar det sammanlagda bedömda värdet av ett antal utestående optioner inom koncernen, vilka har Ratos olika bolag som underliggande tillgångar. Ratos värderar syntetiska optioner utifrån på marknaden vedertagna principer. Avgörande parametrar i samband med optionsvärderingen är antagna marknadsvärden avseende de underliggande tillgångarna, den underliggande tillgångens volatilitet och hur lång den återstående löptiden på optionen är. Det finns som regel inte något starkt samband mellan hur dessa parametrar utvecklas för olika optionsprogram. Eventuell samvariation har snarare att göra med allmänekonomiska faktorer.

Köp- och säljoptioner utställda till ägare utan bestämmande inflytande värderas med utgångspunkt i villkoren i köpeavtal och aktieägaravtal och diskonteras till balansdagen. Den viktigaste parametern är aktiens värdeutveckling, vilken baseras på resultat fram till estimerad förfallotidpunkt.

Värdering av villkorade köpeskillingar beaktar nuvärdet av förväntade betalningar, diskonterade med en riskjusterad ränta. Olika scenarier för prognostiserat resultat beaktas för att bedöma storleken av de förväntade utbetalningarna och sannolikheten för dess inträffande. Av utgående balans förväntas 164 MSEK regleras under 2023 och maximalt nominellt belopp uppgår till 289 MSEK.

> forts. Not 16

Moderbolaget

31 december

	Upplupet anskaffningsvärde		Verkligt värde via resultaträkningen		Total enligt rapport över finansiell ställning	
MSEK	2022	2021	2022	2021	2022	2021
Finansiella tillgångar						
Fordringar på koncernföretag[1)]	7 921	5 174			7 921	5 174
Derivatinstrument			5		5	
Likvida medel	410	294			410	294
	8 331	**5 468**	**5**		**8 336**	**5 468**
Finansiella skulder						
Räntebärande skulder						
– Skulder till kreditinstitut	6 719	1 850			6 719	1 850
– Skulder till koncernföretag	2 304	1 333	3		2 306	1 333
– Konvertibla förlagslån	99	79			99	79
– Övriga räntebärande skulder			88	62	88	62
Skulder till koncernföretag, ej räntebärande		79				79
Leverantörsskulder	2	8			2	8
Derivatinstrument				34		34
	9 124	**3 349**	**90**	**96**	**9 214**	**3 445**

1) I fordringar på koncernföretag ingår 7 828 MSEK (4 484) som är räntebärande.

Verkligt värde-hierarki

Tillgångar	Nivå 2	
MSEK	2022	2021
Derivat		
– Valutaterminer	5	
	5	

Verkligt värde-hierarki

Skulder	Nivå 2		Nivå 3	
MSEK	2022	2021	2022	2021
Syntetiska optioner			88	62
Derivat				
– Valutaterminer		34		
		34	**88**	**62**

Förändring, nivå 3

Skulder	Syntetiska optioner	
MSEK	2022	2021
Ingående balans	62	48
Redovisat i finansnettot	26	14
Utgående balans	**88**	**62**

Omvärderingar som avser syntetiska optioner ingår i årets resultat, med –26 MSEK (–14), avseende skulder som ingår i den utgående balansen.

Not 17 Varulager

Koncernen

MSEK	2022	2021
Råvaror och förnödenheter	207	163
Varor under tillverkning	213	252
Färdiga varor och handelsvaror	1 990	1 371
Förskott till leverantörer	65	116
	2 477	**1 903**

Kostnad för varulager som resultatförts och ingår i kostnad såld vara uppgår till 5 977 MSEK (4 984). Nedskrivning av lager som kostnadsförts under året uppgår till 58 MSEK (38) och ingår i kostnad såld vara. Den del av varulagret som värderats till nettoförsäljningsvärde uppgår till 126 MSEK (205).

Not 18 Eget kapital

Aktiekapital

	Stam A		Stam B	
Antal	**2022**	**2021**	**2022**	**2021**
Utgivna aktier per 1 januari	84 637 060	84 637 060	240 101 760	239 503 836
Utgivna aktier per 31 december	**84 637 060**	**84 637 060**	**241 261 928**	**240 101 760**

	Totalt antal aktier	Kvotvärde	MSEK
Utgivna aktier per 1 januari 2022	324 738 820	3,15	1 023
Utgivna aktier per 31 december 2022	**325 898 988**	**3,15**	**1 027**

Omstämpling av aktier

Årsstämman 2003 beslutade om att ett konverteringsförbehåll avseende möjlighet att stämpla om A-aktier till B-aktier skulle införas i bolagsordningen. Detta innebär att ägare av A-aktier har en kontinuerlig möjlighet att genomföra en konvertering till B-aktier. Under 2022 har 0 (0) A-aktier omstämplats till B-aktier.

Koncernen

Övrigt tillskjutet kapital

Avser eget kapital som är tillskjutet från ägarna. Här ingår överkursfonder som betalats i samband med emissioner.

Reserver

Innefattar alla valutakursdifferenser som uppstår vid omräkning av finansiella rapporter från utländsk verksamhet i annan valuta än SEK. Reserver inkluderar även effekter av kassaflödessäkringar och säkring av nettoinvesteringar.

Balanserat resultat inklusive årets resultat

I balanserat resultat ingår intjänade resultat och omvärdering av förmånsbestämda pensionsplaner som redovisats i övrigt totalresultat för moderbolaget och dess dotterföretag och intresseföretag. Tidigare avsättningar till reservfond ingår också i denna post.

Moderbolaget

Bundna fonder

Bundna fonder får inte minskas genom vinstutdelning.

Reservfond

Syftet med reservfonden har varit att spara en del av nettovinsten, som inte går åt för täckning av balanserad förlust. I reservfonden ingår även belopp som före 2006-01-01 tillförts överkursfonden.

Fritt eget kapital

Följande fonder utgör tillsammans med årets resultat fritt eget kapital, dvs. det belopp som finns tillgängligt för utdelning till aktieägarna.

Överkursfond

När aktierna emitteras till överkurs, dvs. för aktierna betalas mer än aktiernas kvotvärde, ska ett belopp motsvarande det erhållna beloppet utöver aktiernas kvotvärde föras till överkursfonden. Avsättning till överkursfond efter 2006-01-01 utgör fritt eget kapital.

Balanserat resultat

Balanserat resultat utgörs av föregående års balanserade resultat och resultat efter avdrag för under året lämnad vinstutdelning. Kostnader för återköp av egna aktier, erhållna köpoptionspremier och eventuellt tillkommande transaktionskostnader redovisas direkt i balanserat resultat.

Kapitalhantering

Koncernens målsättning är att ha en god finansiell ställning, som bidrar till att bibehålla investerares, kreditgivares och marknadens förtroende samt utgör en grund för fortsatt utveckling av affärsverksamheten, och att den långsiktiga avkastningen som genereras till aktieägarna är tillfredsställande.

Ratos övergripande mål är att öka aktieägarvärdet i ett Ratos som växer. Ratos finansiella mål fokuserar på vinstutvecklingen i bolagsportföljen samt aktiens totalavkastning. De finansiella målen är; (1) EBITA-tillväxt, EBITA ska uppgå till minst 3 miljarder SEK år 2025 (2) Skuldsättningsgrad, nettoskuld, exklusive finansiell leasingskuld, i förhållande till EBITDA bör normalt uppgå till 1,5–2,5x. (3) Utdelningsandel, Utdelningsandelen uppgår normalt sett till 30–50 procent av resultatet efter skatt, exklusive realisationsvinster och realisationsförluster, hänförligt till moderbolagets ägare.

> forts. Not 18

Koncernens justerade EBITA för 2022 uppgick till 1966 MSEK (1 686) för kvarvarande verksamhet, vilket ger en tillväxt på 17 procent.

Koncernens skuldsättningsgrad, exklusive finansiell leasingskuld, uppgick på balansdagen till 2,5x.

Styrelsen föreslår en ordinarie utdelning om 0,84 SEK per A- och B-aktie för räkenskapsåret 2022, vilket motsvarar en total utbetalning om 274 MSEK och utdelningsandel om 41 procent. Baserat på betalkurs vid årets slut uppgår direktavkastningen till 2,0 procent.

På årsstämman 2022 förnyades beslut om att Ratos i samband med förvärv kan emittera B-aktier i Ratos genom kvittning, apport eller mot kontant betalning. Det avser högst 35 miljoner B-aktier.

Kapital definieras som totalt eget kapital inklusive innehav utan bestämmande inflytande. Varken moderbolaget eller något av dotterföretagen står under externa kapitalkrav såsom till exempel tillsyn under en myndighet. För beskrivning av låneavtal kopplat till finansiering och dess lånevillkor, se not 25 Finansiella risker och riskpolicy.

Återköpta egna aktier som ingår i eget kapital-posten balanserat resultat inklusive årets resultat

	2022	2021
Antal aktier		
Ingående återköpta aktier	62 500	5 126 262
Överlåtelse egna aktier		-4 430 762
Sålda i samband med lösen av köpoptioner	-62 500	-633 000
Utgående återköpta aktier		**62 500**
Antal utestående aktier		
Totalt antal aktier	325 898 988	324 738 820
Återköpta aktier		-62 500
	325 898 988	**324 676 320**

Optioner

Köpoptioner 2016–2017

Årsstämmorna 2016–2017 beslutade om utställande av köpoptioner på återköpta aktier. Vid årets början fanns 62 500 återköpta aktier som samtliga såldes i samband med lösen av köpoptionerna i första kvartalet 2022.

Teckningsoption 2018–2022

Årsstämmorna 2018–2022 beslutade om emittering av teckningsoptioner till personalen. Villkoren för utestående teckningsoptioner framgår av not 7.

Konverteringsrätt avseende konvertibla förlagslån 2018–2022

Årsstämmorna 2018–2022 beslutade om emittering av konvertibla förlagslån till personalen. Konvertibla förlagslån delas upp i en räntebärande skuld som framgår i not 16 och en konverteringsrätt. Konverteringsrätten redovisas i eget kapital. För ytterligare beskrivning se även not 7.

Utdelning

Efter balansdagen har styrelsen föreslagit följande utdelning:

	MSEK
Utdelning till innehavare av aktier av serie A och B 0,84 SEK/aktie[1)]	-274
Balanseras i ny räkning	8 386

[1)] Baserat på antalet utestående aktier den 31 december 2022.

Föreslagen utdelning för 2022 blir föremål för fastställande på årsstämman den 28 mars 2023.

Not 19 Redogörelse för övrigt totalresultat samt förändring av reserver och innehav utan bestämmande inflytande

	Majoritetens andel av reserver				
MSEK	Omräknings-reserv	Säkrings-reserv	Totalt	Innehav utan bestäm-mande inflytande	Totalt
Ingående redovisat värde 2021-01-01	**–456**	**–34**	**–490**	**–181**	**–672**
Årets omräkningsdifferenser	244		244	47	291
Omräkningsdifferenser hänförliga till avyttrade verksamheter	0		0		0
Kassaflödessäkringar					
– redovisade i övrigt totalresultat		36	36	5	41
– skatt hänförlig till årets förändring		–8	–8	–1	–9
Utgående redovisat värde 2021-12-31	**–212**	**–6**	**–218**	**–131**	**–349**
Ingående redovisat värde 2022-01-01	**–212**	**–6**	**–218**	**–131**	**–349**
Årets omräkningsdifferenser	338		338	53	391
Kassaflödessäkringar					
– redovisade i övrigt totalresultat		–7	–7	–2	–9
– skatt hänförlig till årets förändring		1	1	0	2
Utgående redovisat värde 2022-12-31	**126**	**–11**	**115**	**–79**	**35**

Omräkningsreserv

Omräkningsreserven innefattar alla valutakursdifferenser som uppstår vid omräkning av finansiella rapporter från utländska verksamheter som har upprättat sina finansiella rapporter i annan valuta än den valuta som koncernens finansiella rapporter presenteras i. Även säkring av nettoinvesteringar i utlandet ingår. Moderbolaget och koncernen presenterar sina finansiella rapporter i svenska kronor.

Säkringsreserv

Säkringsreserven innefattar den effektiva andelen av den ackumulerade nettoförändringen av verkligt värde på ett kassaflödessäkringsinstrument hänförbart till kassaflöden som ännu inte har inträffat.

Not 20 Innehav utan bestämmande inflytande

2022 MSEK	NCS Invest	Speed Group	LEDIL	HENT	Individuellt ej betydande innehav utan bestämmande inflytande [1]	Total
I sin helhet, 100%						
Anläggningstillgångar	1 535	1 120	1 115	1 159		
Omsättningstillgångar	0	290	174	3 055		
Långfristiga skulder		–587	–170	–374		
Kortfristiga skulder		–421	–90	–2 886		
Nettotillgångar	**1 535**	**403**	**1 028**	**954**		
Redovisat värde på innehav utan bestämmande inflytande	**552**	**123**	**343**	**157**	**324**	**1 499**
Nettoomsättning		1 158	487	8 032		
Årets resultat	252	82	80	173		
Övrigt totalresultat	60		83	34		
Summa totalresultat	**312**	**82**	**163**	**208**		
Kassaflöde från löpande verksamhet		219	96	913		
Kassaflöde från investeringsverksamhet		–29	–28	2		
Kassaflöde från finansieringsverksamhet		–226	–103	–878		
Årets kassaflöde		**–36**	**–35**	**38**		
Årets resultat hänförligt till innehav utan bestämmande inflytande	91	25	27	47	142	**331**
Övrigt totalresultat hänförligt till innehav utan bestämmande inflytande	22		28	8	4	**61**
Utdelning utbetald till innehav utan bestämmande inflytande		–30	–25	–126	–67	**–248**
Innehav utan bestämmande inflytande, andel	**36%**	**30%**	**34%**	**27%**		

[1] Betydande innehav utan bestämmande inflytande definieras som minst 10% av koncernens totala innehav utan bestämmande inflytande.

> forts. Not 20

2021 MSEK	NCS Invest	Speed Group	LEDIL	HENT	Individuellt ej betydande innehav utan bestämmande inflytande	Total
I sin helhet, 100%						
Anläggningstillgångar	1 223	1 172	1 024	1 254		
Omsättningstillgångar	0	328	179	2 737		
Långfristiga skulder		–655	–172	–341		
Kortfristiga skulder		–380	–91	–2 816		
Nettotillgångar	**1 223**	**465**	**940**	**834**		
Redovisat värde på innehav utan bestämmande inflytande	**440**	**143**	**313**	**228**	**262**	**1 387**
Nettoomsättning		1 060	481	8 054		
Årets resultat	188	63	87	153		
Övrigt totalresultat	44		18	34		
Summa totalresultat	**231**	**63**	**105**	**187**		
Kassaflöde från löpande verksamhet		264	126	18		
Kassaflöde från investeringsverksamhet		–28	–18	11		
Kassaflöde från finansieringsverksamhet		–152	–64	483		
Årets kassaflöde		**84**	**44**	**512**		
Årets resultat hänförligt till innehav utan bestämmande inflytande	68	19	29	42	60	**218**
Övrigt totalresultat hänförligt till innehav utan bestämmande inflytande	16		6	7	0	**29**
Utdelning utbetald till innehav utan bestämmande inflytande					–3	**–3**
Innehav utan bestämmande inflytande, andel	**36%**	**30%**	**34%**	**27%**		

Not 21 Resultat per aktie

Resultat per aktie har beräknats på följande sätt:

MSEK	2022	2021
Årets resultat hänförligt till moderbolagets ägare	548	2 637
Använt i beräkningen av resultat per aktie före utspädning	**548**	**2 637**
Räntekostnad för konvertibla förlagslån, netto	1	5
Använt i beräkning av resultat per aktie efter utspädning	**550**	**2 642**
Vägt genomsnittligt antal aktier		
Totalt antal stamaktier	325 898 988	324 738 820
Effekt av innehav av egna aktier samt utfärdande av nya aktier	–675 099	–1 792 978
Vägt genomsnittligt antal före utspädning	**325 223 889**	**322 945 842**
Köpoptioner	3 561	123 099
Teckningsoptioner	287 409	398 176
Konvertibla förlagslån	927 500	2 864 913
Vägt genomsnittligt antal efter utspädning	**326 442 359**	**326 332 029**
Resultat per aktie före utspädning, SEK	1,69	8,17
Resultat per aktie efter utspädning, SEK	1,68	8,10

> forts. Not 21

Köpoptioner
Ratos AB hade vid ingången av 2022 ett utestående köpoptionsprogram vars lösenkurs uppgick till 40,00 SEK. Samtliga köpoptioner löstes in under första kvartalet 2022 men har haft utspädningseffekt då lösenkurs på optionerna är lägre än stamaktiernas genomsnittskurs under perioden till inlösen. För ytterligare information hänvisas till not 7.

Teckningsoptioner
Ratos AB hade vid utgången av 2022 fem utestående teckningsoptionsprogram. Lösenkurser uppgår till 31,37 SEK, 28,70 SEK, 23,07 SEK, 44,93 SEK respektive 46,61 SEK. Teckningsoptioner har haft utspädningseffekt ifall lösenkurs på optionerna är lägre än stamaktiernas genomsnittskurs under året, dock viktat i de fall de inte varit utestående hela året. För ytterligare information hänvisas till not 7.

Konvertibla förlagslån
Utställda konvertibla förlagslån har inkluderats i beräkningen av resultat per aktie efter utspädning från emitteringstidpunkten genom att öka antalet aktier med det totala antalet aktier som konvertiblerna motsvarar och öka resultatet med den redovisade räntekostnaden efter skatt. Konvertiblerna har inte inkluderats i beräkningen av resultat per aktie efter utspädning i de fall resultat per aktie förbättras efter utspädning. För ytterligare information hänvisas till not 7.

Not 22 Pensioner

I koncernen finns både förmånsbestämda och avgiftsbestämda pensionsplaner. Ratoskoncernen har inte någon koncerngemensam policy avseende pensioner utan varje enskilt bolags styrelse beslutar om pensionslösningar för bolaget.

Avgiftsbestämda pensioner
Pensionsplanerna omfattar huvudsakligen ålderspension. Pensionspremierna är lönerelaterade och kostnadsförs löpande.

Förmånsbestämda pensioner
Pensionsplanerna omfattar huvudsakligen ålderspension. Intjäningen baseras på antal år inom pensionsplanen och lönen vid pensioneringstillfället. Pensionsförpliktelserna är säkerställda genom pensionsstiftelser och dylikt eller av bolaget. De förmånsbestämda planerna är inte huvudlösningen för dotterföretagen utan utgör endast komplement till avgiftsbestämda pensionsplaner. Av Ratos nuvarande dotterföretag har fyra förmånsbestämda pensioner. Diab har det beloppsmässigt största förmånsbestämda pensionsåtagandet i koncernen och det uppgår till 50 MSEK (67). Diab står för 83 procent av koncernens förmånsbestämda pensionsskuld.

Åtagande för pension för tjänstemän i Sverige (ITP) tryggas delvis genom försäkringar i Alecta. Pensionsplanen som tryggas hos Alecta redovisas som avgiftsbestämd plan då det inte går att erhålla tillräckligt med uppgifter för att Ratos ska kunna redovisa sin andel av pensionsplanen som förmånsbestämd. Alectas överskott kan fördelas till försäkringstagarna och/eller de försäkrade. Vid utgången av 2022 uppgick Alectas överskott i form av den kollektiva konsolideringsnivån till preliminärt 172 procent (172). Den kollektiva konsolideringsnivån utgörs av marknadsvärdet på Alectas tillgångar i procent av försäkringsåtagandena beräknade enligt Alectas försäkringstekniska beräkningsantaganden, vilka inte överensstämmer med IAS 19. Årets premier betalda till Alecta uppgår till 41 MSEK (37).

Koncernen

Pensionskostnad

MSEK	2022	2021
Kostnad avseende tjänstgöring under innevarande period	1	2
Kostnad avseende tjänstgöring under tidigare perioder	0	0
Räntenetto	1	1
Effekter av reduceringar och regleringar	1	0
Pensionskostnader för förmånsbestämda pensioner	**4**	**3**
Pensionskostnader för avgiftsbestämda pensioner, Alecta	41	37
Pensionskostnader för avgiftsbestämda pensioner, övriga	153	86
Årets pensionskostnad	**197**	**125**

Pensionskostnaderna ingår i resultaträkningen på raden Kostnader för ersättning till anställda med undantag av räntenetto som ingår i finansnettot i resultaträkningen.

Förmånsbestämda pensionsplaner

MSEK	2022	2021
Nuvärde av fonderade förpliktelser	36	101
Förvaltningstillgångarnas verkliga värde	–32	–30
	4	**71**
Nuvärde av ofonderade förpliktelser	55	4
Nettoskuld i Rapport över finansiell ställning	**59**	**75**
Belopp som redovisas i balansräkningen		
Avsättningar för pensioner	60	76
Överskott i förmånsbestämd plan redovisad som långsiktig finansiell fordran	1	1
Nettoskuld i Rapport över finansiell ställning	**59**	**75**

> forts. Not 22

Förändringar i förmånsbestämda pensionsförpliktelser

MSEK	2022	2021
Ingående balans	105	113
Pensioner intjänade under perioden	1	2
Räntekostnader	2	1
Betalningar från planen	–4	–2
Förpliktelser i förvärvade/avyttrade bolag		
Aktuariella vinster/förluster:		
Finansiella antaganden	–21	–11
Demografiska antaganden	–2	–0
Erfarenhetsmässiga antaganden	6	3
Omklassificerat till skulder som hänförs till tillgångar som innehas för försäljning		
Övrigt	–2	–1
Valutakursdifferens	4	0
Förmånsbestämda förpliktelser vid årets slut	**90**	**105**

Förändringar i förvaltningstillgångar

MSEK	2022	2021
Ingående balans	29	27
Ränteintäkter	0	
Inbetalning från arbetsgivare	1	1
Inbetalning från de anställda	0	0
Betalningar från planen	–2	–1
Avkastning på förvaltningstillgångar exkl. ränteintäkter ovan	–1	1
Omklassificerat till tillgångar som innehas för försäljning		
Övrigt	0	0
Valutakursdifferens	2	1
Förvaltningstillgångar vid årets slut	**31**	**29**

Förvaltningstillgångarna består av följande:

MSEK	2022	2021
Tillgångar placerade hos försäkringsbolag	31	29
	31	**29**

Av förvaltningstillgångarna är 15 MSEK (14) noterade och 17 MSEK (16) onoterade tillgångar.

Väsentliga aktuariella antaganden på balansdagen

	Diab	
	2022	2021
Nettoskuld i Rapport över finansiell ställning	50	67
Diskonteringsränta, %:		
Förstklassiga obligationer, Sverige	3,8	1,9
Förstklassiga obligationer, Italien	3,4	0,4
Förstklassiga obligationer, övrigt	4,7	3,0
Inflation, %	1,8	1,8
Förväntad löneökningstakt, %	2,8	2,8
Årlig ökning av pensioner och fribrev, %	2,0	2,0

Moderbolaget

Moderbolagets pensionskostnader för avgiftsbestämda pensioner uppgår till 10 MSEK (8), varav 0 (0) avser Alecta.

Not 23 Avsättningar

Koncernen

Avsättningar, långfristiga

MSEK	2022	2021
Garantiåtaganden		
Vid årets början	6	6
Årets avsättningar	0	0
Ianspråktagna avsättningar		–0
Outnyttjade reverserade avsättningar	0	1
Valutakursdifferens	1	0
Vid årets slut	**7**	**6**
Övrigt		
Vid årets början	33	22
Årets avsättningar	7	1
Ianspråktagna avsättningar	–1	–2
Outnyttjade reverserade avsättningar	–5	–2
Avsättningar i förvärvat företag	1	13
Valutakursdifferens	2	0
Vid årets slut	**36**	**33**
Summa långfristiga avsättningar	**44**	**39**

> forts. Not 23

Avsättningar som är kortfristiga skulder

Avsättningar, kortfristiga

MSEK	2022	2021
Garantiavsättningar		
Vid årets början	383	424
Årets avsättningar	120	118
Ianspråktagna avsättningar	–94	–101
Outnyttjade reverserade avsättningar	–25	–98
Avsättningar i förvärvat företag		17
Omklassificering	–2	
Omräkningsdifferens	11	23
Vid årets slut	**394**	**383**
Övrigt		
Vid årets början	38	23
Årets avsättningar	102	19
Ianspråktagna avsättningar	–91	–8
Outnyttjade reverserade avsättningar	–4	–3
Avsättningar i förvärvat företag	0	6
Omklassificering	–0	
Omräkningsdifferens	1	0
Vid årets slut	**46**	**38**
Summa kortfristiga avsättningar	**439**	**421**

Avsättningarnas karaktär och förfallostruktur

Garantiåtaganden

Avsättningarna avser garantiåtagande för utförda arbeten. Avsättning för garantier börjar beräknas när en tjänst slutförs eller en vara har övergått till kund. För att uppskatta beloppen används huvudsakligen historiska data avseende reparationer och utbyten. Garantiperioderna sträcker sig över 2–10 år för de långfristiga avsättningarna och över 1 år för de kortfristiga avsättningarna.

Övriga avsättningar

Övriga långfristiga avsättningar består bland annat av legala krav. De övriga avsättningar beräknas regleras inom 2–5 år och de kortfristiga inom 1 år.

Inom affärsområdet Construction & Services pågår en tvist hänförlig till ett avslutat entreprenaduppdrag. Tvisten avgörs genom skiljedom som beräknas meddelas under 2024. Utfallet av denna process är svårbedömd varför det kan komma att avvika från bolagets nuvarande bedömning och redovisning.

Moderbolaget

Avsättningar, kortfristiga

MSEK	2022	2021
Övrigt		
Vid årets början	65	10
Årets avsättningar	21	62
Ianspråktagna avsättningar	–0	–4
Outnyttjade reverserade avsättningar	–1	–3
Vid årets slut	**86**	**65**

Av moderbolagets avsättningar avser 60 MSEK (60) avsättningar för dotter- och intresseföretag.

Not 24 Upplupna kostnader

Koncernen

MSEK	2022	2021
Personalkostnader	1 034	751
Övrigt	343	252
	1 377	**1 003**

Moderbolaget

MSEK	2022	2021
Personalkostnader	14	42
Övrigt	6	5
	20	**47**

Not 25 Finansiella risker och riskpolicy

Principer för finansiering och finansiell riskhantering
I Ratos operativa verksamhet är de finansiella riskerna begränsade. Koncernen är genom sin verksamhet exponerad för olika slag av finansiella risker relaterade till kundfordringar, leverantörsskulder, lån och derivatinstrument. Ratos finansiella risker består av:

- valutarisk
- ränterisk
- likviditetsrisk
- kreditrisk

Ratos finansiering och finansiella risker hanteras inom koncernen i enlighet med den finanspolicyn som är fastställd av styrelse. Styrelsen beslutar även om den finansiella strategin för moderbolaget medan respektive koncernbolags styrelser fastställer bolagets finansiella strategier i enlighet med moderbolagets finanspolicy.

Moderbolaget
Moderbolagets finanspolicy, som anger riktlinjer för hantering, mandatfördelning och uppföljning av finansiella risker, fastställs årligen av Ratos styrelse. Styrelsen utvärderar och föreslår vid behov förändringar av finanspolicyn.

Koncernen eftersträvar att ha en god finansiell ställning, som bidrar till att bibehålla investerares, kreditgivares och marknadens förtroende samt utgör en grund för fortsatt utveckling av affärsverksamheten, samtidigt som den långsiktiga avkastningen till aktieägarna är tillfredsställande.

Koncernföretag
Den interna och externa finansieringsverksamheten är koncentrerad till Ratoskoncernens treasuryfunktion (Group Treasury). Därmed uppnås stordriftsfördelar beträffande prissättning på finansiella transaktioner och koncernens finansiering. Då moderbolagets treasuryfunktion utnyttjar kassaöverskott för att balansera kassunderskott inom koncernen kan koncernens finansieringsbehov, och därigenom räntekostnad, minimeras. Enligt Ratos finanspolicy är huvudregeln att alla koncernbolag där Ratos har en majoritetsägarandel (>50 procent) finansieras av Ratos AB.

Valutarisker
Med valutarisk avses risken att förändringar i valutakurser påverkar koncernens resultaträkning och/eller kassaflöden negativt. Valutarisker finns både i omräkningsexponering kopplad till utländska koncernföretag samt i finansiella tillgångar och skulder.

Valutaexponering av finansiella tillgångar och skulder per balansdagen
I moderbolaget får i normalfallet endast placeringar i svensk valuta förekomma. Normalt görs inte valutasäkring av aktier, aktieägarlån eller dylika balansposter i moderbolaget. Transaktionsexponering, inför ett förvärv eller avyttring av ett utländskt företag, kan valutasäkras.

Koncernbolagen hanterar sina valutarisker i enlighet med den finanspolicy och riskhanteringsstrategi som fastställts av respektive koncernbolags styrelse.

Ratoskoncernen bedriver verksamhet i cirka 30 länder och koncernbolagens resultat och finansiella ställning rapporteras i respektive koncernbolags hemvistvaluta och omräknas därefter till svenska kronor. Därmed kommer fluktuationer i växelkursen för svenska kronan att påverka koncernens resultat liksom eget kapital och andra poster i räkenskaperna.

En förändring av SEK med 10 procent gentemot Ratos exponering av nettoflöden i EUR, NOK, DKK, GBP och USD skulle påverka resultatet med cirka 25 MSEK (145). Känslighetsanalysen beräknas utifrån finansiella tillgångar och skulder i utländsk valuta per balansdagen.

Moderbolaget, och vissa koncernbolag, innehar valutaterminer och valutaswappar. De externa avtalen är i regel med större bank eller finansinstitut som inte förväntas komma på obestånd och har i regel löptider under 12 månader, huvudregeln för koncernbolagen är att dessa avtal skall göras med Ratos AB som absorberar och säkrar gruppens totala valutaexponering. Alla utestående terminer, som inte omfattas av säkringsredovisning, omvärderas till verkligt värde i bokslutet, varvid justeringen redovisas i resultaträkningen. Syftet med dessa har varit att minimera kursdifferenser hänförliga till fordringar och skulder i utländsk valuta.

Störst påverkan på resultatet efter finansnettot uppkommer då finansiella skulder och tillgångar räknas om. Tillämpas säkringsredovisning påverkas övrigt totalresultat fram till dess reglering sker, effekten förs då om till koncernens resultat. I koncernen förekommer säkringar av nettoinvestering i utlandsverksamhet.

Det verkliga värdet på terminskontrakt uppgick netto till 1 MSEK (36) per den 31 december 2022, varav i Rapport över finansiell ställning redovisats 7 MSEK (13) som tillgångar och 6 MSEK (49) som skulder. Redovisat belopp på terminskontrakt som säkringsredovisas uppgår till –4 MSEK (3), varav 2 MSEK (13) redovisas som tillgång och 6 MSEK (10) som skuld.

Koncernens riskexponering i utländsk valuta vid utgången av rapportperioden, uttryckt i svenska kronor, framgår av tabellen nedan:

	EUR		NOK		DKK		GBP		USD		SEK	
MSEK	2022	2021	2022	2021	2022	2021	2022	2021	2022	2021	2022	2021
Kundfordringar	614	345	22	26	4	5	66	51	397	311	72	80
Övriga fordringar	346	281	2 363	2 184	192	176	112	359	336	628		665
Övriga skulder	–874	–47	–1 004	–1 846		4	–112	–231	–840	–807	–16	–937
Leverantörsskulder	–523	–284	–4	–23	–14	–27	–65	–40	–302	–298	–84	–103
Valutaexponering finansiella tillgångar och skulder	**–436**	**295**	**1 377**	**341**	**182**	**158**	**2**	**138**	**–408**	**–166**	**–28**	**–296**
Valutaterminskontrakt	569	–478	–942	–828	–242	–222	–169	–71	–188	–619		–41
Nettoexponering	**134**	**–183**	**435**	**–487**	**–60**	**–63**	**–167**	**68**	**–597**	**–786**	**–28**	**–336**

> forts. Not 25

Ränterisk

Med ränterisk avses risken att förändringar i räntenivåer påverkar koncernens finansiella resultat och kassaflöde. Ränterisker är främst relaterade till koncernens räntebärande nettoskuld som per den 31 december 2022 uppgick till 10 468 MSEK (5 850). Låneräntan är knuten till marknadsräntan.

Räntebindningen (durationen) för koncernen skall, enligt finanspolicyn, ta hänsyn till det prognostiserade kassaflödet från koncernbolagen, matchning mellan interna och externa tillgångar och skulder samt att ha en stabil utveckling när marknadsräntor förändras.

Det enskilda koncernbolagets räntebindning skall matcha dess struktur och koncernbolagets riskhanteringsstrategi som fastställts. I de fall räntebindningstiden förändrats sker detta genom användning av ränteswappar. Per 31 december 2022 har koncernen inga ränteswappar.

Om räntan förändras med en procentenhet i samtliga länder där Ratoskoncernen har lån eller placeringar blir effekten på finansnettot baserat på skulder till kreditinstitut per årsskiftet som ej är räntesäkrade, totalt cirka 69 MSEK (21). Känslighetsanalysen grundar sig på att alla andra faktorer (till exempel valutakurser) förblir oförändrade.

Samtliga av koncernens lån löper per 31 december 2022 med rörlig ränta.

Likviditetsrisk

Risken för att ett företag får svårigheter att fullgöra förpliktelser mot utomstående som i huvudsak sammanhänger med finansiella skulder, men även omfattar åtaganden från den operativa verksamheten.

Moderbolaget ska ha bindande lånelöfte från bank med minst 12 månader till förfall. En kombination av tillgängliga kreditfaciliteter och tillgänglig kassa ska sammantaget överstiga närmaste 12 månaders prognostiserade åtaganden. Pantsättning av aktier eller andra tillgångar som säkerhet för egna åtaganden eller för innehavens eller annans förpliktelser kan göras efter beslut i styrelsen. Moderbolaget ska inte gå i generell borgen gentemot någon långivare för innehavens eller annans förpliktelser. Garantier avseende tillskjutande av ägarkapital kan lämnas efter beslut i styrelsen.

Moderbolaget har per 31 december 2022 en lånefacilitet på 3 miljarder SEK samt checkräkningskrediter om 150 MSEK. Syftet med faciliteten är att kunna använda den vid behov för allmänna företagsändamål. Lånefaciliteten var per 31 december 2022 utnyttjad med 2 321 MSEK och checkkrediten utnyttjad med 23 MSEK. Utöver detta har moderbolaget ett bemyndigande från årsstämman att emittera aktier i samband med avtal om förvärv, se vidare not 18 avsnitt Kapitalhantering.

Vid årets slut uppgick koncernens räntebärande skulder till kreditinstitut till 6 860 MSEK (2 102). Totalt outnyttjade kreditfaciliteter uppgick till 843 MSEK (875), med förutbestämd räntemarginal. För större delen av koncernens kreditfaciliteter finns en skyldighet att bland annat understiga en skuldsättningskvot. Under året var samtliga kriterier uppfyllda.

Löptidsanalys finansiella skulder

För koncernens finansiella skulder per den 31 december 2022, visas följande förväntade förfallostruktur, omfattande odiskonterade kassaflöden avseende amorteringar och uppskattade räntebetalningar baserade på terminsavtal alternativt faktisk ränta samt uppskattade marginaler. Omräkning till SEK av belopp i utländsk valuta har gjorts till balansdagskurs.

Löptidsanalysen omfattar inte skulder avseende syntetiska optioner. Syntetiska optioner har fastställda förfallotidpunkter, men beroende på villkor eller händelser som exempelvis avyttring av bolag kan tidpunkt för förfall variera. Per den 31 december 2022 uppgick koncernens skulder avseende syntetiska optioner till 153 MSEK (144).

Löptidsanalys finansiella skulder

2022-12-31

MSEK	Inom 1 år	Inom 2 år	Inom 3 år	Inom 4 år	5 år och senare	Summa
Skulder till kreditinstitut	811	1 050	5 347	16	309	7 533
Finansiell leasingskuld	950	937	665	569	3 052	6 173
Övriga räntebärande skulder	28	51	53			133
Leverantörsskulder	2 550					2 550
Köp- och säljoptioner	9	756		1 007	407	2 178
Villkorade köpeskillingar	140	67	6	3		216
Valutaterminer						
– utflöde	-23					-23
– inflöde	19					19
Summa	**4 484**	**2 861**	**6 071**	**1 595**	**3 767**	**18 778**

2021-12-31

MSEK	Inom 1 år	Inom 2 år	Inom 3 år	Inom 4 år	5 år och senare	Summa
Skulder till kreditinstitut	78	171	1 939	13	0	2 201
Finansiell leasingskuld	769	805	610	513	3 191	5 889
Övriga räntebärande skulder	3	23	19	45		89
Leverantörsskulder	2 430					2 430
Köp- och säljoptioner			6	750	473	1 230
Villkorade köpeskillingar	51	125	32			208
Valutaterminer						
– utflöde	2 174					2 174
– inflöde	-2 124					-2 124
Summa	**3 382**	**1 124**	**2 605**	**1 321**	**3 665**	**12 097**

> forts. Not 25

Kreditrisk
Kreditrisker uppstår dels i finansiella, dels i kommersiella transaktioner. Koncernen är i sin finansiella verksamhet exponerad för kreditrisk på motparten i samband med placering av överskottslikviditet på bankkonton, i räntebärande värdepapper och i samband med köp av derivatinstrument. Den kommersiella exponeringen består främst av kreditrisken i koncernens kundfordringar och avtalstillgångar och utgörs av risken att kunderna inte kan fullfölja sina betalningsåtaganden.

Aktuell finansiell kreditrisk
För att reducera moderbolagets finansiella kreditrisk och för att moderbolaget ska ha en hög beredskap för investeringar placeras likviditeten i bank eller räntebärande värdepapper med låg ränterisk, låg kreditrisk och hög likviditet. Förutom att placera de likvida medlen på bankkonto eller depositionskonto hos av Ratos godkända banker, får investeringar endast göras i värdepapper (statsskuldsväxlar, certifikat, obligationer eller motsvarande) emitterade av svenska staten, svenska kommuner, banker och företag som erhållit minst A+ rating av oberoende värderingsinstitut. Löptiden på placering av värdepapper får inte överstiga sex månader förutom värdepapper utgivna av Svenska Staten där statsskuldväxlar får ha en löptid på maximalt 12 månader och statsobligationer maximalt 24 månader. Moderbolagets likvida medel uppgick per 31 december 2022 till 410 MSEK (294).

Per den 31 december 2022 uppgick likvida medel i koncernen till 2 532 MSEK (2 230). Under 2022 förekom inga kreditförluster vid placering av likvida medel.

Aktuell kommersiell kreditrisk
Moderbolaget har inte några kundfordringar eller avtalstillgångar. Koncernen har kundfordringar och avtalstillgångar som är inom tillämpningsområdet för modellen för förväntade kreditförluster. Likvida medel är även inom tillämpningsområdet för nedskrivningar enligt IFRS 9, den nedskrivning som skulle komma i fråga har dock bedömts vara ej materiell.

Redovisat värde på koncernens kundfordringar och avtalstillgångar, i Rapport över finansiell ställning, avspeglar den maximala exponeringen för kreditrisk. Ratos koncernbolag är verksamma inom ett flertal olika branscher och på ett stort antal geografiska marknader, vilket ger en god riskspridning.

Branschspridningen i kombination med den globala verksamheten innebär att koncernen inte har någon väsentlig koncentration på enskilda kunder. Koncernen tillämpar den förenklade modellen för beräkning av förväntade kreditförluster. Metoden innebär att förväntade förluster under fordrans hela löptid används som utgångspunkt för kundfordringar och avtalstillgångar.

För att beräkna förväntade kreditförluster tillämpar respektive koncernbolag egna nedskrivningsmodeller för kundfordringar och avtalstillgångar baserat på antaganden och historisk information. Detta omfattar kundernas betalningshistorik, förlusthistorik samt nuvarande och framåtblickande information om makroekonomiska faktorer som kan påverka kundernas betalningsförmåga. Den historiska förlustnivån justeras baserat på förväntade förändringar i dessa faktorer.

Kundfordringar och avtalstillgångar grupperas baserat på kreditriskkaraktäristika och antal dagars dröjsmål. Avtalstillgångarna är hänförliga till ännu ej fakturerat arbete och har i allt väsentligt samma riskkaraktäristika som redan fakturerat arbete för samma typ av kontrakt. Koncernen anser därför att förlustnivåerna för kundfordringar är en rimlig uppskattning av förlustnivåerna på avtalstillgångar.

Utifrån detta baseras förlustreserven för kundfordringar och avtalstillgångar på följande:

2022-12-31

MSEK	Ej förfallna	Förfallet 0–60 dagar	Förfallet 61–180 dagar	Förfallet 181–365 dagar	Förfallet mer än ett år	Summa
Redovisat belopp kundfordringar – brutto	2 671	446	147	119	385	3 767
varav byggverksamhet	*672*	*83*	*38*	*87*	*325*	*1 206*
Förväntad förlustnivå i %	0%	0%	14%	5%	10%	2%
Kreditförlustreserv	**–2**	**–2**	**–21**	**–5**	**–39**	**–68**
Redovisat belopp avtalstillgångar – brutto	1 250					
Förväntad förlustnivå i %	0%					
Kreditförlustreserv	**0**					

2021-12-31

MSEK	Ej förfallna	Förfallet 0–60 dagar	Förfallet 61–180 dagar	Förfallet 181–365 dagar	Förfallet mer än ett år	Summa
Redovisat belopp kundfordringar – brutto	1 709	292	82	281	405	2 768
varav byggverksamhet	*482*	*77*	*21*	*256*	*391*	*1 227*
Förväntad förlustnivå i %	0%	1%	10%	1%	2%	1%
Kreditförlustreserv	**0**	**–3**	**–8**	**–3**	**–8**	**–22**
Redovisat belopp avtalstillgångar – brutto	480					
Förväntad förlustnivå i %	0%					
Kreditförlustreserv	**0**					

> forts. Not 25

Förändringen i förlustreserven under året specificeras nedan:

	Kundfordringar	
MSEK	2022	2021
Ingående balans, 1 januari	**–22**	**–25**
Förändring av förlustreserv redovisad i resultaträkningen	–31	0
Under året bortskrivna fordringar	–5	0
Återföring av ej utnyttjat belopp	–1	3
Valutakursdifferenser	–0	–0
Förlustreserv, förvärvade bolag	3	
Per 31 december	**–56**	**–22**

Koncernen tillämpar i enlighet med reglerna i IFRS 9 en metod för nedskrivningsprövning av kundfordringar och avtalstillgångar. Metoden innebär att reserven för förväntade kreditförluster beräknas baserat på förlustrisken för hela fordrans löptid och redovisas när fordran redovisas första gången. Förlustrisken baseras i första hand på historiskt utfall men även på individuell bedömning ifall andra faktorer indikerar på minskad betalningsförmåga. Nedskrivning av kundfordringar som redovisades i resultaträkningen uppgick till –25 MSEK (8). För avtalstillgångar finns ingen förlust för 2022 och 2021.

Kreditrisk byggverksamhet

Koncernens byggverksamhet utgör en väsentlig del av koncernens totala kundfordringar samt avtalstillgångar. Historiskt har förlustrisken på dessa fordringar varit marginell vilket innebär att ingen framtida förlustreserv redovisas. Koncernens byggverksamhet har även bankgarantier och andra säkerheter för utestående fordringar uppgående till 75 MSEK (349) på balansdagen.

Not 26 Leasing

Koncernen

Leasingavtal

Av totala leasingtillgångar (nyttjanderättstillgångar) om 5 100 MSEK så utgörs 90 procent av byggnader och mark. Av denna anledning beskrivs endast villkoren av denna typ av leasingtillgång. Koncernens leasingkontrakt består främst av butikslokaler, lagerlokaler och kontor.

Hyreskontrakten för fastigheter innehåller normalt även en eller flera förlängningsoptioner. Utnyttjande av en förlängningsoption har inkluderats i beräkningen om det bedöms sannolikt att optionen kommer att utnyttjas. Rörliga kostnader såsom moms och fastighetskostnader som underhållskostnader, el, värme och vatten etc. exkluderas ur leasingskuldberäkningen i den mån kostnaderna går att separera från hyreskostnaden. För att beräkna leasingskulden (nuvärdet av framtida leasingavgifter) hänförlig till fastigheter används den implicita/marginella låneräntan. Majoriteten av hyreskontrakten innehåller någon form av indexuppräkning, vanligen konsumentprisindex. Bolagen har använts sig av lättnadsregeln att inte inkludera tillgångar av lågt värde, det vill säga leasingkontrakt som understiger 50 KSEK eller 5 KUSD eller respektive bolags materialitetsnivå. Det initiala anskaffningsvärdet för nyttjanderättstillgångar motsvarar det initiala värdet på leasingskulden minus direkta utgifter och åtaganden.

Avtalen har löptider som varierar mellan 5 och 20 år men huvuddelen av avtalen har löptid 10 till 15 år. Flertalet av avtalen ger bolagen en ensidig rätt till förlängning. Övriga avtal ger bolagen ett indirekt besittningsskydd. Rätt till förlängning kan endast utnyttjas av bolagen och inte av leasegivaren. Avtalen kan inte avbrytas i förtid. De ger möjlighet till förlängning upprepade gånger efter löptidens utgång och innehåller inget slutgiltigt slutdatum i den meningen att det inte finns något hinder för ytterligare förlängning. Bolagen räknar med att avtalen för fåtal lokaler kommer att avslutas i förtid och leasingskuld/-tillgång justeras, då överenskommelser träffats om förtida avflyttning. För 2022 uppgår justeringen till ej materiellt värde. För övriga lokaler och mark har bedömningen gjorts att förlängning av leasing-/hyresavtal sannolikt inte kommer att ske. Inga förlängningsoptioner ingår i huvuddelen av leasingskulderna/-tillgångarna. Bolagen omprövar årligen huruvida det är rimligt säkert att en förlängningsoption kommer att utnyttjas.

Förändringar kan ske i framtiden till följd av förändringar av hyresperiodernas längd i samband med omförhandling av avtal, samt i händelse av förtida upphörande av hyreskontrakt, när så är fallet kommer leasingskuld och nyttjanderättstillgång att justeras.

> forts. Not 26

Koncernen

Resultaträkning

MSEK	2022	2021	Ingår i följande rad
Intäkter från sub-leasing	41	34	Övriga rörelseintäkter
Årets av- och nedskrivningar	-876	-686	Avskrivningar och nedskrivningar av materiella och immateriella anläggningstillgångar samt nyttjanderättstillgångar
Kostnader hänförliga till korttidsleasingavtal	-11	-10	Övriga externa kostnader
Kostnader hänförliga till leasingavtal av lågt värde	-2	-1	Övriga externa kostnader
Kostnader hänförliga till variabla leasingbetalningar		-0	Övriga externa kostnader
Räntekostnader	-266	-246	Finansiella kostnader
Summa resultatpåverkan leasingavtal	**-1 114**	**-909**	

Rapport över kassaflöden

MSEK	2022	2021	Ingår i följande rad
Korttidsleasing avtal, avtal av lågt värde och variabla leasingbetalningar[1)]	-14	-11	Löpande verksamhet
Amortering av finansiella leasingskulder	-816	-623	Finansieringsverksamheten
Betalda räntor för finansiella leasingskulder	-265	-246	Finansieringsverksamheten
Summa kassaflödespåverkan gällande leasingavtal[1)]	**-1 094**	**-881**	

1) Exklusive påverkan från sub-leasing.

Rapport över finansiell ställning

MSEK	2022-12-31	2021-12-31
Långfristig leasingskuld, räntebärande	4 754	4 767
Kortfristig leasingskuld, räntebärande	916	740
Totalt	**5 670**	**5 507**

Se not 25 Finansiella risker och riskpolicy, för förväntad förfallotidpunkt av odiskonterade värden avseende finansiell leasingskuld.

Se not 13 Nyttjanderättstillgångar för nyttjanderättstillgångar som redovisas i Rapport över finansiell ställning.

Ingångna leasingavtal med tillträde 2023 eller senare

Hent har tecknat fem hyresavtal för byggbaracker. Tillträdet sker under 2023 och 2024 och avtalen löper 2–3 år. Preliminär prognos av nyttjandevärdet beräknas till 5 MSEK.

Not 27 Ställda säkerheter och eventualförpliktelser

Koncernen

Ställda säkerheter

MSEK	2022	2021
Nettotillgångar	2 128	1 295
Övriga ställda säkerheter	1 719	3 472
	3 847	**4 767**

Av övriga ställda säkerheter om 1 719 MSEK står HENT för 1 544 MSEK. Detta avser säkerheter som HENT ställt till banken i form av att banken har panter i varulager, kundfordringar samt övriga rörelsetillgångar.

Moderbolaget

Moderbolaget har inte några ställda säkerheter. Moderbolaget har inga eventualförpliktelser till dotter- och intresseföretag (131).

Not 28 Närståenderelationer

Transaktioner med närstående sker på marknadsmässiga villkor.

Moderbolaget

Moderbolaget har en närståenderelation med sina koncernföretag, för mer information se not 29. Moderbolaget har inte några ställda säkerheter. Moderbolaget har inga eventualförpliktelser till dotter- och intresseföretag. Föregående år hade moderbolaget eventualförpliktelser till dotter- och intresseföretag uppgående till 131 MSEK, varav 131 MSEK avsåg intresseföretag.

Nedan redovisas moderbolagets transaktioner gentemot dotter- och intresseföretag för året samt moderbolagets balansposter mot dotter- och intresseföretag vid utgången av året.

MSEK	2022	2021
Finansiella intäkter	252	48
Övriga intäkter	7	5
Finansiella kostnader	-27	-0
Övriga kostnader	-2	-2
Utdelning	102	
Koncernbidrag	92	97

MSEK	2022-12-31	2021-12-31
Fordran cashpool	872	270
Övriga fordringar	7 049	4 904
Skuld cashpool	1 142	664
Övriga skulder	528	749
Avsättning	60	60
Eventualförpliktelse		131

Transaktioner med nyckelpersoner i ledande ställning

Ersättning till ledande befattningshavare och styrelseledamöter framgår av not 7.

Not 29 Andelar i koncernföretag

Moderbolaget

MSEK	2022	2021
Ackumulerade anskaffningsvärden vid årets början	12 004	11 803
Investerat	3 983	2 270
Återbetalt aktieägartillskott	–1 785	
Avyttrat		–2 069
Likviderat	–1 075	
Vid årets slut	**13 127**	**12 004**
Ackumulerade nedskrivningar vid årets början	–4 028	–4 201
Avyttrat		172
Likviderat	1 052	
Vid årets slut	**–2 977**	**–4 028**
Värde enligt balansräkning	**10 150**	**7 975**

Utifrån den nedskrivningsprövning som Ratos årligen gör, se not 11, utvärderas även eventuellt nedskrivningsbehov på det redovisade värdet av andelar i koncernföretag. Under 2022 och 2021 har inga nedskrivningar skett.

Dotterföretag, org nr, säte MSEK	Antal aktier	Ägd andel, %	2022-12-31	2021-12-31	Bolag
Direktägda bolag					
Blomster Intressenter AB, 559077-8675, Stockholm	50 000	100	1 085	1 084	Plantasjen
EMaint AB, 556731-5378, Stockholm[1]	100 000	100		23	
Kelly Intressenter 1 AB, 556826-5705, Stockholm	50 000	100	356	356	KVD
Knightec HoldCo AB, 559384-1058, Stockholm[2]	817 496	66	821		Knightec
Kompositkärnan Förvaltning AB, 556777-2271, Stockholm	100 000	100	665	933	Diab
Medcro Holding AB, 559026-2019, Stockholm	50 000	100	409	424	TFS HealthScience[3]
Miehdnort AB, 556801-4731, Stockholm	100 000	100	85	314	HENT
NCS Intressenter AB, 556801-8435, Stockholm	100 000	100	699	699	Aibel[4]
Noiro Holding AB, 556993-7104, Stockholm	50 000	100	416	674	LEDiL
NVBS Railtech Holding AB, 559304-1329, Stockholm[5]	25 000	100	325	0	NVBS
Outdoor Intressenter AB, 559067-2456, Stockholm	50 000	100	106	195	Oase Outdoors
Presis Infra Holdco AS, 927 459 574, Oslo, Norge	22 459 800	100	970	961	Presis Infra
Ratos Fastighets AB, 556308-3863, Stockholm	50 000	100	6	860	
Ratos Ind. AB, 556809-4402, Stockholm[6]	50 000	100	719	646	HL Display
Semcon AB, 556539-9549, Göteborg	17 411 420	99	2 754		Semcon
Speed Group Intressenter AB, 556801-8419, Stockholm	100 000	100	216	286	Speed Group
SSEA Group Svenska Samverkansentreprenadaktiebolag, 559281-7323, Stockholm	500	100	180	180	SSEA Group
Vento Intressenter AB, 559052-2057, Stockholm	50 000	100	339	339	airteam
			10 150	**7 975**	

1) Bolaget har likviderats under 2022.
2) Ägd andel avser stamaktier.
3) Medcro Holding AB äger 100 procent av aktierna i Medcro Intressenter AB som i sin tur äger 100 procent av aktierna i TFS HealthScience.
4) NCS Intressenter AB äger 64 procent av aktierna i NCS Invest AB där resterande 36 procent av aktierna ägs av Sjätte AP-fonden. NCS Invest i sin tur äger 49 procent av aktierna i Aibel Holding I AS, 992 241 883, Sandnes. Ratos direkta ägarandel i Aibel uppgår därmed till 32 procent.
5) Bolaget har under året bytt namn, tidigare Ratos Treasury AB.
6) Bolaget har under året bytt namn, tidigare HL Intressenter AB.

Not 30 Kassaflödesanalys

	Koncernen		Moderbolaget	
MSEK	2022	2021	2022	2021
Erhållen ränta	18	4	229	43
Betald ränta	–495	–339	–193	–2

Justering för poster som inte ingår i kassaflödet

	Koncernen		Moderbolaget	
MSEK	2022	2021	2022	2021
Andel av resultat från investeringar redovisade enligt kapitalandelsmetoden	–255	–189		
Realisationsresultat	104	–1 672	–110	–1 841
Av- och nedskrivningar av tillgångar	1 340	1 020	1	0
Orealiserade kursdifferenser	–44	–28	–53	28
Avsättningar samt övrigt	83	–91	29	27
Justering för poster som inte ingår i kassaflödet	**1 227**	**–960**	**–133**	**–1 785**

Likvida medel

	Koncernen		Moderbolaget	
MSEK	2022	2021	2022	2021
Kassa, bank	2 532	2 230	410	294
Likvida medel	**2 532**	**2 230**	**410**	**294**

Ej utnyttjad kreditfacilitet

Ej utnyttjad kreditfacilitet uppgår för koncernen till 843 MSEK (875) och för moderbolaget till 806 MSEK (304).

Avyttrade företag – koncernen

MSEK	2022	2021
Goodwill		4 029
Övriga immateriella anläggningstillgångar		723
Materiella anläggningstillgångar		37
Nyttjanderättstillgångar		186
Finansiella anläggningstillgångar		24
Uppskjuten skattefordran		212
Kundfordringar		545
Omsättningstillgångar		155
Likvida medel		323
Summa tillgångar		**6 233**
Innehav utan bestämmande inflytande		0
Uppskjuten skatteskuld		141
Långfristiga skulder och avsättningar		707
Kortfristiga skulder och avsättningar		2 487
Summa skulder		**3 335**
Försäljningspris		4 999
Avgår:		
Villkorad tilläggsköpeskilling		–2 042
Likvida medel i den avyttrade verksamheten		–323
Inbetald villkorad köpesskilling	5	
Påverkan på koncernens likvida medel	**5**	**2 634**

Förvärvade företag – koncernen

MSEK	2022	2021
Immateriella anläggningstillgångar	761	349
Materiella anläggningstillgångar	89	153
Nyttjanderättstillgångar	170	371
Finansiella anläggningstillgångar	2	117
Uppskjuten skattefordran	14	9
Kundfordringar	619	510
Omsättningstillgångar	757	332
Likvida medel	355	420
Summa tillgångar	**2 767**	**2 260**
Innehav utan bestämmande inflytande	36	53
Uppskjuten skatteskuld	249	58
Långfristiga skulder och avsättningar	353	516
Kortfristiga skulder och avsättningar	1 148	897
Summa skulder	**1 786**	**1 523**
Netto identifierbara tillgångar och skulder	980	737
Goodwill	4 400	2 680
Redovisad köp- och säljoption utställd till minoritetsägare	–479	
Köpesskilling	4 901	3 417
Avgår:		
Säljrevers		–388
Avsättning villkorad köpeskilling	–50	–127
Likvida medel i den förvärvade verksamheten	–355	–420
Utbetald villkorad köpeskilling	46	10
Påverkan på koncernens likvida medel	**–4 542**	**2 492**

> forts. Not 30

Förändringar av skulder hänförliga till finansieringsverksamheten – koncernen

		Kassaflöde				Ej kassaflödespåverkande förändringar				
MSEK	Ingående balans 2022-01-01	Upptagna lån	Amortering	Inbetald options-premie	Återköp/ slutreglering optioner	Förvärvade och avyttrade bolag	Omklas-sificering	Valutakurs-förändring	Övriga förändringar	Utgående balans 2022-12-31
Skulder till kreditinstitut långfristigt	2 059	9 150	–5 029			143	–138	129		6 314
Skulder till kreditinstitut kortfristigt	43	754	–394			4	138	3	9	558
Finansiell leasingskuld	5 507		–816			140		124	716	5 670
Konvertibla förlagslån	79	52					–7		–26	99
Övriga räntebärande skulder[1)]	151	0	–96	17	–11	95		2	2	160
Totala skulder från finansieringsverksamheten	**7 839**	**9 957**	**–6 335**	**17**	**–11**	**383**	**–7**	**257**	**701**	**12 800**

		Kassaflöde				Ej kassaflödespåverkande förändringar				
MSEK	Ingående balans 2021-01-01	Upptagna lån	Amortering	Inbetald options-premie	Återköp/ slutreglering optioner	Förvärvade och avyttrade bolag	Omklas-sificering	Valutakurs-förändring	Övriga förändringar	Utgående balans 2021-12-31
Skulder till kreditinstitut långfristigt	1 808	1 800	–617			0	–1 024	86	5	2 059
Skulder till kreditinstitut kortfristigt	1 005	510	–2 523				1 024	32	–4	43
Finansiell leasingskuld	5 155		–621			309		175	489	5 507
Konvertibla förlagslån	54	43					–5		–13	79
Övriga räntebärande skulder[1)]	317	9	–139	5	–47	42	–40	5	–2	151
Totala skulder från finansieringsverksamheten	**8 340**	**2 361**	**–3 900**	**5**	**–47**	**352**	**–45**	**299**	**475**	**7 839**

1) Utöver ovan ingår även tilläggsköpeskillingar på 236 MSEK (194) i övriga räntebärande skulder som totalt uppgår till 396 MSEK (345).

Not 31 Viktiga uppskattningar och bedömningar

Ratos finansiella rapporter är upprättade i enlighet med IFRS. Detta kräver att företagsledningen gör bedömningar, uppskattningar och antaganden som påverkar tillämpningen av redovisningsprinciperna och de redovisade beloppen av tillgångar, skulder, intäkter och kostnader. Uppskattningar och bedömningar baseras på historiska erfarenheter, extern information och antaganden som företagsledningen anser vara rimliga under gällande omständigheter. Förändrade antaganden kan leda till justeringar av redovisade värden och det verkliga utfallet kan komma att avvika från gjorda uppskattningar och bedömningar.

Inom ramen för IFRS kan i vissa fall val göras mellan olika principer. Val av princip kräver i vissa fall att ledningen gör bedömningar av vilken princip som ger den mest rättvisande bilden av Ratos verksamhet.

Utvecklingen inom redovisningsområdet och valet av principer diskuteras även i Ratos revisionsutskott.

Nedan följer viktiga källor till osäkerheter i uppskattningar.

Viktiga källor till osäkerhet i uppskattningar

Prövning av dotter- och intresseföretag inklusive goodwill

Värdet på dotter- och intresseföretag inklusive goodwill prövas årligen genom att beräkna ett återvinningsvärde, dvs. det högsta av ett nyttjandevärde och verkligt värde med avdrag för försäljningskostnader, för respektive bolag. Beräkning av dessa värden kräver att flera antaganden om framtida förhållanden och uppskattningar av parametrar görs, såsom vinstmultiplar och framtida lönsamhetsnivå. En beskrivning av tillvägagångssättet återfinns i not 11. Framtida händelser och ny information kan förändra dessa bedömningar och uppskattningar.

Förvärv

Ratos och dess dotterbolag genomför förvärvsanalyser relaterade till rörelseförvärv. I förvärvsanalyser används värderingsmodeller för att fastställa verkligt värde på tillgångar och skulder vid tidpunkten för förvärvet. Värderingsmetoderna kräver att flera antaganden om framtida förhållanden och uppskattning av parametrar görs, såsom framtida kassaflöden samt återstående ekonomisk livslängd. På grund av uppskattningar och bedömningar så kan det slutliga resultatet variera från det beräknade utfallet.

Successiv vinstavräkning av projekt

Inom entreprenaduppdrag tillämpar Ratos intäktsredovisning över tid, så kallad successiv vinstavräkning. Ett grundläggande villkor för att kunna bedöma den successiva vinstavräkningen är att projektintäkter och projektkostnader kan fastställas på ett tillförlitligt sätt. Tillförlitligheten bygger bland annat på att bolagens system för projektstyrning följs och att projektledningen har nödvändiga kunskaper. Bedömningen av projektintäkter och projektkostnader baseras på ett antal uppskattningar och bedömningar som är beroende av projektledningens erfarenheter och kunskaper om projektstyrning, utbildning, och tidigare ledning av projekt. På grund av inslag av bedömning så kan det slutliga resultatet komma att avvika från det successivt upparbetade resultatet.

Tvister

Ratos och respektive bolag är från tid till annan part i juridiska processer, vars utfall inrymmer osäkerhet. Aktuella tvister, och därtill hänförliga avsättningar, bevakas och följs upp löpande. På grund av inslag av bedömning så kan det slutliga resultatet komma att avvika från redovisad avsättning. Upplysning om avsättningar återfinns i not 23.

Uppskjutna skattefordingar på underskottsavdrag

Uppskjutna skattefordringar på underskottsavdrag redovisas endast i den mån det är sannolikt att dessa kommer att kunna utnyttjas mot framtida överskott. Vid redovisning av uppskjutna skattefordringar görs således antaganden om framtida skattemässiga överskott.

Not 32 Avtalstillgångar och avtalsskulder

MSEK	2022	2021
Avtalstillgångar		
Entreprenadkontrakt	915	369
Övriga avtalstillgångar	336	111
Summa kortfristiga avtalstillgångar	**1 250**	**480**
Avtalsskulder		
Övriga avtalsskulder	7	6
Summa långfristiga avtalsskulder	**7**	**6**
Entreprenadkontrakt	1 233	433
Övriga avtalsskulder	517	290
Summa kortfristiga avtalsskulder	**1 750**	**723**
Tidpunkt för intäktföring av långfristiga avtalsskulder		
Övriga avtalsskulder		
Inom 1–3 år	7	6
Summa långfristiga avtalsskulder	**7**	**6**
Avtalsskulder intäktsförda under året som inkluderades i ingående balans		
Entreprenadkontrakt	326	538
Övriga avtalsskulder	164	5
Summa intäktsförda avtalsskulder	**490**	**543**

Orderstock

Av Ratos dotterföretag har HENT, Presis Infra och SSEA Group störst orderstock per 2022-12-31. HENT har per 2022-12-31 en orderstock som uppgår till 21,9 miljarder NOK (19 miljarder NOK per 2021-12-31). Ungefär 40 procent av orderstocken förväntas intäktsföras under 2023, resterande del under 2024–2027. Presis Infra har per 2022-12-31 en orderstock på 6,4 miljarder NOK (4,7 miljarder NOK per 2021-12-31) varav 31 procent av orderstocken förväntas intäktsföras under 2023. SSEA Group har per 2022-12-31 en orderstock på 2 miljarder SEK (2,8 miljarder SEK per 2021-12-31) som i sin helhet förväntas intäktsföras under 2023.

> forts. Not 32

Väsentliga förändringar i avtalstillgångar och avtalsskulder
Förändringen av kortfristiga avtalstillgångar och avtalsskulder hänförliga till entreprenadkontrakt avser främst NVBS och Semcon som förvärvades under 2022 samt även HENT. Utifrån HENTs verksamhet som består av byggentreprenad är det enligt förväntan med en viss variation i posterna mellan perioderna. Detta då posterna är beroende av framdriften samt fakturering i pågående projekt.

Förlustreserv avtalstillgångar
Avtalstillgångar är inom tillämpningsområdet för modellen för förväntade kreditförluster. Se not 25 avsnittet om kreditrisk för beskrivning och beräkning av kreditförlustreserv.

Entreprenadavtal
Entreprenaduppdrag intäktsförs i takt med upparbetning av projekten enligt IFRS 15. Se not 1, Redovisningsprinciper och not 3, Intäkternas fördelning.

Resultaträkningen

MSEK	2022	2021
Upparbetade intäkter	13 351	10 120
Nettoresultat	1 521	1 060

Rapport över finansiell ställning

Fordringar på beställare av uppdrag enligt entreprenadavtal

MSEK	2022	2021
Upparbetade intäkter	21 088	16 486
Fakturering	-20 174	-16 117
Summa fordran på beställare	**915**	**369**
Varav kortfristiga avtalsfordringar	915	369

Skulder till beställare av uppdrag enligt entreprenadavtal

MSEK	2022	2021
Fakturering	-14 888	-16 531
Upparbetad intäkt	12 937	15 466
Summa skuld till beställare	**-1 951**	**-1 065**
Varav kortfristiga avtalsskulder	-1 233	-433

Not 33 Avvecklad verksamhet och tillgångar som innehas för försäljning

Avyttring av Bisnode
I oktober 2020 tecknade Ratos avtal om att sälja samtliga aktier i Bisnode exklusive verksamheten i Belgien för ett företagsvärde (enterprise value) om 7 200 MSEK för 100 procent av bolaget. Ratos ägarandel uppgick till 70 procent. I januari 2021 slutfördes försäljningen till Bisnodes samarbetspartner Dun & Bradstreet. Köpeskillingen för Ratos ägarandel om 70 procent uppgick till 3 860 MSEK, vilket medförde en koncernmässig reavinst om 1 816 MSEK.

Förvärv och avyttring av Bisnode Belgien
Vid avyttring av Bisnode till Dun & Bradstreet, ingick inte Bisnodes belgiska verksamhet i transaktionen. Bisnode Belgien ingick i Ratos koncern under det första kvartalet 2021. 31 mars 2021 tecknade Ratos avtal och avyttrade Bisnode Belgien. Den koncernmässiga reaförlusten uppgick till 25 MSEK.

Resultaträkning

MSEK	2021
Nettoomsättning	105
Kostnader och övriga rörelseintäkter, netto	-111
Rörelseresultat	**-6**
Finansiella poster, netto	-4
Resultat efter finansiella poster	**-10**
Skatter	-1
Resultat efter skatt	**-11**
Realisationsresultat vid avyttring av den avvecklade verksamheten	**1 727**
Nettoresultat från avvecklad verksamhet	**1 715**
Hänförligt till	
Moderbolagets aktieägare	1 719
Innehav utan bestämmande inflytande	-3
Årets resultat	**1 715**
Resultat per aktie, SEK	
– före utspädning	5,32
– efter utspädning	5,28

Nettotillgångar vid försäljningstidpunkt
Tillgångar och skulder som ingick i den avvecklade verksamheten i Bisnode framgår nedan.

MSEK	2021-01-08
Goodwill	4 186
Övriga immateriella tillgångar	720
Materiella anläggningstillgångar	28
Nyttjanderättstillgångar	141
Finansiella tillgångar	24
Uppskjutna skattefordringar	206
Kortfristiga fordringar	650
Likvida medel	247
Innehav utan bestämmande inflytande	-881
Långfristiga räntebärande skulder	-631
Långfristiga ej räntebärande skulder	-148
Kortfristiga räntebärande skulder	-1 162
Kortfristiga ej räntebärande skulder	-1 338
Avyttrade nettotillgångar	**2 044**
Realisationsresultat exklusive transaktionskostnader	1 816
Försäljningspris	**3 860**
Aktier i Dun & Bradstreet	-924
Avgår likvida medel i avyttrad verksamhet	-247
Summa kasssaflödespåverkande	**2 690**

Rapport över kassaflöden

MSEK	2021
Kassaflöde från den löpande verksamheten	61
Kassaflöde från investeringsverksamheten	2 636
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	-191
Förändring av likvida medel	**2 506**

Not 34 Händelser efter balansdagen

Inga väsentliga händelser har inträffat efter räkenskapsårets utgång som bedöms få en väsentlig påverkan på koncernens räkenskaper.

Not 35 Valutakurser

Genomsnittskurser

SEK	2022	2021
Danska kronor, DKK	1,429	1,364
Euro, EUR	10,632	10,145
Norska kronor, NOK	1,052	0,998

Balansdagskurser

SEK	2022-12-31	2021-12-31
Danska kronor, DKK	1,496	1,375
Euro, EUR	11,128	10,227
Norska kronor, NOK	1,057	1,025

Not 36 Uppgifter om moderbolaget

Ratos AB är ett publikt svenskregistrerat aktiebolag med säte i Stockholm. Moderbolagets aktier är registrerade på Nasdaq Stockholm. Adressen till huvudkontoret är Mailbox 511, 114 11 Stockholm och besöksadressen är Sturegatan 10.

Koncernredovisningen för 2022 består av moderbolaget och dess koncernföretag. I koncernen ingår även ägd andel av investeringar redovisade enligt kapitalandelsmetoden.

Styrelsens och verkställande direktörens intygande

Koncernredovisningen respektive årsredovisningen har upprättats i enlighet med de internationella redovisningsstandarder som avses i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1606/2002 av den 19 juli 2002 om tillämpning av internationella redovisningsstandarder respektive god redovisningssed och ger en rättvisande bild av koncernens och moderbolagets ställning och resultat. Förvaltningsberättelsen för koncernen respektive moderbolaget ger en rättvisande översikt över utvecklingen av koncernens och moderbolagets verksamhet, ställning och resultat samt beskriver väsentliga risker och osäkerhetsfaktorer som moderbolaget och de företag som ingår i koncernen står inför. Vårt intygande omfattar även den lagstadgade hållbarhetsrapporten.

Stockholm den 7 mars 2023

Per-Olof Söderberg
Ordförande

Ulla Litzén
Styrelseledamot

Tone Lunde Bakker
Styrelseledamot

Karsten Slotte
Styrelseledamot

Jan Söderberg
Styrelseledamot

Jonas Wiström
Styrelseledamot,
Verkställande direktör

Årsredovisningen och koncernredovisningen har godkänts för utfärdande av styrelsen den 7 mars 2023. Koncernens resultaträkning och rapport över finansiell ställning samt moderbolagets resultat- och balansräkning blir föremål för fastställelse på årsstämman den 28 mars 2023.

Vår revisionsberättelse har lämnats den dag som framgår av vår elektroniska underskrift

Ernst & Young AB

Erik Sandström
Auktoriserad revisor

Revisionsberättelse

Till bolagsstämman i Ratos AB (publ), org nr 556008-3585

Rapport om årsredovisningen och koncernredovisningen

Uttalanden

Vi har utfört en revision av årsredovisningen och koncernredovisningen för Ratos AB (publ) för år 2022 med undantag för bolagsstyrningsrapporten på sidorna 58–65. Bolagets årsredovisning och koncernredovisning ingår på sidorna 52–134 i detta dokument.

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av moderbolagets finansiella ställning per den 31 december 2022 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året enligt årsredovisningslagen. Koncernredovisningen har upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av koncernens finansiella ställning per den 31 december 2022 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året enligt International Financial Reporting Standards (IFRS), så som de antagits av EU, och årsredovisningslagen. Våra uttalanden omfattar inte bolagsstyrningsrapporten på sidorna 58–65. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens och koncernredovisningens övriga delar.

Vi tillstyrker därför att bolagsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen för moderbolaget och resultaträkningen och rapporten över finansiell ställning för koncernen.

Våra uttalanden i denna rapport om årsredovisningen och koncernredovisningen är förenliga med innehållet i den kompletterande rapport som har överlämnats till moderbolagets revisionsutskott i enlighet med Revisorsförordningens (537/2014) artikel 11.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt dessa standarder beskrivs närmare i avsnittet *Revisorns ansvar*. Vi är oberoende i förhållande till moderbolaget och koncernen enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav. Detta innefattar att, baserat på vår bästa kunskap och övertygelse, inga förbjudna tjänster som avses i Revisorsförordningens (537/2014) artikel 5.1 har tillhandahållits det granskade bolaget eller, i förekommande fall, dess moderföretag eller dess kontrollerade företag inom EU.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Särskilt betydelsefulla områden

Särskilt betydelsefulla områden för revisionen är de områden som enligt vår professionella bedömning var de mest betydelsefulla för revisionen av årsredovisningen och koncernredovisningen för den aktuella perioden. Dessa områden behandlades inom ramen för revisionen av, och i vårt ställningstagande till, årsredovisningen och koncernredovisningen som helhet, men vi gör inga separata uttalanden om dessa områden. Beskrivningen nedan av hur revisionen genomfördes inom dessa områden ska läsas i detta sammanhang.

Vi har fullgjort de skyldigheter som beskrivs i avsnittet Revisorns ansvar i vår rapport om årsredovisningen också inom dessa områden. Därmed genomfördes revisionsåtgärder som utformats för att beakta vår bedömning av risk för väsentliga fel i årsredovisningen och koncernredovisningen. Utfallet av vår granskning och de granskningsåtgärder som genomförts för att behandla de områden som framgår nedan utgör grunden för vår revisionsberättelse.

Värdering av goodwill och andelar i koncernföretag

Beskrivning av området

Värdet av goodwill uppgår till 14,8 miljarder SEK i koncernens rapport över finansiell ställning och andelar i koncernföretag uppgår till 10,2 miljarder SEK i moderbolagets balansräkning per balansdagen. Som framgår av not 11 prövas värdet på goodwill årligen, samt så snart det finns indikationer på att ett nedskrivningsbehov kan föreligga, genom att beräkna återvinningsvärdet och ställa det i relation till de redovisade värdena. För andelar i koncernföretag bedöms löpande under året och vid bokslutet om det finns indikationer på värdenedgång och om så är fallet beräknas tillgångens återvinningsvärde. Nedskrivningsprövningarna för 2022 resulterade inte i någon nedskrivning.

I not 11 framgår att återvinningsvärdet utgörs av nyttjandevärdet eller det verkliga värdet minus försäljningskostnader. Väsentliga antaganden vid beräkningen av nyttjandevärde är bland annat framtida intjäningsförmåga, tillväxt och diskonteringsränta. Även värdering till verkligt värde kräver att bolaget gör antaganden om vinstprognos och vinstmultipel.

Till följd av de uppskattningar och antaganden som görs i samband med nedskrivningsprövningarna samt storleken på redovisade värden har vi bedömt värdering av goodwill för koncernen och andelar i koncernföretag för moderbolaget som särskilt betydelsefulla områden i revisionen.

Hur detta område beaktades i revisionen

I vår revision av räkenskapsåret 2022 har vi utvärderat koncernens och moderbolagets process för att upprätta nedskrivningsprövningar samt för att identifiera kassagenererande enheter. Vi har granskat de väsentliga antaganden som ligger till grund för nedskrivningstesterna genom bland annat jämförelser mot historiskt utfall, framtida prognoser och jämförelse mot likvärdiga bolag. Vidare har vi genomfört känslighetsanalyser för förändringar i väsentliga antaganden.

Vi har involverat interna värderingsspecialister i vår granskning av väsentliga antaganden samt för att utvärdera de värderingsmodeller som använts.

Slutligen har vi granskat de upplysningar som lämnats i årsredovisningen.

Redovisning av rörelseförvärv

Beskrivning av området

Under räkenskapsåret 2022 genomförde koncernen rörelseförvärv för en köpeskilling uppgående till totalt 4,9 miljarder SEK. Vid ett rörelseförvärv ska de förvärvade tillgångarna och skulderna identifieras separat och värderas till verkligt värde vid förvärvsdatumet. För att fastställa verkligt värde på förvärvade tillgångar och skulder, som inte handlas på en aktiv marknad, måste värderingsmetoder och väsentliga antaganden användas. Upplysningar relaterade till koncernens redovisningsprinciper, väsentliga uppskattningar och bedömningar framgår av not 31. Not 4 innehåller upplysningar relaterade till genomförda rörelseförvärv. Då den totala köpeskillingen under året är väsentlig och på grund av de väsentliga antaganden som krävs för att redovisa rörelseförvärv bedömer vi att redovisning av rörelseförvärv är ett särskilt betydelsefullt område i vår revision.

Hur detta område beaktades i revisionen

Som en del i vår revision har vi utvärderat koncernens process för redovisning av rörelseförvärv. Vi har granskat förvärvsavtal och förvärvs-

> forts. Revisionsberättelse

analyserna för samtliga väsentliga rörelseförvärv. Med stöd av våra interna värderingsspecialister har vi utvärderat de tillämpade värderingsmodellerna och de väsentliga antagandena. Granskningen har utförts utifrån etablerade värderingstekniker samt genom jämförelse mot historiskt utfall, framtida kassaflödesprognoser och, externa källor. Vidare har vi genomfört känslighetsanalyser för väsentliga antaganden och jämförelseanalyser mot andra bolag.

Slutligen har vi utvärderat ändamålsenligheten i de upplysningar som lämnas i årsredovisningen.

Redovisning av entreprenaduppdrag

Beskrivning av området

Entreprenaduppdrag redovisas på basis av uppdragens färdigställandegrad och principerna för redovisningen framgår av not 3. Redovisning av entreprenaduppdrag kräver uppskattningar och bedömningar av bland annat total kostnad för att slutföra koncernens åtagande samt, i förekommande fall, för att bedöma utfallet i tvister hänförliga till uppdragen. Viktiga uppskattningar och bedömningar som ligger till grund för redovisningen framgår av not 31 och not 23.

Till följd av de uppskattningar och bedömningar som behöver göras för att redovisa entreprenaduppdrag har vi bedömt att detta utgör ett särskilt betydelsefullt område i revisionen.

Hur detta område beaktades i revisionen

I vår revision av räkenskapsåret 2022 har vi utvärderat koncernens process för redovisning av entreprenaduppdrag. Vi har utvärderat och bedömt koncernens uppskattningar och bedömningar genom att granska ett urval av entreprenaduppdrag mot avtal och projektredovisning samt genom diskussion med ansvariga inom koncernen. Vidare har vi i förekommande fall inhämtat uttalanden från koncernens legala rådgivare.

Slutligen har vi granskat lämnade upplysningar i årsredovisningen.

Annan information än årsredovisningen och koncernredovisningen

Detta dokument innehåller även annan information än årsredovisningen och koncernredovisningen och återfinns på sidorna 2–49 och 140–161. Den andra informationen består även av ersättningsrapporten för räkenskapsåret 2022 som kommer att avges efter datumet för denna revisionsberättelse. Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för denna andra information.

Vårt uttalande avseende årsredovisningen och koncernredovisningen omfattar inte denna information och vi gör inget uttalande med bestyrkande avseende denna andra information.

I samband med vår revision av årsredovisningen och koncernredovisningen är det vårt ansvar att läsa den information som identifieras ovan och överväga om informationen i väsentlig utsträckning är oförenlig med årsredovisningen och koncernredovisningen. Vid denna genomgång beaktar vi även den kunskap vi i övrigt inhämtat under revisionen samt bedömer om informationen i övrigt verkar innehålla väsentliga felaktigheter.

Om vi, baserat på det arbete som har utförts avseende denna information, drar slutsatsen att den andra informationen innehåller en väsentlig felaktighet, är vi skyldiga att rapportera detta. Vi har inget att rapportera i det avseendet.

Om vi vid läsningen av ersättningsrapporten drar slutsatsen att det finns en väsentlig felaktighet i den måste vi ta upp den frågan med styrelsen och begära att den rättas.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för att årsredovisningen och koncernredovisningen upprättas och att den ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen och, vad gäller koncernredovisningen, enligt IFRS så som de antagits av EU. Styrelsen och verkställande direktören ansvarar även för den interna kontroll som de bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning och koncernredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag.

Vid upprättandet av årsredovisningen och koncernredovisningen ansvarar styrelsen och verkställande direktören för bedömningen av bolagets förmåga att fortsätta verksamheten. De upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om styrelsen och verkställande direktören avser att likvidera bolaget, upphöra med verksamheten eller inte har något realistiskt alternativ till att göra något av detta.

Styrelsens revisionsutskott ska, utan att det påverkar styrelsens ansvar och uppgifter i övrigt, bland annat övervaka bolagets finansiella rapportering.

Revisorns ansvar

Våra mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om att årsredovisningen och koncernredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, och att lämna en revisionsberättelse som innehåller våra uttalanden. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller misstag och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen och koncernredovisningen.

Som del av en revision enligt ISA använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

- identifierar och bedömer vi riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen och koncernredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för våra uttalanden. Risken för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på misstag, eftersom oegentligheter kan innefatta agerande i maskopi, förfalskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll.
- skaffar vi oss en förståelse av den del av bolagets interna kontroll som har betydelse för vår revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala oss om effektiviteten i den interna kontrollen.
- utvärderar vi lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i styrelsens och verkställande direktörens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.
- drar vi en slutsats om lämpligheten i att styrelsen och verkställande direktören använder antagandet om fortsatt drift vid upprättandet av årsredovisningen och koncernredovisningen. Vi drar också en slutsats, med grund i de inhämtade revisionsbevisen, om det finns någon väsentlig osäkerhetsfaktor som avser sådana händelser eller förhållanden som kan leda till betydande tvivel om bolagets förmåga att fortsätta verksamheten. Om vi drar slutsatsen att det finns en väsentlig osäkerhetsfaktor, måste vi i revisionsberättelsen fästa uppmärksamheten på upplysningarna i årsredovisningen om den väsentliga osäkerhetsfaktorn eller, om sådana upplysningar är otillräckliga, modifiera uttalandet om årsredovisningen och koncernredovisningen. Våra slutsatser baseras på de revisionsbevis som inhämtas fram till datumet för revisionsberättelsen. Dock kan framtida händelser eller förhållanden göra att ett bolag inte längre kan fortsätta verksamheten.
- utvärderar vi den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i årsredovisningen och koncernredovisningen, däribland upplysningarna, och om årsredovisningen och koncernredovisningen återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.

forts. Revisionsberättelse

- inhämtar vi tillräckliga och ändamålsenliga revisionsbevis avseende den finansiella informationen för enheterna eller affärsaktiviteterna inom koncernen för att göra ett uttalande avseende koncernredovisningen. Vi ansvarar för styrning, övervakning och utförande av koncernrevisionen. Vi är ensamt ansvariga för våra uttalanden.

Vi måste informera styrelsen om bland annat revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den. Vi måste också informera om betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland de eventuella betydande brister i den interna kontrollen som vi identifierat.

Vi måste också förse styrelsen med ett uttalande om att vi har följt relevanta yrkesetiska krav avseende oberoende, och ta upp alla relationer och andra förhållanden som rimligen kan påverka vårt oberoende, samt i tillämpliga fall åtgärder som har vidtagits för att eliminera hoten eller motåtgärder som har vidtagits.

Av de områden som kommuniceras med styrelsen fastställer vi vilka av dessa områden som varit de mest betydelsefulla för revisionen av årsredovisningen och koncernredovisningen, inklusive de viktigaste bedömda riskerna för väsentliga felaktigheter, och som därför utgör de för revisionen särskilt betydelsefulla områdena. Vi beskriver dessa områden i revisionsberättelsen såvida inte lagar eller andra författningar förhindrar upplysning om frågan.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

Revisorns granskning av förvaltning och förslaget till dispositioner av bolagets vinst eller förlust

Uttalanden

Utöver vår revision av årsredovisningen har vi även utfört en revision av styrelsens och verkställande direktörens förvaltning av Ratos AB (publ) för år 2022 samt av förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust.

Vi tillstyrker att bolagsstämman disponerar vinsten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och beviljar styrelsens ledamöter och verkställande direktören ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet *Revisorns ansvar*. Vi är oberoende i förhållande till moderbolaget och koncernen enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust. Vid förslag till utdelning innefattar detta bland annat en bedömning av om utdelningen är försvarlig med hänsyn till de krav som bolagets och koncernens verksamhetsart, omfattning och risker ställer på storleken av moderbolagets och koncernens egna kapital, konsolideringsbehov, likviditet och ställning i övrigt.

Styrelsen ansvarar för bolagets organisation och förvaltningen av bolagets angelägenheter. Detta innefattar bland annat att fortlöpande bedöma bolagets och koncernens ekonomiska situation, och att tillse att bolagets organisation är utformad så att bokföringen, medelsförvaltningen och bolagets ekonomiska angelägenheter i övrigt kontrolleras på ett betryggande sätt. Verkställande direktören ska sköta den löpande förvaltningen enligt styrelsens riktlinjer och anvisningar och bland annat vidta de åtgärder som är nödvändiga för att bolagets bokföring ska fullgöras i överensstämmelse med lag och för att medelsförvaltningen ska skötas på ett betryggande sätt.

Revisorns ansvar

Vårt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed vårt uttalande om ansvarsfrihet, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon styrelseledamot eller verkställande direktören i något väsentligt avseende:

- företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningsskyldighet mot bolaget.
- på något annat sätt handlat i strid med aktiebolagslagen, årsredovisningslagen eller bolagsordningen.

Vårt mål beträffande revisionen av förslaget till dispositioner av bolagets vinst eller förlust, och därmed vårt uttalande om detta, är att med rimlig grad av säkerhet bedöma om förslaget är förenligt med aktiebolagslagen.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningsskyldighet mot bolaget, eller att ett förslag till dispositioner av bolagets vinst eller förlust inte är förenligt med aktiebolagslagen.

Som en del av en revision enligt god revisionssed i Sverige använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Granskningen av förvaltningen och förslaget till dispositioner av bolagets vinst eller förlust grundar sig främst på revisionen av räkenskaperna. Vilka tillkommande granskningsåtgärder som utförs baseras på vår professionella bedömning med utgångspunkt i risk och väsentlighet. Det innebär att vi fokuserar granskningen på sådana åtgärder, områden och förhållanden som är väsentliga för verksamheten och där avsteg och överträdelser skulle ha särskild betydelse för bolagets situation. Vi går igenom och prövar fattade beslut, beslutsunderlag, vidtagna åtgärder och andra förhållanden som är relevanta för vårt uttalande om ansvarsfrihet. Som underlag för vårt uttalande om styrelsens förslag till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust har vi granskat styrelsens motiverade yttrande samt ett urval av underlagen för detta för att kunna bedöma om förslaget är förenligt med aktiebolagslagen.

> forts. Revisionsberättelse

Revisorns granskning av Esef-rapporten

Uttalande

Utöver vår revision av årsredovisningen och koncernredovisningen har vi även utfört en granskning av att styrelsen och verkställande direktören har upprättat årsredovisningen och koncernredovisningen i ett format som möjliggör enhetlig elektronisk rapportering (Esef-rapporten) enligt 16 kap. 4 a § lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden för Ratos AB (publ) för år 2022.

Vår granskning och vårt uttalande avser endast det lagstadgade kravet.

Enligt vår uppfattning har Esef-rapporten upprättats i ett format som i allt väsentligt möjliggör enhetlig elektronisk rapportering.

Grund för uttalande

Vi har utfört granskningen enligt FARs rekommendation RevR 18 Revisorns granskning av Esef-rapporten. Vårt ansvar enligt denna rekommendation beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Vi är oberoende i förhållande till Ratos AB (publ) enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de bevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för vårt uttalande.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för att Esef-rapporten har upprättats i enlighet med 16 kap. 4 a § lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden, och för att det finns en sådan intern kontroll som styrelsen och verkställande direktören bedömer nödvändig för att upprätta Esef-rapporten utan väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag.

Revisorns ansvar

Vår uppgift är att uttala oss med rimlig säkerhet om Esef-rapporten i allt väsentligt är upprättad i ett format som uppfyller kraven i 16 kap. 4 a § lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden, på grundval av vår granskning.

RevR 18 kräver att vi planerar och genomför våra granskningsåtgärder för att uppnå rimlig säkerhet att Esef-rapporten är upprättad i ett format som uppfyller dessa krav.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en granskning som utförs enligt RevR 18 och god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller misstag och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i Esef-rapporten.

Revisionsföretaget tillämpar ISQC 1 *Kvalitetskontroll för revisionsföretag som utför revision och översiktlig granskning av finansiella rapporter samt andra bestyrkandeuppdrag och näraliggande tjänster* och har därmed ett allsidigt system för kvalitetskontroll vilket innefattar dokumenterade riktlinjer och rutiner avseende efterlevnad av yrkesetiska krav, standarder för yrkesutövningen och tillämpliga krav i lagar och andra författningar.

Granskningen innefattar att genom olika åtgärder inhämta bevis om att Esef-rapporten har upprättats i ett format som möjliggör enhetlig elektronisk rapportering av årsredovisningen och koncernredovisning. Revisorn väljer vilka åtgärder som ska utföras, bland annat genom att bedöma riskerna för väsentliga felaktigheter i rapporteringen vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag. Vid denna riskbedömning beaktar revisorn de delar av den interna kontrollen som är relevanta för hur styrelsen och verkställande direktören tar fram underlaget i syfte att utforma granskningsåtgärder som är ändamålsenliga med hänsyn till omständigheterna, men inte i syfte att göra ett uttalande om effektiviteten i den interna kontrollen. Granskningen omfattar också en utvärdering av ändamålsenligheten och rimligheten i styrelsens och verkställande direktörens antaganden.

Granskningsåtgärderna omfattar huvudsakligen validering av att Esef-rapporten upprättats i ett giltigt XHTML-format och en avstämning av att Esef-rapporten överensstämmer med den granskade årsredovisningen och koncernredovisningen.

Vidare omfattar granskningen även en bedömning av huruvida koncernens resultat-, balans- och egetkapitalräkningar, kassaflödesanalys samt noter i Esef-rapporten har märkts med iXBRL i enlighet med vad som följer av Esef-förordningen.

Revisorns granskning av bolagsstyrningsrapporten

Det är styrelsen som har ansvaret för bolagsstyrningsrapporten på sidorna 58–65 och för att den är upprättad i enlighet med årsredovisningslagen.

Vår granskning har skett enligt FARs rekommendation RevR 16 *Revisorns granskning av bolagsstyrningsrapporten*. Detta innebär att vår granskning av bolagsstyrningsrapporten har en annan inriktning och en väsentligt mindre omfattning jämfört med den inriktning och omfattning som en revision enligt International Standards on Auditing och god revisionssed i Sverige har. Vi anser att denna granskning ger oss tillräcklig grund för våra uttalanden.

En bolagsstyrningsrapport har upprättats. Upplysningar i enlighet med 6 kap. 6 § andra stycket punkterna 2–6 årsredovisningslagen samt 7 kap. 31 § andra stycket samma lag är förenliga med årsredovisningens och koncernredovisningens övriga delar samt i överensstämmelse med årsredovisningslagen.

Ernst & Young AB, Box 7850, 103 99 Stockholm, utsågs till Ratos AB:s revisor av bolagsstämman den 22 mars 2022 och har varit bolagets revisor sedan den 8 maj 2019.

Stockholm den dag som framgår av vår elektroniska underskrift

Ernst & Young AB

Erik Sandström
Auktoriserad revisor

Fördjupad hållbarhetsinformation	140
GRI-index	148
Hållbarhetsrapport	152

4

Hållbarhets-information

Fördjupad hållbarhetsinformation

I detta avsnitt finns fördjupad information som kompletterar beskrivningen av Ratos hållbarhetsarbete på sidorna 21-39. Här redogörs för Ratos dubbla väsentlighetsanalys samt ytterligare information om Ratos hållbarhetsarbete i moderbolaget. Avslutningsvis finns en redogörelse för Ratos investeringsprocess vid förvärv av nya bolag och en uppföljning av Ratosbolagens hållbarhetsarbete.

Om Ratos hållbarhetsredovisning

Ratos rapporterar med referens till Global Reporting Initiative (GRI) och årets rapport refererar till GRI Universal Standards 2021 (se sidorna 148-151 för GRI-index). Bolagets lagstadgade hållbarhetsrapport enligt årsredovisningslagen återfinns på sidorna 20-39 samt 140-147. Sedan 2015 lämnar Ratos även hållbarhetsredovisningen till Global Compact för Communication on Progress (COP).

Våra intressenter och väsentliga hållbarhetsaspekter

Intressentdialog

Ratos mest väsentliga hållbarhetsfrågor identifieras genom omvärldsbevakning, branschanalyser, riskkartläggningar samt intressentdialoger. Utöver detta gjordes en ny dubbel väsentlighetsanalys under 2022. Sammantaget bildar dessa dialoger och analyser Ratos väsentlighetsanalys.

Väsentlighetsanalys – uppdaterad under 2022

Ratos mest signifikanta väsentliga frågor identifieras genom en analys i dubbel väsentlighet, som tittar på den påverkan Ratos har på omvärlden (utåtgående påverkan) samt den påverkan yttre hållbarhetsfrågor har på Ratos (finansiell påverkan).

Ratos dubbla väsentlighetsanalys omfattar:

- Kartläggning och analys av relevanta hållbarhetsfrågor för Ratos och dess portföljbolag.
- Kartläggning av typiska risker och omvärldsfaktorer, såsom relevanta regleringar.
- Dialog med nyckelintressenter.

Baserat på påverkan, sannolikhet och relativ vikt identifierades ett begränsat antal frågor som mest väsentliga. För hållbarhetsfaktorernas påverkan på Ratos görs en värdering av sannolikhet och finansiell påverkan under en tioårsperiod. I grafen nedan illustreras resultaten. Utifrån denna analys definieras Ratos väsentliga hållbarhetsfrågor. För var och en av dessa frågor tar Ratos fram mål och handlingsplaner för att genomföra och utveckla hållbarhetsarbetet och stärka sitt långsiktiga värdeskapande.

Dubbel väsentlighet i linje med EFRAGs utkast till ESRS

Under 2022 har Ratos gjort en översyn av sin väsentlighetsanalys i enlighet med EU:s kommande direktiv om hållbarhetsredovisning för företag, Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD) och de versioner av European Sustainability Reporting Standards (ESRS) som publicerades i april 2022.

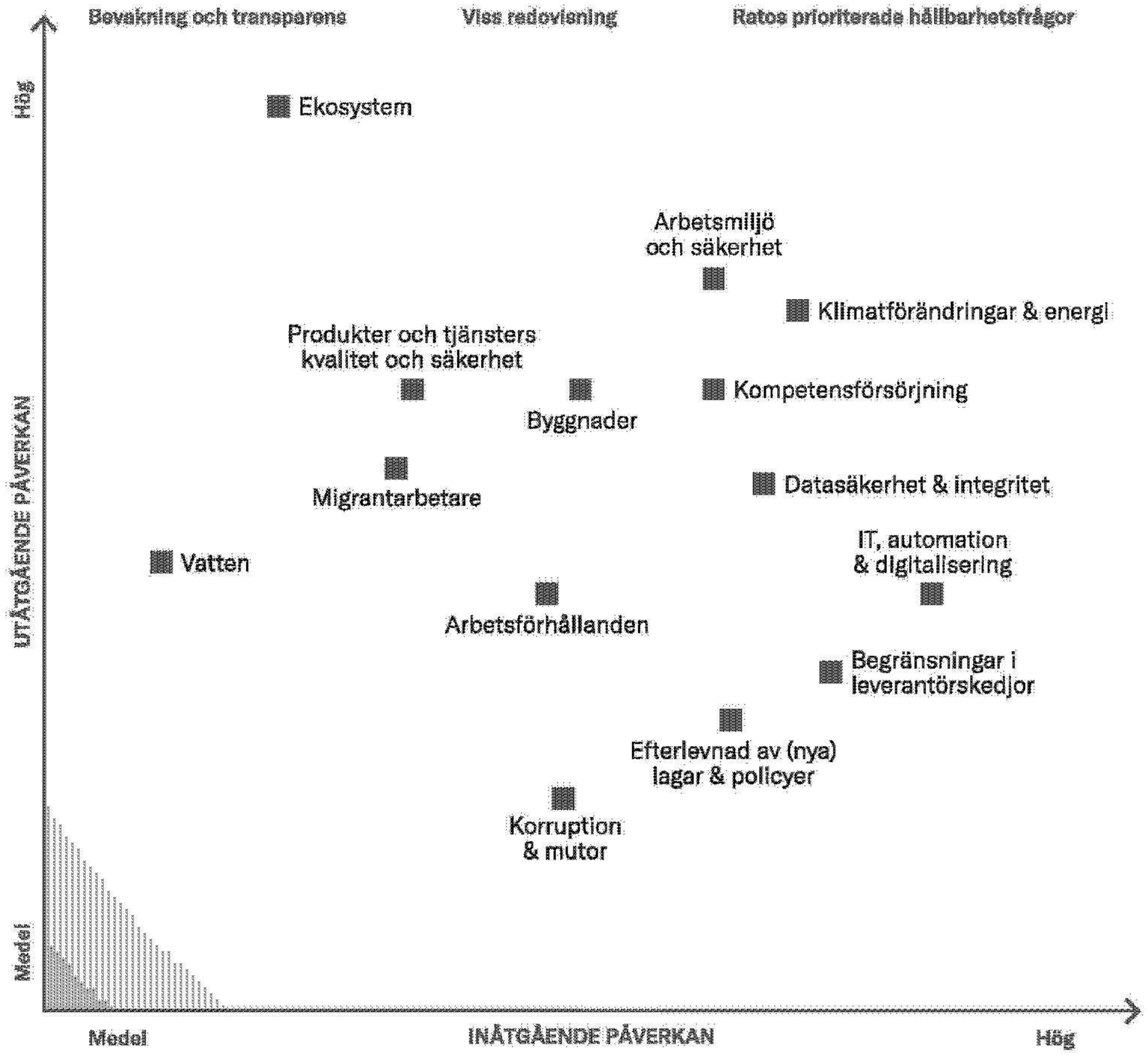
I enlighet med CSRD ska företag som omfattas av direktivet inkludera information i förvaltningsberättelsen i enlighet med det dubbla väsentlighetsperspektivet. Detta innebär dels information som behövs för att förstå företagets inverkan på hållbarhetsfrågor, och dels information som behövs för att förstå hur hållbarhetsfrågor påverkar företagets utveckling, resultat och ställning.

Intressentdialoger

Intressentgrupp	Metod för interaktion [1]
Medarbetare på Ratos	• Intervjuer med representanter i samband med intressentdialog • Personalmöten, medarbetarsamtal • Strukturerade diskussionsgrupper med fokus på Ratos värderingar, företagskultur, arbetsmetoder och framtida utveckling
Medarbetare i Ratos bolag	• Intervjuer med representanter i samband med intressentdialog • Möten inom Ratos årliga funktionella forum (VD, CFO, HR, Hållbarhet, etc)
Bolagens ledningsgrupper och styrelseledamöter	• Intervjuer med representanter i samband med intressentdialog • Koncerngemensam utvärdering av styrelsearbetet
Ägare och investerare	• Intervjuer med representanter i samband med intressentdialog • Deltagande i enkäter från/eller dialog med organisationer som CDP, RobecoSAM, Vigeo och Sustainalytics • Bolagsstämma • Dialog och enskilda möten
Sakkunniga	• Intervjuer i samband med intressentdialog • Samtal vid behov

[1] Totalt intervjuades 26 stycken personer under 2022 års intressentdialog

Dubbel väsentlighetsanalys

Ratos EU-taxonomi 2022

För 2022 har kravet på taxonomiredovisning som del av den lagstadgade hållbarhetsrapporteringen utökats jämfört med föregående år. För räkenskapsåret 2022 ska icke-finansiella aktörer upplysa dels om hur stor andel av deras verksamhet som omfattas av nuvarande version av taxonomin (eligble), dels om hur stor andel av den verksamhet som omfattas av taxonomin som också är förenlig med taxonomins krav (aligned). Här beskriver vi vår analysprocess, vilka verksamheter som omfattas av taxonomin samt våra slutsatser kring dessa verksamheters förenlighet med taxonomins krav.

EU-taxonomin är en del av EU:s handlingsplan för att finansiera hållbar tillväxt. Syftet är att styra företag och kapitalflöden i en mer hållbar riktning. Taxonomiförordningen är ett klassificeringssystem som innehåller gemensamma definitioner av hållbar ekonomisk verksamhet. Rapportering i linje med taxonomin kopplar samman företags finansiella rapportering för omsättning, kapitalutgifter och driftsutgifter med definierade hållbarhetskriterier för olika ekonomiska aktiviteter. I nuläget omfattas enbart två av totalt sex miljömål i taxonomin, dessa två miljömål är (i) begränsningar av klimatförändringar samt (ii) anpassning till klimatförändringar. Övriga fyra miljömål kommer, om tidsplanen inte fördröjs ytterligare, att publiceras och antas av EU under 2023. De kommande fyra miljömålen är (iii) hållbar användning och skydd av vatten och marina resurser, (iv) omställning till en cirkulär ekonomi, (v) förebyggande och bekämpning av föroreningar samt (vi) skydd och återställande av biologisk mångfald och ekosystem.

Analysprocess

Ratos taxonomirapportering inkluderar hela koncernen inklusive alla dotterbolag, undantaget Aibel som är ett intressebolag. Varje dotterbolag har själva analyserat sina ekonomiska verksamheter med stöd av Ratos. Informationen har sedan sammanställts och kvalitetssäkrats på koncernnivå. Ratos har under året tillhandahållit utbildningsinsatser till dotterbolagen för att säkerställa att dessa har tillräcklig kunskap om taxonomin för att genomföra analys och rapportering i enlighet med taxonomins krav och riktlinjer. Som komplement till dessa utbildningsinsatser har bolagen också haft tillgång till individuell rådgivning för att underlätta taxonomianalysen i respektive bolag samt säkerställa att ramverket tolkas och implementeras på ett unisont sätt i hela koncernen. Detta arbetssätt kommer fortsätta i Ratos även under 2023 för att säkerställa att hantering av EU-taxonomin är proaktiv och håller god kvalité.

Verksamheter som omfattas av taxonomiförordningen (eligble)

Sju av koncernens bolag har identifierat verksamhet som omfattas av taxonomin, så kallad taxonomi-eligible verksamhet. Detta resulterar i att koncernen som helhet för 2022 har en taxonomi eligibility på 44,6% för omsättningen, 5,5% av kapitalutgifterna (capex) och 10,8% för driftsutgifterna (opex). Av Ratos tre affärsområden Construction & Services, Consumer samt Industry är det framför allt inom affärsområdet Construction & Services som den största andelen av omsättning, kapitalutgifter och driftutgifter som omfattas av taxonomin, återfinns. Detta genom bolagen HENT, SSEA Group, airteam samt NVBS. Inom Industry har Diabs och Semcon aktiviteter som omfattas av taxonomin och inom Consumer har KVD en del verksamhet som omfattas av taxonomin.

För koncernens två bolag inom byggbranschen, HENT och SSEA Group, återfinns hela omsättningen för båda bolagen inom de två taxonomiaktiviteterna "renovering av befintliga byggnader" samt "uppförande av nya byggnader". Båda bolagen omfattas också av dessa två aktiviteter i delar av sina kapitalutgifter och driftsutgifter. Airteams affär finns inom installation och underhåll av ventilationssystem och hela omsättningen omfattas av taxonomiaktiviteten "installation, underhåll och reparation av energieffektiv utrustning", en aktivitet som enligt definitionen även innefattar ventilation. NVBS har stora delar av sin affär inom järnvägsunderhåll och entreprenad och omfattas därmed av aktiviteten "infrastruktur för järnvägstransport"

För Diab återfinns knappt hälften av omsättningen inom segmentet vindkraft där bolagets unika produkter utgör en viktig del i produktionen av vindkraftverk. Diabs teknologi är marknadens enda lösning för att producera vindkraftsblad med sandwich-teknologi. Mot bakgrund av att denna unika lösning utgör en avgörande del i många vindkraftverk gör vi därför bedömningen att denna del av omsättningen ska ses som eligible och omfattas av taxonomiaktiviteten "tillverkning av teknik för förnybar energi". För nyligen förvärvade bolaget Semcon finns små delar av omsättningen kopplat till energikartläggning av byggnader och omfattas därmed av aktiviteten "Yrkestjänster i samband med byggnaders energiprestanda". KVD har identifierat begränsade delar av sin omsättning, capex och opex som eligible kopplat till aktiviteten "transport med motorcyklar, personbilar och lätta motorfordon".

Övriga bolag i koncernen har för 2022 inte identifierat några eligible aktiviteter kopplat till någon av de tre taxonominyckeltalen omsättning, kapitalutgifter och driftsutgifter. Redovisningsprinciper och bedömningar av eligibility är i allt väsentligt oförändrade mot föregående år.

Aktiviteter som är förenliga med taxonomikraven (aligned)

Ratos bedömning är att vi för 2022 inte kan räkna in någon del av omsättningen, kapitalutgifterna samt driftutgifterna som förenligt med taxonomikraven. Mot bakgrund av rekommendationerna i den vägledande rapporten "Final report on minimum safeguards" från Platform on Sustainable Finance (oktober 2022) om hur ett bolag kan vara förenligt med taxonomins minimiskyddsåtgärder (minimum safeguards) är bedömningen i nuläget att koncernen som helhet inte lever upp till de förväntningar som taxonomin har på en due diligence process i linje med OECDs riktlinjer för multinationella företag samt FNs vägledande principer. Detta gör då att ingen av koncernens aktiviteter som omfattas av taxonomin kan vara förenlig med taxonomikraven. I analyserna av de aktiviteter som omfattas av taxonomin har det i flera fall också varit svårt att uppnå de detaljerade krav som ställs på klimatriskanalyserna som för samtliga aktiviteter ska genomföras som en del av kriterierna kopplat till "orsakar inte betydande skada".

Flera av koncernens bolag med aktiviteter som omfattas av taxonomin är redan idag förenliga med de tekniska granskningskriterierna för att väsentligt bidra till taxonomimålet "begränsning av klimatförändringar". Det ger därmed goda förutsättningar för att under kommande år öka andelen taxonomiförenlig omsättning, kapitalutgifter samt driftutgifter genom att utveckla processerna och förstärka kommunikationen kring ovan nämnda minimiskyddsåtgärder och klimatriskanalyser. Det finns i nuläget ingen upprättad kapitalutgiftsplan i enlighet med taxonomins kriterier.

Framåtblick
Taxonomianalysen för 2022 ger oss en god grund för att under 2023 adressera och utveckla processerna kring de taxonomikrav där vi idag inte uppfyller alla kriterier. Ett viktigt första steg i denna riktning togs under 2022 då Ratos genomförde en förnyad väsentlighetsanalys i enlighet med metoden dubbel väsentlighet. Analysen kartlägger koncernens påverkan och påverkansrisker i hela värdekedjan och är en viktig grundpelare i arbetet med att etablera den due diligence process som behövs för att vara förenlig med taxonomikraven på miniskyddsåtgärder.

Ratos kommer under 2023 även fortsätta att arbeta proaktivt med att utveckla redovisningsprocessen för taxonomin och fortsatt erbjuda utbildningsinsatser och rådgivning till dotterbolagen. Vi förbereder oss också för de fyra kommande miljömålen för att omgående kunna identifiera vilka verksamheter som omfattas av dessa fyra målen samt analysera de tillhörande kriterierna. Då taxonomin är under fortsatt utveckling ser vi goda möjligheter till att flera av bolagen i koncernen kommer att omfattas av taxonomin framöver. Ratos arbete med taxonomin kommer därför också att fortsättningsvis inkludera koncernens samtliga bolag, inte bara de sju bolag som idag omfattas av taxonomin.

Omsättning				Kriterier för väsentligt bidrag							Kriterier avseende att inte orsaka betydande skada (DNSH)									
Ekonomiska verksamheter	Kod/ koder	Absolut omsättning	Andel av omsättningen	Begränsning av klimatförändringar	Anpassning till klimatförändringar	Vatten och marina resurser	Cirkulär ekonomi	Föroreningar	Biologisk mångfald och ekosystem	Begränsning av klimatförändringar	Anpassning till klimatförändringar	Vatten och marina resurser	Cirkulär ekonomi	Föroreningar	Biologisk mångfald och ekosystem	Miniminiskyddsåtgärder	Taxonomi-förenlig andel av omsättningen, år N	Taxonomi-förenlig andel av omsättningen, år N-1	Kategori (möjliggörande verksamhet)	Kategori (omställnings-verksamhet)
		MSEK	%	%	%	%	%	%	%	J/N	J/N	J/N	J/N	J/N	J/N	J/N	%	%	M	O
A. VERKSAMHETER SOM OMFATTAS AV TAXONOMIN																				
A.1. Miljömässigt hållbara (taxonomiförenliga) verksamheter																				
N/A	-	0	0,0%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0%	-	-	-
De miljömässigt hållbara (taxonomiförenliga) verksamheternas omsättning (A.1)		0	0,0%														0%			
A.2. Verksamheter som omfattas av taxonomin men som inte är miljömässigt hållbara (ej taxonomiförenliga)																				
Tillverkning av teknik för förnybar energi	3.1	508	1,7%																	
Transport med motorcyklar, personbilar och lätta motorfordon	6.5	33	0,1%																	
Infrastruktur för järnvägstransport	6.14	349	1,2%																	
Uppförande av nya byggnader	7.1	9 833	32,9%																	
Installation, underhåll och reparation av energieffektiv utrustning	7.3	1 491	5,0%																	
Renovering av befintliga byggnader	7.2	1 109	3,7%																	
Yrkestjänster i samband med byggnaders energiprestanda	9.3	0	0,0%																	
Omsättningen hos de verksamheter som omfattas av taxonomin men som inte är miljö-mässigt hållbara (ej taxonomiförenliga) (A.2)		13 325	44,6%																	
Totalt (A.1 + A.2)		13 325	44,6%														0%			
B. VERKSAMHETER SOM INTE OMFATTAS AV TAXONOMIN																				
Omsättningen hos verksamheter som inte omfattas av taxonomin (B)		16 550	55,4%																	
Totalt (A + B)		29 875	100,0%																	

Kapitalutgifter				Kriterier för väsentligt bidrag						Kriterier avseende att inte orsaka betydande skada (DNSH)									
Ekonomiska verksamheter	Kod/ koder	Absoluta kapitalutgifter	Andel av kapitalutgifter	Begränsning av klimatförändringar	Anpassning till klimatförändringar	Vatten och marina resurser	Cirkulär ekonomi	Föroreningar	Biologisk mångfald och ekosystem	Begränsning av klimatförändringar	Anpassning till klimatförändringar	Vatten och marina resurser	Cirkulär ekonomi	Föroreningar	Biologisk mångfald och ekosystem	Minimiskyddsåtgärder	Taxonomiförenlig andel av kapitalutgifterna, år N	Taxonomiförenlig andel av kapitalutgifterna, år N-1	Kategori (möjliggörande verksamhet)	Kategori (omställningsverksamhet)
		MSEK	%	%	%	%	%	%	%	J/N	J/N	J/N	J/N	J/N	J/N	J/N	%	%	M	O
A. VERKSAMHETER SOM OMFATTAS AV TAXONOMIN																				
A.1. Miljömässigt hållbara (taxonomiförenliga) verksamheter																				
N/A	-	0	0,0%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0%	-	-	-
Kapitalutgifter för de miljömässigt hållbara (taxonomiförenliga) verksamheterna (A.1)		0	0,0%																	
A.2. Verksamheter som omfattas av taxonomin men som inte är miljömässigt hållbara (ej taxonomiförenliga)																				
Tillverkning av teknik för förnybar energi	3.1	38	1,8%																	
Uppförande av nya byggnader	7.1	58	2,7%																	
Installation, underhåll och reparation av energieffektiv utrustning	7.3	20	0,9%																	
Kapitalutgifter för verksamheter som omfattas av taxonomin men som inte är miljömässigt hållbara (ej taxonomiförenliga) (A.2)		116	5,5%																	
Totalt (A.1 + A.2)		116	5,5%														0%			
B. VERKSAMHETER SOM INTE OMFATTAS AV TAXONOMIN																				
Kapitalutgifter hos verksamheter som inte omfattas av taxonomin (B)		2 005	94,5%																	
Totalt (A + B)		2 121	100,0%																	

Driftsutgifter				Kriterier för väsentligt bidrag						Kriterier avseende att inte orsaka betydande skada (DNSH)									
Ekonomiska verksamheter	Kod/ koder	Absoluta driftsutgifter	Andel av driftsutgifter	Begränsning av klimatförändringar	Anpassning till klimatförändringar	Vatten och marina resurser	Cirkulär ekonomi	Föroreningar	Biologisk mångfald och ekosystem	Begränsning av klimatförändringar	Anpassning till klimatförändringar	Vatten och marina resurser	Cirkulär ekonomi	Föroreningar	Biologisk mångfald och ekosystem	Minimiskyddsåtgärder	Taxonomi-förenlig andel av driftsutgifterna, år N	Taxonomi-förenlig andel av driftsutgifterna, år N-1	Kategori (möjliggörande verksamhet)	Kategori (omställnings-verksamhet)
		MSEK	%	%	%	%	%	%	%	J/N	J/N	J/N	J/N	J/N	J/N	J/N	%	%	M	O
A. VERKSAMHETER SOM OMFATTAS AV TAXONOMIN																				
A.1. Miljömässigt hållbara (taxonomiförenliga) verksamheter																				
N/A	-	0	0,0%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0%	-	-	-
Driftsutgifter för de miljömässigt hållbara (taxonomiförenliga) verksamheterna (A.1)		0	0,0%																	
A.2. Verksamheter som omfattas av taxonomin men som inte är miljömässigt hållbara (ej taxonomiförenliga)																				
Tillverkning av teknik för förnybar energi	3.1	77	9,2%																	
Transport med motorcyklar, personbilar och lätta motorfordon	6.5	1	0,1%																	
Installation, underhåll och reparation av energieffektiv utrustning	7.3	12	1,5%																	
Driftsutgifter för verksamheter som omfattas av taxonomin men som inte är miljömässigt hållbara (ej taxonomiförenliga) (A.2)		90	10,8%														0%			
Totalt (A.1 + A.2)		90	10,8%																	
B. VERKSAMHETER SOM INTE OMFATTAS AV TAXONOMIN																				
Driftsutgifter hos verksamheter som inte omfattas av taxonomin (B)		748	89,2%																	
Totalt (A + B)		838	100,0%																	

Ratos moderbolag

Medarbetare

Ratos främjar medabetarnas hälsa genom att erbjuda sjukvårdsförsäkring, förebyggande hälsoundersökningar och friskvårdsbidrag. Föräldraledighet är en självklarhet och föräldralediga ges förutsättningar för en smidig återgång till arbetet. Kompetensutveckling tas upp i årliga utvecklingssamtal. Under 2022 hölls som vanligt utvecklingssamtal med samtliga medarbetare. Medeltalet antal anställda var under 2022 20 anställda. Per sista december 2022 hade moderbolaget 18 anställda.

Arbetsmiljö

Ratos insatser för en god arbetsmiljö utgår från koncernens arbetsmiljöpolicy. Arbetet omfattar alla fysiska och sociala förhållanden med betydelse för arbetsmiljön. Ratos vd är högst ansvarig för arbetsmiljön och det löpande arbetet bedrivs av en särskild arbetsmiljögrupp som leds av representanter från ledningen, under 2022 Head of Talent Management och chefsjurist. Arbetsmiljön är en stående agendapunkt på Ratos månatliga ledningsgruppsmöten. Frågor om medarbetarnas (moderbolagets) psykosociala arbetsmiljö, work-life balance, diskriminering och trakasserier ingår i Ratos årliga medarbetarundersökning. Sjukfrånvaron är generellt låg.

Ratos investeringsprocess

Hållbarhet ingår i Ratos grundliga genomlysning av bolag i samband med förvärv. Genomlysningen ser till bolagets hållbarhetsrelaterade risker, möjligheter, mognad och arbete – men framförallt ligger fokus på affärsidéns långsiktiga hållbarhet. Bedömningen ingår i Ratos underlag inför investeringsbeslutet samt fungerar som rekommendation i den fortsatta ägarstyrningen. Ratos investerar inte i bolag som bryter mot internationella konventioner, bidrar till allvarlig miljöskada, producerar eller aktivt tillhandahåller pornografi eller som tillverkar tobaksprodukter. Vidare investerar Ratos inte i bolag som medverkar till kränkning av mänskliga rättigheter, arbetstagares grundläggande rättigheter eller korruption.

Ratos söker aktivt investeringar i bolag som bidrar till transformationen mot ett mer hållbart samhälle genom bl a minskade klimatavtryck.

Genomlysning inför förvärv sker genom sedvanlig finansiell genomgång av det aktuella bolaget, granskning av aktuella policys och styrdokument samt genom djupintervjuer med personer på nyckelpositioner.

Uppföljning och översikt av koncernbolagens hållbarhetsarbete

Ratos krav och förväntningar på bolagens hållbarhetsarbete utgår från internationella konventioner, aktuell lagstiftning samt Ratos policy för hållbarhet och ansvarsfulla investeringar, miljöpolicy samt uppförandekod. I tabellen nedan redovisas hur bolagen lever upp till Ratos krav och förväntningar 2022.

	Uppförandekod	Miljöpolicy	Externt visselblåsarsystem	CO_2-rapportering	Hållbarhets-redovisning enl GRI[1]
Aibel	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
airteam	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
Diab	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
HENT	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
HL Display	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
Knightec	Ja	Ja	Ja	Nej	Ja
KVD	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
LEDiL	Ja	Ja	Ja	Ja	Nej
NVBS	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
Oase Outdoors	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
Plantasjen	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
Presis Infra	Ja	Ja	Ja	Nej	Nej
Semcon	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
Speed Group	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
SSEA Group	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
TFS HealthScience	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja

[1] Bolagen som utfärdar en hållbarhetsrapport gör det i linje med GRI Universal Standards.

GRI-index

Ratos hållbarhetsredovisning avser kalenderåret 2022. Siffrorna som redovisas är från 1/1/2022 – 31/12/2022 om inget annat anges. Denna rapport har upprättats med referens till GRI Sustainability Reporting Standards (GRI Standards). De krav och principer för användningen av GRI Standards (GRI 1) som använts är GRI 1: Foundation 2021. Ingen GRI-sektorstandard är applicerbar. Detta är Ratos sjunde hållbarhetsredovisning som använder GRI-standarderna och Ratos har för avsikt att redovisa årligen.

Rapporteringen av Ratos väsentliga aspekter och ämnesspecifika upplysningar är i huvudsak avgränsade till Ratos moderbolag. Upplysningarna om styrningen av aspekterna omfattar både moderbolaget och innehaven. All beräkning kring energi och koldioxidutsläpp är jämförelser mellan de finansiella åren 2018 och 2022, basår för miljödata är 2016. Uppgifterna tillhandahålls av tredjepartsleverantörer, om inget annat anges.

Samtliga beräkningar gällande miljö är baserade på GHG Protokollet. Ratos har undertecknat FN:s Global Compact (UNGC). Det innebär att Ratos årligen redovisar sitt arbete med Global Compacts tio principer (Communication on Progress, COP). Informationen hämtas från Ratos Årsredovisning 2022.

GRI-index

Standard & upplysning		Plats	Kommentarer	GC-princip
GRI 2: GENERELLA UPLYSNINGAR 2021				
2-1	Organisationsprofil	87, 92, 133		
2-2	Enheter som ingår i organisationens hållbarhetsredovisning	128, 77		
2-3	Redovisningsperiod, frekvens och kontaktpunkt	134, 148, 161		
2-4	Förändringar av information	GRI-index	Inga förändringar	
2-5	Extern granskning	Revisionsberättelse		
2-6	Aktiviteter, värdekedja och andra affärsrelationer	44–48		
2-7	Information om anställda	2, 92		
2-9	Styrningsstruktur	58–67		
2-10	Nominering till och val av det högsta styrningsorganet	59, 61		
2-11	Ordförande för högsta styrningsorganet	67		
2-12	Det högsta styrningsorganets roll i överseende av hantering av påverkan	21, 26–27		
2-13	Ansvarsdelegering för hantering av påverkan	27, 53		
2-14	Högsta styrningsorganets roll inom hållbarhetsrapportering	27, 53, 58–59		
2-15	Intressekonflikter	60		
2-16	Kommunikation av kritiska frågor	29		
2-18	Utvärdering av högsta styrningsorganets prestation	61–63		
2-19	Ersättningspolicyer	61–63		
2-20	Process för att fastställa ersättning	61–63		
2-22	Uttalande kring strategi för hållbar utveckling	15, 56		
2-23	Policyåtaganden	21, 27–29		
2-24	Förankring av policyåtaganden	27–31		
2-25	Processer för att åtgärda negativ påverkan	21, 27–29		
2-26	Processer för att söka råd och lyfta problem	21, 27–29		
2-27	Lag- och regelefterlevnad	21, 27–29		

Standard & upplysning		Plats	Kommentarer	GC-princip
2-28	Medlemskap i organisationer	GRI-index	Svenskt näringsliv	
2-29	Metoder för intressentdialog	140–142		
2-30	Kollektivavtal	GRI-index	Ratos är inte anslutet till kollektivavtal	

Väsentliga frågor

Standard & upplysning		Plats	Kommentarer	GC-princip
GRI 3: VÄSENTLIGA FRÅGOR 2021				
3-1	Process för att bestämma de väsentliga frågorna	140		
3-2	Lista över de väsentliga frågorna	21		
BYGGNADER				
GRI 3: Väsentliga frågor 2021				
3-3	Styrning av väsentliga frågor	21		8–9
KLIMATFÖRÄNDRINGAR & ENERGI				
GRI 3: Väsentliga frågor 2021				
3-3	Styrning av väsentliga frågor	31		8–9
GRI 305: Utsläpp till luft 2016				
305-1	Direkta utsläpp av växthusgaser (Scope 1)	31		8
305-2	Indirekta utsläpp av växthusgaser, energi (Scope 2)	31		8
305-3	Övriga indirekta utsläpp av växthusgaser (Scope 3)	31		8
305-5	Minskning av växthusgasutsläpp	31		8
EKOSYSTEM				
GRI 3: Väsentliga frågor 2021				
3-3	Styrning av väsentliga frågor	21		8
GRI 413: Lokalsamhällen 2016				
413-2	Verksamheter med betydande faktisk och potentiell negativ påverkan på lokalsamhällen	27		8
VATTEN				
GRI 3: Väsentliga frågor 2021				
3-3	Styrning av väsentliga frågor	21		8
MIGRANTARBETARE				
GRI 3: Väsentliga frågor 2021				
3-3	Styrning av väsentliga frågor	21		1–6

Standard & upplysning		Plats	Kommentarer	GC-princip
ARBETSMILJÖ OCH SÄKERHET				
GRI 3: Väsentliga frågor 2021				
3-3	Styrning av väsentliga frågor	33		1–6
GRI 403: Arbetsrelaterad hälsa och säkerhet 2018				
403-7	Förebyggande och begränsning av arbetsrelaterad hälsa och säkerhet	33		1–6
PRODUKTER OCH TJÄNSTERS KVALITET OCH SÄKERHET				
GRI 3: Väsentliga frågor 2021				
3-3	Styrning av väsentliga frågor	21		1–6
ARBETSFÖRHÅLLANDEN				
GRI 3: Väsentliga frågor 2021				
3-3	Styrning av väsentliga frågor	26, 33, 146		1–6
GRI 401: Anställning 2016				
401-2	Förmåner som ges till heltidsanställda men inte till deltids- eller visstidsanställda	146		6
401-3	Föräldraledighet	146		6
GRI 405: Mångfald och likabehandling 2016				
405-1	Mångfald hos styrelse, ledning och anställda	60, 92		6
GRI 406: Icke-diskriminering 2016				
406-1	Antal fall av diskriminering samt vidtagna åtgärder	29		6
KOMPETENSFÖRSÖRJNING				
GRI 3: Väsentliga frågor 2021				
3-3	Styrning av väsentliga frågor	33–34, 146		
GRI 404: Utbildning och kompetensutveckling 2016				
404-2	Program för att utveckla anställdas kompetens och övergångsprogram	146		6
404-3	Andel anställda som får regelbunden utvärdering och uppföljning av prestation och karriärutveckling	146		6
EFTERLEVNAD AV (NYA) LAGAR & POLICYER				
GRI 3: Väsentliga frågor 2021				
3-3	Styrning av väsentliga frågor	61–64		1–6, 10
GRI 419: Socioekonomisk efterlevnad 2016				
419-1	Program för att utveckla anställdas kompetens och övergångsprogram	29		1–6, 10
KORRUPTION & MUTOR				
GRI 3: Väsentliga frågor 2021				
3-3	Styrning av väsentliga frågor	29		10
GRI 205: Anti-korruption 2016				
205-2	Kommunikation och utbildning i anti-korruptionspolicies och rutiner	25, 29		10
205-3	Bekräftade fall av korruption och vidtagna åtgärder	29		10

Standard & upplysning		Plats	Kommentarer	GC-princip
DATASÄKERHET & INTEGRITET				
GRI 3: Väsentliga frågor 2021				
3-3	Styrning av väsentliga frågor	27, 62–63		2
IT, AUTOMATION & DIGITALISERING				
GRI 3: Väsentliga frågor 2021				
3-3	Styrning av väsentliga frågor	21		
BEGRÄNSNINGAR I LEVERANTÖRSKEDJAN				
GRI 3: Väsentliga frågor 2021				
3-3	Styrning av väsentliga frågor	21		

Hållbarhetsrapport

Ratos hållbarhetsrapport har upprättats i enlighet med ÅRL 6 kap 10–14§§ samt 7 kap 31a–c§§. Rapporteringen inklusive indikatorer och datapunkter avser räkenskapsåret 2022 om inget annat anges. Se även GRI-index sidorna 148–151 för beskrivning av redovisningen och dess principer.

Ratos hållbarhetsrapport inkluderar beskrivning av strategi och modell för bolagsutveckling (sida 20), redogörelse för materiella hållbarhetsfrågor i egenskap av aktiv ansvarsfull ägare, inklusive policies och processer för att hantera dessa samt redovisning av resultat sidorna 21–39. Ytterligare information om moderbolagets hållbarhetsarbete finns på sidorna 140–147.

Majoritetsägda större bolag (dvs. bolag som självständigt kvalificeras för hållbarhetsrapportering i enlighet med EU-direktivet så som det införts i nationell lagstiftning eller liknande) har i tillägg till Ratos hållbarhetsrapport upprättat en egen hållbarhetsredovisning. Bolagens enskilda hållbarhetsrapporter kommer återfinnas på Ratos hemsida under andra kvartalet 2023.

Revisorns yttrande avseende den lagstadgade hållbarhetsrapporten

Till bolagsstämman i Ratos AB (publ), org.nr 556008-3585

Uppdrag och ansvarsfördelning
Det är styrelsen som har ansvaret för hållbarhetsrapporten för år 2022 på sidorna 20–39 samt 140–147 och för att den är upprättad i enlighet med årsredovisningslagen.

Granskningens inriktning och omfattning
Vår granskning har skett enligt FAR:s rekommendation RevR 12 Revisorns yttrande om den lagstadgade hållbarhetsrapporten.

Detta innebär att vår granskning av hållbarhetsrapporten har en annan inriktning och en väsentligt mindre omfattning jämfört med den inriktning och omfattning som en revision enligt International Standards on Auditing och god revisionssed i Sverige har. Vi anser att denna granskning ger oss tillräcklig grund för vårt uttalande.

Uttalande
En hållbarhetsrapport har upprättats.

Stockholm den dag som framgår av vår elektroniska underskrift

Ernst & Young AB

Erik Sandström
Auktoriserad revisor

Femårsöversikt, koncernen	156
Avstämning av alternativa nyckeltal (APM)	158
Definitioner	159
Aktieägarinformation	160

5

Ytterligare information

Femårsöversikt, koncernen

	2022	2021	2020	2019	2018
Nyckeltal[1]					
Resultat per stamaktie före utspädning, SEK	1,69	8,17	2,17	2,11	-1,40
Utdelning per A- och B-aktie, SEK	0,84[2]	1,20	0,95	0,65	0,50
Direktavkastning, %	2,0[2]	2,1	2,5	1,9	2,1
Totalavkastning, %	-27	54	17	46	-30
Börskurs vid årets slut, SEK	41,49	57,95	38,48	33,42	23,28
Eget kapital per aktie, 31 december, SEK[3]	38	37	29	29	27
Eget kapital, MSEK[4]	12 289	11 940	9 366	9 298	8 701
Avkastning på eget kapital, %	5	24	7	7	-5
Avkastning på sysselsatt kapital exklusive finansiell leasing, %	10,2	11,0	8,4		
Avkastning på sysselsatt kapital, %	8,6	9,0	7,0		
Skuldsättningsgrad exklusive finansiell leasing	2,5x	0,1x	1,1x		
Skuldsättningsgrad	3,5x	1,3x	2,3x		
Soliditet, %	37	47	39	38	43
Genomsnittligt antal stamaktier före utspädning	325 223 889	322 945 842	319 014 634	319 014 634	319 014 634
Utestående antal A-, B- och C-aktier	325 898 988	324 676 320	319 014 634	319 014 634	319 014 634
Resultaträkning, MSEK					
Nettoomsättning	29 875	22 551	20 941	21 286	23 125
EBITDA	2 958	2 669	2 422	2 130	1 460
EBITA, justerad[5]	1 966	1 802	1 468	702	890
Rörelseresultat	1 618	1 656	1 457	1 192	293
Resultat före skatt	1 178	1 306	873	718	-107
Årets resultat från kvarvarande verksamhet	879	1 139	614	579	-262
Årets resultat från avvecklad verksamhet		1 715	269	247	
Årets resultat	879	2 855	883	827	-262
Resultat hänförligt till moderbolagets ägare	548	2 637	693	673	-448

1) Om inget annat anges avses B-aktien
2) Föreslagen ordinarie utdelning
3) Eget kapital hänförligt till moderbolagets ägare, dividerat med antal utestående stamaktier vid periodens slut
4) Hänförligt till moderbolagets ägare
5) 2019 och 2018 exklusive realisationsvinster från försäljning av fastighet samt bolag

	2022	2021	2020	2019	2018
Rapport över finansiell ställning, MSEK					
Immateriella anläggningstillgångar	16 908	11 418	8 082	13 463	13 035
Materiella anläggningstillgångar	1 725	1 503	1 198	1 173	1 586
Nyttjanderättstillgångar	5 100	5 006	4 677	4 423	
Finansiella anläggningstillgångar	1 675	2 157	1 072	1 213	1 213
Uppskjutna skattefordringar	357	303	156	508	486
Omsättningstillgångar	11 411	7 998	6 995	8 625	8 483
Tillgångar som innehas för försäljning			6 458		
Tillgångar	**37 175**	**28 385**	**28 638**	**29 405**	**24 803**
Eget kapital	13 788	13 326	11 281	11 218	10 630
Avsättningar	543	535	561	1 111	1 250
Uppskjutna skatteskulder	742	440	275	464	429
Leasingskulder	5 670	5 507	5 155	4 871	683
Övriga räntebärande skulder	7 371	2 575	3 206	5 579	5 846
Ej räntebärande skulder	9 061	6 002	4 660	6 163	5 965
Skulder som hänförs till tillgångar som innehas för försäljning			3 501		
Eget kapital och skulder	**37 175**	**28 385**	**28 638**	**29 405**	**24 803**

Avstämning av alternativa nyckeltal (APMer)

Ratos använder sig av finansiella mått som inte är definierade i IFRS utan är så kallade alternativa nyckeltal (APM). Dessa alternativa nyckeltal anses utgöra värdefull kompletterande information för analytiker och övriga intressenter för att utvärdera och bedöma koncernens finansiella prestation och ställning. Ratos definitioner av dessa nyckeltal kan skilja sig från andra bolag och därför är dessa inte alltid jämförbara med liknande nyckeltal som används av andra bolag.

Nedan visas avstämningar och redogörelse för delkomponenter som ingår i de väsentliga alternativa nyckeltal som används i årsredovisningen. Avstämning sker mot den mest direkt avstämbara posten, delsumman eller totalsumman som anges i de finansiella rapporterna för motsvarande period. Definitioner återfinns på www.ratos.com och sidan 159.

Organisk tillväxt

MSEK	2022	2021
Tillväxt Nettoomsättning, %	**32%**	**8%**
Nettoomsättning	**29 875**	**22 551**
Förvärvad nettoomsättning	4 629	1 483
Effekter av valutaförändringar	914	16
Övrigt	-39	
Nettoomsättning, justerad	**24 371**	**21 052**
Avyttrad nettoomsättning i jämförelseperiod	7	
Nettoomsättning, justerad i jämförelseperioden	**22 544**	**20 941**
Eliminering av intern nettoomsättning	-15	-0
Organisk tillväxt	**1 841**	**111**
Organisk tillväxt, %	**8%**	**1%**

EBITDA, EBITA och rörelseresultat

MSEK	2022	2021
EBITDA	**2 958**	**2 669**
Avskrivningar och nedskrivningar	-1 240	-983
EBITA	**1 718**	**1 686**
Omvärdering och realisationsresultat noterade aktier	-118	-116
Omstruktureringskostnader	-130	
Justerad EBITA	**1 966**	**1 802**
Av- och nedskrivningar av immateriella tillgångar uppkomna vid förvärv	-100	-30
Rörelseresultat	**1 618**	**1 656**

Operativt kassaflöde

MSEK	2022	2021
Kassaflöde från den löpande verksamheten	**1 907**	**1 448**
Investering och avyttring, immateriella och materiella tillgångar	-405	-419
Leasebetalningar	-1 081	-870
Betald inkomstskatt	301	265
Rörelsens kassaflöde	**723**	**425**

Räntebärande nettoskuld

MSEK	2022-12-31	2021-12-31
Räntebärande skulder, övrigt	7 371	2 575
Finansiella leasingskulder	5 670	5 507
Avsättningar för pensioner	60	76
Räntebärande tillgångar	-101	-78
Likvida medel	-2 532	-2 230
Räntebärande nettoskuld	**10 468**	**5 850**

Definitioner

Tillväxtmått

Organisk tillväxt
Nettoomsättning i jämförbara enheter. Effekter av förvärv, avyttringar och valutaförändringar exkluderas.

Måttet visar på den underliggande försäljningstillväxten driven av förändringar i volym, pris och produktmix för jämförbara enheter mellan olika perioder.

Avkastningsmått

Avkastning på eget kapital
Årets resultat hänförligt till moderbolagets ägare för de senaste 12 månaderna dividerat med genomsnittligt eget kapital hänförligt till moderbolagets ägare under de fem senaste kvartalen.

Måttet används för att visa på total lönsamhet i förhållande till eget kapital investerat av moderbolagets aktieägare.

Avkastning på eget kapital, kvarvarande verksamhet
Årets resultat från kvarvarande verksamhet hänförligt till moderbolagets ägare för de senaste 12 månaderna dividerat med genomsnittligt eget kapital hänförligt till moderbolagets ägare under de fem senaste kvartalen.

Måttet används för att visa på total lönsamhet för kvarvarande verksamhet i förhållande till eget kapital investerat av moderbolagets aktieägare.

Avkastning på sysselsatt kapital
Justerad EBITA för de senaste 12 månaderna i procent av genomsnittligt sysselsatt kapital under de fem senaste kvartalen.

Måttet används för att visa lönsamhet i förhållande till hur effektivt kapitalet används.

Direktavkastning
Föreslagen utdelning på stamaktien i procent av B-aktiens stängningskurs vid periodens sista handelsdag.

Visar hur stor procentuell del av aktieägarens investering som återfås i form av utdelning varje år.

EBITDA
EBITA med återlagda av- och nedskrivningar (Earnings Before Interest, Tax, Depreciation and Amortisation).

Måttet visar på det operativa resultatet och förmågan att generera intäkter från verksamheten utan hänsyn tagen till kapitalstruktur, investeringar i anläggningstillgångar eller skattesituation.

EBITDA-marginal
EBITDA i procent av nettoomsättningen.

EBITA
Rörelseresultat före nedskrivning av goodwill samt av- och nedskrivningar av andra immateriella tillgångar som uppkommit i samband med företagsförvärv och därmed likställda transaktioner (Earnings Before Interest, Tax and Amortisation).

Måttet är centralt för ledningens resultatuppföljning då det visar på den underliggande lönsamheten genererad från den operativa verksamheten.

EBITA-marginal
EBITA i procent av nettoomsättningen.

Justerad EBITA
EBITA justerat för realisationsresultat och omvärdering noterade aktier samt engångsposter som på affärsområdesnivå bedöms jämförelsestörande.

Justerad EBITA-marginal
Justerad EBITA i procent av nettoomsättningen.

Totalavkastning
B-aktiens kursutveckling inklusive återinvesterad utdelning (årets utbetalda) på stamaktierna.

Måttet visar från ett ägarperspektiv den totala avkastningen på aktien.

Kapitalmått

Räntebärande nettoskuld
Räntebärande skulder samt pensionsavsättningar minus räntebärande tillgångar och likvida medel.

Används för att definiera finansieringen via finansiella skulder med hänsyn tagen till finansiella tillgångar, och används som en komponent vid bedömning av finansiell risk.

Skuldsättningsgrad
Räntebärande nettoskuld i förhållande till EBITDA för de senaste 12 månaderna.

Måttet visar finansiell risk samt förmågan att betala skulder. Används av ledningen för uppföljning och övervakning av skuldsättningsnivån.

Soliditet
Redovisat eget kapital i procent av balansomslutningen. I eget kapital inräknas innehav utan bestämmande inflytande.

Måttet visar den finansiella risken uttryckt i hur stor procentuell del av balansomslutningen som finansierats av ägarna.

Sysselsatt kapital
Eget kapital, innehav utan bestämmande inflytande samt räntebärande skulder.

Aktierelaterade mått

Eget kapital per aktie
Eget kapital hänförligt till moderbolagets ägare dividerat med utestående antal stamaktier vid periodens slut.

Måttet ger en indikation om hur mycket kapital per aktie som är hänförligt till moderbolagets ägare.

P/E-tal
Börskurs för B-aktien i förhållande till resultat per aktie.

Resultat per aktie före utspädning
Årets resultat hänförligt till moderbolagets ägare dividerat med genomsnittligt antal utestående stamaktier.

Resultat per aktie efter utspädning
Vid beräkningen av resultat per aktie efter utspädning justeras resultatet och det genomsnittliga antalet aktier för att ta hänsyn till effekter av potentiella stamaktier, vilka under rapporterade perioder härrör från konvertibla skuldebrev och optioner utgivna till anställda.

Övriga mått

Medelantal anställda
Totalt antal arbetade timmar under perioden omräknat till heltidstjänster.

Rörelsens kassaflöde
Kassaflöde från löpande verksamhet, exklusive betald skatt, inklusive kassaflöde från investeringar och avyttringar av immateriella respektive materiella anläggningstillgångar samt amortering av leasingskulder och betalda räntor avseende leasing.

Mått som visar det kassaflöde som verksamheten genererar och som potentiellt kan användas för att återbetala kreditgivare, betala ränta, utdelning till ägare och övriga strategiska initiativ.

Aktieägarinformation

Årsstämma den 28 mars 2023
Årsstämma i Ratos AB (publ) hålls tisdagen den 28 mars 2023 kl 14.00 på Lilla Cirkus, Cirkus, Djurgårdsslätten 43-45, Stockholm.

Rätt att delta och anmälan
Det finns två sätt för aktieägare att delta vid stämman: (i) närvaro vid stämman personligen eller genom ombud, eller (ii) deltagande genom poströstning. I båda fallen måste aktieägare som har sina aktier förvaltarregistrerade tillfälligt ha inregistrerat aktierna i eget namn (vilket beskrivs närmare nedan).

Deltagande personligen eller genom ombud
Aktieägare som önskar delta vid stämman personligen eller genom ombud ska:
- dels vara införd som aktieägare i den av Euroclear Sweden AB förda aktieboken måndagen den 20 mars 2023,
- dels anmäla sitt deltagande till stämman senast onsdagen den 22 mars 2023, enligt anvisningarna nedan.

Anmälan om deltagande i stämman ska göras via bolagets webbplats www.ratos.com, per telefon 08-518 01 550 på vardagar kl 9.00-16.00 eller med brev till Computershare AB, "Ratos årsstämma 2023", Box 5267, 102 46 Stockholm. Vid anmälan ska anges namn, person- eller organisationsnummer, adress, telefonnummer samt antalet eventuella biträden (högst två).

Sker deltagande i stämman genom ombud, ska en skriftlig och daterad fullmakt undertecknad av aktieägaren skickas in till ovan angiven adress före stämman. Fullmaktsformulär finns på bolagets webbplats www.ratos.com. Om fullmakten utfärdas av en juridisk person ska registreringsbevis eller annan behörighetshandling bifogas fullmakten. För att underlätta registreringen vid stämman bör fullmakten samt registreringsbevis eller annan behörighetshandling vara bolaget tillhanda under ovanstående adress senast onsdagen den 22 mars 2023.

Poströstning
Styrelsen har beslutat att aktieägare ska kunna utöva sin rösträtt genom poströstning. Aktieägare som vill delta i stämman genom poströstning ska:
- dels vara införd som aktieägare i den av Euroclear Sweden AB förda aktieboken måndagen den 20 mars 2023,
- dels anmäla sitt deltagande i stämman genom att avge sin poströst senast onsdagen den 22 mars 2023, enligt anvisningarna nedan.

För poströstning ska ett särskilt formulär användas. Poströstningsformuläret finns tillgängligt på bolagets webbplats www.ratos.com. Ifyllt och undertecknat poströstningsformulär ska skickas via e-post till info@computershare.se eller med post till Computershare AB, "Ratos årsstämma 2023", Box 5267, 102 46 Stockholm. Ifyllt formulär måste vara Computershare tillhanda senast onsdagen den 22 mars 2023. Aktieägare kan även avge poströst elektroniskt genom verifiering med BankID via bolagets webbplats www.ratos.com. Sådana elektroniska röster måste också avges senast onsdagen den 22 mars 2023.

Aktieägaren får inte förse poströsten med särskilda instruktioner eller villkor. Om så sker är hela poströsten ogiltig. Ytterligare anvisningar och villkor framgår av poströstningsformuläret.

Om en aktieägare avger sin poströst genom ombud ska en skriftlig och daterad fullmakt undertecknad av aktieägaren bifogas poströstningsformuläret. Fullmaktsformulär finns på bolagets webbplats. Om fullmakten utfärdas av en juridisk person ska registreringsbevis eller annan behörighetshandling bifogas fullmakten.

Aktieägare som vill delta i stämman personligen eller genom ombud måste anmäla detta enligt instruktionerna under rubriken "Deltagande personligen eller genom ombud" ovan. Det innebär att en anmälan om deltagande endast genom poströstning inte räcker för den som vill delta i stämman personligen eller genom ombud.

För eventuella frågor beträffande poströstningsförfarandet, kontakta Computershare, telefon 08-518 01 550, vardagar kl. 09:00–16:00.

Förvaltarregistrerade aktier
För att ha rätt att delta i stämman (inklusive genom poströstning) måste aktieägare som har sina aktier förvaltarregistrerade tillfälligt ha inregistrerat aktierna i eget namn så att aktieägaren blir upptagen i aktieboken måndagen den 20 mars 2023. Observera att förfarandet också gäller beträffande aktier som ligger på banks aktieägardepå och vissa investeringssparkonton (ISK). Sådan rösträttsregistrering begärs hos förvaltaren enligt förvaltarens rutiner i sådan tid i förväg som förvaltaren bestämmer. Rösträttsregistreringar som gjorts av förvaltaren senast onsdagen den 22 mars 2023 kommer att beaktas vid framställningen av aktieboken.

Utdelning och avstämningsdag
Styrelsen föreslår en utdelning för räkenskapsåret 2022 om 0,84 SEK per aktie (1,20) av serie A och serie B. Avstämningsdag för utdelningen föreslås bli den 30 mars 2023 och utbetalning från Euroclear Sweden beräknas ske den 4 april 2023.

Kalender

28 mars	Årsstämma 2023
27 april	Delårsrapport januari–mars 2023
19 juli	Delårsrapport januari–juni 2023
23 oktober	Delårsrapport januari–september 2023

Rapporterna finns tillgängliga på Ratos hemsida direkt efter offentliggörandet och utges på svenska och engelska. Årsredovisningen skickas per post till de aktieägare som så begär.

Beställning av information kan göras på www.ratos.com eller via post: Ratos AB
Mailbox 511
SE-114 11 Stockholm
e-post: info@ratos.com

Aktieägarkontakt

Jonas Ågrup, CFO och IR
Josefine Uppling, Kommunikations- och hållbarhetschef

Tel: 08-700 17 00
e-post: info@ratos.com

Kontaktinformation styrelse och valberedning

Ratos AB
Mailbox 511
SE-114 11 Stockholm
e-post: info@ratos.com

Produktion: Ratos i samarbete med Hallvarsson & Halvarsson
Foto: Karl Nordlund, Getty Images, Istock samt egna bilder från Aibel, airteam, HENT AS, HL Display, LEDiL, NVBS, Oase Outdoors, Presis Infra, Semcon, Speed Group, SSEA Group och Vestia.

Tryck: Larsson Offsettryck AB, Linköping 2023
Papper: Munken Polar ID
Ratos AB (publ) org nr 556008-3585
This annual report is also available in English.

SVANENMÄRKT
Trycksak
3041 0298

FSC
www.fsc.org
MIX
Papper från ansvarsfulla källor
FSC® C104421

RATOS